

CÂNTUL LUI AHILE

UN ROMAN

MADELINE MILLER

PALADIN

virtual-project.eu

„Alți autori au scris variații imaginative ale epopeilor lui Homer, nu în ultimul rând Margaret Atwood, dar excepționalul roman de debut al lui Miller pare unic în domeniul său de aplicare... Miller a combinat erudiția cu imaginația pentru a transforma cea mai familiară epopee de război într-o carte proaspătă, captivantă emoțional și sexy."

The Independent

„Proza lui Miller este mai poetică decât aproape orice traducere a lui Homer... Aceasta este o versiune foarte emoționantă a poveștii lui Ahile, care, spre deosebire de *Iliada,* unde este prezentat ca un erou în luptă, devine aici un bărbat ce se desfășoară pe mai multe dimensiuni – fiu, tată, soț, iubit."

The Guardian

„Puternic, ingenios, pasionant și excelent scris."

Boston Globe

„Doar cei mai buni romancieri istorici sunt capabili să transmită în mod adecvat stranietatea și alteritatea trecutului, în special a Antichității. Judecând numai după acest criteriu, Madeline Miller oferă o interpretare remarcabil de proaspătă a uneia dintre cele mai familiare narațiuni din literatura occidentală..."

The Times

„O repovestire captivantă a *Iliadei,* din perspectiva lui Patrocle, care se citește cu sufletul la gură. Orice clasicist va fi fermecat de portretul zeiței Thetis, care adună toată cruzimea și răceala anticilor."

Donna Tartt

„Uluitor de romantic și plin de suspans."

Time Magazine

„Una dintre cele mai bune adaptări româneşti ale lui Homer, care ne oferă un portret complex al lui Ahile, realizat cu simpatie... Miller reuşeşte să creeze suspans într-o poveste al cărei sfârşit îl ştim cu toţii."

Wall Street Journal

MADELINE MILLER

CÂNTUL LUI AHILE

Original: *The Song of Achilles* (2012)

Traducere din limba engleză:
IOANA FILAT
MIHAI-DAN PAVELESCU

virtual-project.eu

PALADIN

— 2022 —

Mamei mele, Madeline, și lui Nathaniel

Cuvânt-înainte la aniversarea de zece ani

Mi se pare uimitor şi minunat că romanul *Cântul lui Ahile* a împlinit zece ani. Multe s-au întâmplat în ultimul deceniu, dar una dintre bucuriile cele mai plăcute ale vieţii mele a fost să-i văd pe Ahile şi pe Patrocle continuând să găsească cititori minunaţi şi să-şi croiască drum în lume. De aceea, vă mulţumesc că sunteţi aici.

Pentru ca acest roman să fie scris, multe seminţe au trebuit să crească. Mama, care îmi citea mitologie în copilărie. Profesorul de latină, care m-a învăţat limba greacă. O librărie independentă LGBTQIA+ de lângă locuinţa mea din Philadelphia, numită Giovanni's Room, plină cu poveşti luminoase şi puternice.

Însă dacă ar fi să definesc un singur început pentru *Cântul lui Ahile,* acesta poate fi plasat în primele luni din anul 2000. Eram pe punctul de a absolvi Literatura Clasică şi de a-mi începe masteratul şi lucram deja la teza mea, despre un subiect care mă obseda de mult: felul în care exegeţii moderni discutau despre relaţia dintre Ahile şi Patrocle, etichetându-i „prieteni buni". Citisem *Banchetul* lui Platon, unde Ahile şi Patrocle sunt descrişi nu doar ca amanţi, dar şi ca având o relaţie romantică ideală. Ştiam că interpretarea relaţiei dintre ei ca fiind una romantică era o idee foarte veche şi mă irita felul în care homofobia o excludea ca posibilitate. De fapt, mă gândisem să abordez subiectul în teza de licenţă, dar am renunţat, întrucât lucrarea respectivă trebuia să se limiteze la 100 de pagini. Ţin minte că mi-am spus: voi avea nevoie de MULT mai multe pagini de-atât.

În aceeaşi perioadă, m-a sunat un bun prieten implicat într-un grup teatral Shakespeare, care în fiecare primăvară punea în scenă piese; plănuia să regizeze în anul acela şi dorea să-i fiu co-regizoare. Nu aveam niciun fel de experienţă în teatru, dar el mi-a spus că regiza *Troilus şi Cressida,* versiunea *Iliadei* scrisă de Shakespeare. Iar Ahile şi Patrocle apăreau amândoi în piesă.

Am profitat de ocazie şi saltul respectiv mi-a schimbat viaţa. Regizarea piesei *Troilus şi Cressida a* fost o revelaţie. Dintotdeauna îmi plăcuse să vorbesc despre poveştile acelea vechi, dar pentru prima dată participam la spunerea lor şi a fost electrizant. Am înţeles

că lucrurile pe care voiam eu să le spun despre Ahile şi Patrocle nu erau totuşi subiectul unei teze de master, ci al unui roman.

Pe lângă faptul că sunt clasicistă, visasem să fiu şi scriitoare. De-a lungul vieţii, cărţile şi poezia au însemnat pentru mine un refugiu şi scrisesem încă din copilărie. În colegiu, am scris chiar un roman contemporan, dar a ieşit anemic şi lipsit de spirit. Asta până mi-am dat seama că pot scrie despre ceea ce mă pasiona cel mai mult: povestea lui Patrocle.

În vara aceea, am început să scriu cu vocea lui Patrocle. În timp ce tastam, mă simţeam în al nouălea cer, dar în acelaşi timp cumva incorectă. Mi-era teamă că profesorii şi colegii mei de la Clasică vor detesta ideea. În domeniul Literaturii Clasice există un trecut îndelungat de filtrare a informaţiilor difuzate. Încercările de a mări apertura lentilei erudiţiei fuseseră întâmpinate uneori cu ostilitate deschisă, iar femeile şi cercetătorii de culoare fuseseră subminaţi şi minimalizaţi. Unul dintre profesorii mei îşi începuse cursul de Istoria Greciei în mod agresiv: *Acesta este un curs de istorie a Greciei, aşa că nu vreau să aud întrebări despre femei sau despre sclavi.* Implicaţia, desigur, este că istoria „reală" se referă doar la un anumit tip de om, iar toţi ceilalţi nu contează. (Unul dintre marile mele regrete este că nu pot să mă întorc în timp şi să mă cert cu el.) Pe scurt, aveam motive să cred că ei puteau să nu fie încântaţi de o tânără care utilizează materialul epic tradiţional masculin al *Iliadei* şi-l centrează în jurul unei poveşti de dragoste gay.

Am continuat totuşi să scriu. Pentru că, deşi speram că romanul ar putea să le placă măcar câtorva clasicişti, doream ca povestea aceasta să se adreseze tuturor cititorilor, indiferent dacă îi cunoşteau sau nu pe clasici, şi mai ales dacă nu-i cunoşteau. Mulţi ani, cărţile fuseseră pentru mine case, locuri pe care le găseam primitoare, când nu puteam fi primită altundeva. Am vrut ca şi cartea aceasta să fie tot o astfel de casă: una care să-i primească cu braţele deschise pe toţi cei care ar fi vrut să intre în ea.

La vremea respectivă, desigur, nu-mi puteam imagina cine puteau fi oamenii respectivi, dar în deceniul care a trecut m-am bucurat de posibilitatea de a-i descoperi pe unii dintre ei. Am fost onorată să aud

din partea unor cititori că au recomandat cartea părinților și copiilor lor, că au inclus fragmente din ea în jurămintele lor nupțiale, au transformat citate în tatuaje, au vândut-o manual în librării și au predat-o la cursurile lor. (Apropo, temerile mele cu privire la comunitatea Clasiciștilor nu s-au adeverit niciodată – Clasiciștii au fost incredibil de susținători, ceea ce a fost minunat.) Am auzit din partea unor cititori că această carte i-a ajutat să-și afirme orientarea sexuală sau identitatea de gen în fața părinților lor, iar alții mi-au spus că i-a inspirat să înceapă doctoratul sau să-și scrie propriile cărți.

Fiecare scriitor își dorește ca romanul său să aibă propria-i viață, dar nici în visurile cele mai nebunești nu mi-am imaginat că Ahile și Patrocle vor avea o viață atât de bogată, plină de satisfacții, minunată. Când primele exemplare s-au vândut cu aț̂ați ani în urmă, le-am fost extrem de recunoscătoare cumpărătorilor – ba chiar îmi amintesc că m-am gândit că trebuie să le dau ceva în schimb. Un deceniu mai târziu, simt recunoștința aceea la fel de intens. Vă mulțumesc că faceți parte din această aventură.

Madeline Miller, 2021

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu

Capitolul 1

Tata era rege, din neam de regi. Era scund de statură, aşa cum eram aproape toţi, şi spătos ca un taur. S-a căsătorit cu mama pe când ea avea paisprezece ani, după ce o preoteasă jurase că fata o să poarte rod în pântece. A fost o partidă bună: era singură la părinţi, iar averea tatălui ei urma să fie moştenită de soţ.

El a aflat abia la nuntă că era slabă de minte. Părintele ei ţinuse morţiş să nu-şi dea vălul jos până la ceremonie, iar tata i-a făcut pe plac. De-ar fi fost hâdă, el ar fi avut oricum la îndemână sclave şi paharnici tineri. Când i-au scos în sfârşit vălul, se zice că mama ar fi zâmbit. Aşa şi-au dat seama că era prostuţă. Miresele nu zâmbeau.

Când am venit pe lume, un băiat, tata m-a smuls din braţele ei şi m-a încredinţat unei doici. Moaşa şi-a făcut milă de mama şi i-a dat să ţină o pernă în locul meu. Ea a strâns-o cu drag. Nu părea să-şi fi dat seama de schimbul ce avusese loc.

Curând, am devenit o dezamăgire: eram mic şi plăpând. Nu eram iute de picior. Nu eram vânjos. Nu cântam. Măcar nu eram bolnăvicios, atât lucru de laudă se putea zice. Frigurile şi spasmele ce-i chinuiau pe semenii mei păreau să mă ocolească. Tata a devenit bănuitor. Oare eram vreo făptură necurată cu chip de copil, şi nu om? Mă tot privea chiorâş. Mâna îmi tremura când îi simţeam privirea aţintită asupra mea. Iar mamei i se prelingea vinul prin colţul gurii, pe bărbie.

Împlinisem cinci ani la vremea când a venit rândul tatei să fie gazda jocurilor. Bărbaţi vin de hăt departe, din Tesalia şi Sparta, iar cu aurul lor ne umplem din belşug hambarele. O sută de slugi trudesc douăzeci de zile la rând, bătătorind fâşia pentru alergări şi curăţind-o de pietre. Tata e hotărât să organizeze cele mai măreţe jocuri din timpul său.

Cel mai bine mi-i amintesc pe alergători, trupuri maronii ca nucile, unse cu ulei, încălzindu-se pe câmpul de întreceri, în bătaia soarelui. Se contopesc laolaltă, bărbaţi spătoşi, tineri imberbi şi băietani cu pulpe în care muşchii par dăltuiţi.

Taurul fusese jertfit, vărsându-şi ultima picătură de sânge în praf şi în cupele de bronz întunecat. Şi-a dat viaţa fără luptă, semn bun pentru jocurile ce ne aşteaptă.

Alergătorii s-au strâns în faţa podiumului unde stau cu tata, înconjuraţi de trofeele pe care le vom înmâna învingătorilor. Sunt vase de aur pentru îndoirea vinului cu apă, trepiede din bronz bătut, suliţe din lemn de frasin cu vârf din fier preţios. Însă adevăratul trofeu se află în mâinile mele: o coroană de frunze verde argintat, proaspăt tăiate, pe care le-am lustruit cu degetul mare. Tata mi-a dat-o cu inima îndoită. Ca să se liniştească, îşi spune că nu trebuie decât s-o ţin în mână.

Mai întâi aleargă băieţii cei mai mici, care aşteaptă foindu-şi picioarele în nisip ca preotul să le dea startul printr-un gest al capului. De-abia au prins să crească, oscioarele ascuţite ca fusul le ies prin pielea întinsă. Dintre zecile de coame brune ciufulite, privirea îmi e atrasă de un creştet bălai. Mă aplec în faţă să văd mai bine. Părul străluceşte ca mierea în soare, iar între bucle, sclipiri de aur – cununa unui prinţ.

E mai scund decât ceilalţi şi, spre deosebire de ei, încă păstrează rotunjimile copilăriei. Părul lung, legat cu o panglică din piele, pare să ardă pe pielea smeadă, dezgolită a spatelui. Când se întoarce, are un chip serios, de bărbat.

Când preotul loveşte pământul, copilul ţâşneşte în faţă, depăşind trupurile îndesate ale băieţilor mai mari. Se mişcă fără efort, iar călcâiele roz îi sfârâie ca nişte limbi ce ling pământul. Câştigă.

Privesc cum tata ia cununa din poala mea şi i-o pune pe cap; în părul bălai, frunzele par aproape negre. Tatăl său, Peleu, vine să-l ia, zâmbind cu mândrie. Regatul lui Peleu e mai mic decât al nostru, însă se zvoneşte că soaţa lui e zeiţă, iar supuşii îl iubesc. Tata îl priveşte cu pizmă. El are o soaţă slabă de minte şi un fiu care se mişcă prea încet pentru a participa la alergări, nici măcar în categoria celor mai mici. Se întoarce spre mine.

— Aşa se cuvine să fie un fiu.

Fără cunună, îmi simt mâinile goale. Mă uit cum regele Peleu îşi îmbrăţişează fiul. Văd cum băiatul azvârle cununa în aer şi-o prinde. Râde, cu chipul luminat de triumf.

În afară de asta, nu-mi mai amintesc mare lucru, doar imagini răzleţe din viaţa pe care o duceam pe atunci: tata şezând încruntat pe tron, un cal de jucărie frumos lucrat, pe care îl iubeam, mama pe plajă, cu ochii întorşi spre Egee. În ultima amintire, azvârl cu pietre săltăreţe ca s-o distrez, *plinc, plinc, plinc,* deasupra pieliţei de apă. Par să-i placă ondulaţiile apei, ce se îndepărtează până se sting. Sau poate-i place marea şi atât. La tâmplă îi străluceşte o jerbă de linii albe ca osul, cicatricea care i-a rămas după ce tatăl ei a lovit-o cu mânerul sabiei. Degetele de la picioare i se iţesc din nisip, unde le-ngropase, şi caut să nu le deranjez în vreme ce scormonesc după pietre. Aleg una şi o azvârl, bucuros că mă pricep la asta. E singura amintire cu mama, atât de luminoasă, încât aproape sigur am născocit-o. La urma urmei, e greu de crezut că tata ne-a îngăduit vreodată să stăm singuri: fiul nerod şi soaţa şi mai neroadă. Şi unde suntem oare? Nu recunosc plaja, nici linia coastei. A trecut atât amar de vreme de atunci.

Capitolul 2

Am fost chemat în faţa regelui. Ţin minte că nu-mi plăcea deloc să străbat drumul acela lung prin nesfârşita sală a tronului. Am îngenuncheat pe dalele de piatră din faţa lui. Unii regi puneau acolo să se aştearnă covoare, pentru ca solii ce aveau nevoie de timp ca să-şi transmită veştile să-şi poată odihni genunchii. Tata prefera ca lespezile să rămână goale.

— Fiica regelui Tindar e în sfârşit bună de măritiş, zise el.

Numele mi-era cunoscut. Tindar era regele Spartei şi deţinea terenuri uriaşe din cel mai bogat tărâm de la miazăzi, tocmai ce râvnea tata. Auzisem şi de fiica lui, despre care se zvonea că ar fi cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Despre mama ei, Leda, se spunea că fusese sedusă de însuşi Zeus, regele zeilor, deghizat în lebădă. Nouă luni mai târziu, ea născuse două perechi de gemeni: Clitemnestra şi Castor, copiii bărbatului muritor, şi Elena şi Polux, strălucitorii boboci de lebădă ai zeului. Dar se ştia prea bine că zeii sunt părinţi denaturaţi, aşa că era de aşteptat ca Tindar să-i ia pe toţi în grija lui.

N-am răspuns când tata îmi dădu vestea. Asemenea lucruri nu însemnau nimic pentru mine.

Tata îşi drese glasul, răsunător în sala cufundată în tăcere.

— Ne-ar prinde bine s-o avem în familie. Mergi şi-o peţeşte.

Nu mai era nimeni în sală, aşa că icnetul meu uimit n-a ajuns la alte urechi. Însă aveam destulă minte încât să nu dau glas neplăcerii care mă cuprinsese. Tata ştia deja tot ce-aş fi putut spune: că aveam nouă ani, că eram neplăcut privirii, că nu promiteam prea mult şi că perspectivă aceea nu mă interesa.

Am pornit la drum a doua zi dimineaţă, încărcaţi cu daruri şi merinde pentru călătorie. Eram înconjuraţi de un alai de soldaţi în platoşe bogate. Nu-mi amintesc prea bine drumul – a fost pe uscat, prin ţinuturi care nu-ţi lăsau nicio impresie. În fruntea coloanei, tata dicta noi porunci secretarilor şi solilor ce se îndreptau în galop în toate direcţiile. Priveam în jos la frâiele de piele şi le netezeam cu degetul mare. Nu-mi vedeam deloc rostul aici. Ca mai tot ce făcea

tata, era de neînțeles. Măgărușul îmi pășea legănat și mă legănam odată cu el, bucurându-mă până și de această măruntă abatere a atenției.

Nu eram primii pețitori sosiți la cetatea lui Tindar. Grajdurile erau pline de cai și de catâri, iar slujitorii roiau de colo colo. Tata nu păru mulțumit de primirea ce ni s-a făcut: l-am văzut trecându-și mâna peste piatra vetrei din odăile noastre și încruntându-se. Adusesem de acasă o jucărie, un căluț ale cărui picioare puteau fi mișcate. I-am ridicat o copită, apoi pe cealaltă, și mi-am imaginat că venisem călare pe el, nu pe măgăruș. Un ostaș își făcu milă de mine și-mi încredință zarurile lui. Le-am dat de-a dura pe podea până am nimerit șase-șase.

În sfârșit, veni ziua când tata dădu poruncă să fiu îmbăiat și pieptănat. Îmi ceru să-mi schimb tunica, iar și iar. M-am supus, deși nu vedeam nicio deosebire între violet cu auriu sau purpuriu cu auriu. Niciuna nu-mi ascundea genunchii ososi. Tata părea puternic și sever, cu barba întunecată tăindu-i chipul. Darul pentru Tindar era pregătit, o amforă din aur bătut, pentru vin, pe care fusese gravată povestea prințesei Danae. Zeus o curtase sub forma unei ploi de lumină aurie și ea îi născuse un fiu, pe Perseu, nimicitorul Gorgonei, întrecut în eroism doar de Heracle. Tata mi-o întinse.

— Nu ne face de rușine, îmi zise.

Sala cea mare îmi ajunse la urechi înainte s-o fi văzut, larma a sute de glasuri ce se izbeau de pereții din piatră, zăngănitul pocalelor și al platoșelor. Slugile deschiseseră larg ferestrele pentru a mai împrăștia gălăgia și acoperiseră toți pereții cu tapiserii, dovada bogăției. Nu mai văzusem atâți bărbați laolaltă. Nu bărbați, m-am corectat singur. Regi.

Am fost poftiți să ne alăturăm celor prezenți, pe banchetele așternute cu piei de vacă. Slujitorii se traseră în spate, contopindu-se cu umbrele. Tata mă prinse de guler cu degetele, prevenindu-mă astfel să nu-ncep să mă fâțâi.

În încăpere plutea un aer de violență, cu toți prinții, eroii și regii aceia care se întreceau pentru a pune mâna pe un singur trofeu, însă ne pricepeam să simulăm că suntem civilizați. Rând pe rând, toți tinerii aceia ce se făleau cu pletele lor lucitoare, mijlocul mlădios și veșmintele în culori bogate se prezentară în fața adunării. Mulți erau

fii sau nepoți de zei. Despre toți se scrisese câte un cânt, două sau mai multe, care le slăveau isprăvile. Tindar îi întâmpina pe rând, le primea darurile, pe care le așeza apoi în mormanul din mijlocul sălii, și-l poftea pe fiecare să vorbească și să-și pledeze cauza.

Tata era cel mai bătrân dintre ei, cu excepția celui care, atunci când îi veni rândul, se prezentă drept Filoctet.

— Un fârtat de-al lui Heracle, șopti bărbatul de lângă noi, cu o prețuire pe care-am înțeles-o.

Heracle era cel mai măreț dintre eroii noștri, iar Filoctet îi fusese tovarășul cel mai apropiat, singurul care mai trăia. Avea părul cărunt, iar pe degetele groase i se zăreau tendoanele proeminente, semnul puterii dibace a arcașului. Și într-adevăr ridică cel mai mare arc pe care-l văzusem în viața mea, din lemn de tisă lustruit, cu piele de leu acolo unde îl apuca mâna.

— Arcul lui Heracle, anunță el, pe care mi l-a dat cu glas de moarte.

În regatul nostru, arcul era privit cu dispreț, ca armă a lașilor. Însă nimeni n-ar fi putut zice una ca asta despre arcul acela; toți îl priveam smeriți, gândindu-ne la forța celui care reușea să-l întindă.

Următorul bărbat, sulemenit la ochi ca femeile, își rosti numele.

— Idomeneu, regele Cretei.

Era zvelt, iar când stătea în picioare, părul îi ajungea până-n talie. Darul său era fier din cel rar – o secure cu două tăișuri.

— Simbolul poporului meu.

Mișcările lui îmi aminteau de dansatorii îndrăgiți de mama.

Urmă Menelau, fiul lui Atreu, așezat lângă huiduma de frate-său, Agamemnon, mare cât un urs. Părul lui Menelau era roșu de-ți lua ochii, ca bronzul lucrat în forjă. Era vânjos la trup, îndesat și vânos, plin de viață. Oferea un dar bogat, o pânză vopsită frumos.

— Cu toate că domniței nu-i trebuie nicio podoabă, adăugă el zâmbind.

Vorbise frumos. Mi-am dorit să-mi vină și mie în minte asemenea vorbe meșteșugite. Eu eram singurul sub douăzeci de ani și nu mă trăgeam din niciun zeu. Poate că feciorul bălai al lui Peleu n-ar fi fost mai prejos decât ceilalți, mi-am zi, însă tatăl său nu-l pusese pe drumuri.

Se perindară un bărbat după altul, până când numele începură să mi se amestece în minte. Atenţia mi-a fost atrasă de podium, unde am observat, pentru prima oară, trei femei învesmântate în văluri, ce stăteau lângă Tindar. Am tot privit pânzele albe ce le acopereau chipurile, încercând să zăresc măcar un crâmpei din femeile ce-şi tăinuiau feţele. Tata dorea ca una dintre ele să-mi devină mireasă. Trei perechi de mâini gingaşe, împodobite cu brăţări, stăteau cuminţi în poale. Una dintre femei era mai înaltă decât celelalte. Mi s-a părut că deslușesc o șuviță întunecată ițindu-se din partea de jos a vălului. Elena e bălaie, mi-am amintit. Aşadar nu era ea. Încetasem să-mi mai plec urechea la regi.

— Bine-ai venit, Menoitius.

Am tresărit auzind numele tatei. Tindar se uita la noi.

— Am aflat cu tristeţe despre moartea soaţei tale.

— Soaţa mea trăieşte, Tindar. Iată-l pe feciorul meu, venit să-ţi ceară fiica de soţie.

În liniştea ce se lăsase, am îngenuncheat, ameţit de chipurile din jur, răsucite spre mine.

— Feciorul tău încă nu e bărbat.

Glasul lui Tindar părea să vină de departe şi nu lăsa să se ghicească nimic.

— Nici nu trebuie să fie. Sunt eu pentru amândoi.

Ai noştri se dădeau în vânt după asemenea glume îndrăzneţe şi fudule. Însă de acea dată nu râse nimeni.

— Înţeleg, zise Tindar.

Podeaua de piatră îmi pătrundea în piele, însă nu m-am urnit. Eram obişnuit să stau în genunchi. Până în clipa aceea, nu-mi mai fusese dat să mă bucur că învăţasem să îngenunchez în sala tronului de acasă.

În tăcerea atotcuprinzătoare, tata vorbi din nou:

— Alţii ţi-au adus bronz şi vin, uleiuri şi lână. Eu îţi aduc aur şi nu-i decât o mică parte din ce am în visterie.

Mângâiam conştient amfora frumoasă, atingând figurile din poveste: Zeus desprins din şuvoiul de raze, prinţesa speriată, împreunarea lor.

— Eu şi fiica mea îţi suntem recunoscători că ne-ai adus un dar

atât de însemnat, deşi ţie îţi pare mărunt.

Din rândurile regilor se înalţă un murmur. Vorbele acelea erau înjositoare, însă tata nu părea să-şi dea seama. M-am înroşit.

— Elena va fi regina palatului meu. Căci, după cum ştii, soaţa mea nu e-n stare să domnească. Sunt mai presus în bogăţii decât toţi tinerii aceştia, iar faptele mele vorbesc de la sine.

— Credeam că fiul tău este cel care a venit în peţit.

Am înălţat ochii, auzind glasul cel nou. Era un bărbat care nu mai vorbise. Era ultimul din şir, şedea în largul său pe banchetă, iar părul ondulat îi lucea sub lumina focului. Pe picior avea o cicatrice neregulată, o cusătură ce-i brăzda carnea smeadă de la călcâi până la genunchi, înconjurând muşchii pulpei şi adâncindu-se în umbra de sub tunică. Trebuie să fi fost un pumnal, mi-am zis, sau ceva asemănător; arma care spintecase carnea de jos în sus, lăsase în urmă o rană cu margini dantelate, a cărei moliciune contrasta izbitor cu gestul violent ce o pricinuise.

Tata se mânie pe dată.

— Fiu al lui Laertes, nu ţin minte să te fi poftit să deschizi gura.

Bărbatul zâmbi.

— Nu m-a poftit nimeni. M-am vârât în vorbă. Însă n-ai de ce să te temi de amestecul meu. N-am niciun interes îndrituit în toată povestea asta. Vorbesc doar în calitate de privitor.

O mişcare discretă de pe podium îmi atrase privirea. Una dintre siluetele acoperite de văluri se foise.

— Ce vrea să-nsemne asta? întrebă tata, încruntat. Dacă n-a venit pentru Elena, atunci ce caută aici? N-are decât să se ducă la pietrele şi la caprele lui.

Bărbatul ridică din sprâncene, dar nu răspunse. Nici Tindar nu dădu vreun semn de mânie.

— Dacă fiul tău e peţitor, aşa cum zici, atunci îngăduie-i să se prezinte.

Până şi eu am ştiut că-mi venise rândul să vorbesc.

— Sunt Patrocle, fiul lui Menoitius. Glasul îmi părea ascuţit şi piţigăiat, deoarece nu mai vorbisem de atâta vreme. Am venit s-o peţesc pe Elena. Tatăl meu e rege, din neam de regi.

Altceva n-am mai ştiut ce să zic. Tata nu mă învăţase nimic; nu se

gândise că Tindar mă va pune să vorbesc. M-am ridicat şi am dus amfora la mormanul de daruri, aşezând-o cu grijă să nu se răstoarne. M-am întors la banchetă. Nu mă făcusem de râs tremurând sau împiedicându-mă şi nu spusesem nimic prostesc. Însă faţa îmi ardea de ruşine. Ştiam cum mă vedeau toţi bărbaţii aceia.

Fără să ia seama, şirul peţitorilor se perindă mai departe. Bărbatul care îngenunchea acum era o matahală de om, înălţându-se deasupra tatei cu jumătate din statura lui, şi mai era şi spătos. În spatele lui, doi slujitori sprijineau un scut uriaş, care părea să facă parte lăuntrică din ţinuta sa, ajungându-i din călcâie până-n creştet; niciun om de rând n-ar fi fost în stare să-l poarte. Şi nu era doar de ochii lumii: muchiile scrijelite şi ciobite stăteau mărturie că trecuse prin multe bătălii. Aiax, fiul lui Telamon, aşa se prezentă colosul. Era scurt şi necioplit la vorbă şi pretindea că ar fi coborât din Zeus, prezentând statura sa urieşească drept dovadă că străbunicul său îşi vărsa încă binecuvântările asupra neamului. Adusese în dar o suliţă cu mâner de lemn mlădiu, frumos cioplit. Vârful călit în foc lucea sub lumina torţelor.

În sfârşit, veni rândul bărbatului cu cicatricea.

— Ei bine, fiu al lui Laertes, zise Tindar, întorcându-şi trupul pe tron pentru a-l privi, ce are de zis un privitor dezinteresat despre cum merg lucrurile aici?

Bărbatul se lăsă pe spate.

— Aş vrea să aflu cum ai de gând să-i convingi pe cei refuzaţi să nu-ţi declare război. Ţie sau fericitului soţ al Elenei. Văd deja o mână de oameni gata să-şi sară unul celuilalt la beregată.

— Pari să te veseleşti.

— Nebunia omenească mă înveseleşte, răspunse bărbatul, ridicând din umeri.

— Fiul lui Laertes îşi bate joc de noi!

Vorbise uriaşul, Aiax, al cărui pumn încleştat era mare cât capul meu.

— Nici vorbă, fiu al lui Telamon!

— Atunci cum vine asta, Odiseu? O dată-n viaţă, spune ce gândeşti.

Nu-l mai auzisem pe Tindar să grăiască atât de tăios.

Odiseu ridică iar din umeri.

— A fost un joc primejdios, cu toate comorile și faima pe care le-ai câștigat. Toți bărbații aici de față sunt vrednici și ei o știu prea bine. N-o să se lase așa de ușor respinși.

— Mi-ai zis deja toate astea între patru ochi.

Tata împietrise lângă mine. *Uneltiri.* Nu numai el avea chipul întunecat de furie.

— Adevărat, însă acum vin cu o soluție. Își întinse mâinile goale. N-am adus niciun dar și n-am de gând s-o pețesc pe Elena. Eu domnesc, cum s-a zis prea bine, peste pietre și capre. În schimbul soluției, îți cer răsplata despre care ți-am vorbit deja.

— Spune-mi soluția și răsplata va fi a ta.

Iarăși o mișcare aproape de neobservat pe podium. Mâna unei femei zvâcnise pe veșmântul însoțitoarei sale.

— Atunci iat-o. Socot că trebuie s-o lăsăm pe Elena să hotărască.

Odiseu tăcu, pentru a lăsa loc murmurelor de neîncredere; femeile nu aveau niciun cuvânt de zis în asemenea treburi.

— În felul acesta, nimeni nu-ți poate găsi vreo vină. Însă trebuie să hotărască acum, în clipa asta, pentru că astfel nu se va putea zice c-ai sfătuit-o sau ai învățat-o tu ce să facă. Și – ridică un deget – înainte să aleagă, toți bărbații de față trebuie să se lege cu jurământ: să sprijine hotărârea Elenei și să-i apere bărbatul împotriva oricui ar vrea să i-o răpească.

Am simțit cum neliniștea cuprinde sala. „Un jurământ?" Și încă într-o treabă atât de neobișnuită ca alegerea soțului de către femeie? Toți erau bănuitori.

— Prea bine. Tindar, pe al cărui chip nu se citea nimic, se întoarse către femeile ascunse sub văluri. Elena, te-nvoiești?

Glasul ei jos și minunat răzbătu până-n toate ungherele sălii.

— Da.

Atâta zise, dar am simțit cum se-nfioară toți bărbații din jur. Deși eram doar un copil, m-am cutremurat și eu, minunându-mă ce putere avea această femeie care, dinapoia vălului ei, era în stare să pună pe jar o sală. Despre pielea ei, ne-am amintit cu toții dintr-odată, se zvonea că e ca suflată cu aur, iar despre ochi, că erau întunecați și luminoși ca pietrele netede de obsidian pe care le primeam în

schimbul măslinelor noastre. În clipa aceea, ea prețuia cât tot mormanul de comori din mijlocul sălii și încă pe-atât. Pentru ea ne-am fi dat viețile.

Tindar încuviință din cap.

— Atunci așa să fie. Toți cei ce vor să se lege cu jurământ s-o facă acum.

Am auzit mormăituri și câteva glasuri pe jumătate mânioase. Dar nimeni n-a plecat. Vocea Elenei și vălul fluturat lin de răsuflarea ei ne țintuiau locului pe toți.

Un preot chemat degrabă duse o căpriță albă la altar. Aici, înăuntru, era de preferat unui taur ce-ar fi împroșcat podeaua de piatră cu sânge murdar din gâtul despicat. Animalul muri repede, iar bărbatul amestecă sângele întunecat cu cenușa de chiparos din foc. În liniștea sălii, se auzea vasul sfârâind.

— Tu primul, zise Tindar, arătându-l pe Odiseu.

Până și un copil de nouă ani își dădea seama că așa era drept. Odiseu se arătase deja mult prea șiret. Legăturile șubrede dintre noi țineau doar atâta vreme cât niciunuia nu i se îngăduia să fie mult mai puternic decât altul. Plimbându-mi privirea prin sală, am văzut zâmbete înfumurate și mulțumirea ce se citea pe chipurile unora dintre regi; nu va avea cum să scape din propriul laț.

Pe buzele lui Odiseu se așternu un surâs.

— Firește. Cu toată plăcerea.

Însă bănuiam că nu simțea nicio plăcere. În timpul jertfei îl văzusem cum se trage în spate, în umbre, ca pentru a fi dat uitării. Acum se ridică și se îndreptă spre altar.

— Elena, zise Odiseu oprindu-se, cu mâna întinsă spre preot, ține minte că mă leg cu jurământ ca tovarăș, și nu ca pețitor. Nu ți-ai putea ierta-o în veci, dacă m-ai alege pe mine.

Vorbise pe un ton glumeț care iscă ici-colo râsete. Cu toții știam că nu era cu putință ca o ființă atât de strălucitoare ca Elena să-l aleagă pe regele Itacăi cea stearpă.

Preotul ne chemă pe rând la vatră și ne însemnă încheieturile mâinilor cu sânge și cenușă, ce ne legau ca niște lanțuri. Am recitat jurământul, rostind după el cuvintele, cu brațele ridicate la vedere.

Când ultimul bărbat se întoarse la locul său, Tindar se ridică în

picioare.

— Acum alege, fiica mea.

— Menelau, zise ea fără şovăială, lăsându-ne pe toţi buimaci.

Ne aşteptaserăm la un răstimp apăsător, la nehotărâre. M-am întors spre roşcovan, care se ridică cu un surâs lăţit pe faţă. Neţinându-şi în frâu bucuria, îşi plesni peste spinare fratele taciturn. În jur domneau mânia, dezamăgirea şi chiar jalea. Însă nimeni nu duse mâna la sabie; sângele închegat ni se uscase pe încheietură.

— Aşa să fie, zise Tindar, ridicându-se la rândul său. Mă bucur să primesc încă un Atrid în familia mea. Ţi-o dau pe Elena, aşa cum vrednicul tău frate mi-a cerut-o cândva pe Clitemnestra.

O arătă pe femeia mai înaltă, de parcă o poftea să se ridice. Ea nu se mişcă. Poate nu-l auzise.

— Cum rămâne cu a treia fată? strigă un ins mărunţel, care stătea lângă uriaşul Aiax. Nepoata ta. Nu mi-o dai mie?

Bărbaţii izbucniră în râs, bucurându-se că apăsarea din aer se mai risipise.

— Prea târziu, Teucer, zise Odiseu, acoperind larma. Fata mi-a fost făgăduită mie.

N-am mai apucat să aud nimic. Mâna tatei mă apucă de umăr, trăgându-mă cu furie de pe banchetă.

— Aici nu mai e de noi.

Am plecat spre casă chiar în aceeaşi seară; am încălecat iarăşi pe măgăruş, dezamăgit până-n adâncul sufletului: nu mi se îngăduise nici măcar să zăresc chipul de legendă al Elenei.

Tata n-a mai pomenit niciodată de călătoria aceea, iar odată ce-am ajuns acasă, faptele au început să mi se preschimbe în chip ciudat în amintire. Sângele şi legământul, sala plină de regi: toate păreau depărtate şi şterse, precum ceva urzit de vreun aed, nu ceva ce trăisem chiar eu. Chiar îngenuncheasem în faţa lor? Dar legământul pe care-l rostisem? Mi se părea absurd până şi gândul la el, prostesc şi cu neputinţă, aşa cum îţi apare un vis în miezul zilei.

Capitolul 3

Eram pe un câmp. Aveam în mâini două perechi de zaruri primite în dar. Nu de la tata, lui nu i-ar fi trecut niciodată prin cap aşa ceva. Nici de la mama, care uneori nu mă recunoştea. Nu mai ştiam cine mi le dăduse. Vreun rege venit pe la noi? Vreun nobil dornic să parvină?

Zaruri cioplite în fildeş, încrustate cu onix şi netede sub deget. Era sfârşit de vară şi gâfâiam după ce venisem din palat tot într-o fugă. Din ziua alergărilor fusesem trecut în grija unui bărbat care urma să mă înveţe toate artele noastre sportive: boxul, lupta cu sabia şi suliţa, aruncarea discului. Însă scăpasem de el şi mă simţeam uşor ca un fulg, ameţit de plăcerea solitudinii. Nu mai fusesem singur de săptămâni întregi.

Apoi apăru băiatul. Îl chema Clisonim şi era fiul unui nobil care venea adesea la palat. Mai vârstnic, mai solid şi neplăcut de musculos. Zărise lucirea zarurilor în palma mea. Cu o privire pofticioasă, întinse mâna.

— Ia să le văd şi eu.

— Nu.

Nu voiam să le-atingă cu degetele lui groase şi murdare. Eu eram prinţ, chiar dacă mărunt de statură. N-aveam nici măcar dreptul ăsta? Însă feciorii de nobili se învăţaseră ca eu să joc după cum îmi cântau ei. Ştiau că tata n-o să se amestece.

— Le vreau eu.

Încă nu se sinchisea să treacă la ameninţări. L-am urât pentru asta. Ar fi trebuit să fiu vrednic de ameninţări.

— Nu.

— Dă-mi-le, zise înaintând.

— Sunt ale mele.

Mi-au crescut colţi. Dădeam să muşc precum potăile care se-ncaieră pentru resturile de la mesele noastre.

Dădu să le-apuce şi l-am împins în spate. Se împletici, iar eu m-am bucurat. N-o să pună el laba pe ce-i al meu.

— Hei!

Îl apucase furia. Eram mititel şi se zvonea că sunt slab de minte.

Dacă dădea înapoi, se făcea de ruşine. Veni spre mine, roşu la faţă. Fără să vreau, am făcut un pas în spate. Atunci zâmbi batjocoritor.

— Laşule.

— Nu-s laş, am zis cu glas răstit, aprinzându-mă tot.

— Tatăl tău aşa te crede, rosti el răspicat, de parc-ar fi savurat fiecare cuvânt. L-am auzit cum i-a zis tatei.

— Ba nu.

Însă ştiam că îi zisese.

Băiatul veni mai aproape. Ridică pumnul.

— Mă faci mincinos?

De-acum, ştiam c-o să mă lovească. Aştepta doar să-i dau un pretext. Îmi închipuiam cum vorbise tata. *Laş.* Mi-am proptit mâinile în pieptul lui şi am împins cât am putut de tare. Pământul nostru era acoperit cu păşuni şi grâne. Doar nu te răneşti de la o căzătură.

Îmi caut scuze. Era, de asemenea, acoperit cu bolovani.

Se izbi surd cu capul de-o piatră şi l-am văzut cum holbează ochii, uluit. În jurul lui, pământul începu să sângereze.

Mă zgâiam gâtuit de groază la isprava mea. Până atunci, nu mai văzusem un om murind. Tauri şi capre da, până şi peşti, care se sufocau fără să verse sânge. Desigur, văzusem aşa ceva în picturi, tapiserii, figurile negre desenate pe tipsiile noastre. Dar nu asta: horcăiturile sufocate şi degetele scurmând pământul. Mirosul scursurilor lepădate de trup. Am luat-o la goană.

Ceva mai târziu mă găsiră la gleznele noduroase ale unui măslin. Eram moale şi palid, înconjurat de propria-mi vomă. Pierdusem zarurile în fugă. Tata mă privi crunt de sus, cu buzele răsfrânte, dezgolind dinţii galbeni. La un gest al lui, slugile mă apucară şi mă duseră înăuntru.

Familia băiatului ceru fie surghiunul neîntârziat, fie moartea. Erau puternici şi era fiul lor cel mai mare. I-ar fi îngăduit, poate, regelui să le pârjolească pământurile sau să le necinstească fiicele, dacă primeau în schimb bani. Dar de fii nu te atingi. Pentru una ca asta, nobilii stârneau răzmeriţe. Ştiam toţi regulile; ne agăţam de ele ca să evităm haosul ce ne păştea mereu. *Vrajba ucigaşă.* Servitorii făceau semnul care să-i apere de rău.

Tata luptase cu disperare toată viaţa ca să nu-şi piardă tronul şi nu

avea de gând să rişte din pricina unui fiu ca mine, când moştenitorii şi pântecele care să-i poarte erau la îndemână. Aşa că se învoi: voi fi surghiunit şi voi creşte pe pământurile altui rege. În schimbul greutăţii mele în aur, alţii vor face bărbat din mine. Nu voi avea nici părinţi, nici nume de familie şi nici vreo moştenire. În vremurile noastre, mai bine mureai. Însă tata era om chibzuit. Greutatea mea în aur făcea mai puţin decât înmormântarea fastuoasă ce s-ar fi cuvenit după moartea mea.

Aşa am ajuns orfan la zece ani. Şi aşa am ajuns în Ftia.

Micuţă cât o nestemată, Ftia era cel mai mic dintre regatele noastre, o fâşie de pământ ca un cârlig, întinsă în partea de miazănoapte, între poalele Muntelui Othri şi mare. Regele său, Peleu, se număra printre oamenii îndrăgiţi de zei, fără a fi el însuşi din stirpe zeiască, ci doar un bărbat isteţ, curajos, chipeş şi întrecându-şi toţi semenii în evlavie. Drept răsplată, cei de sus îi dăruiseră o nereidă de nevastă. O cinste mai mare nici că puteau să-i facă, socoteau ei. La urma urmelor, ce muritor nu-şi dorea în patul său o zeiţă care să-i nască un fiu? Sângele ceresc ne purifica stirpea tulbure şi plămădea, din tină şi lut, eroi. Iar zeiţa aceasta aducea cu sine o promisiune şi mai măreaţă: Parcele ursiseră că fiul ei îşi va întrece cu mult tatăl. Stirpea lui Peleu n-avea cum să piară. Însă, asemenea tuturor darurilor oferite de zei, exista un neajuns – zeiţa cu pricina se împotrivea.

Toată lumea, până şi eu, auzise cum fusese cucerită Thetis. Zeii îl duseseră pe Peleu într-un loc tăinuit, unde-i plăcea ei să stea pe ţărmul mării, şi-l preveniseră să nu piardă vremea cu vreun preambul – în veci ea n-avea să se-nvoiască să ia de soţ un muritor.

L-au prevenit şi la ce să se-aştepte după ce-o prindea, căci nimfa Thetis era vicleană; ca tatăl ei, Proteu, unchiaşul înşelător al mării, ştia cum să-şi preschimbe pielea în sute de forme felurite, în blană, pene sau carne vie. În ciuda ciocurilor, ghearelor, colţilor, tentaculelor şi cozilor usturătoare care-l vor jupui de viu, Peleu nu trebuia în ruptul capului să-i dea drumul.

Peleu era evlavios şi ascultător de felul său şi a făcut întocmai cum îl învăţaseră zeii. A aşteptat-o să iasă din valurile cenuşii ca ardezia,

cu pletele-i negre și lungi ca o coadă de cal. Apoi a înșfăcat-o și nu i-a dat drumul oricât de aprig s-a zvârcolit ea, ținând-o pân-au obosit amândoi și și-au pierdut suflul, cu pielea zgâriată de nisip. Sângele din rănile iscate de ea s-a amestecat cu cel al fecioriei răpite ce-i mânjeau coapsele. Împotrivirea ei nu mai avea nicio însemnătate – pierderea fecioriei o lega la fel de strâns precum jurămintele căsătoriei.

Zeii au silit-o să jure că va sta cu bărbatul ei muritor cel puțin un an și Thetis a rămas pe uscat din datorie, tăcută, placidă și ursuză. Acum, când Peleu o-nșfăca, nu se mai sinchisea să se zvârcolească și să se răsucească drept împotrivire, ci zăcea țeapănă și tăcută, jilavă și rece ca un pește mort. Pântecele-i îndărătnic născuse doar un prunc. Iar imediat ce veni vremea libertății, ieși în goană din casă și se azvârli înapoi în mare.

Se mai întoarse doar ca să-și vadă feciorul și numai pentru scurt timp. În rest, copilul fu crescut de dascăli și de doici, vegheat de Foinix, cel mai de încredere sfetnic al lui Peleu. Oare Peleu regretase vreodată că zeii îi făcuseră darul acela? O soață de rând s-ar fi socotit norocoasă să aibă parte de un bărbat blajin ca el, cu chipul mereu zâmbitor, însă pentru nereida Thetis nimic nu putea să pună în umbră obârșia lui, mediocritatea simplului muritor.

Am fost condus prin palat de un slujitor al cărui nume nu-mi rămăsese în minte. Poate nici nu și-l spusese. Sălile erau mai mici decât acasă, parcă mărginite de modestia regatului asupra căruia domneau. Pereții și podelele erau din marmura ce se găsea prin părțile locului, mai albă decât în miazăzi. Picioarele îmi păreau întunecate pe întinderea lor pală.

Nu aveam nimic cu mine. Cele câteva lucruri ce-mi aparțineau erau duse în odaia mea, iar aurul trimis de tata era pe drum spre visterie. Simțisem o teamă ciudată când mă despărțisem de el. Îmi ținuse tovărășie în săptămânile cât fusesem pe drum, amintindu-mi cât valoram. Știam pe de rost ce era acolo: cinci pocale cu picior gravat, un sceptru cu măciulie mare, un colier de aur bătut, două statuete ornamentale în formă de păsări și o liră sculptată, cu vârfurile suflate în aur. Ultimul obiect, știam prea bine, era înșelător.

Lemnul era ieftin, se găsea pe toate drumurile, cântărea mult şi uzurpa locul aurului. Însă era o liră atât de frumoasă, încât nimeni n-ar fi putut avea obiecţii; fusese parte din zestrea mamei. Mergeam călare şi-mi tot vâram mâna-n desagi ca să-i mângâi lemnul lustruit.

Bănuiam că mă ducea spre sala tronului, unde aveam să îngenunchez şi să-mi exprim recunoştinţa, dar slujitorul se opri fără veste la o uşă lăturalnică. Regele Peleu nu era în palat, îmi zise el, aşa că urma să mă prezint în faţa fiului său. M-am neliniştit. Nu pentru asta mă pregătisem, repetându-mi vorbe supuse pe măgăruşul meu. Fiul lui Peleu. Încă-mi aminteam cununa întunecată pe pletele-i bălaie, tălpile trandafirii lucind pe fâşia pentru alergări. *Aşa se cuvine să fie un fiu.*

Stătea tolănit pe spate pe o banchetă lată, căptuşită cu perne, şi ţinea pe burtă o liră, pe care o ciupea alene. Nu mă auzi când am intrat sau nu vru să se uite. Aşa am început să înţeleg care-mi era locul acolo. Până atunci fusesem un prinţ, aşteptat şi anunţat. Acum eram o persoană neînsemnată.

Am mai făcut un pas în faţă, târşâindu-mi picioarele, iar el îşi lăsă capul într-o parte, ca să mă privească. În cei cinci ani care trecuseră de când îl văzusem, se lepădase de rotunjimile prunciei. Am rămas cu gura căscată, străbătut de un fior rece, observând cât de frumos era, cu ochii verzi adânci şi trăsăturile delicate, de fată. Pe dată m-a lovit dezgustul, ţâşnind ca un izvor. Eu nu mă schimbasem atât de mult, nici atât de prielnic.

El căscă, cu pleoapele grele.

— Cum te cheamă?

Regatul lui era cât jumate, cât un sfert, cât o optime din regatul tatei, eu ucisesem un băiat şi fusesem surghiunit, iar el tot nu ştia cine sunt. Mi-am încleştat fălcile şi n-am vrut să deschid gura.

Întrebă iarăşi, mai tare:

— Cum te cheamă?

Tăcerea îmi putea fi iertată prima oară, poate nu-l auzisem. Dar nu şi-a doua oară.

— Patrocle.

La naştere, tata, plin de speranţă, dar nesocotit, îmi dăduse acest nume pe care-l simţeam amar pe limbă. „Mândria tatălui”, asta

însemna. Am așteptat să glumească, să facă vreo glumă proastă pe seama rușinii de care mă acoperisem. Dar n-a fost așa. Mi-am zis că poate-i prea nătâng să-l ducă mintea la asta.

Se întoarse pe-o parte, spre mine. O șuviță de aur îi intrase în ochi și suflă, îndepărtând-o.

— Mă numesc Ahile.

Mi-am săltat doar un pic bărbia, în semn de răspuns. Ne-am privit o secundă. Apoi clipi și căscă iar, larg, ca pisicile.

— Bine-ai venit în Ftia.

Crescusem și eu într-un palat, așa că știam când sunt trimis la plimbare.

În acea după-amiază am descoperit că nu eram singurul copil lăsat în grija lui Peleu. Umilul rege părea să aibă din belșug fii de pripas. Și el fugise pe vremuri de acasă, se zicea, și i se dusese vorba că era milos cu cei aflați în exil. Pat mi-era o saltea de paie, într-o odaie lungă, ca o cazarmă militară, plină de alți băieți care se încăierau sau leneveau acolo. Un slujitor îmi arătă unde-mi fuseseră puse lucrurile. Câțiva băieți ridicară capetele, privindu-mă. Unul dintre ei intră în vorbă cu mine și mă întrebă cum mă cheamă. Pesemne că i-am zis. Se întoarseră la jocurile lor. *Nimeni de seamă.* M-am dus țeapăn la salteaua mea și am așteptat să vină vremea cinei.

În amurg, ne chemă la masă sunetul unui clopot de bronz lovit undeva în adâncurile întortocheate ale palatului. Băieții lăsară baltă jocurile și dădură năvală pe hol. Ansamblul era clădit ca o crescătorie de iepuri, cu o sumedenie de coridoare întortocheate, ce dădeau brusc în odăi. A fost cât pe aici să mă împiedic de călcâiele băiatului din față, de teamă să nu fiu lăsat în urmă și să mă rătăcesc.

Sala de mese era lungă și se găsea în partea din față a palatului, cu ferestre ce dădeau spre poalele Muntelui Othri. Era destul de încăpătoare încât să putem mânca toți odată și să mai rămână loc și pentru alții. Peleu era un rege care iubea petrecerile și distracțiile. Ne-am așezat pe banchetele de stejar, la mese scrijelite de blidele trântite acolo de-a lungul anilor. Mâncarea era simplă, dar din belșug: pește sărat și pâine groasă, brânză amestecată cu ierburi. Nu tu carne de capră sau taur, care era doar pentru neamurile regești sau cu

ocazia sărbătorilor. În cealaltă parte a sălii am zărit lucirea unor plete bălaie în lumina lămpilor. „Ahile." Stătea cu un grup de băieți cu gurile căscate de-atât râs de ceva ce zisese sau făcuse el. „Așa se cuvine să fie un prinț." M-am uitat în jos, la pâinea zgrunțuroasă pe care-o țineam între degete.

După cină aveam voie să facem ce poftim. Câțiva băieți se strânseră într-un colț.

— Vrei să joci? mă întrebă unul dintre ei.

Pletele îi atârnau încă în bucle de copil; era mai mic decât mine.

— Să joc?

— Zaruri.

Deschise palma să mi le arate, oscioare cioplite, cu picățele negre de vopsea. M-am uitat, apoi m-am dat în spate.

— Nu, am zis, prea tare.

Clipi surprins.

— Bine.

Dădu din umeri și plecă.

În noaptea aceea l-am visat pe băiatul mort, cu țeasta crăpată ca un ou, în țărână. „A venit după mine." Sângele se întinde, întunecat ca vinul vărsat. El deschide ochii și începe să miște gura. Îmi astup urechile cu palmele. Se zicea că glasurile morților au puterea să-i înnebunească pe vii. „Nu trebuie să aud ce zice."

M-am trezit îngrozit, sperând că nu țipasem în somn. Gămăliile strălucitoare ale stelelor de la fereastră erau singura lumină; nu vedeam luna. Răsuflarea îmi răsuna puternic în tăcere, iar pânza de trestie împletită a saltelei foșnea ușor sub mine, frecându-mi spatele cu degetele ei subțiri. Prezenta celorlalți băieți nu mă alina deloc; morții noștri vin să se răzbune pe noi fără să țină seama de martori.

Stelele se rotiră și luna se strecură de undeva pe cer. Când ochii mi se închiseră din nou, îngreunați, el era tot acolo, plin de sânge, cu fața albă ca oasele. Firește. Niciun suflet nu voia să fie trimis de timpuriu în jalea veșnică a împărăției subpământene a lui Hades. Surghiunul potolea mânia celor vii, dar nu-i îmbuna pe morți.

M-am trezit cu ochii împăienjeniți, cu mădularele grele și amorțite. Ceilalți băieți roiau în jurul meu, îmbrăcându-se pentru masa de dimineață, nerăbdători să-nceapă ziua. Vorba că eram sucit

umblase iute și ceilalți băieți nu mai veniră la mine, nici cu zaruri, nici cu altceva. La masă, mi-am vârât cu degetele pâinea-n gură și gâtlejul meu a înghițit dumicat după dumicat. Cineva îmi turnă lapte. L-am băut.

După aceea am fost duși în soarele și praful curților de antrenamente, ca să-nvățăm să ne luptăm cu sulița și spada. Aici am priceput rostul bunătății lui Peleu: bine antrenați și îndatorați, într-o bună zi aveam să-i fim oșteni de nădejde.

Am primit o suliță și o mână bătucită îmi arătă cum s-o țin, iar și iar. Am aruncat-o, atingând în treacăt scoarța stejarului ales drept țintă. Dascălul oftă și-mi dădu altă suliță. Mi-am plimbat ochii peste ceilalți băieți, căutându-l pe fiul lui Peleu. Nu era acolo. Mi-am îndreptat iar privirea spre stejar, cu scoarța lui găurită și crăpată, prelingându-și seva prin răni. Am aruncat.

Soarele se înălța tot mai mult pe boltă. Gâtlejul mi se usca și mi se încingea, zgâriat de praful fierbinte. Când dascălii ne lăsară liberi, cei mai mulți băieți fugiră într-un suflet pe țărm, unde adia încă briza. Acolo jucară zaruri și se luară la întrecere, strigându-și glume în graiurile ascuțite, șuie de la miazănoapte.

Îmi simțeam ochii grei și mă durea brațul de cât mă forțasem toată dimineața. M-am așezat la umbra pipernicită a unui măslin, ca să privesc valurile mării. Nu-mi vorbi nimeni. Eram ușor de dat uitării. De fapt, era cam ca acasă.

A doua zi, la fel, dimineața exerciții plicticoase de luptă, apoi ceasurile lungi ale după-amiezii, în singurătate. Noaptea, luna era o așchie tot mai subțire. Mă uitam țintă, până când o vedeam și cu ochii închiși, seceră galbenă lucind în bezna de sub pleoape. Speram să mă păzească de vedeniile în care-mi apărea băiatul. Zeița lunii are darul farmecelor, stăpânește peste cei morți. Ar putea să alunge visele, dac-ar dori.

N-o făcu. Băiatul veni noapte de noapte, cu ochii holbați și țeasta țăndări. Uneori se întorcea și-mi arăta gaura din cap, pe unde-i atârna materia moale a creierului. Uneori se întindea să mă prindă. Atunci mă trezeam, sufocat de groază, și rămâneam privind în beznă până-n zori.

Capitolul 4

Mă simţeam uşurat doar la masă, în sala boltită. Acolo pereţii nu păreau să mă apese atât de tare, iar praful din curte nu mă gâtuia. Larma neîntreruptă a glasurilor se mai potolea când gurile începeau să se-ndoape. Puteam să stau singur cu mâncarea în faţă şi să respir din nou.

Era singurul moment al zilei în care îl vedeam pe Ahile, care îşi ducea zilele departe de noi ceilalţi, ca un prinţ ce era, îndeplinind însărcinări la care nu luam parte. Însă mânca de fiecare dată cu noi, perindându-se de la o masă la alta. În sala imensă, frumuseţea îi strălucea ca o flacără, însufleţită şi orbitoare, atrăgându-mi privirile, cu toată împotrivirea mea. Buzele îi erau un arc frumos rotunjit, nasul, o săgeată nobilă. Când şedea, mădularele nu-i stăteau strâmb ca ale mele, ci îşi găseau locul cu o graţie desăvârşită, de parcă l-ar fi modelat un sculptor. Dar poate cea mai uimitoare trăsătură a sa era purtarea-i lipsită de prefăcătorie. Nu se fălea şi nu se bosumfla ca alţi copii chipeşi. De fapt, părea să nu-şi dea seama deloc de înrâurirea pe care o avea asupra băieţilor din jurul său. Cum de-i reuşea, nu-mi închipui – îl împresurau ca o haită de câini devotaţi, cu limbile atârnând.

Priveam toate astea de la locul meu, într-un colţ de masă, fărâmiţând miez de pâine între degete. Îmi simţeam invidia ascuţită ca un amnar, gata să ia foc în orice clipă.

Într-una dintre zile, se aşeză mai aproape ca de obicei, doar la o masă distanţă de mine. Tălpile-i prăfuite i se frecau de lespezi în timp ce mânca. Nu erau crăpate şi bătătorite ca ale mele, ci rozalii şi brune sub stratul de praf. „Prinţul”, mi-am zis în sinea mea, batjocoritor.

Se întoarse, ca şi cum m-auzise. Preţ de-o clipă ochii ni s-au întâlnit şi am simţit un fior. Mi-am smuls privirea şi mi-am făcut de lucru cu pâinea. Obrajii îmi ardeau, iar pe piele simţeam furnicături, de parcă stătea să izbucnească o furtună. Când am îndrăznit, într-un târziu, să-mi ridic privirea, se întorsese spre masă şi vorbea cu ceilalţi băieţi.

După aceea, am început să iscodesc mai şiret, mi-am ţinut capul

plecat şi ochii, gata să ţâşnească în lături. Însă el era şi mai şiret. Măcar o dată, în timpul fiecărei mese, se întorcea şi mă prindea înainte s-apuc să mă prefac indiferent. Acele clipe, frânturi de clipe, când ni se întâlneau privirile, erau singurele din zi în care puteam să simt ceva. Strângerea de stomac, mânia ce mi se revărsa în vine. Eram ca un peşte cu ochii fermecaţi de cârlig.

În cea de-a patra săptămână de când eram în surghiun, am intrat în sală şi l-am găsit la masa unde stăteam de obicei. Masa mea, cum ajunsesem s-o socotesc, căci puţină lume avea chef să stea cu mine. Acum, din pricina lui, pe banchete se îmbulzeau băieţi neastâmpăraţi. Am înlemnit, pradă pornirii de a fugi, dar şi ţintuit locului de furie. Mânia a învins. Acolo era masa mea, n-o să mă silească să plec, indiferent câţi băieţi ar fi adus cu el.

M-am aşezat pe ultimul loc gol, cu umerii încordaţi, gata de bătaie. Băieţii de pe cealaltă parte a mesei gesticulau şi flecăreau despre o suliţă şi despre o pasăre care murise pe ţărm şi despre întrecerile din primăvară. Nu-i auzeam. Prezenţa lui era ca o pietricică strecurată în încălţări, mi-era cu neputinţă să n-o iau în seamă. Pielea lui avea culoarea uleiului de măsline proaspăt tescuit şi era netedă ca lemnul lustruit, fără juliturile şi petele cu care eram presăraţi toţi ceilalţi.

Masa se termină şi blidele fură luate. O lună plină, tomnatică, muiată în portocaliu, plutea în amurg, dincolo de ferestrele sălii. Iar Ahile tot mai zăbovea. Îşi dădu absent părul la o parte din ochi; crescuse în săptămânile scurse de când mă aflam acolo. Se întinse spre un blid cu smochine de pe masă şi luă câteva în mâini.

Cu o răsucire din încheietură, azvârli smochinele în aer, una, două, trei, jonglându-le cu atâta băgare de seamă, încât pieliţa plăpândă le rămase teafără. O adăugă pe a patra, apoi pe a cincea. Băieţii chiuiau şi băteau din palme. Mai multe, mai multe!

Poamele zburau prin aer, amestecându-şi culorile, atât de iute, că parcă nici nu-i atingeau mâinile, făcând singure tumbe. Jongleria era un joc ieftin, de saltimbanci şi cerşetori, însă el îl preschimba în altceva, într-un model însufleţit pictat în aer, atât de frumos, încât nici măcar eu nu puteam să mă prefac nepăsător.

Privirea lui, care urmărise rotirea poamelor, se întoarse o clipă spre

mine. Nici n-am apucat să-mi întorc ochii, că-mi zise, încet, dar limpede:

— Prinde.

O smochină se desprinse din model şi desenă o boltă elegantă spre mine. Îmi căzu în căuşul palmelor, moale şi călduţă. I-am auzit pe băieţi chiuind.

Pe rând, Ahile prinse restul poamelor şi le puse la loc pe masă, cu o înfloritură de artist. În afară de ultima, pe care o mâncă, retezând cu dinţii pulpa întunecată pentru a dezveli seminţele rozalii. Poama era coaptă bine, zeama dădea pe-afară. Fără să mă gândesc, am dus-o la buze pe cea azvârlită de el. Dulceaţa ei zgrunţuroasă îmi umplu gura; simţeam pieliţa pufoasă pe limbă. Pe vremuri, îmi plăcuseră mult smochinele.

Se ridică în picioare, iar băieţii îşi strigară în cor cuvintele de rămas-bun. M-am gândit c-o să-mi mai arunce o privire. Însă el ne întoarse spatele şi se făcu nevăzut în odaia lui din cealaltă aripă a palatului.

A doua zi, Peleu se întoarse la palat, iar eu am fost adus dinaintea lui, în sala tronului care duhnea a fum, de la tisa ce ardea în vatră. Am îngenuncheat aşa cum se cuvine, l-am salutat, iar el mă răsplăti cu faimosul său zâmbet milos.

— Patrocle, i-am spus când mă întrebă cum mă cheamă.

Mai că mă obişnuisem de-acum cu numele acesta sărac, care nu mai era urmat de cel al tatălui meu. Peleu încuviinţă. Mi se părea bătrân şi gârbovit, însă n-avea mai mult de cincizeci de ani, era de-o vârstă cu tata. Nu arăta a bărbat în stare să cucerească o zeiţă sau să zămislească un fiu ca Ahile.

— Te afli aici pentru că ai ucis un băiat. Înţelegi asta?

Aceasta era cruzimea adulţilor. *Înţelegi asta?*

— Da, i-am răspuns.

Aş fi putut să-i zic mai multe, despre visele care mă lăsau năuc şi cu ochii roşii, despre ţipetele ce-mi scrijeleau gâtlejul când mi le înghiţeam. Cum străbăteau stelele bolta deasupra ochilor mei neadormiţi.

— Eşti bine-venit la curtea mea. Se poate să iasă totuşi din tine un

bărbat de ispravă.

Voia să mă aline.

Mai târziu în ziua aceea, poate de la el, poate de la vreo slugă care trăsese cu urechea, băieţii aflară în sfârşit pricina surghiunului meu. Ar fi trebuit să mă aştept. Îi auzisem destul de des cum îi bârfeau pe alţii; zvonurile erau singura monedă de schimb între ei. Şi totuşi m-a mirat să-i văd aşa schimbaţi dintr-odată, să observ cum le înfloreşte frica şi fascinaţia pe chipuri, atunci când treceam pe lângă ei. Acum până şi cel mai îndrăzneţ şoptea o rugă dacă se-atingea din întâmplare de mine: putea să se-aleagă cu ghinion, iar eriniile, furtunoasele noastre duhuri răzbunătoare, nu erau tot timpul scrupuloase. Băieţii stăteau la adăpost şi priveau vrăjiţi. *Ce zici, îi vor bea sângele?*

Simţeam cum mă strânge ceva de gât, atunci când îi auzeam şuşotind, şi că mâncarea se preschimbă în cenuşă. Mi-am împins blidul în lături şi m-am dus să caut un ungher, un coridor gol unde să nu mă tulbure decât slugile aflate în trecere. Lumea-mi mărginită se îngustă şi mai mult: mai rămăseseră doar crăpăturile din podea, spiralele sculptate în pereţii de piatră. Când le urmam cu degetul, scârţâiau uşor.

— Am auzit că aici eşti.

Un glas limpede, ca pâraiele după dezgheţ.

Am ridicat iute capul. Eram într-o cămară, ghemuit cu genunchii la piept, între amforele cu ulei gros, de măsline. Mă visasem peşte, argintat de soare într-un salt deasupra mării. Valurile se topiră, preschimbându-se iarăşi în amfore şi saci cu grâne.

Ahile stătea deasupra mea. Mă privea serios, cu ochii lui verde neschimbător. M-am zbârlit tot de vinovăţie. Nu acolo trebuia să mă aflu şi o ştiam prea bine.

— Te-am căutat, îmi zise.

Vorbele lui nu vădeau niciun simţământ anume, nu puteam ghici nimic în ele.

— Nu te-ai dus la lecţiile de dimineaţă.

M-am înroşit la faţă. O furie surdă se înălţă din spatele vinovăţiei.

Avea dreptul să mă mustre, însă îl uram pentru asta.

— De unde știi? Tu nu participi niciodată.

— Dascălul a vorbit cu tata.

— Și tatăl tău te-a trimis după mine.

Voiam să se simtă prost că ducea vorba.

— Nu, ci am venit de la mine putere. Glasul îi era calm, dar am văzut cum strânse ușor din maxilare. I-am auzit vorbind. Am venit să văd dacă nu cumva ești bolnav.

N-am răspuns. El mă cercetă o clipă.

— Tata se gândește dacă să te pedepsească, îmi zise.

Știam ce însemna asta. Pedepsele erau trupești și executate de obicei în public. Prinții nu erau biciuiți niciodată, însă eu nu mai eram prinț.

— Nu ești bolnav, spuse el.

— Nu, am răspuns sec.

— Atunci n-o să fie o scuză bună.

— Ce?

Înfricoșat cum eram, nu mai înțelegeam ce-mi zice.

— Scuza pentru că ai fost în altă parte, rosti el răbdător. Ca să nu fii pedepsit. Ce-o să spui?

— Nu știu.

— Trebuie să zici ceva.

M-am aprins văzând că tot insistă.

— Tu ești prințul! m-am răstit.

Rămase mirat. Înclină ușor capul, ca o pasăre curioasă.

— Și?

— Vorbește cu tatăl tău și spune-i că am fost cu tine. Așa o să mă ierte.

Vorbisem cu o siguranță de sine pe care n-o simțeam. Dac-aș fi vorbit cu tata pentru a-i lua apărarea altui băiat, el l-ar fi biciuit ca să-mi facă în ciudă. Dar eu nu eram Ahile.

Între ochi îi apăru o cută măruntă.

— Nu-mi place să mint, spuse el.

Era acel soi de inocență de care ceilalți băieți își băteau joc; chiar dacă simțeai așa ceva, n-o afirmai deschis.

— Atunci ia-mă la lecțiile tale, i-am zis. Ca să nu fie o minciună.

Ridică din sprâncene și mă privi cercetător. Stătea perfect nemișcat, într-o liniște pe care n-o crezusem omenească, cu desăvârșire încremenit în afară de respirație și de puls – ca o căprioară ce a ciulit urechile ca s-asculte arcul vânătorului. Mi-am dat seama că-mi țineam răsuflarea.

Apoi pe chip i se schimbă ceva. Luase o hotărâre.

— Vino, îmi zise.

— Unde?

Eram neîncrezător; poate că aveam să fiu pedepsit pentru că-i sugerasem să recurgă la o înșelătorie.

— La lecția mea de liră. Ca să nu fie o minciună, după cum ai zis. După aceea o să vorbim cu tata.

— Acum?

— Da. De ce nu?

Mă privea curios. *De ce nu?*

Când m-am ridicat să-l urmez, mă dureau mădularele de cât stătusem pe piatra rece. Pieptul îmi vibra de ceva ce nu reușeam să numesc cu precizie. Evadare, și primejdie, și speranță – toate în același timp.

Am mers în tăcere pe coridoarele întortocheate și am ajuns până la urmă într-o odaie mică, unde nu erau decât un cufăr voluminos și scaune fără spătar. Ahile îmi făcu semn spre unul dintre ele și m-am dus să mă așez – un petic de piele bine întins peste un schelet de lemn. Un scaun de muzicant. Le văzusem doar arar, când veneau aezi să-i cânte tatei, lângă foc.

Ahile deschise cufărul. Scoase o liră și mi-o întinse.

— Nu cânt, i-am zis.

Încreți fruntea.

— Niciodată?

Ciudat, dar brusc mi-am dorit să nu-l dezamăgesc.

— Tatei nu-i plăcea muzica.

— Așa... și? Tatăl tău nu-i aici.

Am luat lira. Era rece la atingere și netedă. Mi-am trecut degetele peste strune și-am auzit ceva ce semăna cu o notă; era lira cu care îl văzusem în prima mea zi aici.

Ahile se aplecă iar deasupra cufărului, mai scoase un instrument și veni lângă mine.

Îl puse pe genunchi. Lemnul era bine șlefuit, suflat cu aur, și strălucea de îngrijire. Era lira mamei, pe care tata o trimisese ca parte din prețul meu.

Ahile ciupi o strună și nota se ivi caldă și vibrantă, dulce și pură. Când veneau aezii, mama își trăgea întotdeauna scaunul aproape de ei, atât de aproape, că tata se înfuria, iar slugile se puneau pe șușotit. Mi-am amintit dintr-odată cum îi luceau ochii întunecați la lumina focului, în timp ce urmărea mâinile cântărețului. Privirea de pe fața ei părea însetată.

Ahile mai ciupi o strună, iar în aer vibră o notă mai adâncă decât prima. Duse mâna la un cui și-l întoarse.

„E lira mamei", îmi venea să zic. Vorbele îmi stăteau pe limbă și-n urma lor se îngrămădeau altele. „E lira *mea."* Dar n-am vorbit. Ce putea să spună dac-aș fi zis una ca asta? Acum lira era a lui.

Am înghițit un nod care mi se pusese în gâtlejul uscat.

— E frumoasă.

— Mi-a dat-o tata, zise el neatent.

Doar gingășia cu care o ținea mi-a ținut în frâu mânia. El n-o băgă de seamă.

— Poți s-o ții dacă vrei.

Lemnul avea să fie neted, l-aș fi cunoscut ca pe pielea mea.

— Nu, am zis cu durere în piept.

„N-o să plâng în fața lui."

Dădu să zică ceva, însă chiar atunci intră dascălul, un ins trecut de floarea vârstei. Avea mâini bătătorite, de muzicant, și-și aducea propria liră, sculptată în lemn de alun, închis la culoare.

— Cine-i ăsta? întrebă.

Avea glas aspru și puternic. Era muzicant, dar nu cântăreț.

— El e Patrocle, zise Ahile. Nu știe să cânte, dar o să învețe.

— Nu la instrumentul ăla.

Bărbatul își repezi mâna să-mi smulgă lira. Din instinct, degetele mi s-au încleștat pe ea. Nu era la fel de frumoasă ca a mamei, însă tot era un instrument vrednic de un prinț. Nu voiam să renunț la el.

N-a fost nevoie. Ahile îl prinsese de încheietură, înainte ca dascălul

s-apuce să m-atingă.

— Ba la instrumentul ăla, dacă așa vrea el.

Bărbatul era furios, însă nu mai spuse nimic. Ahile îi dădu drumul și dascălul se așeză, țeapăn.

— Începe, zise el.

Ahile încuviință și se aplecă asupra lirei. N-am apucat să-mi pun întrebări despre motivul care-l făcuse să intervină. Degetele îi atinseră strunele și toate gândurile mi-au fost risipite. Sunetul era curat și dulce ca apa, aprins ca galbenul lămâilor. Nu semăna cu nicio muzică din câte auzisem. Avea căldură, ca un foc, avea substanță și greutate ca fildeșul sculptat. Te purta avântat și te mângâia totodată. În timp ce cânta, i se desprinseră câteva fire de păr, atârnându-i peste ochi. Erau subțiri ca strunele de liră și străluceau.

Se opri, își dădu părul din ochi și se întoarse spre mine.

— Acum tu.

Am clătinat din cap, simțindu-mi-l prea plin, gata să dea pe-afară. Acum nu mai puteam să cânt. N-aveam s-o mai fac nicicând, dacă aveam posibilitatea de a-l asculta pe el.

— Cântă tu, i-am zis.

Ahile se întoarse la strune și muzica se înălță din nou. De astă dată, cântă și din gură, acompaniindu-și instrumentul cu un glas înalt, limpede și bogat. Își lăsă capul puțin pe spate, dând la iveală gâtul mlădios și catifelat, ca de căprior. Un surâs blând îi înălță colțul stâng al gurii. Fără să vreau, m-am trezit că mă aplec în față.

Când se opri, într-un târziu, am simțit un gol ciudat în piept. L-am urmărit cum se ridică, pune lirele la locul lor și închide cufărul. Își luă rămas-bun de la dascăl, care se întoarse și ieși. Dură mult până să-mi revin și să bag de seamă că mă așteptau.

— Acum mergem la tata.

Nu mă încredeam în propriul meu glas, așa că am încuviințat tăcut din cap și l-am urmat afară din odaie, apoi pe coridoarele cotite, către rege.

Capitolul 5

Când am ajuns dincolo de uşile cu ţinte de bronz ale sălii de primire a lui Peleu, Ahile mă opri şi zise:

— Aşteaptă aici.

Peleu era aşezat pe un jilţ, în celălalt capăt al odăii. Un bărbat mai vârstnic, pe care-l mai văzusem cu regele, stătea alături în picioare, de parcă ei doi tocmai puseseră ţara la cale. Focul scotea un fum gros, iar sala părea încinsă şi fără aer.

Pe pereţi erau tapiserii în culori vii şi arme vechi, ce luceau de cât le lustruiseră slugile. Ahile păşi pe lângă ele şi îngenunche la picioarele tatălui său.

— Tată, am venit să-ţi cer iertare.

— Ah! exclamă Peleu, ridicând din sprânceană. Să auzim atunci.

De unde stăteam, îi puteam citi pe chip răceală şi nemulţumire. Dintr-odată, mi s-a făcut frică. Îi oprisem de la treburile lor; Ahile nici nu ciocănise măcar la uşă.

— L-am luat pe Patrocle de la lecţii.

Numele meu suna ciudat pe buzele lui, mai să nu-l recunosc. Bătrânul rege îşi încruntă sprâncenele.

— Pe cine?

— Menoiţianul, zise Ahile.

Fiul lui Menoitius.

— Ah. Peleu îşi plimbă privirea pe covor, spre locul îi ude stăteam eu, încercând să rămân nemişcat. Băiatul pe care voia să-l biciuiască dascălul de lupte.

— Da, însă nu e vina lui. Am uitat să spun ca l-aş vrea tovarăş.

Therapon, aşa zisese. Un camarad de arme legat de un prinţ prin jurăminte de sânge şi de dragoste. În vreme de război, aceşti bărbaţi îi erau strajă de onoare; în vreme de pace, îi erau sfetnicii cei mai apropiaţi. Era un rang dintre cele mai preţuite, unul dintre motivele pentru care toţi băieţii aceia se ţineau roi după fiul lui Peleu – sperau să fie aleşi.

Peleu miji ochii.

— Vino încoace, Patrocle.

Covorul era gros sub tălpile mele. Am îngenuncheat ceva mai departe, în spatele lui Ahile. Simţeam pe piele privirea regelui.

— Atâţi ani, Ahile, te-am îndemnat să-ţi iei camarazi, dar tu i-ai refuzat pe toţi. De ce tocmai băiatul ăsta?

Şi eu mă întrebam acelaşi lucru. N-aveam ce să-i ofer unui asemenea prinţ. Atunci de ce-şi făcuse milă de mine? Eu şi Peleu i-am aşteptat răspunsul.

— Este surprinzător.

Mi-am ridicat privirea, încruntat. Dacă aşa mă considera, era singurul.

— Surprinzător, repetă Peleu, ca un ecou.

— Da.

Ahile nu mai dădu lămuriri, deşi aşa speram. Peleu îşi frecă nasul, dus pe gânduri.

— Băiatul acesta e în surghiun şi are onoarea pătată. Reputaţia n-o să-ţi crească cu el alături.

— Nici n-am nevoie, spuse Ahile.

Nu pe un ton mândru sau fudul. Doar sincer. Peleu încuviinţă.

— Însă ceilalţi băieţi vor fi invidioşi, când vor afla că ţi-ai ales un asemenea tovarăş. Ce le vei zice?

— Nu le voi zice nimic, veni, fără şovăială, răspunsul. Nu ei îmi spun ce să fac.

Am simţit cum îmi zvâcneşte sângele mai tare în vine, de teama mâniei lui Peleu. Însă n-a fost aşa. Tatăl şi fiul îşi întâlniră privirile, iar în colţul buzelor lui Peleu înflori o vagă notă de veselie.

— Ridicaţi-vă amândoi.

Am făcut întocmai, simţindu-mă ameţit.

— Iată hotărârea mea: Ahile, îţi vei cere scuze de la Amfidamas, şi la fel şi Patrocle.

— Da, tată.

— Atât am avut de spus.

Şi cu asta ne întoarse spatele, îndreptându-se spre sfetnicul său, în semn că putem pleca.

Când am ajuns iarăşi afară, Ahile îmi zise aspru:

— Ne vedem la masă.

Apoi dădu să plece. Cu un ceas înainte, m-aș fi declarat bucuros să scap de el; acum, în mod ciudat, mă simțeam rănit.

— Unde te duci?

Se opri.

— La lecții.

— Singur?

— Da. Nimeni nu poate să mă vadă luptând.

Părea obișnuit să dea acest răspuns.

— De ce?

Mă privi lung, de parc-ar fi cântărit ceva în minte.

— Din porunca mamei. Din pricina profeției.

— Care profeție?

— Că voi fi cel mai bun războinic al generației mele.

Părea o pretenție copilărească, o scorneală, însă el o zisese cu simplitate, de parc-ar fi spus cum îl cheamă.

Îmi venea să întreb: „Și chiar ești cel mai bun?" În loc de asta, am zis, fâstâcindu-mă un pic:

— Când s-a făcut profeția asta?

— Chiar înainte de-a mă naște, Ilitia a venit și i-a împărtășit-o mamei.

Se zicea că Ilitia, zeița nașterilor, moșește ea însăși atunci când vin pe lume semizeii. Cei a căror naștere era prea de seamă ca să fie lăsată la voia întâmplării. Uitasem. „Mama lui e zeiță."

— Și lumea știe de profeția asta? am întrebat șovăitor, nevoind să-ntind coarda.

— Unii știu, alții nu. Însă de aceea mă antrenez singur.

Dar nu plecă. Mă privea. Părea să aștepte.

— Atunci ne vedem la masă, am zis într-un târziu.

Încuviință din cap și se duse.

Când am sosit, se așezase deja la masa mea, înconjurat de liota lui de băieți. Cumva, mă așteptasem să nu fie acolo, să fi visat tot ce se întâmplase de dimineață. Când m-am așezat, i-am întâlnit imediat ochii, simțindu-mă aproape vinovat, apoi i-am ferit. Mă îmbujorasem tot, puteam să jur. Când am întins mâinile spre mâncare, le-am simțit grele și stângace. Eram conștient de fiecare înghițitură, de fiecare

expresie de pe chipul meu. În seara aceea, cina a fost foarte gustoasă, peşte fript cu lămâie şi ierburi, brânză şi pâine proaspătă, iar el mâncă pe săturate. Băieţii nu mă băgau în seamă. De multă vreme, devenisem nevăzut pentru ei.

— Patrocle.

Ahile nu-mi rostea numele împleticit, cum făcea lumea mai tot timpul, chinuindu-se să toarne toate literele deodată, de parcă voiau să scape cât mai repede. El mai degrabă rostea răsunător fiecare silabă: *Pa-tro-cle.* În sală, cina ajunsese la sfârşit, iar slujitorii strângeau mesele. Am ridicat ochii şi băieţii amuţiră, privind cu interes la noi. De obicei, Ahile nu ne spunea pe nume.

— La noapte dormi în odaia mea, zise el.

Am fost atât de uimit, încât era să rămân cu gura căscată. Însă băieţii se aflau acolo, iar mie mi se insuflase prin creştere o mândrie princiară.

— Bine, am zis.

— Un slujitor o să-ţi aducă lucrurile.

Parcă-i auzeam pe băieţii ce se zgâiau la noi spunându-şi în sinea lor: „De ce tocmai el?" Peleu nu minţise: îl încurajase adesea pe Ahile să-şi aleagă tovarăşi. Însă în toţi acei ani, Ahile nu arătase vreun interes aparte pentru niciun băiat, deşi se purta politicos cu toţi, potrivit bunei sale creşteri. Iar acum îi făcea această cinste celui mai îndoielnic dintre noi, mărunt, nerecunoscător şi pesemne blestemat.

Se întoarse să plece şi m-am luat după el, încercând să nu mă împiedic sub privirile celor de la masă pironite în spatele meu. Mă conduse pe lângă odaia unde dormisem şi pe lângă sala tronului, cu jeţul cu spătar înalt. Încă un cot şi am ajuns într-o parte a palatului pe care n-o ştiam, o aripă ce cobora spre apă. Pe pereţi erau desene colorate, care deveneau cenuşii atunci când torţa se îndepărta de ele.

Odaia lui era atât de aproape de mare, încât aerul avea gust sărat. Aici nu se mai aflau desene pe pereţi, doar piatră simplă şi un singur covoraş moale. Mobila era modestă, dar bine făcută, din lemn închis la culoare, ce mi s-a părut a fi străin. Spre perete, am văzut o saltea groasă, din paie. Făcu semn spre ea.

— E pentru tine.

— Ah.

Nu părea potrivit să-i mulțumesc.

— Ești obosit? mă întrebă.

— Nu.

Încuviință de parcă spusesem ceva înțelept.

— Nici eu.

Am încuviințat la rândul meu. Amândoi prudenți și politicoși, dând din capete ca niște păsări. Am tăcut.

— Vrei să mă ajuți la jonglerii?

— Nu mă pricep.

— Nu-i nevoie să te pricepi. Îți arăt eu.

Deja regretam că spusesem că nu-s obosit. Nu voiam să mă fac de râs în fața lui. Însă pe chip i se citea speranța și simțeam că ar fi fost meschin să-l refuz.

— Bine.

— Câte poți să ții?

— Nu știu.

— Arată-mi mâna.

I-am arătat-o, cu palma în sus. Își puse palma deasupra. Am încercat să nu tresar. Avea pielea moale și un pic lipicioasă de la cină. Buricele cărnoase ale degetelor se simțeau foarte calde la atingere.

— E cam la fel ca a mea. Atunci mai bine începem cu două. Ia astea.

Luă șase mingiuțe din piele, din soiul celor folosite de saltimbanci. Mi-am oprit ascultător două.

— Când îți zic, aruncă-mi una.

În mod normal, m-aș fi burzuluit dacă cineva m-ar fi luat așa de sus, însă, cumva, vorbele lui nu păreau porunci. A început să jongleze cu restul mingilor.

— Acum, zise el.

I-am azvârlit mingea și am văzut cum o trage fără efort în cercul desenat în aer.

— Încă o dată.

I-am mai aruncat o minge, care s-a alăturat celorlalte.

— Ești bun, îmi spuse.

M-am uitat repede la el. Își bătea joc de mine? Totuși fața îi părea sinceră.

— Prinde.

O minge se întoarse la mine, ca smochina de la masă. Nu-mi trebuia cine ştie ce meşteşug ca să-mi fac treaba, dar îmi plăcea oricum. Ne-am trezit zâmbind de câte ori prindeam sau aruncam bine o minge.

După o vreme, Ahile se opri, căscă şi-mi spuse:

— S-a făcut târziu.

M-am mirat să văd prin fereastră luna sus pe cer; nu băgasem de seamă cum se scurseseră minutele.

Am stat în capul oaselor pe salteaua mea şi l-am privit îndeletnicindu-se cu pregătirile de culcare: cum se spală pe faţă cu apă dintr-un urcior cu gură largă şi cum îşi dezleagă şnurul de piele ce-i ţinea prins părul. Liniştea îmi readusese în suflet stingherealа. *De ce eram aici?*

Ahile stinse torţa.

— Noapte bună, îmi zise.

— Noapte bună.

Cuvintele sunau ciudat, ca o limbă străină.

Timpul trecea. În lumina lunii, abia îi desluşeam, în cealaltă parte a odăii, forma feţei, desăvârşită ca a unei sculpturi. Ţinea buzele uşor depărtate şi un braţ ridicat fără grijă deasupra capului. Adormit, arăta altfel, frumos, însă rece ca luna. Am descoperit că doream să se deştepte, ca să-l văd iarăşi însufleţit.

A doua zi, dimineaţă, după micul-dejun, m-am întors în odaia băieţilor, aşteptându-mă să-mi găsesc lucrurile la locul lor. Nu erau acolo şi am văzut că de pe patul meu fuseseră luate aşternuturile. M-am mai uitat o dată după prânz, apoi iar după lecţiile cu lancea şi iarăşi înainte de culcare, însă locul care fusese al meu era gol şi nearanjat. „Aşa deci. Tot acolo.” M-am îndreptat prudent spre odaia lui, aşteptându-mă cumva să fiu oprit de vreun slujitor. Nimeni n-a făcut-o.

În pragul uşii lui, am şovăit. Ahile era înăuntru, tolănit cum îl văzusem în prima zi, cu un picior atârnând din pat.

— Bună, îmi zise.

Dacă ar fi arătat cel mai mic semn de şovăială sau mirare, aş fi

plecat, m-aș fi dus înapoi și mai degrabă aș fi dormit pe un mănunchi de stuf decât să stau acolo. Dar n-am băgat de seamă decât tonul relaxat pe care mi se adresa și atenția vie din ochi.

— Bună, am răspuns, ducându-mă la locul meu, pe salteaua din cealaltă parte a odăii.

Încet, încet, m-am obișnuit. Nu mai tresăream când vorbea, nu mă mai așteptam să fiu certat. Nu-mi mai închipuiam că voi fi dat pe ușă afară. După cină, picioarele mă purtau din obișnuință spre odaia lui, iar salteaua pe care mă întindeam o socoteam de-acum a mea.

Noaptea, încă-l mai visam pe băiatul mort. Însă când mă trezeam, asudat și înspăimântat, vedeam afară luna lucind pe ape și auzeam cum valurile măturau țărmul. În penumbră îl zăream pe el, cum respiră ușor, cu membrele moi încolăcite. Pulsul îmi încetinea fără să vreau. Chiar și adormit, avea o însuflețire ce făcea moartea și spiritele să pară prostești. După un timp, mi-am dat seama că puteam să dorm iarăși. După încă un timp, visele se răriră și dispărură.

Am aflat că nu era atât de sobru cum părea. Dincolo de echilibru și de liniște, exista un alt chip, neastâmpărat și șlefuit ca o nestemată, ce atrăgea lumina. Îi plăcea să-și pună la încercare, în joacă, propria iscusință, să prindă obiecte cu ochii închiși, să pună la cale salturi imposibile, peste paturi și scaune. Când zâmbea, pielea de la colțurile ochilor i se încrețea ca o frunză apropiată de foc.

Era el însuși o văpaie. Scânteia, atrăgea privirile. Răspândea un soi de vrajă, chiar și la deșteptare, cu părul ciufulit și chipul încă buimac de somn. De aproape, picioarele îi păreau aproape nepământene: buricele desăvârșite ale degetelor, tendoanele ce tremurau ca strunele de liră. Avea călcâiele bătătorite, alb deasupra trandafiriului, pentru că umbla peste tot desculț. Tatăl său îl punea să le ungă cu uleiuri ce miroseau a santal și a rodie.

Începu să-mi povestească ce făcuse peste zi, înainte să ne fure somnul. La început am ascultat doar, însă după o vreme am prins și eu glas. Am povestit și eu, mai întâi despre palat, apoi crâmpeie din viața de *dinainte:* pietrele săltărețe azvârlite în apă, căluțul de lemn cu care mă jucasem, lira din zestrea mamei.

— Mă bucur că tatăl tău a trimis-o cu tine, zise el.

Nu după mult timp, discuţiile au trecut dincolo de limitele nopţii. M-am mirat singur de câte erau de zis, despre toate, despre ţărm, despre cină şi despre vreun băiat sau altul.

Am încetat să mă păzesc de batjocură, coada de scorpion tăinuită din vorbele sale. El spunea tot ce gândea şi rămânea nedumerit dacă nu făceai şi tu întocmai. Unii ar fi luat-o drept sărăcie sufletească. Însă nu e şi ăsta un soi de înzestrare – să vorbeşti întotdeauna drept din inimă?

Într-una dintre după-amiezi, când mă pregăteam să-l las să se ducă la lecţiile lui private, îmi zise:

— Ce-ar fi să vii cu mine?

Glasul îi era uşor forţat; aş fi zis că are emoţii, dacă asta nu mi s-ar fi părut cu neputinţă. În aerul dintre noi, care devenise tihnit, se simţi dintr-odată încordarea.

— Bine, am zis.

Era în ceasurile de linişte de la sfârşitul după-amiezii; cei din palat dormeau, toropiţi de arşiţă, astfel că eram singuri. Am luat-o pe drumul cel mai ocolitor, pe poteca şerpuitoare din crângul de măslini, îndreptându-ne spre casa unde se ţineau armele.

Cât timp şi-a ales armele cu care să se antreneze, o lance şi o sabie cu vârful uşor tocit, am rămas în prag. Am întins mâna spre o armă, apoi am şovăit.

— Ar trebui să...?

Clătină din cap. *Nu.*

— Eu nu mă lupt cu alţii, îmi zise.

L-am urmat afară, în arenă.

— Niciodată?

— Nu.

— Atunci de unde ştii că...

M-am întrerupt, când Ahile îşi luă poziţia de luptă în centrul cercului, cu lancea în mână şi sabia la şold.

— Că profeţia e adevărată? Cred că n-am de unde să ştiu.

Sângele divin curge altfel în vinele fiecărui vlăstar zeiesc. Glasul lui Orfeu făcea copacii să plângă, Heracle putea să te omoare doar bătându-te cu palma pe spate. Puterea miraculoasă lui Ahile era

iuţimea. Când îşi arunca lancea, aceasta se mişca de nici n-o vedeam. Se repezea scânteind înainte, răsucindu-se. Coada lăncii părea să curgă în mâinile lui, vârful cenuşiu-întunecat vibra ca o limbă de şarpe. Tălpile-i băteau în pământ ca-ntr-un dans, fără să stea o clipă.

Rămăsesem ţintuit locului, privind. Mai că mi se tăiase răsuflarea. Chipul îi era liniştit şi golit de expresie, deloc încordat de caznă. Se mişca atât de exact, încât parcă-i şi vedeam pe cei cu care se lupta, câte zece, douăzeci o dată, împresurându-l din toate părţile. Sări, despicând aerul cu lancea, şi, în acelaşi timp, cu cealaltă mână îşi scoase sabia din teacă. Se repezi cu amândouă, mişcându-se ca o apă, ca un peşte prin valuri.

Apoi se opri brusc. În aerul nemişcat al după-amiezii, îl auzeam cum răsuflă, doar puţintel mai sonor decât de obicei.

— Cine te-a învăţat? l-am întrebat.

Nu ştiam ce altceva puteam să zic.

— Tata, puţin.

Puţin. Mai că mi-era teamă.

— Nimeni altcineva?

— Nu.

Am păşit în faţă.

— Luptă-te cu mine.

Scoase ceva ce semăna a hohot de râs.

— Nu. Fireşte că nu.

— Luptă-te cu mine.

Parcă nu eram eu. Tatăl lui îl învăţase să lupte, doar puţin. Şi restul de unde venea? De la zei? Nu mai văzusem nicicând ceva mai zeiesc. Hăcuirile noastre icnite, care ne făceau să asudăm, păreau o artă minunată când o practica el. Înţelegeam de ce tatăl lui nu-i îngăduia să lupte de faţă cu alţii. Cum ar fi putut vreun muritor de rând să mai fie mândru de priceperea sa, când pe lume exista o asemenea făptură?

— Nu vreau.

— Te provoc.

— N-ai nicio armă.

— O să-mi aleg.

Îngenunche şi-şi lăsă armele în ţărână. Îmi căută privirea.

— Nu mă lupt cu tine. Nu-mi mai cere aşa ceva.

— Ba o să-ți cer. N-ai cum să mă oprești.

Trufaș, am făcut un pas în față. Ceva mă ardea pe dinăuntru, o nerăbdare, o încredere deplină. O să am ce-mi doresc. El o să mi-l ofere.

Se strâmbă și mi s-a părut că-i citesc mânia pe chip. M-am bucurat. O să-l întărât, dacă altfel nu se poate. Așa o să se bată cu mine. Nervii îmi vibrau, simțind primejdia.

Însă el plecă de lângă mine, lăsându-și armele în colb.

— Vino-napoi, i-am zis. Apoi mai tare: Vino-napoi. Ți-e frică?

Iarăși râsul acela înăbușit, ciudat, fără să-și întoarcă fața spre mine.

— Nu, nu mi-e frică.

— Ar trebui să-ți fie.

Am zis-o în glumă, ca să mai risipesc încordarea, însă în aerul nemișcat dintre noi sunase altfel. Încă stătea cu spatele la mine, neclintit și de neclintit.

„Îl fac eu să se uite la mine", mi-am zis. Picioarele mele au înghițit cât ai clipi cei cinci pași dintre noi și m-am izbit de spatele lui.

Se poticni în față și se prăbuși, cu mine agățat de el. Am căzut amândoi și am auzit cum a icnit când îi ieși răsuflarea din piept. Însă nici n-am apucat să vorbesc, că se răsuci sub mine și mă prinse de încheieturi. M-am zbătut, fără să mai știu prea bine ce avusesem de gând. Însă acum mi se ținea piept și puteam să mă lupt.

— Dă-mi drumul!

Am încercat să-mi eliberez mâinile din strânsoarea lui.

— Nu.

Cu o mișcare iute, mă întoarse sub el și mă țintui la pământ, înfigându-și genunchii în burta mea. Am început să gâfâi, mânios, însă, în același timp, ciudat de mulțumit.

— N-am mai văzut pe nimeni să lupte ca tine, i-am zis.

O mărturisire sau o acuzație, sau amândouă.

— N-ai văzut multe la viața ta.

M-am oțărât, cu toate că mi-o spusese fără răutate.

— Știi ce vreau să zic.

Nu puteam să-i citesc nimic în ochi. Deasupra noastră, se-auzeau încet măslinele verzi lovindu-se între ele în briză.

— Poate. Ce vrei să zici?

M-am zbătut tare și mi-a dat drumul. Ne-am ridicat în capul oaselor, cu tunicile prăfuite și lipite de spinare.

— Vreau să zic...

Am tăcut. Eram stârnit acum, simțeam cum mă sfredelesc mânia și invidia bine cunoscute, aprinse dintr-odată, ca flacăra dintr-un amnar. Însă cuvintele amare pieriră de cum le-am gândit.

— Nu-i nimeni ca tine, am zis într-un sfârșit.

Mă privi o clipă, în liniște.

— Și?

Ceva din felul cum o zisese m-a golit de ultimul strop de mânie. Altădată, m-aș fi supărat. Dar cine eram eu acum, ca să-l privesc cu pizmă?

Parcă auzindu-mi gândurile, Ahile zâmbi, iar fața-i strălucea ca soarele.

Capitolul 6

După aceea, prietenia ne-a învăluit dintr-odată, ca năvala şuvoaielor primăvăratice din munţi. Pe vremuri, eu şi ceilalţi băieţi ne închipuiserăm că el e ocupat toată ziua cu lecţii princiare, treburi de stat şi lupte cu lancea. Însă de ceva timp aflasem adevărul: în afară de lecţiile de liră şi de exerciţiile de luptă, nu mai învăţa altceva. Într-una dintre zile mergeam să înotăm, în alta ne căţăram în copaci. Născoceam tot felul de jocuri, întreceri şi giumbuşlucuri. Stăteam lungiţi pe nisipul cald şi ziceam:

— Ia ghici la ce mă gândesc.

Şoimul pe care-l văzuserăm de la fereastră.

Băiatul cu dintele din faţă strâmb.

Masa de prânz.

Iar în vreme ce înotam sau ne jucam sau vorbeam, încercam un sentiment aparte. În felul în care mă cuprindea, înălţându-se prin piept, semăna oarecum cu teama. Sau cu lacrimile, aşa de iute venea. Însă nu era nici una, nici alta, căci era uşor ca fulgul, pe când ele erau apăsătoare, era strălucitor, pe când ele erau spălăcite. Îmi fusese dat să cunosc mulţumirea, în crâmpeie de timp când îmi urmasem plăceri solitare: să azvârl cu pietricele, să mă joc cu zarurile ori să visez. Însă, de fapt, fusese vorba mai puţin despre o prezenţă, cât mai degrabă despre o lipsă, o lepădare a groazei: tata nu era prin preajmă, şi nici băieţii. Nu mi-era foame, nu eram obosit, nici bolnav.

Sentimentul de acum era altfel. Mă trezeam că mă dor obrajii de atât zâmbit, iar pielea capului mă furnica de credeam c-o să salte în aer. Limba mi-o lua înainte, ameţită de atâta libertate. Îi ziceam ba una, ba alta. Nu trebuia să mă tem că vorbesc prea mult. Nu trebuia să-mi fac griji că sunt prea plăpând sau prea domol. Ce-mi mai umbla gura! L-am învăţat cum să azvârle pietre săltăreţe, iar el mă învăţă să cioplesc în lemn. Simţeam fiece nerv din trup, fiece adiere pe piele.

Ahile cânta la lira mamei şi eu îl priveam. Când îmi venea rândul să cânt, degetele mi se împleticeau între strune, iar pe dascăl îl apuca disperarea. Mie nici că-mi păsa.

— Mai cântă o dată, îi ziceam.

Iar el cânta până ce abia îi mai vedeam degetele în întuneric.

Atunci mi-am dat seama cât de mult mă schimbasem. Nu mă mai supăra că pierdeam când ne luam la întrecere și că pierdeam când înotam împreună spre stânci și că pierdeam din nou când zvârleam lănci sau pietre. Căci cum să te rușinezi că pierzi în fața unei asemenea frumuseți? Era de-ajuns să-l privesc cum câștigă, să văd cum îi scapără tălpile stârnind nisipul sau cum i se înalță și coboară umerii când își croiește drum prin spuma sărată. Era de-ajuns.

Către sfârșitul verii, la mai bine de un an de când începuse surghiunul meu, i-am povestit în sfârșit cum ajunsesem să-l ucid pe băiat. Eram cocoțați pe ramurile stejarului din curte, ascunși de peticele de frunziș. Cumva, îmi venea mai ușor acolo, desprins de pământ, cu spatele sprijinit de trunchiul robust. Mă ascultă în liniște și, după ce am terminat, mă întrebă:

— De ce n-ai zis că te-ai apărat?

Îi stătea în fire să întrebe una ca asta, ceva ce nu-mi trecuse prin cap.

— Nu știu.

— Sau ai fi putut să minți. Să zici că era deja mort când l-ai găsit.

M-am uitat lung la el, uluit de cât de simplu ar fi fost. Aș fi putut să mint. Apoi descoperirea a ceea ce decurgea de aici: „Dacă aș fi mințit, acum aș fi fost încă prinț". Nu fusesem surghiunit pentru că făcusem moarte de om, ci pentru că nu fusesem destul de viclean. Acum înțelegeam dezgustul din ochii tatălui meu. Neghiobul de fecior mărturisise tot. Mi-am amintit cum își încleștase falca în timp ce vorbeam. *Nu merită să fie rege.*

— Tu n-ai fi mințit, am zis.

— Nu, recunoscu el.

— Ce-ai fi făcut? l-am întrebat.

Ahile bătu cu un deget în craca pe care ședea.

— Nu știu. Nici nu-mi închipui. Cum ți-a vorbit băiatul acela... Dădu din umeri. Nimeni n-a încercat vreodată să-mi ia ceva.

— Niciodată?

Nu-mi venea să cred. O viață lipsită de așa ceva părea cu neputință.

— Niciodată. O clipă tăcu, dus pe gânduri. Nu ştiu, repetă el într-un sfârşit. Cred că m-aş mânia.

Închise ochii şi-şi sprijini iar capul de o ramură. Frunzele verzi de stejar îi înconjurau părul ca o coroană.

Acum îl vedeam adesea pe regele Peleu; uneori eram chemaţi la sfaturi şi la ospeţele date în cinstea regilor sosiţi la palat. La masă, mi se îngăduia să stau lângă Ahile, chiar să vorbesc dacă doream. Dar nu doream; mă mulţumeam să-i privesc în tăcere pe bărbaţii din jur. *Skops,* aşa mă poreclise Peleu. „Bufniţa", de la ochii mei mari. Se pricepea să arate soiul ăsta de afecţiune, care-i învăluia pe toţi, fără obligaţii.

După bărbaţii ce plecau, stăteam lângă foc cu el şi ascultam poveşti din tinereţea sa. Bătrânul, acum cărunt şi veştejit, ne povesti că pe vremuri luptase cot la cot cu Heracle. Când am zis că-l văzusem pe Filoctet, zâmbi.

— Da, purtătorul marelui arc al lui Heracle. Pe vremurile acelea, era lăncier şi cel mai curajos dintre noi.

Şi aşa ceva îi stătea în fire, laudele de soiul acesta. Acum am înţeles cum îşi umpluse visteria cu atâtea daruri primite pentru a pecetlui înţelegeri şi alianţe. Între eroii noştri fanfaroni şi sforăitori, Peleu era excepţia: un om modest. Stăteam şi-l ascultam, iar slujitorii puneau din când în când încă un buştean pe foc. Când se crăpa de ziuă, ne trimitea la culcare.

Singurul loc unde nu-l urmam era la mama lui. Pleca în faptul nopţii sau în zori, înainte să se trezească palatul, şi se întorcea îmbujorat şi mirosind a mare. Când l-am întrebat cum a fost, mi-a răspuns fără înconjur, cu un glas ciudat de şters.

— E mereu la fel. Vrea să ştie ce fac şi dacă sunt bine. Îmi vorbeşte de faima pe care o am în rândul bărbaţilor. La sfârşit mă întreabă dacă vreau să vin cu ea.

Îi sorbeam fiecare cuvânt.

— Unde?

— În peşterile din mare.

Unde trăiau nereidele, în locuri atât de adânci, încât soarele nu

pătrundea acolo.

— Şi-o să te duci?

A clătinat din cap.

— Tata spune să nu mă duc. Zice că niciun muritor care le vede nu mai e la fel când se întoarce.

Se întoarse cu spatele, iar eu am făcut semnul din popor care te păzea de rele. Zeii să mă aibă în pază! Mă cam speria să-l aud vorbind atât de liniştit de asemenea lucruri. Poveştile noastre nu se terminau niciodată bine, atunci când se întâlneau zei cu muritori. Însă era mama lui, îmi ziceam ca să mă liniştesc, iar el era semizeu.

Cu timpul, vizitele la ea deveniră altă ciudăţenie a sa cu care m-am obişnuit, aşa cum o făcusem cu picioarele lui miraculoase sau cu dibăcia neomenească a degetelor sale. Când îl auzeam cum pătrunde înapoi pe fereastră în zori, bâiguiam din patul meu:

— Mama ta e bine?

Iar el răspundea:

— Da, e bine. Uneori adăuga: Azi apa e plină de peşti. Sau: Golful e cald ca apa din covată.

Iar apoi adormeam la loc.

Într-o dimineaţă din a doua mea primăvară în Ftia, se întoarse de la ea mai târziu decât de obicei; soarele aproape ca se înălţase din apă şi tălăngile răsunau pe dealuri.

— Mama ta e bine?

— E bine. Vrea să te cunoască.

Am simţit un fior de teamă, dar mi l-am înăbuşit.

— Crezi că se cuvine?

Nu-mi închipuiam ce voia de la mine. Ştiam că i se duse-se vorba că-i ura pe muritori.

Ahile nu se uită în ochii mei; tot învârtea între degete o piatră pe care o găsise.

— N-are ce să ţi se-ntâmple. Mâine-noapte, aşa a zis.

Atunci am înţeles că primise poruncă. Zeii nu te rugau. Îl cunoşteam destul de bine şi vedeam că era stânjenit. Cu mine nu se purta niciodată aşa de băţos.

— Mâine?

Încuviinţă.

Nu voiam să vadă că mă tem, cu toate că de obicei nu ne tăinuiam nimic.

— Să... să-i duc un dar? Vin îndulcit cu miere?

Îl turnam pe altarele zeilor de sărbători. Era una dintre cele mai bogate ofrande. Ahile clătină din cap.

— Nu-i place.

În noaptea următoare, când toată casa dormea dusă, am coborât pe fereastra odăii noastre. Luna la pătrar strălucea destul de tare, aşa că puteam să merg peste bolovani fără torţă. Ahile îmi spusese să stau în valuri, la ţărm, iar ea o să vină. Nu, mă liniştise, nu trebuie să spui nimic. Ea va şti.

Valurile erau calde şi pline de nisip. Mă mutam de pe un picior pe celălalt, privind cum se fugăresc crabi mici şi albi prin spuma valurilor. Aveam urechile ciulite, cu gând c-aş putea să aud clipocitul apei la picioarele ei, în vreme ce se apropia. Pe ţărm sufla briza şi am închis ochii, recunoscător. Când i-am deschis, ea îmi stătea în faţă.

Era mai înaltă decât mine, mai înaltă decât orice femeie pe care-o văzusem în viaţa mea. Părul negru îi curgea pe spate, iar pielea îi strălucea, imposibil de lividă, de parcă sorbea lumina lunii. Era atât de aproape, încât îi simţeam mirosul în nări, apă de mare şi miere maronie. Nici nu mai suflam. Nu îndrăzneam.

— Eşti Patrocle.

Am tresărit, auzindu-i glasul, răguşit şi tăios. Mă aşteptasem la clopoţei, nu la zornăitul pietrelor în valuri.

— Da, preaslăvită Thetis.

Pe chip i se aşternu dezgustul. N-avea ochi omeneşti; erau negri până-n miez, cu stropi aurii. Nu îndrăzneam să-i întâlnesc privirea.

— El va fi zeu, spuse ea.

N-am ştiut ce să răspund, aşa că n-am zis nimic. Se aplecă înainte, mai să cred c-o să m-atingă. Însă firește că n-o făcu.

— Înţelegi?

Îi simţeam răsuflarea pe obraz, deloc caldă, ci rece ca adâncurile mării. „Înţelegi?" Ahile îmi spusese că detesta să aştepte.

— Da.

Se aplecă şi mai mult deasupra mea. Gura îi era o rană roşie,

precum burta spintecată a unui animal jertfit, însângerată şi profetică. În spatele buzelor, dinţii ascuţiţi şi albi îi luceau ca nişte oscioare.

— Bun. În treacăt, de parcă ar fi vorbit cu sine, adăugă: Nu peste multă vreme, o să mori.

Se întoarse şi se aruncă în mare, fără să stârnească nici cea mai mică încreţitură.

Nu m-am dus direct la palat. N-am fost în stare. Am preferat să merg în crângul de măslini, unde m-am aşezat printre trunchiurile răsucite şi poamele căzute. Marea era departe. Nu voiam să simt în nări izul sării.

„Nu peste multă vreme, o să mori." Spusese asta cu răceală, ca pe ceva bine ştiut. Nu-şi dorea să-i fiu tovarăş fiului ei, însă nici nu se sinchisea să mă omoare. Pentru o zeiţă, cele câteva decenii de viaţă omenească nu-nsemnau decât o neplăcere măruntă.

Şi îşi dorea ca fiul ei să fie zeu. O zisese cu atâta simplitate, de parcă era la mintea cocoşului. Zeu. Nu mi-l puteam închipui astfel pe Ahile. Zeii erau nepăsători, îndepărtaţi ca luna, nu se potriveau deloc cu ochii lui strălucitori, cu zâmbetele lui calde şi jucăuşe.

Dorinţa ei era ambiţioasă. Era greu să faci un nemuritor, chiar şi dintr-un semizeu. Ce-i drept, se mai întâmplase cu Heracle, Orfeu şi Orion. Acum ei erau pe boltă, tronau sub chip de constelaţii şi benchetuiau alături de zei cu ambrozie. Însă fuseseră fiii lui Zeus şi avusese-ră muşchii întăriţi de cel mai curat sânge zeiesc. Thetis era o zeiţă dintre cele mai mărunte, doar o nereidă. În poveştile noastre, asemenea zeităţi erau silite să-şi împlinească dorinţele recurgând la tot felul de vorbe mieroase şi linguşiri, ca să obţină favorurile zeilor mai puternici. Ele nu puteau face mai nimic prin propriile puteri. Decât să trăiască, veşnic.

— La ce te gândeşti?

Ahile venise să mă caute. Glasul îi răsunase tare în crângul tăcut, însă n-am tresărit. Mă aşteptasem cumva să vină. Voisem să vină.

— La nimic, am zis.

Nu era adevărat. Cred că niciodată nu e. Se aşează lângă mine,

desculț și cu tălpile prăfuite.

— Ți-a zis cumva c-o să mori curând?

M-am întors spre el, mirat.

— Da, am răspuns.

— Îmi pare rău.

Vântul sufla printre frunzele cenușii de deasupra noastră și undeva am auzit pocnetul slab al unei măsline, când atinse pământul.

— Ea vrea să fii zeu, i-am zis.

— Știu.

Se strâmbă stânjenit și, fără voie, mi-am simțit inima mai ușoară. Era răspunsul unui băiat obișnuit. Al unui om. Părinții erau peste tot la fel.

Însă întrebarea încă se cerea pusă; nu puteam să fac nimic până nu aflam răspunsul.

— Tu vrei să fii...

M-am întrerupt, luptându-mă cu mine, deși îmi făgăduisem că n-o s-o fac. Stătusem în crâng, repetându-mi întrebarea și așteptându-l să mă găsească.

— Tu vrei să fii zeu?

În penumbră, ochii lui erau întunecați. Nu reușeam să deslușesc stropii aurii în verdele lor.

— Nu știu, răspunse el în sfârșit. Nu știu ce înseamnă asta sau cum se-ntâmplă. Se uită în jos la mâini, apoi își cuprinse genunchii. Nu vreau să plec de-aici. Și, oricum, când s-ar întâmpla asta? Curând?

Nu știam ce să zic. Habar n-aveam cum devii zeu. Eram un simplu muritor.

De-acum, Ahile stătea încruntat, vorbind mai tunător:

— Și chiar există un asemenea loc? Olimpul? Nici nu știe cum o să facă. Se preface doar că știe. Crede că dacă ajung destul de faimos...

Glasul îi pieri. Măcar atât lucru pricepeam și eu.

— Atunci zeii te vor primi printre ei fără să le-o ceară nimeni.

Încuviință din cap. Însă tot nu-mi răspunsese la întrebare.

— Ahile.

Se întoarse spre mine, cu o nemulțumire încă vădită în ochi, un soi de buimăceală mânioasă. Abia împlinise doisprezece ani.

— Vrei să fii zeu?

De data asta, a fost mai ușor.

— Încă nu, răspunse.

Încordarea, de care nici nu știusem, se domoli. Deocamdată n-aveam să-l pierd.

Își duse mâna căuș sub bărbie; trăsăturile îi păreau mai fine decât de obicei, ca din marmură cioplită.

— Însă mi-ar plăcea să fiu erou. Cred că sunt în stare. Dacă profeția e adevărată. Dacă va fi război. Mama spune că l-am întrecut până și pe Heracle.

N-am știut ce să zic. Nu știam dacă era o exagerare de mamă sau adevărul. Nici nu-mi păsa. „Încă nu."

Rămase tăcut o clipă, apoi se întoarse brusc spre mine.

— Tu-ți dorești să fii zeu?

Acolo, printre mușchi și măsline, mi s-a părut tare nostim. Am râs și peste o clipă râse și el.

— Nu cred să se întâmple așa ceva, i-am zis.

M-am ridicat și am întins în jos o mână. Ahile o prinse și se săltă. Tunicile ne erau prăfuite, iar pe labele picioarelor simțeam furnicături, de la sarea care rămânea pe piele după evaporarea apei de mare.

— Erau smochine în bucătărie, îmi zise. Am văzut eu.

Aveam doar doisprezece ani, eram prea mici ca să depănăm gânduri negre.

— Pun rămășag că pot să mănânc mai multe decât tine.

— Hai să ne-ntrecem!

Am râs. Am zbughit-o.

Capitolul 7

În vara următoare, am împlinit treisprezece ani, mai întâi el, apoi eu. Trupurile au început să ni se întindă din toate încheieturile, de ni le simţeam dureroase şi şubrede. În oglinda de bronz a lui Peleu, ce sclipea de lustruită ce era, aproape că nu mă mai recunoşteam – deşirat şi ciolănos, cu picioare de barză şi bărbie ascuţită. Ahile era şi mai înalt, părând să mă privească foarte de sus. Până la urmă am crescut la fel de înalţi, însă el se maturiză mai devreme, cu o iuţime uluitoare, poate îmboldit de sângele său zeiesc.

Şi băieţii creşteau. Acum auzeam tot mereu gemete de după uşile închise şi zăream umbre revenind în paturile lor înainte de revărsatul zorilor. Pe la noi, flăcăii îşi luau soaţe când nici nu le dăduseră de tot tuleiele. Dacă era pe-aşa, cât de devreme dădeau iama printre slujnice? Asta se şi aştepta de la ei; foarte puţini bărbaţi ajungeau în noaptea nunţii fără să fi avut parte de asemenea isprăvi. Şi aceia erau cei mai fără de noroc: prea slabi ca să siluiască, prea pociţi ca să vrăjească şi prea săraci ca să tocmească.

După obicei, fiecare palat avea o suită de femei nobile în chip de slujnice ale stăpânei casei. Dar în palatul său, Peleu n-avea soaţă, aşa că mai toate femeile pe care le vedeam erau sclave. Fuseseră cumpărate, luate ca pradă de război sau erau odraslele acelora. Ziua turnau vin, spălau podelele şi trebăluiau în bucătărie. Noaptea erau la cheremul soldaţilor, al băieţilor de pripas, al regilor veniţi în vizită sau al lui Peleu însuşi. Pântecele umflate ca urmare a acelor nopţi nu însemnau o ruşine, ci un câştig – alţi sclavi, împerecherile acelea nu erau neapărat silnice; uneori exista mulţumire de ambele părţi şi chiar căldură sufletească. Sau cel puţin aşa credeau bărbaţii care povesteau despre asta.

Mie sau lui Ahile ne-ar fi fost uşor, floare la ureche, să ne culcăm cu vreuna dintre fetele acelea. La cei treisprezece ani ai noştri, aproape că rămăseserăm în urmă, mai cu seamă el, căci prinţii sunt faimoşi pentru poftele lor. În schimb, ne uitam în tăcere la fraţii noştri vitregi, cum înhăţau fete în poală, sau la Peleu, chemând-o pe cea mai frumoasă dintre toate în odaia lui, după masă. Odată, chiar

am auzit cum regele i-o face plocon feciorului său, care îi răspunse, aproape cu sfială:

— În seara asta sunt ostenit.

Mai târziu, când mergeam spre odaia noastră, își feri privirea de a mea.

Iar eu? Eram timid și tăcut cu toată lumea, în afară de Ahile; de-abia dacă puteam să vorbesc cu ceilalți băieți, d-apoi cu fetele. Ca tovarăș al prințului, bănuiesc că nici nu era nevoie să deschid gura; ajungea un gest sau o privire. Dar nici nu mi-a trecut prin cap. Ciudat, dar sentimentele ce mă-ncercau noaptea păreau departe de slujnicele acelea, cu ochii plecați și aerul supus. M-am uitat cum un băiat ridica pe bâjbâite rochia unei fete, privirea ei goală în vreme ce-i turna vin. Nu-mi doream deloc așa ceva.

Într-una dintre nopți am rămas până târziu în odaia lui Peleu. Ahile era întins pe podea, cu un braț sub cap în chip de pernă. Eu stăteam ceva mai cuviincios, pe un scaun. Nu doar din pricina lui Peleu, pentru că nu-mi erau pe plac mădularele mele prea lungi.

Bătrânul rege ținea ochii pe jumătate închiși. Ne spunea o poveste.

— Meleagru era cel mai de seamă războinic al vremii sale, însă și cel mai mândru. Se aștepta la tot ce-i mai bun și, cum era iubit de semeni, chiar obținea ce-și dorea.

Privirea mi-a fost atrasă de Ahile. Își mișca degetele ușor în aer. Făcea adesea asemenea gesturi când compunea un cântec nou. De data asta, am ghicit, trebuia să fie povestea lui Meleagru, istorisită de tatăl său.

— Însă într-o bună zi, regele Calidonului zise: „De ce se cuvine să-i dăm atâtea daruri lui Meleagru? În Calidon există și alți bărbați de ispravă".

Ahile se răsuci, iar tunica i se întinse pe piept. În ziua aceea o auzisem pe o slujnică șoptindu-i prietenei sale: „Ți e pare că prințul s-a uitat la mine în timpul mesei?" În glas i se citise speranța.

— Meleagru auzi vorbele regelui și se mânie.

De dimineață, el sărise peste mine, în pat, își lipise nasul de al meu și spusese:

— Bună dimineața!

Mi-am amintit cum îi simţisem căldura pe piele.

— El zise: „N-o să mă mai lupt pentru tine” şi se întoarse acasă, căutând alinare în braţele soaţei sale.

Am simţit că mă trage cineva de picior. Era Ahile, care, de pe podea, îmi zâmbea cu gura până la urechi.

— Calidonul avea duşmani înverşunaţi şi când aceştia prinseră de veste că Meleagru nu va mai lupta pentru Calidon...

Mi-am împins puţin piciorul spre el, ca să-l stârnesc. Îmi cuprinse glezna cu degetele.

— Trecură la atac. Iar cetatea Calidon suferi pierderi cumplite.

Ahile se smuci şi m-am trezit pe jumătate tras de pe scaun. M-am agăţat de cadrul de lemn, ca să nu fiu trântit la podea.

— Astfel că oamenii au mers la Meleagru, ca să-l implore să-i ajute. Iar... Ahile, m-asculţi?

— Da, tată.

— Ba nu m-asculţi. Îl chinui pe sărmanul Skops.

Am încercat să-mi iau un aer chinuit. Dar nu simţeam decât aerul rece pe gleznă, acolo unde adineauri fuseseră degetele lui.

— Ei, poate e mai bine aşa. M-a luat oboseala. O să isprăvim povestea în altă seară.

Ne-am ridicat şi i-am urat bătrânului noapte bună. Dar când ne-am întors să plecăm, el zise:

— Ahile, poate-o cauţi pe fata aceea bălaie de la bucătărie. Te tot pândeşte pe la uşi, din câte-am auzit.

Chipul lui Ahile se schimbă dintr-odată, însă era greu de zis dacă din cauza luminii focului.

— Poate, tată. În seara asta sunt ostenit.

Peleu râse pe înfundate, parcă veselindu-se de-o glumă.

— Sunt sigur că ea ţi-ar putea alunga osteneala.

Şi ne făcu semn de rămas-bun. Când ne îndreptam către odaia noastră, am fost silit să grăbesc pasul, ca să nu rămân în urmă. Ne-am spălat pe faţă în tăcere, însă ceva mă rodea, o durere ca un dinte stricat. Nu puteam să mi-o astâmpăr.

— Fata aia – îţi place?

În cealaltă parte a odăii, Ahile se întoarse spre mine.

— De ce? Îţi place ţie?

— Nu, nu, am zis roşind. Nu asta voiam să spun. Nu mă mai simţisem atât de stingher în preajma lui din primele zile. Adică ai vrea să...

Veni în goană spre mine şi mă împinse pe spate în pat. Se aplecă peste mine.

— M-am săturat să vorbim despre ea.

Pe gât mi se înălţă un val de căldură, cuprinzându-mi chipul ca o mână. Părul lui Ahile se răsfira în jurul meu şi nu simţeam în nări alt miros decât al lui. Buzele-i cărnoase păreau încremenite la un fir deasupra gurii mele.

Apoi, la fel ca dimineaţă, dispăru din faţa mea şi apăru în cealaltă parte a odăii, unde-şi turnă un ultim pahar de apă. Avea chipul încremenit şi liniştit.

— Noapte bună, îmi zise.

Noaptea, în pat, sosesc tot soiul de vedenii. Încep în vise, aducându-mi mângâieri din care mă trezesc cutremurat. Zac treaz şi tot apar, lucirea flăcărilor pe un gât, rotunjimea unui şold, curbându-se în jos. Mâini netede şi puternice întinse spre mine. Ştiu ale cui sunt mâinile. Însă nici măcar aici, în bezna din dosul pleoapelor, nu sunt în stare să numesc lucrul pe care-l nădăjduiesc. Ziua nu-mi găsesc astâmpărul, mă tot agit. Însă, cu toată vânzoleala, cu tot cântatul şi toată goana, nu le pot ţine departe de mine. Ele vin şi n-am cum să le opresc.

Este vară, una dintre primele zile frumoase. Stăm pe nisip după prânz, cu spatele sprijinit de un lemn aruncat de valuri pe ţărm. Soarele e sus pe boltă, iar aerul ne învăluie cald. Ahile se mişcă lângă mine şi piciorul lui îl apasă pe-al meu. E rece şi rozaliu, zgâriat de nisip, moale după iarna petrecută în casă. Fredonează ceva, un crâmpei de melodie pe care o cântase mai devreme.

Mă întorc să-l privesc. Are chipul neted, fără petele şi punctişoarele care au început să-i năpădească pe ceilalţi băieţi. Are trăsături desenate apăsat; nimic strâmb sau neglijent, nimic lăbărţat – totul precis, tăiat cu un cuţit foarte ascuţit. Şi totuşi efectul de ansamblu nu-i deloc ascuţit.

Se întoarce şi vede că-l privesc.

— Ce-i? mă întreabă.

— Nimic.

Îi simt mirosul pielii. Uleiurile cu care se dă pe picioare, rodii şi santal; sudoarea sărată a pielii curate; zambilele prin care păşiserăm mai devreme, strivindu-şi aromele de gleznele noastre. Sub toate acestea este mirosul lui, cel cu care adorm şi cu care mă trezesc. Nu pot să-l descriu. E dulce, dar nu tocmai. E puternic, dar nu prea puternic. Aduce cumva cu migdalele, însă nu întocmai. Uneori, după ce ne luăm la trântă, şi pielea mea miroase la fel.

Îşi lasă mâna pe nisip, ca să se sprijine. Muşchii din braţe se arcuiesc uşor, ivindu-se şi dispărând cu fiecare mişcare. Ochii lui şi-au afundat verdele în ai mei.

Pulsul îmi zvâcneşte fără să ştiu vreun motiv. Se mai uitase la mine de mii şi mii de ori, însă privirea asta e cumva altfel, are o intensitate pe care nu i-o cunosc. Gura mi s-a uscat şi-mi aud gâtlejul când înghit.

Mă priveşte. Pare să aştepte.

Mă întind, abia mişcându-mă, spre el. Mă simt ca şi cum aş fi făcut un salt printr-o cascadă. Până în clipa aceea, nu ştiu ce vreau să fac. Mă aplec în faţă şi buzele ni se lipesc stângaci, la nimereală. Sunt ca două albine pântecoase, moi şi rotunjoare şi mustind de polen. Îi simt gustul – fierbinte şi dulce de la mierea de la desert. Stomacul îmi zvâcneşte şi un picur cald de plăcere mi se răspândeşte sub piele. „Mai mult."

Puterea dorinţei mele, iuţeala cu care înfloreşte mă cutremură; tresar şi mă dau înapoi ameţit. Apuc doar o clipă să-i văd chipul, încadrat de lumina după-amiezii, cu buzele desfăcute uşor, încă în forma sărutului. Ochii îi sunt mari, miraţi.

Sunt îngrozit. Ce-am făcut? Însă nu apuc să-mi cer iertare. Se ridică şi face un pas înapoi. Chipul i s-a închis, de nepătruns şi îndepărtat, îngheţându-mi lămuririle pe buze. Se întoarce şi o ia la goană, cel mai iute băiat din lume, străbate ţărmul şi dispare.

Îi simt absenţa ca o răceală ce mă cuprinde pieziş. Nu-mi mai încap în piele, iar faţa ştiu că mi-e roşie şi mă ustură ca o arsură.

„Zei cereşti", îmi spun, „numai de nu m-ar urî".

Ar fi trebuit să știu că nu-i o idee bună să invoc zeii.

Când am dat colțul, pe cărarea din grădină, ea era acolo, profilându-se luminoasă ca un tăiș de cuțit. Rochia albastră i se lipea de piele, părând udă. Ochii întunecați îi pironeau pe ai mei, iar degetele ei, reci ca gheața și de o paloare neomenească, se întinseră să mă înhațe. Picioarele mi se izbiră unul de altul, când mă săltă cu totul de la pământ.

— Am văzut, îmi spuse șuierător, printre dinți.

Sunetul valurilor ce se sparg de țărmul pietros. Nu puteam să vorbesc. Mă ținea de gât.

— O să plece. Avea ochii negri acum, întunecați ca stâncile scăldate de mare și la fel de colțuroși. Ar fi trebuit de mult să-l trimit. Nu-ncerca să te ții după el.

Nici nu mai puteam să respir. Însă nu m-am zvârcolit. Atâta lucru știam și eu. Păru că face o pauză și mă așteptam să înceapă din nou, dar nu mai rosti nimic. Deschise doar palma și îmi dădu drumul, moale ca o cârpă, la pământ.

Dorința unei mame. Pe tărâmurile noastre, nu prea avea însemnătate. Însă ea era zeiță, în primul rând și veșnic.

Când m-am întors în odaie, deja se întunecase. L-am găsit pe Ahile așezat pe patul lui, zgâindu-se la propriile-i picioare. Ridică fruntea, aproape cu speranță, când am apărut în prag. Nu zise nimic; parcă vedeam încă aievea ochii negri ai mamei sale și cum scăpăraseră călcâiele lui Ahile alergând pe țărm. „Iertare, a fost o greșeală". Asta aș fi îndrăznit, poate, să spun dacă n-ar fi apărut ea.

Am intrat în odaie și m-am așezat pe patul meu. El se întoarse și mă privi o clipă în ochi. Nu semăna cu mama lui în felul în care seamănă copiii cu părinții lor, prin linia bărbiei sau forma ochilor. Asemănarea era în mișcările lui, în pielea lui luminoasă. Fiu de zeiță. Ce crezusem oare că se va-ntâmpla?

Până și de unde stăteam simțeam în nări izul mării de pe pielea lui.

— Trebuie să plec mâine, îmi zise.

Suna aproape ca o învinuire.

— Ah, am făcut.

Îmi simțeam gura umflată și amorțită, prea greoaie să rostesc vreo

vorbă.

— Mă duc să fiu instruit de Chiron. Tăcu o clipă, apoi adăugă: A fost dascălul lui Heracle. Și al lui Perseu.

„Încă nu”, îmi spusese. Însă mama lui hotărâse altceva.

Se ridică și-și scoase tunica. Era zăpușeală, în toiul verii, și ne obișnuiserăm să dormim goi. Luna îi lucea pe pântecul neted, musculos, acoperită de un puf aproape blond, ce se întuneca tot mai mult în jos, sub mijloc. Mi-am ferit privirea.

A doua zi de dimineață, în zori, se sculă și se îmbrăcă. Eram treaz; nu dormisem deloc. L-am urmărit printre gene, prefăcându-mă adormit. Când și când, se uita la mine; în penumbră, pielea lui avea un luciu cenușiu, un lustru de marmură. Își puse traista pe umăr și șovăi, o ultimă dată, la ușă. Mi-l amintesc stând acolo, în cadrul de piatră, cu pletele răsfirate, încă răvășite de somn. Am stat cu ochii închiși o vreme. Când i-am redeschis, eram singur.

Capitolul 8

Până la masa de dimineaţă, toţi aflaseră că Ahile plecase. Privirile şi şoaptele lor mă urmară până la masa mea, zăbovind cât m-am întins după mâncare. Mestecam şi înghiţeam, cu toate că pâinea-mi cădea ca un bolovan în stomac. Tânjeam să fiu departe de palat; voiam o gură de aer.

M-am dus în crângul de măslini, simţind ţărâna uscata sub tălpi. Pe undeva, mă întrebam dacă se aştepta din partea mea să mă alătur băieţilor, acum, că el plecase. Oare dac-o făceam, avea să bage careva de seamă? Cumva, speram că da. „Biciuiţi-mă", mi-am zis.

Simţeam în nări izul mării. Era pretutindeni, în părul meu, în haine, în sudoarea lipicioasă ce-mi acoperea pielea. Chiar şi aici, în crâng, unde mirosea a frunze şi-a pământ, putreziciunea sărată şi bolnăvicioasă tot îmi dădea de urmă. Stomacul îmi tresăltă o clipă şi m-am sprijinit de trunchiul zgrunţuros al unui copac. Scoarţa aspră îmi înţepă fruntea, dându-mi puterea să mă ţin pe picioare. Trebuie să fug de mirosul ăsta", mi-am zis.

Am luat-o spre miazănoapte, spre drumul ce ducea la palat, o fâşie colbuită şi bătătorită de roţile carelor şi de copitele cailor, care se despica puţin mai departe de curtea palatului. O parte se îndrepta spre miazăzi şi apus, prin iarbă, stânci şi deluşoare; pe-acolo venisem cu trei ani în urmă. Cealaltă parte se răsucea spre miazănoapte, către Muntele Othri şi dincolo de el, spre Muntele Pelion. Am urmărit-o din priviri. O vreme mergea pe lângă dealurile împădurite de la poale, apoi se pierdea printre ele.

Din văzduhul văratic, soarele se prăvălea fierbinte şi apăsător, de parcă voia să mă alunge înapoi la palat. Însă mai zăboveam. Auzisem că munţii noştri erau frumoşi – scoruşi, chiparoşi şi pâraie de gheaţă abia topită. Acolo ar fi fost răcoare şi umbră. Departe de nisipul cu sclipiri de diamant de pe ţărm, departe de scânteierea mării.

„Aş putea să plec." Gândul mă lovi dintr-odată, fermecându-mă. Ajunsesem pe drumul acesta doar cu gândul să scap de mare, însă calea mi se aşternea în faţă... şi munţii. „Şi Ahile." Pieptul mi se înălţa şi-mi cobora iute, ca şi cum nu mai prididea să ţină pasul cu

gândurile mele. Nu aveam nimic al meu, nici măcar o tunică, o sandală; erau toate ale lui Peleu. „Nici măcar n-ar trebui să-mi adun lucrurile pentru călătorie."

Mă ținea locului doar lira mamei, din cufărul de lemn aflat în cămăruță. Am mai șovăit o clipă, gândindu-mă că aș putea să-ncerc să mă întorc și s-o iau cu mine. Dar era deja amiaza. Nu-mi mai rămăseseră decât ceasurile de după-amiază ca s-o pornesc la drum înainte să prindă careva de veste că dispărusem – așa mă măguleam – și să trimită să mă caute. M-am uitat în urmă, spre palat, și n-am văzut pe nimeni. Straja nu se vedea nicăieri. „Acum. Acum e momentul."

Am luat-o la fugă. Cât mai departe de palat, pe drumeagul ce ducea spre pădure, am fugit de mă usturau tălpile, lipăind pe țărâna încinsă de arșiță. Ținând-o tot într-o goană, mi-am jurat că, de mi-era dat să-l mai văd pe Ahile, o să-mi tăinuiesc gândurile în spatele ochilor. Acum știam cât de scump aveam să plătesc, dacă nu mă țineam de cuvânt. Durerea din picioare și junghiurile ce-mi sfredeleau pieptul îmi păreau bune și curate. Am fugit întruna.

Sudoarea îmi șiroia pe piele și pica pe pământul de sub tălpile mele. Deveneam din ce în ce mai murdar. Colb și resturi de frunze mi se lipeau de picioare. Lumea din jur se îngustă tot mai mult, până nu rămaseră decât lipăitul tălpilor lovind pământul și bucata prăfuită de drum ce mi așternea în față.

Într-un târziu, după un ceas – să fi fost două? —, n-am mai fost în stare să fac niciun pas. Văzând soarele tremurător tot mai negru, m-am încovoiat de spate, simțindu-mi sângele cum bubuie în urechi, mai să mă asurzească. Acum drumul se afundase în pădurea ce se întindea de amândouă părțile, iar palatul lui Peleu rămăsese mult în urmă. La dreapta se înălța Othri, iar în spatele lui era Pelionul. M-am uitat lung la piscul său, încercând să ghicesc cât mai aveam. Zece mii de pași? Cincisprezece mii? Am pornit iar la drum.

Orele au trecut, una după alta. Mușchii îmi șovăiau slăbiți, picioarele mi se împleticeau. Soarele trecuse bine de nămiază și plutea jos pe cer, la apus. Îmi mai rămâneau patru-cinci ceasuri până la lăsarea întunericului, iar piscul tot departe era. Dintr-odată am înțeles – nu mi-era dat să izbesc până la Pelion în ziua aceea. N-

aveam merinde, nici apă, nici vreo speranţă să găsesc adăpost. N-aveam decât sandalele din picioare şi tunica jilavă de pe mine.

N-aveam cum să-l prind pe Ahile din urmă, acum eram încredinţat. El părăsise de multă vreme drumul şi calul, şi era pe cale de-a urca muntele pe jos. Cineva priceput la deslușirea urmelor ar fi stat cu ochii pe copacii de la marginea drumeagului şi ar fi deslușit ferigile încovoiate sau rupte, în locurile pe unde-şi croise drum un băiat. Însă eu nu mă pricepeam la astfel de lucruri şi hăţişul de la marginea drumului mi se părea peste tot la fel. Urechile îmi ţiuiau surd – din pricina cicadelor, a ţipetelor ascuţite ale păsărilor şi a respiraţiei mele zgomotoase. Simţeam un junghi în stomac, poate foame, poate disperare.

Şi mai era ceva. Un sunet slab, aproape de neauzit. Totuşi mi-a ajuns la urechi şi am simţit, cu toată arşiţa, că-ngheţ. Ştiam sunetul acela. Era sunetul cuiva care se apropia pe furiş, care nu voia să tulbure tăcerea. Făcuse doar un pas greşit, trădarea unei singure frunze, dar fusese de-ajuns.

Mi-am ciulit urechile, gâtuit de frică. De unde venise? Am stat cu ochii în patru, privind când într-o parte, când în cealaltă a pădurii. Nu îndrăzneam să fac nicio mişcare; orice sunet ar fi stârnit ecouri zgomotoase pe coastă în sus. Câtă vreme alergasem, nu-mi trecuse prin cap că m-aş fi putut afla în vreo primejdie, însă acum mi se îngrămădiră toate în minte: oşteni trimişi de Peleu sau chiar de Thetis, mâini albe, reci ca nisipul pe gâtlejul meu. Sau tâlhari. Ştiam că pândeau la marginea drumului şi-mi aminteam poveşti cu băieţi răpiţi şi ţinuţi cu de-a sila, care mureau în chinuri. Degetele mi se goliră de sânge tot încercând să-mi ţin respiraţia, să înlemnesc locului, să nu dau nici cel mai mic semn că mă aflam acolo. Am zărit din întâmplare o tufă deasă de coada-şoricelului, unde m-aş fi putut ascunde. „Acum. Haide!”

Dintre copaci, într-o parte, se auzi o mişcare şi am întors iute capul într-acolo. Prea târziu. Ceva – cineva – mă izbi din spate, azvârlindu-mă înainte. M-am prăbuşit cât eram de lung, cu faţa în ţărână, în vreme ce omul acela mă ţintuia sub el. Am închis ochii, aşteptând tăişul cuţitului.

Nimic. Doar linişte şi doi genunchi înfipţi în spinarea mea. După

câteva clipe, mi-am dat seama că genunchii nu mă apăsau aşa tare, doar cât să mă ţină la pământ fără să mă doară.

— Patrocle.

Pa-tro-cle.

Genunchii se săltară de pe mine şi două mâini mă întoarseră blând cu faţa în sus. Ahile se uita în jos, spre mine.

— Speram să vii, îmi zise.

Măruntaiele mi se strânseră, pline de emoţie şi, în acelaşi timp, de uşurare. L-am privit cu nesaţ, pletele bălaie, buzele uşor curbate. Simţeam o bucurie aşa de mare, că nici măcar nu îndrăzneam să răsuflu. Nu ştiu ce-am spus atunci. Poate că-mi pare rău. Sau poate mai mult de-atât. Am deschis gura.

— Băiatul e rănit? grăi un glas profund, în spatele nostru.

Ahile întoarse capul. De jos, de unde eram, nu vedeam decât picioarele unui cal – castanii, cu chişiţele terfelite de colb.

— Bănuiesc, Peleiene, că de-asta n-ai ajuns încă la mine, pe munte, se auzi iarăşi glasul, rostind vorbele egal şi răspicat.

Începeam să pricep. Ahile nu se dusese la Chiron. Mă aşteptase aici.

— Bine te-am găsit, dascăle, şi să am iertare. Da, de-asta n-am ajuns.

Vorbea cu vocea lui de prinţ.

— Înţeleg.

Voiam ca Ahile să se ridice. Mă simţeam ca un prost, întins la pământ sub el. Şi mi-era teamă. Glasul nu părea mânios, dar nici blajin. Era limpede, solemn şi nu vădea nicio simţire anume.

— Ridică-te, se auzi.

Ahile se ridică încet.

Dacă teama nu m-ar fi amuţit de tot, aş fi ţipat. În schimb, am scos un sunet ce aducea cu un schelălăit înăbuşit şi m-am tras pe bâjbâite în spate.

Deasupra picioarelor vânjoase de cal se înălţa trunchiul la fel de vânjos al unui bărbat. Am privit cu ochi mari acea privelişte ce-mi părea cu neputinţă – cum se închegau laolaltă trupul de cal şi acela de om, cum pielea netedă se preschimba în păr lucitor de murg.

Lângă mine, Ahile îşi plecă fruntea.

— Dascăle, spuse el, îmi pare rău că am întârziat. A trebuit să-mi aştept tovarăşul. Îngenunche în ţărână, cu tunica lui nepătată. Te rog să mă ierţi. De mult îmi doresc să-ţi fiu discipol.

Chipul bărbatului – al centaurului – părea la fel de serios ca şi glasul. Am băgat de seamă că era mai în vârstă şi că purta o barbă neagră, bine îngrijită. Preţ de câteva clipe, îl privi atent pe Ahile.

— Nu-i nevoie să îngenunchezi în faţa mea, Peleiene, însă mă bucur că-mi faci aşa o cinste. Şi cine-i fârtatul acesta care ne-a făcut să-l aşteptăm?

Ahile se întoarse spre mine şi-mi întinse braţul. L-am apucat tremurând şi m-am săltat de jos.

— E Patrocle.

Apoi tăcu şi mi-am dat seama că era rândul meu să vorbesc.

— Mărite Chiron, am spus, făcând o plecăciune.

— Nu-s mărit, Menoiţianule.

Am înălţat iute capul, auzind numele tatălui meu.

— Sunt centaur şi dascăl al tinerilor. Mă numesc Chiron.

Am încuviinţat, înghiţind un nod care mi se pusese în gât. N-am îndrăznit să-l întreb de unde ştie cum mă cheamă.

Mă cercetă o clipă.

— Eşti ostenit peste poate, socot. Ai nevoie de apă şi de mâncare. Până la mine, pe Pelion, e cale lungă, prea lungă s-o luaţi pe jos. Aşa că trebuie să potrivim altfel lucrurile.

Apoi se întoarse, iar eu am încercat să nu casc gura văzând cum tropăie din picioarele-i de cal.

— Veţi călări pe spinarea mea, zise centaurul. Nu am obiceiul să poftesc la una ca asta pe cineva abia întâlnit, dar se cuvine să mai fac şi abateri. Se opri. Vi s-au dat lecţii de călărie, bănuiesc.

Am încuviinţat amândoi pe dată.

— Asta nu-i bine. Daţi uitării tot ce-aţi învăţat. Nu-mi place să fiu strâns cu picioarele, ori să se tragă de mine. Cel din faţă mă ţine de mijloc, cel din spate se ţine de el. Dacă simţiţi că vă prăvăliţi, doar spuneţi.

Am schimbat o privire cu Ahile, care făcu un pas în faţă.

— Cum să...?

— Voi îngenunchea.

Îşi îndoi picioarele de cal în ţărână. Avea spinarea lată, scăldată în sudoare.

— Sprijină-te de braţul meu, îl învăţă centaurul.

Ahile făcu întocmai şi sui, trecându-şi un picior peste spinarea lui. Era rândul meu. Măcar nu stăteam în faţă, chiar acolo unde pielea lăsa locul părului de murg. Chiron îmi întinse braţul, iar eu l-am apucat. Era vânjos şi lat, acoperit cu păr negru, des, ce nu aducea deloc la culoare cu jumătatea de cal a trupului său. M-am aşezat, cu picioarele întinse aproape dureros peste spinarea lată.

— Acum mă voi ridica de la pământ.

Se mişcă lin, însă tot m-am agăţat de Ahile. Chiron era din nou pe jumătate la stat cât un cal obişnuit, iar picioarele mi se bălăbăneau atât de sus deasupra pământului, încât m-a luat ameţeala. Ahile îl cuprinsese nu prea strâns de trunchi.

— O să cazi dacă nu te ţii mai bine, îi spuse centaurul.

Agăţate de pieptul lui Ahile, degetele îmi năduşeau tot mai mult. Nu îndrăzneam să slăbesc strânsoarea nici măcar o clipă. Centaurul umbla mai puţin armonios decât un cal, iar pământul nu era deloc neted. Lunecam îngrijorător pe părul acela năduşit.

Nu zăream nicio cărare, însă ne înălţam tot mai mult pe culme printre copaci, purtaţi de paşii hotărâţi şi egali ai lui Chiron. De câte ori picioarele mi se izbeau de crupa centaurului aflat în plin salt, tresăream dureros.

Chiron ne arăta una, alta din mers, vorbind cu glas netulburat.

Acesta e Muntele Othri.

Pădurea de chiparoşi e mai deasă aici, pe coasta de miazănoapte, după cum vedeţi.

Pârâul acesta se varsă în râul Apidanos, care străbate ţinuturile Ftiei.

Ahile se întoarse să se uite la mine, zâmbind.

Urcam tot mai sus, iar centaurul şfichiuia din măreaţa-i coadă neagră, ca să ne apere pe toţi de muşte.

Chiron se opri pe neaşteptate şi m-am trezit împins cu putere în faţă, în spinarea lui Ahile. Ne aflam într-un luminiş, un soi de dumbravă pe jumătate împrejmuită de stânci. Nu eram chiar pe

culme, însă nu mai aveam mult, iar văzduhul era albastru, lucind deasupra noastră.

— Am ajuns.

Chiron îngenunche, iar noi descălecarăm, un pic ameţiţi.

În faţa noastră se afla o peşteră. Însă numele ăsta nu-i făcea cinste, căci nu era din piatră întunecată, ci din cuarţ trandafiriu.

— Veniţi, zise centaurul.

L-am urmat înăuntru, prin gura peşterii, suficient de înaltă încât să nu fie nevoit să se aplece. Am clipit buimaci, căci înăuntru totul era în penumbră, deşi se vedea mai bine decât ne-am fi aşteptat, din pricina pereţilor de cleştar. Într-un capăt, un izvor părea să se scurgă în stâncă.

Pe pereţi se găseau obiecte ce-mi erau necunoscute: unelte ciudate de bronz. Deasupra, pe tavanul peşterii, se vedeau pictate, din linii şi puncte, constelaţiile şi mişcările aştrilor cereşti. Pe poliţe cioplite erau aşezate zeci de vase de porţelan acoperite cu însemne piezişe. Într-un colţ, atârnau instrumente muzicale, lire şi fluiere, iar lângă ele, unelte şi oale.

În încăpere se afla un singur pat pe măsura unui om, gros şi căptuşit cu multe piei de animale, pregătit pentru Ahile. N-am văzut unde dormea centaurul. Poate nici nu dormea.

— Staţi jos, ne zise.

Înăuntru era o răcoare plăcută, numai bună după atât soare, astfel că m-am afundat recunoscător pe o pernă pe care ne-a arătat-o Chiron. El se duse la izvor, umplu nişte cupe şi ni le oferi. Apa era dulce şi proaspătă. Am băut pe dată. Chiron stătea falnic lângă mine.

— Mâine o să vă chinuie oboseala, îmi zise el, dar vă veţi simţi mai bine dacă veţi mânca.

Dintr-un ceaun ce fierbea la un foc mic, în fundul peşterii, luă cu polonicul şi ne turnă în blide o tocană groasă, cu bucăţi mari de legume şi de carne. Ne oferi şi fructe de pădure, roşii şi rotunde, pe care le ţinea într-o scobitură din stâncă. Am mâncat iute, mirat de foamea care m-apuca-se. Privirea îmi revenea întruna asupra lui Ahile şi vibram de bucuria ameţitoare a eliberării. „Am scăpat."

Cu îndrăzneala dobândită recent, am arătat uneltele de bronz de pe perete.

— Ce sunt acelea?

Chiron ședea în fața noastră, cu picioarele de cal îndoite sub el.

— Sunt folosite în chirurgie, îmi răspunse.

— Chirurgie?

Nu știam ce înseamnă cuvântul acela.

— Tămăduire. Uit cât de sălbatici sunt cei din ținuturile de jos. Vorbea pe un ton neutru, liniștit, de parc-ar fi spus pur și simplu adevărul și nimic mai mult. Uneori trebuie tăiat un mădular. Cu acelea se taie, iar cu acelea se fac suturi. Adesea, dacă tăiem o parte, putem să salvăm restul.

Mă urmări cum le priveam, cercetându-le muchiile ascuțite, cu dinți ca de ferestrău.

— Dorești să înveți medicina?

Am roșit.

— Nu mă pricep deloc la așa ceva.

— Ai răspuns la altceva decât te-am întrebat.

— Iertare, dascăle.

Nu voiam să-l supăr. „O să mă trimită acasă."

— N-ai de ce să-mi ceri iertare. Doar răspunde-mi.

— Da, mi-ar plăcea să învăț, am gângăvit. Pare folositor, nu?

— E foarte folositor, încuviință Chiron și se întoarse spre Ahile, care urmărise discuția. Dar tu, Peleiene? Medicina ți se pare folositoare și ție?

— De bună seamă, răspunse Ahile. Te rog să nu-mi spui „Peleiene". Ahile e de-ajuns.

În ochii întunecați ai lui Chiron se zări ceva, o licărire ca de veselie.

— Prea bine. Vezi ceva despre care ai dori să știi mai multe?

— Acelea. Ahile arătă spre instrumentele muzicale – lirele, fluierele și țitera cu șapte coarde. Știi să cânți?

Chiron îl privi netulburat.

— Știu.

— Și eu, spuse Ahile. Am auzit că i-ai învățat pe Heracle și pe Iason, deși aveau degetele groase. E adevărat?

— Da.

Preț de-o clipă, am simțit că visez: Chiron îi cunoștea pe Heracle și Iason. Îi știa de copii.

— Aș vrea să mă-nveți și pe mine.

Chipul sever al lui Chiron se îmblânzi.

— Tocmai de aceea te-au trimis aici. Ca să te-nvăț tot ce știu.

În lumina după-amiezii târzii, Chiron ne conduse pe coamele din vecinătatea peșterii. Ne arătă unde-și aveau lincșii vizuinile și unde era râul domol și cald în care puteam să înotăm.

— Poți să te scalzi, dacă vrei, zise cu ochii la mine.

Uitasem cât de murdar eram, de asudat și prăfuit de pe drum. Mi-am trecut mâna prin păr și am simțit glodul sub degete.

— O să mă scald și eu, spuse Ahile.

Își scoase tunica și, după câteva clipe, l-am urmat. Apa era rece în adâncuri, însă nu în mod neplăcut. De pe mal, Chiron ne ținea în continuare lecții.

— Aceia sunt grindei, vedeți? Și bibani. Acela e un morunaș, n-o să-l mai întâlniți dacă vă îndreptați spre miazăzi. Îl puteți recunoaște după colțurile botului, rotunjite în sus, și după pântecele argintiu.

Vorbele i se amestecau cu șopotitul râului peste pietre, domolind orice urmă de stinghereală ce-ar mai fi rămas între mine și Ahile. Ceva din chipul lui Chiron – hotărât, calm și impunător – ne făcea din nou copii, pentru care nu conta nimic pe lume în afară de hârjoană și de masa de seară. Cu el în preajmă, cu greu ne mai aminteam orice se întâmplase în ziua aceea pe țărm. Pe lângă statura falnică a centaurului, până și trupurile noastre păreau mai mici. Cum de ne crezuserăm bărbați în toată firea?

Am ieșit la mal împrospătați și curați, scuturându-ne pletele în ultimele raze ale soarelui. M-am lăsat în genunchi pe mal și am frecat cu niște pietre petele de pământ și de sudoare de pe tunică. Urma să stau gol până se usca, însă Chiron mă impresionase atât de tare, că nici nu m-am gândit la asta.

L-am urmat pe Chiron spre peșteră, ținând pe umăr tunicile stoarse de apă. Din când în când, el zăbovea ca să ne arate urme de iepuri sălbatici, de cristei de câmp și de căprioare. Ne spuse că vom ieși să le vânăm în zilele următoare și că vom învăța cum să le găsim. Îl ascultam, punându-i curioși întrebări. La palatul lui Peleu, nu avuseserăm alt dascăl în afară de cântărețul morocănos din liră sau de

Peleu însuși, care ne vorbea pe jumătate adormit. Nu ne pricepeam deloc la pădurărit sau la alte meșteșuguri despre care vorbise Chiron. Mintea îmi rătăcea mereu înapoi la uneltele de pe peretele peșterii, la ierburile și instrumentele tămăduitoare. „Chirurgie", așa îi spusese Chiron.

Când am ajuns înapoi la peșteră, era aproape noapte. Chiron ne dădu însărcinări ușoare, să adunăm lemne și să facem focul în luminișul de la gura peșterii. După ce l-am aprins, am zăbovit lângă flăcări, bucurându-ne, în aerul tot mai rece, de căldura lor statornică. Ne simțeam trupurile cuprinse de o oboseală plăcută, îngreunate de efort, și ne țineam mâinile și picioarele împletite, unele peste altele într-un mod plăcut. Am discutat unde aveam de gând să mergem a doua zi, însă leneș, în cuvinte greoaie și molcome, pline de mulțumire. La cină am mâncat iarăși tocană cu un soi de turte subțiri, coapte de Chiron pe tipsii de bronz puse deasupra flăcărilor. La sfârșit, ne-am îndulcit cu fructe de pădure și miere de munte.

În vreme ce focul se potolea, ochii mi se închideau visători. Căldura mă învăluia, iar sub mine simțeam pământul acoperit de ceva moale – mușchi și frunze căzute. Nu-mi venea să cred că în dimineața acestei zile mă trezisem în palatul lui Peleu. Micul luminiș și pereții lucitori ai peșterii mi se păreau mult mai însuflețiți decât fusese vreodată palatul acela alb-pal.

Glasul lui Chiron mă făcu să tresar.

— Trebuie să-ți spun că mama ta ți-a trimis vești, Ahile.

Am simțit cum, lângă mine, Ahile își încordează brațele. Propriul meu gât s-a încordat.

— Ah! Ce a spus? întrebă el prudent, pe un ton neutru.

— A spus că dacă fiul surghiunit al lui Menoitius te urmează cumva, să-l alung de lângă tine.

M-am ridicat în capul oaselor, dintr-odată cât se poate de treaz.

Glasul lui Ahile se undui nepăsător în întuneric.

— A spus și de ce să faci asta?

— Nu.

Am închis ochii. Măcar nu-i spusese lui Chiron ce se întâmplase pe țărm și nu mă văzusem astfel umilit în fața lui. Însă nici nu mă simțeam prea mângâiat.

— Bănuiesc că știai ce părere are, urmă Chiron. Nu-mi place să fiu înșelat.

M-am făcut roșu la față, bucurându-mă de întuneric. Glasul centaurului părea mai aspru decât înainte. Mi-am dres glasul, simțind cum gâtlejul îmi devine răgușit și uscat dintr-odată.

— Îmi cer iertare, m-am auzit spunând. Nu-i vina lui Ahile. Am venit singur. El nu știa ce voi face. Nu m-am gândit... M-am oprit. Am sperat că ea n-o să bage de seamă.

— Ai fost nesăbuit.

Chipul lui Chiron era învăluit în umbre.

— Chiron... începu Ahile cu îndrăzneală.

Centaurul ridică o mână.

— Vestea s-a nimerit să vină azi-dimineață, înainte să ajungă vreunul dintre voi. Așa că, deși ai fost nesăbuit, nu m-ai înșelat deloc.

— Știai?

Ahile era cel care vorbise, eu n-aș fi îndrăznit.

— Atunci ai luat o hotărâre? O să nesocotești mesajul ei?

Glasul lui Chiron îi vădea nemulțumirea.

— Ea este zeiță, Ahile, și-ți este mamă. Chiar nu-ți pasă deloc de dorințele ei?

— Am tot respectul pentru ea, însă aici se înșală.

Își încleștase atât de tare pumnii, că-i vedeam tendoanele chiar și în umbra deasă.

— De ce se înșală, Peleiene?

Îl priveam prin întuneric și simțeam un nod în stomac. Nu știam ce putea să spună.

— Ea socoate că... Ahile șovăi o clipă, lăsându-mă cu răsuflarea tăiată. Că e muritor și de aceea nu-i vrednic să-mi fie tovarăș.

— Și tu socoți că este? întrebă Chiron.

Glasul lui nu trăda deloc ce fel de răspuns aștepta.

— Da.

Am simțit cum mi se încing obrajii. Cu bărbia sumețită, Ahile îi azvârlise cuvântul fără să șovăie.

— Așa deci. Centaurul se întoarse spre mine. Dar tu, Patrocle? Ești vrednic?

— Nu știu dacă sunt vrednic, am răspuns înghițind un nod ce mi

se pusese în gât. Însă doresc să rămân. M-am întrerupt, înghiţind iarăşi. Te rog.

Se lăsă tăcerea. Apoi Chiron spuse:

— Când v-am adus aici, încă nu hotărâsem ce voi face. Thetis vede multe metehne, unele reale, altele nu.

Glasul îi era iarăşi de nepătruns. În mine se năşteau şi mureau pe rând speranţa şi deznădejdea.

— Ea este de asemenea tânără şi stăpânită de prejudecăţile celor din stirpea ei. Eu sunt mai bătrân şi mă mândresc că pot citi oamenii mai limpede. Nu am nimic împotrivă ca Patrocle să-ţi fie tovarăş.

De uşurat ce eram, mi-am simţit trupul golit, de parcă prin mine trecuse o urgie.

— Nu va fi deloc mulţumită, însă am mai avut eu de-a face cu mânia zeilor. Se opri. Acum s-a făcut târziu, e vremea să mergeţi la culcare.

— Mulţumim, dascăle, se auzi, solemn şi puternic, glasul lui Ahile.

Ne-am ridicat, însă eu am şovăit.

— Vreau doar să...

Mi-am înălţat degetele spre Chiron. Ahile înţelese şi se făcu nevăzut în peşteră. M-am întors spre centaur.

— Voi pleca, dacă-ţi pot pricinui necazuri.

Urmă o tăcere lungă, încât aproape c-am crezut că nu mă auzise. Până la urmă, spuse:

— Nu lăsa să se piardă aşa uşor ce-ai câştigat azi.

Apoi îmi ură noapte bună, iar eu l-am urmat pe Ahile în peşteră.

Capitolul 9

A doua zi, m-am trezit auzindu-l pe Chiron cum pregătea pe îndelete masa. Simţeam salteaua burduşită sub mine; dormisem bine şi adânc. M-am întins, tresărind uşor când mădularele mi s-au atins de Ahile, încă adormit. L-am privit o vreme, cu obrajii lui trandafirii şi răsuflarea egală. Am simţit că în mine vibrează ceva, undeva sub piele, însă apoi Chiron mă salută din cealaltă parte a peşterii, eu am ridicat timid mâna ca să-i răspund şi totul a fost dat uitării.

În ziua aceea, după ce am mâncat, am mers cu Chiron la treburile lui. Era uşor şi plăcut: să culegem fructe de pădure, să prindem peşti pentru prânz, să întindem capcane pentru prepeliţe. Începutul uceniciei noastre, dacă se putea numi aşa. Căci lui Chiron nu-i plăcea să predea lecţii bine puse la punct, ci pe măsură ce se ivea prilejul. Când caprele ce rătăceau pe culmi se îmbolnăviră, am învăţat să facem purgative pentru durerile de stomac, iar când se însănătoşiră, cum să pregătim un soi de cataplasmă ce alunga căpuşele. Când am căzut într-o râpă şi mi-am frânt braţul şi m-am tăiat la genunchi, am învăţat cum să punem atele, cum să curăţăm rănile şi ce ierburi se folosesc împotriva infecţiilor.

Odată, la vânătoare, după ce am alungat din întâmplare un cristei din cuib, Chiron ne-a învăţat cum să ne mişcăm fără zgomot şi cum să citim urmele. Iar când dibuiam animalul, cum era mai bine să ţintim – cu arcul sau cu lancea –, pentru a-l omorî cât mai iute.

Dacă ni se făcea sete şi nu aveam niciun burduf de apă cu noi, ne învăţa care plante au la rădăcină stropi de umezeală. Când se prăbuşi un frasin de munte, am învăţat tâmplărie, cum să curăţăm scoarţa şi cum să netezim şi să modelăm lemnul. Eu am cioplit un mâner de toporişcă, iar Ahile, o coadă de lance; Chiron ne zise că în curând ne va arăta cum să făurim şi tăişurile.

În fiecare seară şi dimineaţă dădeam o mână de ajutor la pregătirea meselor, închegam laptele gros de capră ca să-l facem iaurt şi brânză, şi curăţam peştii de măruntaie. Fiind prinţi, până acum nu ni se mai îngăduise să îndeplinim asemenea munci, şi le făceam cu toată pasiunea. Luându-ne după poveţele lui Chiron, priveam uimiţi cum

se închega untul sub ochii noştri şi cum sfârâiau şi se întăreau ouăle de fazan pe pietrele încinse la foc.

După o lună, la masa de dimineaţă, Chiron ne întrebă ce mai doream să învăţăm.

— Acelea, am zis, arătând spre instrumentele de pe perete.

„Sunt folosite în chirurgie", spusese.

Le dădu jos, unul câte unul.

— Aveţi grijă. Tăişul e foarte ascuţit. Se foloseşte când trebuie tăiată carnea putrezită. Apăsaţi pielea din preajma lânii şi o să auziţi cum pârâie.

Apoi ne puse să ne pipăim oasele şi să urmărim cu mâna, pe spinarea celuilalt, lanţul vertebrelor. Ne arătă cu degetul, învăţându-ne unde se află fiecare organ, sub piele.

— Dacă e rănit vreunul, de acolo vi se va trage moartea până la urmă. Însă moartea vine cel mai iute aici.

Atinse cu degetul tâmpla uşor scobită a lui Ahile. M-a trecut un fior, când l-am văzut atingând locul acela în care viaţa lui Ahile era ocrotită atât de firav, şi m-am bucurat când am trecut să vorbim despre altele.

Noaptea, stăteam întinşi pe iarba moale din faţa peşterii, iar Chiron ne arăta constelaţiile şi ne istorisea povestea lor: Andromeda, tremurând în faţa fălcilor fiarei mării, şi Perseu gata s-o salveze, calul nemuritor Pegas purtat de aripi, ce se născuse din capul retezat al Meduzei. Ne povesti şi despre Heracle, despre muncile sale şi despre nebunia ce-l cuprinsese. Pradă ei, nu-şi mai recunoscuse soaţa şi copiii, şi-i ucisese, crezându-i duşmani.

— Cum să nu-şi recunoască soaţa? se miră Ahile.

— Aceasta e esenţa nebuniei, spuse Chiron.

Glasul îi suna mai adânc decât de obicei. Mi-am amintit că el îl cunoscuse pe bărbatul acela. O cunoscuse şi pe soaţa lui.

— Dar de ce l-a apucat nebunia?

— Zeii au vrut să-l pedepsească, răspunse Chiron.

Ahile clătină nerăbdător din cap.

— Dar pentru ea, pedeapsa a fost şi mai aspră. N-au fost drepţi.

— Nu scrie nicăieri că zeii trebuie să fie drepţi, spuse Chiron. Şi poate că e o pedeapsă mult mai aspră să rămâi singur pe pământ

după ce îți moare perechea. Nu crezi?

— Poate, recunoscu Ahile.

Ascultam fără să spun nimic. Ochii lui Ahile străluceau în lumina focului, iar umbrele pâlpâitoare îi desenau clar liniile feței. L-aș recunoaște și în beznă, și deghizat, mi-am spus. L-aș recunoaște și dac-aș fi nebun.

— Haideți, zise Chiron. V-am povestit legenda lui Asclepios și cum a ajuns să cunoască tainele tămăduirii?

Ne-o povestise, dar voiam să mai auzim o dată cum eroul, fiul lui Apollo, cruțase viața unei șerpoaice. Recunoscătoare, aceasta îi linsese urechile, ca s-o audă cum îi șoptește tainele ierburilor de leac.

— Numai că, de fapt, tu ești cel care l-a învățat cum să tămăduiască bolile, zise Ahile.

— Așa e.

— Nu te supără că șerpoaica primește toate laudele?

Prin barba brună, Chiron își arătă dinții. Un zâmbet.

— Nu, nu mă supără.

Mai târziu, Ahile cântă la liră, iar eu și Chiron îl ascultarăm. Lira mamei. O adusese cu el.

— Mi-aș fi dorit să fi știut asta, îi zisesem când mi-o arătase. Era cât pe aici să nu vin, căci nu voiam s-o las acolo.

El zâmbise.

— Acum știu cum să te fac să mă urmezi oriunde.

Soarele dispărea după culmile Pelionului și noi eram fericiți.

Vremea trecea iute pe muntele Pelion, cu zilele ce se scurgeau idilic. Aerul de munte era acum rece dimineața, când ne deșteptam, și se încălzea greu în razele plăpânde de soare ce se strecurau printre frunzele muribunde. Chiron ne dădu blănuri să ne înveșmântăm, iar la gura peșterii atârnă piei de animale, ca să ne țină de cald. Ziua adunam lemne pentru focurile iernii sau puneam cărnuri sărate la păstrat, ca să avem provizii. Jivinele nu se retrăseseră încă în vizuini, dar aveau s-o facă în curând, ne zise Chiron. Dimineața ne minunam văzând frunzele încrustate cu promoroacă. Știam de la aezi și din povești că există zăpada, dar n-o văzuserăm niciodată cu ochii noștri.

Într-o dimineață, când m-am trezit, Chiron nu era acolo. Nimic

neobișnuit. Adesea se trezea înaintea noastră, ca să mulgă caprele sau să culeagă fructe pentru masa de dimineaţă. Am ieșit din peșteră, lăsându-l pe Ahile să doarmă, și l-am așteptat pe centaur în luminiș. Cenușa focului de cu seară era albă și rece. Am scurmat alene în ea cu un băț, ascultând sunetele pădurii din jur. O prepeliță gângurea în tufișuri și un hulub cânta. Auzeam foșnetul ierbii în vânt sau călcată alene de un animal. Nu peste mult timp, aveam să aduc niște lemne și să reaprind focul.

Dintr-odată, mă cuprinse un simțământ ciudat, ca o furnicătură pe piele. Mai întâi amuți prepelița, apoi și hulubul. Frunzele se potoliră, adierea muri și nicio jivină nu mai mișcă prin hățișuri. Tăcerea aducea cu o răsuflare tăiată. Cu iepurele acoperit de umbra șoimului. Îmi simțeam sângele zvâcnindu-mi sub piele.

Uneori, mi-am amintit, Chiron făcea vrăji mărunte, farmece zeiești, cum ar fi să încălzească apa sau să liniștească fiarele.

— Chiron? am strigat. Glasul îmi tremura, pierit. Chiron?

— Nu e Chiron.

M-am întors. La marginea luminișului stătea Thetis, iar pielea-i era albă ca osul și pletele negre îi luceau precum fulgerul. Rochia îi stătea lipită de trup, licărind ca solzii de pește. Răsuflarea mi se opri în gâtlej.

— Nu trebuia să te afli aici, zise ea.

Scrâșnet de carenă pe prund. Pași înainte și iarba păru să se veștejească sub tălpile ei. Ea era nereidă și făpturile uscatului n-o îndrăgeau.

— Iertare, am bâiguit, cu glasul ca o frunză uscată foșnindu-mi în gâtlej.

— Te-am prevenit, îmi zise.

Tăciunele ochilor ei părea să se prelingă în mine, să-mi astupe gâtlejul, sufocându-mă. N-aș fi putut să țip nici de-aș fi îndrăznit.

În spatele meu se auzi un zgomot, apoi glasul lui Chiron răsună tare în liniștea ce se lăsase:

— Salut, Thetis.

Căldura îmi cuprinsese iarăși pielea și am început să respir din nou. Mai că am alergat spre el. Însă privirea ei mă pironea locului, necruțătoare. Nu mă-ndoiam că putea să pună mâna pe mine, dacă

dorea.

— Îl sperii pe băiat, spuse Chiron.

— Nu-i locul lui aici, zise Thetis.

Avea buzele roşii ca sângele proaspăt vărsat. Mâna lui Chiron se lăsă grea pe umărul meu.

— Patrocle, îmi zise, întoarce-te în peşteră acum. Vorbim mai târziu.

M-am ridicat clătinându-mă şi am făcut întocmai.

— Trăieşti de prea multă vreme printre muritori, centaure, am auzit-o spunând înainte ca pieile de animale să cadă la loc, în urma mea.

M-am lăsat să alunec în jos pe peretele peşterii; simţeam un gust sălciu în gâtlejul ce-mi părea ars.

— Ahile, am rostit.

Înainte să mai zic ceva, deschise ochii şi veni lângă mine.

— Eşti bine?

— A venit mama ta, i-am zis.

Am văzut cum i se încordează toţi muşchii sub piele.

— Ţi-a făcut ceva?

Am clătinat din cap. N-am mai zis că asta avea de gând. Că mi-ar fi făcut, dacă n-ar fi venit Chiron.

— Trebuie să plec, zise Ahile.

Pieile foşniră când le-a depărtat ca să treacă, apoi se lăsară la loc.

N-am putut să aud ce s-a vorbit în luminiş. Coborâseră glasul sau poate că se duseseră în altă parte să discute. Am aşteptat, desenând spirale pe podeaua din pământ. Acum nu-mi mai făceam griji pentru mine. Chiron voia să rămân cu el şi era mai bătrân decât ea, era în toată firea pe vremea când zeii erau de-abia copii de leagăn, iar Thetis fusese doar o icră în pântecele mării. Însă mai era ceva, mai greu de numit. O pierdere sau o împuţinare pe care mă temeam că ea ar putea-o aduce cu sine.

Când se întoarseră, era aproape amiază. Mai întâi am cercetat chipul lui Ahile, iscodindu-i ochii şi linia gurii. N-am văzut nimic, poate doar o urmă de oboseală. Se aruncă pe saltea, lângă mine, şi spuse:

— Mi-e foame.

— Așa se și cade, zise Chiron. E trecut bine de prânz.

Deja ne pregătea de-ale gurii, mișcându-se cu ușurință prin spațiul peșterii, în ciuda staturii sale.

Ahile se întoarse spre mine și zise:

— Totul e bine. Voia doar să-mi vorbească. Să mă vadă.

— O să mai vină, zise Chiron. Și, de parcă mi-ar fi citit gândurile, adăugă: Așa se și cuvine. E mama lui.

„Mai presus de orice, e zeiță", mi-am zis eu.

Însă, în timp ce mâncam, temerile mi s-au potolit. Cumva, îmi făcusem griji că-i povestise lui Chiron despre ziua aceea pe țărm, însă el nu se purta altfel cu noi, iar Ahile părea același. M-am dus la culcare dacă nu liniștit, măcar mai împăcat.

După ziua aceea, ea a venit mai des, așa cum spusese Chiron. Am învățat s-o recunosc după auz – liniștea care se lăsa ca o cortină – și aveam grijă să rămân în preajma lui Chiron și a peșterii. Nu era o supărare prea mare și-mi spuneam că nu-i purtam deloc pică. Dar mă bucuram de fiecare dată când pleca.

Veni iarna și râul îngheță. Eu și Ahile ne-am aventurat pe el, cu picioarele lunecându-ne pe gheață. Mai târziu am tăiat copci în gheață și am coborât în ele fire, ca să pescuim. Altă carne proaspătă n-aveam; prin păduri nu se găseau decât șoareci și câte un jder.

Veniră și zăpezile, așa cum ne promisese Chiron. Ne întindeam pe pământ și ne lăsam acoperiți de fulgi, suflându-i până se topeau. Nu aveam încălțări sau tunici, doar blănurile centaurului, și ne bucuram de căldura peșterii. Până și Chiron purta o haină mițoasă, croită din piei de urs, cum zicea el.

Număram zilele de la prima ninsoare, însemnându-le cu linii pe stâncă.

— Când veți ajunge la cincizeci, ne zise Chiron, gheața de pe râu va începe să se crape.

În dimineața celei de-a cincizecea zile am auzit un sunet straniu, ca un copac prăbușindu-se. Oglinda înghețată plesnise aproape de la un mal la celălalt.

— Nu mai e mult până la primăvară, spuse Chiron.

Curând după aceea, iarba începu să încolțească, iar veverițele ieșiră

slabe, numai piele şi os, din scorburile lor. Am făcut şi noi la fel, ieşind să mâncăm dimineaţa în ierul proaspăt de primăvară. Într-una dintre dimineţile acelea, Ahile îl întrebă pe Chiron dacă nu vrea să ne înveţe să luptăm.

Nu ştiu de ce i-a venit chiar atunci ideea asta. Poate din pricina iernii petrecute la adăpost, când nu făcuse destulă mişcare, sau din pricina mamei sale, care venise să-l vadă cu o săptămână în urmă. Poate nici una, nici alta.

Ai vrea să ne înveţi să luptăm?

După o pauză atât de scurtă, încât aproape am crezut că mi-am imaginat-o, Chiron răspunse:

— Dacă asta doriţi, o să vă-nvăţ.

Mai târziu în aceeaşi zi, ne duse într-o poiană, sus pe o culme. Dintr-un cotlon al peşterii, luase cozi de lănci şi două săbii de lemn. Ne puse pe fiecare să executăm exerciţiile pe care le ştiam. Eu i-am arătat, încet, parările, loviturile şi poziţiile pe care le învăţasem în Ftia. Lângă mine, cu coada ochiului, îl vedeam pe Ahile mişcându-se şi izbind iute de nici nu-i vedeai braţele şi picioarele. Chiron adusese un toiag ferecat în bronz, pe care-l strecura din când în când în calea loviturilor noastre, controlându-ne, punându-ne la încercare reacţiile.

Părea să nu se mai termine şi braţele începuseră să mă doară de la atât ridicat şi împuns cu sabia. Într-un sfârşit, Chiron ne spuse să ne oprim. Am băut cu nesaţ din burdufuri şi ne-am întins pe spate, în iarbă. Pieptul îmi tresălta. Al lui Ahile se înălţa şi cobora liniştit.

Chiron stătea tăcut în faţa noastră.

— Ce crezi? îl întrebă, nerăbdător, Ahile, iar atunci mi-am amintit că centaurul era doar a patra fiinţă care-l văzuse luptând.

Nu ştiu ce mă aşteptasem să spună centaurul. Dar oricum, nu ceea ce-a urmat.

— N-am ce să te învăţ. Ştii tot ce ştia şi Heracle, chiar mai multe. Eşti cel mai mare războinic din spiţa ta şi din toate spiţele dinaintea ta.

Obrajii lui Ahile se îmbujorară. Nu-mi dădeam seama dacă de stânjeneală, de plăcere, sau şi de una şi de alta.

— Bărbaţii vor prinde de veste cât de iscusit eşti şi-şi vor dori să lupţi pentru ei în războaie. Se întrerupse. Ce le vei zice?

— Nu știu, răspunse Ahile.

— Deocamdată e un răspuns bun. Dar mai târziu nu va mai fi de-ajuns, spuse Chiron.

Apoi a urmat un răstimp de tăcere, iar în aer am simțit o încordare. Pentru prima dată de când eram acolo, Ahile părea tras la față și solemn.

— Dar eu? l-am întrebat.

Ochii întunecați ai lui Chiron se pironiră asupra mea.

— Nu vei ajunge niciodată faimos ca războinic. Te miră?

Vorbise pe un ton nepărtinitor și de aceea nu m-a durut așa de rău.

— Nu, am răspuns sincer.

— Totuși nu ți-e cu neputință să devii un ostaș priceput. Ai vrea să înveți cum?

Mi-am amintit ochii șterși ai băiatului și cât de iute i se scursese sângele în pământ. M-am gândit la Ahile, cel mai mare războinic din spița sa. M-am gândit la Thetis, care, de-ar fi putut, mi l-ar fi răpit.

— Nu, am zis.

Și cu asta lecțiile de luptă luară sfârșit.

Primăvara se preschimbă în vară, iar pădurile erau tot mai calde și mai bogate, pline de vânat și de fructe. Ahile împlini paisprezece ani și solii îi aduseră daruri de la Peleu. M i s-a părut ciudat să-i văd aici, în uniformele și culorile palatului. I-am urmărit cum se uitau când la mine, când la Ahile, dar mai ales la Chiron. Bârfa avea mare trecere la palat, iar ei vor fi întâmpinați la întoarcere ca niște regi. M-am bucurat când și-au săltat pe umeri cuferele goale și-au plecat.

Erau daruri nimerite: strune noi pentru liră, tunici noi, croite din lâna cea mai moale, și un arc nou și săgeți cu vârfuri din fier. Am pipăit metalul, muchiile tăioase care vor răpune jivinele pentru mesele următoare.

Erau și obiecte mai puțin folositoare: mantii țepene de-atâtea incrustații cu aur, care l-ar fi trădat pe purtătorul lor de la cincizeci de pași, și o cingătoare bătută cu pietre scumpe, prea grea pentru a fi purtată când faci vreo treabă. Mai era și o învelitoare bogat brodată, menită a împodobi calul unui prinț.

— Sper că nu-i pentru mine, zise Chiron, ridicând din sprânceană.

Am rupt-o ca să facem comprese, bandaje și cârpe din ea; pânza aspră era numai bună de curățat resturi de pământ și mâncare.

După-amiaza am stat pe iarbă, în fața peșterii.

— Se face aproape un an de când suntem aici, zise Ahile.

Simțeam pe piele o adiere răcoroasă.

— Nu pare așa de mult, am răspuns.

Eram somnoros, cu ochii pierduți în albastrul răsturnat al văzduhului după-amiezii.

— Ți-e dor de palat?

M-am gândit la darurile tatălui său, la slugi și la căutăturile lor, la bârfa și șușotelile pe care aveau să le ducă la palat.

— Nu, am răspuns.

— Nici mie, zise el. Am crezut c-o să-mi fie, dar nu mi-e.

Și așa trecură zile și luni de-a rândul și se scurseră doi ani.

Capitolul 10

Era vară şi noi împliniserăm cincisprezece ani. Gheţurile iernii rezistaseră mai mult decât de obicei şi ne bucuram să fim iarăşi afară, la soare. Tunicile zăceau abandonate şi pielea ne era înfiorată de adierea potolită a vântului.

Nu mai stătusem atât de despuiat toată iarna; fusese prea frig şi nu ne lepădaserăm blănurile şi mantalele decât cu ocazia vreunei scurte îmbăieri în scobitura din piatră ce ne era covată. Ahile îşi întindea şi rotea membrele înţepenite de vremea prea lungă petrecută în peşteră. Dimineaţa înotaserăm şi urmăriserăm vânat prin pădure. Îmi simţeam muşchii cuprinşi de o oboseală tihnită, bucurându-se că-i puneam iarăşi la muncă.

Îl tot priveam. În afară de oglinda mişcătoare a râului, altele nu aveam pe muntele Pelion, astfel că nu puteam să mă măsor decât urmărind schimbările prin care trecea Ahile. Mâinile şi picioarele îi erau tot zvelte, însă acum vedeam cât de vânoase erau, fiecare muşchi înălţându-se şi lăsându-se sub piele pe când se mişca. Avea şi trăsăturile mai ascuţite şi umerii mai laţi decât înainte.

— Parcă ai mai crescut, i-am zis.

Se opri şi se întoarse spre mine.

— Da?

— Da, am încuviinţat. Dar eu?

— Vino încoace, îmi spuse.

M-am sculat şi m-am dus la el. Mă măsură din ochi câteva clipe.

— Da, zise.

— Cât? l-am iscodit eu. Mult?

— Arăţi altfel la faţă, îmi spuse.

— Unde anume?

Îmi atinse bărbia cu mâna dreaptă, plimbându-şi degetele de-a lungul ei.

— Aici. Ai faţa mai lată.

Am ridicat palma să văd dacă simt schimbarea, însă mi se părea la fel: piele şi os. Îmi luă mâna şi mi-o duse la claviculă.

— Şi aici eşti mai lat. Şi mai e şi ăsta.

Atinse încet cu degetul dâmbul moale care mi se înălţase din gâtlej. Am înghiţit un nod, simţind cum degetul îi urcă odată cu mişcarea.

— Unde-n altă parte? l-am mai întrebat.

Arătă spre fâşia de păr moale şi negru ce mi se întindea de pe piept în jos, peste pântece.

Se opri şi am simţit că mi se încinge faţa.

— Ajunge, am zis, mai aspru decât voisem.

M-am aşezat iar pe iarbă şi Ahile îşi continuă exerciţiile de întindere. I-am privit pletele în vânt, i-am privit pielea aurie în soare. M-am lăsat pe spate, dând voie razelor soarelui să mă învăluie.

După o vreme, se opri şi veni să se aşeze lângă mine. Priveam iarba, copacii şi mugurii cruzi care creşteau.

— Socot că ţi-ar plăcea felul în care arăţi acum, veni parcă de departe glasul său, aproape indiferent.

Iarăşi m-am încins la faţă. Apoi n-am mai vorbit despre asta.

Aproape împliniserăm şaisprezece ani. Curând, solii lui Peleu aveau să vină cu daruri; curând fructele de pădure aveau să se coacă, să se înroşească şi să ne cadă în mâini. După cel de-al şaisprezecelea an de viaţă, copilăria lua sfârşit – taţii ne numeau atunci bărbaţi şi începeam să purtăm, pe lângă tunici, şi himation şi chitoane. Lui Ahile i se va pune la cale căsătoria, iar eu puteam să-mi iau, de asemenea, o soţie, dacă doream. M-am gândit iarăşi la slujnicele cu ochi şterşi. Mi-am amintit frânturile de discuţii pe care le auzisem între băieţi, despre sâni şi coapse şi împerecheri.

E ca smântână de moale.

Dacă te cuprinde cu coapsele, uiţi şi cum te cheamă.

Băieţii aveau glasuri ascuţite de emoţie şi erau roşii ca focul în obraji. Însă când încercam să-mi închipui despre ce vorbeau, mintea îmi aluneca precum un peşte ce nu se dă prins.

În schimb, îmi veneau alte imagini în minte. Un gât aplecat peste liră, lucirea unor plete în lumina focului, mâini cu tendoane zvâcnitoare. Eram toată ziua împreună şi n-aveam cum să scap: mirosul uleiurilor cu care se ungea pe picioare, crâmpeiele de piele dezgolită, când se-mbrăca. Îmi smulgeam privirea de la el şi-mi

aminteam ce se întâmplase atunci pe ţărm, răceala din ochii lui şi cum fugise apoi de mine. Şi n-o uitam nicicând pe mama lui.

Am început să plec de unul singur, dis-de-dimineaţă, când Ahile încă dormea, şi după-amiază, când exersa aruncarea lăncii. Luam un fluier cu mine, dar rareori cântam. În schimb, alegeam un copac de care să mă sprijin, apoi trăgeam în piept aroma tare de chiparos, adusă de vânt de pe cele mai înalte culmi ale muntelui.

Alene, parcă anume ca să n-o bag de seamă, mâna mi se lăsa între coapse. Mă ruşinam de ceea ce făceam, însă şi mai tare de ceea ce gândeam când o făceam. Însă ar fi fost şi mai rău să mă gândesc la asta în peştera de cuarţ trandafiriu, când el era lângă mine.

Uneori mi-era greu, după aceea, să mă întorc la peşteră.

— Pe unde-ai fost? mă întreba el.

— Păi... răspundeam, arătând într-o parte oarecare.

Încuviinţa din cap. Însă ştiam că-mi observă roşeaţa din obraji.

Era tot mai cald şi ne adăposteam la umbra râului, în apa care desena bolţi de lumină când ne bălăceam şi plonjam. Pietrele de pe fund, reci şi acoperite de muşchi, îmi alunecau sub tălpi când îmi făceam loc spre adânc. Ţipam de speriam peştii, care fugeau spre adăposturile lor nămoloase sau spre apele mai liniştite din amonte. Se sfârşise dezgheţul sloiurilor purtate de apele iuţi; pluteam pe spate, lăsându-mă purtat de curentul lenevos. Îmi plăcea să simt soarele pe pântece şi adâncurile reci ale râului sub mine. Ahile plutea alături sau înota împotriva curentului leneş al râului.

Când oboseam, ne prindeam de crengile de jos ale sălciilor şi ne săltam din apă. În ziua aceea, ne loveam cu picioarele încârligate – fiecare încerca să-l doboare pe celălalt sau poate să se caţăre pe creanga lui. Ascultând de o pornire, am dat drumul crengii mele şi m-am agăţat de pieptul lui săltat din apă. Scoase un *oh* mirat. O vreme ne-am luptat în glumă, râzând, eu înconjurându-l cu braţele. Apoi se auzi un pârâit ascuţit şi craca lui se rupse, aşa că ne-am scufundat în râu. Apele reci ne acoperiră, dar noi tot ne mai luptam, cu mâinile ce ne alunecau pe pieile ude.

Când am ieşit la suprafaţă, gâfâiam stârniţi. Ahile se năpusti spre mine, cufundându-mă în undele limpezi. Ne-am încleştat, ne-am

înălțat după aer, apoi ne-am scufundat iarăși.

Într-un târziu, cu plămânii arzându-ne și roșii la față de cât stătuserăm sub apă, ne-am târât spre țărm și am zăcut acolo, în rogoz și ierburile ce creșteau în nămol. Picioarele ne erau afundate în mâlul rece de la mal. Apa încă îi mai șiroia din păr și o priveam cum picură, în dâre, de-a lungul brațelor și pieptului.

În dimineața zilei în care Ahile împlinea șaisprezece ani, m-am trezit cu noaptea în cap. Chiron îmi arătase un copac aflat pe cealaltă coastă a Pelionului, în care smochinele se coceau la început de anotimp. Ahile nu știa de el, era încredințat centaurul. Stăteam cu ochii pe ele de zile întregi, urmărind cum poamele tari și verzi se tot umflau și se închideau la culoare, îngreunându-se cu semințe. Iar acum urma să le culeg și să i le aduc la masa de dimineață.

Nu era singurul meu dar pentru el. Găsisem o bucată uscată de frasin și începusem s-o lucrez în taină, cioplind straturile moi. În aproape două luni începuse să se ghicească o formă: un băiat care cânta la liră, cu capul ridicat spre văzduh și gura deschisă, de parcă ar fi înălțat un cântec. Acum o luasem cu mine la drum.

Smochinele atârnau mari și grele în copac, cu pulpa rotundă moale la atingere; peste vreo două zile ar fi fost prea coapte. Le-am cules într-un blid rotund de lemn și le-am dus cu băgare de seamă la peșteră.

Ahile stătea în luminiș cu Chiron, iar la picioare avea un cufăr nou primit de la Peleu, încă nedeschis. L-am văzut cum făcu ochii mari când zări smochinele. Deja se ridicase și-și vârâse mâna în blid înainte s-apuc să-l pun jos lângă el. Am mâncat pe săturate, până ne-am umplut de zeamă lipicioasă pe degete și pe bărbie.

În cufărul de la Peleu se găseau tunici și strune noi de liră și, cu prilejul acela, când împlinea șaisprezece ani, un himation vopsit în purpura scumpă a cochiliei de murex. Era o pelerină princiară, demnă de un viitor rege, și am văzut că era încântat. Știam că-i va sta bine cu ea, purpura arătând și mai bogată lângă auriul pletelor sale.

Și Chiron i-a dat ceva în dar – un toiag pentru drumeții și un pumnal nou, de pus la cingătoare. Apoi, i-am dat și eu statueta. O cercetă, plimbându-și degetele pe muchiile mărunte lăsate de cuțitul

meu.

— Tu eşti, i-am zis cu un zâmbet nătâng.

Îşi ridică ochii şi-am văzut că erau plini de bucurie.

— Ştiu, zise el.

Într-o seară, nu mult după aceea, am rămas până târziu la focul ce se preschimba în cenuşă. Ahile fusese plecat mai toată după-amiaza, căci Thetis îl ţinuse mai mult decât de obicei. Acum cânta la lira mamei mele. Melodia se auzea uşor şi strălucea ca stelele de deasupra capului.

Lângă mine, l-am auzit pe Chiron căscând şi lăsându-se şi mai jos pe picioarele sale îndoite. Îndată, lira amuţi, iar glasul lui Ahile se auzi puternic în întuneric.

— Eşti ostenit, Chiron?

— Sunt.

— Atunci te lăsăm să te odihneşti.

De obicei nu se grăbea atâta să plece şi nici nu vorbea în numele meu, însă şi eu eram obosit, aşa că n-am avut nimic împotrivă. Ahile se ridică şi-i ură noapte bună lui Chiron, apoi porni spre peşteră. M-am întins, m-am mai bucurat câteva clipe de lumina focului şi l-am urmat.

În peşteră, Ahile se culcase deja, cu faţa udă după ce se spălase la izvor. M-am spălat şi eu, simţind pe frunte răceala apei.

— Încă nu m-ai întrebat cum a fost întâlnirea cu mama, îmi zise.

— Ce mai face mama ta? l-am întrebat.

— Bine.

Aşa răspundea mereu. De aceea, uneori nici nu-l mai întrebam.

— Bun.

Am luat apă în căuş ca să-mi clătesc săpunul de pe faţă. Îl făceam din ulei de măsline şi încă mai mirosea a poame, bogat şi untos.

— Zice că aici nu ne poate vedea, grăi iarăşi Ahile.

Nu mă aşteptasem să mai spună ceva.

— Hmmm?

— Nu ne poate vedea aici. Pe Pelion.

În glas i se simţea ceva, o încordare. M-am întors spre el.

— Cum adică?

Stătea cu ochii în tavan.

— Zicea... am întrebat-o dacă ne veghează. Ahile vorbea pe un ton ascuțit. A spus că nu.

În peșteră se lăsă tăcerea, întreruptă doar de susurul apei ce se scurgea lin.

— Ah, am făcut eu.

— Voiam să-ți zic. Pentru că... Se opri. M-am gândit că vrei să știi. Ei... Iarăși se opri. Nu i-a plăcut c-am întrebat-o.

— Nu i-a plăcut, am repetat eu..

Mă simțeam amețit și întorceam în minte cuvintele pe luate părțile. „Nu ne poate vedea." Mi-am dat seama că înghețasem lângă scăldătoare, ținând încă prosopul la bărbie. M-am silit să-l pun jos și să mă duc la pat. Simțeam cum în mine se dezlănțuie speranța și groaza.

Am dat pătura la o parte și m-am întins pe așternuturile încălzite de pielea lui. Stătea în continuare cu ochii pironiți în tavan.

— Îți pare bine că ți-a răspuns așa? l-am întrebat până la urmă.

— Da, zise.

Am stat o vreme cufundați în tăcerea aceea încordată și însuflețită. De obicei, seara ne spuneam glume și povești. Pe tavanul de deasupra noastră erau zugrăvite stelele și, dacă oboseam tot istorisind, arătam când spre una, când spre alta. „Orion", spuneam uitându-mă încotro era îndreptat degetul său. „Pleiadele."

Însă în seara asta – nimic. Am închis ochii și am așteptat îndelung, pân-am bănuit că adormise. Atunci m-am întors spre el.

Stătea pe-o parte și mă privea. Nu-l auzisem când se întorsese. „Niciodată nu-l aud." Stătea perfect nemișcat, în felul acela de împietrire care era doar a lui. Am tras aer în piept, dându-mi seama că între noi nu se mai afla decât perna închisă la culoare.

Se aplecă în față.

Gurile ni se deschiseră sub apăsarea buzelor, iar căldura gâtlejului său înmiresmat se prelinse într-al meu. Nu puteam să gândesc, nu puteam să fac altceva decât să-l sorb în mine, răsuflare cu răsuflare, sub mlădierea blândă a buzelor sale. Era o minune.

Tremuram de teamă să nu-l alung cumva. Nu știam ce să fac, ce i-ar plăcea. L-am sărutat pe gât, pe tot pieptul și am simțit gust de sare.

Părea să crească la atingerea mea, să dea în pârg. Mirosea a migdale şi a pământ. Se lipi de mine, strivindu-mi buzele ca pentru a sorbi o licoare.

Împietri când l-am cuprins cu mâna, catifelat ca petalele unei flori. Ştiam prea bine pielea aurie a lui Ahile, rotunjimea gâtului, îndoitura cotului. Ştiam cum arăta cuprins de plăcere. Trupurile noastre se îngemănară ca două mâini.

Păturile se răsuciseră de jur-împrejurul meu. Ahile le smulse de pe amândoi. M-am cutremurat simţind aerul pe piele. Îl vedeam profilat pe cerul zugrăvit; Polaris îi stătea pe umăr. Mâna îi alunecă sub pântecele meu, ce se înălţa şi se lăsa tot mai iute. Mă mângâie încet, de parcă ar fi netezit o pânză de mare preţ, iar coapsele mele se înălţară sub atingerea lui. L-am tras spre mine, tot tremurând. Şi el tremura. Parcă gonise cale lungă.

I-am rostit numele, cred. A trecut prin mine ca o suflare; eram gol ca un băţ de trestie, atârnat în vânt, ca să cânte singur. Vremea stătea în loc şi nu se auzeau decât răsuflările noastre.

Mi-am dat seama că-mi împletisem degetele în părul lui. În mine se aduna ceva, o zbatere a sângelui sub atingerea mâinii sale. Îşi lipise chipul de-al meu, însă am încercat să-l ţin şi mai aproape. „Nu te opri", i-am zis.

Nu se opri. Ceva se tot adunase în mine, până când un ţipăt răguşit mi-a ţâşnit din gâtlej şi, pradă acelei aprige înmuguriri, m-am arcuit, lipindu-mă de el.

Nu era de ajuns. Am întins mâna, găsindu-i locaşul plăcerii. Închise ochii. Era un ritm anume care îi plăcea, îl simţeam – răsuflarea întretăiată, dorinţa arzătoare. Degetele mi se mişcau fără odihnă, călăuzindu-se după răsuflarea lui mai iute. Pleoapele lui aveau culoarea cerului în zori, trupul îi mirosea ca pământul după ploaie. Gura i se deschise într-un strigăt mut – atât de încleştaţi eram, că i-am simţit pe piele ţâşnirea caldă. Se cutremură şi rămaserăm nemişcaţi.

Încet-încet, aşa cum se lasă noaptea, am început să bag de seamă că eram asudat, că păturile erau jilave şi că între vintrele noastre se prelingea umezeala. Ne-am desprins unul de celălalt, cu feţele umflate şi aprinse de sărutări, şi a fost ca o jupuire. În peşteră mirosea

a ceva fierbinte şi dulce, mireasmă de poame lăsate la soare. Privirile ni se întâlniră, dar n-am rostit niciun cuvânt. În mine se înălţă un fior de teamă, iute şi ascuţit. Sosise clipa celei mai mari primejdii şi m-am încordat, temându-mă că îi părea rău.

— N-am crezut... începu el.

Apoi se întrerupse. Nu-mi doream nimic mai mult pe lume decât să aud ce nu zisese.

— Ce? l-am întrebat.

„Dacă-i de rău, măcar să terminăm odată."

— N-am crezut că vreodată o să...

Şovăia, căutând cuvântul potrivit, şi nu puteam să i-o iau în nume de rău.

— Nici eu n-am crezut, am zis.

— Îţi pare rău?

Rostise iute cuvintele, dintr-o suflare.

— Nu-mi pare, am răspuns.

— Nici mie.

Apoi se lăsă tăcerea şi mi-era indiferent că salteaua era jilavă şi că eram asudat. Ahile mă privea cu ochi neclintiţi, verzi cu picuri aurii. În mine se înălţă încrederea, ca un nod în gâtlej. „N-o să-l părăsesc în veci. Aşa o să fie mereu, câtă vreme îmi va îngădui el."

Dac-aş fi găsit cuvintele potrivite pentru a rosti una ca asta, aş fi făcut-o. Însă niciun cuvânt nu părea destul de vrednic să poarte acest adevăr tot mai cuprinzător.

De parcă m-auzise, îmi luă mâna într-a lui. Nu trebuia să văd; degetele lui îmi erau întipărite în minte, zvelte şi brăzdate de linii ca nişte petale, puternice, iuţi şi fără greş.

— Patrocle, zise.

Se pricepea întotdeauna mai bine decât mine să găsească vorbele potrivite.

A doua zi dimineaţă, m-am trezit ameţit, cu trupul îmbătat de căldură şi tihnă. După tandreţe urmase şi mai multă pasiune; atunci nu ne-am mai grăbit, am zăbovit în voie, o noapte ca un vis ce devenea tot mai lung. Acum, privindu-l cum se trezeşte lângă mine, cu o mână odihnindu-i-se pe pântecele meu, umedă şi închisă ca o

floare în zori, aveam iarăşi emoţii. Mi-am amintit fulgerător tot ce zisesem şi făcusem, sunetele pe care le scosesem. Mă temeam că vraja se rupsese, că lumina ce se strecura prin gura peşterii va preface totul în piatră.

Însă apoi el se trezi şi buzele sale rostiră somnoros „bună dimineaţa", iar mâna i se întinse imediat către a mea. Am lenevit aşa până când peştera se lumină în faptul dimineţii şi ne-am auzit strigaţi de Chiron.

Am mâncat, apoi am dat fuga la râu să ne scăldăm. Am savurat minunea: că puteam să-l privesc făţiş, că mă puteam bucura de jocul picurilor de lumină pe membrelor sale şi de arcuirea spinării lui când se cufundă în apă. Mai târziu, am stat întinşi pe mal, învăţând de la capăt liniile trupului celuilalt. Asta, şi asta, şi asta. Eram ca doi zei în zorii lumii, atât de copleşiţi de bucurie, că nu mai aveam ochi decât unul pentru celălalt.

Dacă observă vreo schimbare, Chiron nu suflă o vorbă. Însă nu puteam să nu-mi fac griji.

— Crezi c-o să se mânie?

Eram lângă crângul de măslini, pe coasta de miazănoapte a muntelui. Aici băteau vânturile cele mai înmiresmate, răcoroase şi proaspete ca apa de izvor.

— Nu cred, îmi răspunse el.

Întinse mâna spre clavicula mea, o linie pe care-i plăcea s-o traseze cu degetul.

— Dar s-ar putea. Sigur a aflat până acum. S-ar cuveni să zicem ceva?

Nu era prima oară când puneam întrebarea aceasta. Discutaserăm adesea, prinşi în uneltirea noastră.

— Dacă aşa vrei tu.

Mai zisese asta.

— Nu crezi c-o să se mânie?

Atunci se opri să chibzuiască. Îmi plăcea tare mult asta la el. De fiecare dată când îl întrebam, îmi răspundea de parcă îl întrebam prima oară.

— Nu ştiu. Îmi căută privirea. Are vreo însemnătate? Eu oricum n-

o să mă opresc.

Avea un glas cald, plin de dorinţă. Am simţit şi eu pe piele un val de fierbinţeală.

— Dar ar putea să-i spună tatălui tău. *El* ar putea să se mânie.

Vorbisem aproape disperat. Nu după multă vreme, aveam să mă încing prea tare ca să mai fiu în stare să gândesc.

— Şi ce dacă?

Prima oară când spusese asta, rămăsesem ca trăsnit. Cum ar fi fost ca tatăl său să se mânie şi Ahile să facă mai departe ce-i place – aşa ceva nu eram în stare să-nţeleg, mai că nu reuşeam nici să-mi închipui. Vorbele lui erau ca o licoare de care nu mă mai săturam.

— Şi cu mama ta cum rămâne?

Aceasta era teama mea întreită: Chiron, Peleu şi Thetis.

— Ce poate să-mi facă? strânse Ahile din umeri. Să mă răpească?

„Ea ar putea să mă omoare", mi-am zis. Însă n-am spus-o tare. Adierea vântului era prea înmiresmată şi soarele prea cald ca să dau glas unui asemenea gând.

Ahile mă cercetă câteva clipe.

— Îţi pasă dacă ei se mânie?

„Da." Mă îngrozea gândul că Chiron s-ar putea supăra pe mine. De când mă ştiam, mă măcinase gândul că ceilalţi îmi dezaprobă faptele; nu puteam să ridic din umeri ca Ahile. Însă n-aveam să las aşa ceva să ne despartă, dacă se ajungea atât de departe.

— Nu, i-am răspuns.

— Bun, zise el.

Mi-am întins mâna să-i mângâi buclele de la tâmple. Închise ochii. I-am privit chipul, înălţat să primească soarele. În trăsături avea o gingăşie, care-l făcea adesea să pară mai tânăr decât era. Buzele-i erau înroşite şi cărnoase. Deschise ochii.

— Spune-mi un erou care a fost fericit.

Am chibzuit. Heracle înnebunise şi-şi ucisese familia; Tezeu îşi pierduse mireasa şi tatăl; copiii lui Iason şi noua sa soţie fuseseră omorâţi de soţia dinainte. Bellerofon ucisese Himera, dar rămăsese schilod după ce căzuse din şaua lui Pegas.

— Nu poţi.

Acum se ridicase în capul oaselor, aplecându-se în faţă.

— Nu pot.

— Ştiu. Ei nu-ţi îngăduie niciodată să fii şi faimos, şi fericit. Ridică dintr-o sprânceană. Să-ţi zic o taină.

— Zi-mi.

Ce-mi plăcea când se purta aşa!

— Eu voi fi primul. Îmi luă palma şi mi-o ţinu într-a lui. Jură-mi!

— De ce eu?

— Pentru că tu eşti pricina. Jură!

— Jur, am spus, cu ochii pierduţi în roşul obrajilor şi-n locul ochilor lui.

— Jur, zise şi el, ca un ecou.

Am rămas aşa o vreme, fără să ne dăm drumul la mâini. Ahile zâmbi larg.

— Mă simt în stare să înghit de vie toată lumea asta.

O trâmbiţă se auzi undeva pe culmile de sub noi. Suna aspru şi răguşit, de parc-ar fi dat semn de primejdie. Nici n-am apucat să zic ceva sau să fac vreo mişcare, că Ahile era în picioare, cu pumnalul scos din teaca de la coapsă. Era doar un jungher de vânătoare însă, mânuit de el, era de-ajuns. Rămase în poziţie de luptă, pe deplin nemişcat, ascultând cu toate simţurile sale de semizeu încordate.

Şi eu aveam un pumnal. L-am apucat în linişte şi m-am ridicat. Ahile se pusese între mine şi sunet. Nu ştiam dacă să mă duc să stau lângă el cu arma ridicată. Până la urmă, n-am făcut-o. Fusese o goarnă soldăţească şi războiul, cum spusese Chiron fără ocolişuri, era darul lui, nu al meu.

Goarna răsună din nou. Am auzit foşnetul hăţişurilor tăvălite de două picioare. „Un singur om." Poate că se pierduse, poate că era în primejdie. Ahile făcu un pas în direcţia sunetului. Ca pentru a-i răspunde, trâmbiţa se auzi din nou. Apoi, din vale, un glas strigând din rărunchi:

— Prinţe Ahile!

Am încremenit.

— Ahile! Îl caut pe prinţul Ahile!

Păsările ţâşniră din copaci, fugind de larmă.

— Din partea tatălui tău, i-am şoptit.

Doar un vestitor regal ar fi ştiut unde să ne caute. Ahile încuviinţă,

însă, în mod ciudat, păru că n-are chef să răspundă. Îmi închipuiam cât de iute îi bătea inima; doar cu câteva clipe în urmă fusese gata să facă moarte de om.

— Aici suntem! am strigat, făcându-mi palmele căuş la gură.

Larma încetă o vreme.

— Unde?

— Poţi să-mi urmezi sunetul vocii?

Putea, însă cu greu. Îi luă ceva timp să păşească în poiană. Era zgâriat pe faţă, iar tunica de slujitor de la palat îi era leoarcă de sudoare. Îngenunche fără graţie, înciudat. Ahile coborâse jungherul, însă vedeam că-l ţinea la fel de strâns.

— Da? spuse pe un ton rece.

— Tatăl tău te cheamă la palat. Acasă, sunt treburi ce trebuie rezolvate fără întârziere.

Am simţit că înlemnesc, întocmai ca Ahile adineauri. Dacă nu mă mişcam din loc, poate că nu trebuia să plecăm.

— Ce soi de treburi? întrebă Ahile.

Slujitorul îşi mai revenise. Îşi aminti că vorbeşte cu un prinţ.

— Mărite Ahile, iertare, nu ştiu chiar tot. Din Micene au sosit soli la Peleu, aducând veşti. Tatăl tău vrea să le vorbească diseară supuşilor şi doreşte să fii de faţă. Am cai pregătiţi în vale.

Urmă un răstimp de tăcere. Aproape c-am crezut că Ahile nu se va învoi. Însă până la urmă spuse:

— Trebuie ca eu şi Patrocle să ne strângem lucrurile.

În drum spre peşteră şi spre Chiron, am discutat cu Ahile şi am întors vestea pe toate părţile. Micene se afla mult spre miazăzi şi-l avea rege pe Agamemnon, care-şi luase titlul de păstor de popoare. Se zicea că avea cea mai mare oştire din toate regatele noastre.

— Orice-ar fi, n-o să lipsim decât o noapte, două, îmi zise Ahile.

Am încuviinţat, bucurându-mă că spune asta. „Doar câteva zile."

Chiron ne aştepta.

— Am auzit strigătele, ne zise centaurul.

Cum eu şi Ahile îl cunoşteam bine, i-am citit deîndată dezaprobarea în glas. Nu-i plăcea să-i fie tulburată pacea de pe munte.

— Tata mă cheamă acasă, zise Ahile, doar în seara asta. Socot că

mă voi întoarce curând.

— Înţeleg, zise Chiron.

Aşa cum stătea în faţa noastră, cu copitele pale pe iarba strălucitoare şi coastele castanii scăldate în soare, părea mai mătăhălos ca de obicei. Mă întrebam dacă n-o să se simtă singur fără noi. Nu-l văzusem niciodată în tovărăşia altui centaur. Îl întrebasem odată de ei, iar chipul îi împietrise. „Nişte sălbatici", ne zisese.

Ne-am strâns lucrurile. Eu n-aveam mai nimic de luat cu mine, doar nişte tunici şi un fluier. Ahile nu avea decât câteva obiecte în plus, veşmintele, câteva vârfuri de lance făurite de el şi statueta pe care i-o cioplisem. Le-am vârât în desagi de piele şi ne-am dus să ne luăm rămas-bun de la Chiron. Mereu mai îndrăzneţ, Ahile îl îmbrăţişă pe centaur, cuprinzând cu braţele locul unde trunchiul de animal se preschimba în trup de om. Solul ce aştepta în spatele meu se foi.

— Ahile, zise Chiron, ţii minte când te-am întrebat ce-o să faci dacă bărbaţii vor dori să lupţi?

— Da, răspunse el.

— Ar fi bine să chibzuieşti ce răspuns vei da.

Am simţit cum mă străbate un fior, dar n-am avut timp să gândesc. Centaurul se întorcea spre mine.

— Patrocle, mă chemă el.

Am păşit în faţă şi Chiron îşi puse mâna mare şi caldă ca soarele pe creştetul meu. Am tras în piept mirosul acela care era doar al lui – cal, sudoare, ierburi şi pădure.

Grăi încet:

— Acum nu te mai dai aşa uşor bătut ca pe vremuri, îmi zise.

Nu ştiam ce să răspund, aşa că i-am mulţumit. Surâsul lui fu ca o umbră fugară.

— Să fii sănătos.

Apoi îşi ridică mâna, iar pe creştet mi se lăsă răcoarea.

— Ne vom întoarce curând, zise din nou Ahile.

În razele piezişe ale luminii după-amiezii, ochii lui Chiron păreau întunecaţi.

— O să vă caut, spuse.

Ne-am pus desagii pe umăr şi am părăsit poiana în care se afla

peştera. Soarele trecuse deja de nămiază, iar solul ne zorea. Am coborât iute dealul şi am încălecat caii ce ne aşteptau. După aţâţi ani de mers pe jos, şaua se simţea ciudat, iar caii mă nelinişteau. Era ca şi cum m-aş fi aşteptat să grăiască, însă desigur că nu puteau. M-am răsucit în şa să privesc în urmă, la Pelion. Speram să zăresc peştera de cuarţ trandafiriu sau poate chiar pe Chiron. Dar eram prea departe. M-am întors spre drum şi m-am lăsat călăuzit spre Ftia.

Capitolul 11

La vremea când am trecut de piatra ce însemna domeniul palatului, la orizont scăpăra ultima fărâmă de soare. Am auzit strigătul străjerilor și o trâmbiță răspunzându-le. Când am ajuns pe coama dealului, am văzut palatul înălțându-se în fața noastră; în spate, fierbea posacă marea.

Iar în pragul casei, ivită dintr-odată, ca trăsnetul, stătea Thetis. Părul negru îi lucea pe albul marmurei palatului. Rochia îi era închisă la culoare, ca un ocean frământat, un amestec de vinețiu și cenușiu învolburat. Undeva în preajmă-i stăteau străjile și Peleu, însă nu m-am uitat la ei. N-o vedeam decât pe ea și bărbia ei ca o seceră.

— Mama ta, i-am șoptit lui Ahile.

Puteam să jur că ea m-a fulgerat din ochi, de parcă m-auzise. Am înghițit cu noduri și m-am silit să înaintez. „N-o să-mi facă rău; așa a zis Chiron."

Era ciudat s-o văd printre muritori; pe lângă ea, străjile și Peleu deopotrivă păreau șterși și vestejiți, deși ea era cea lividă ca osul. Stătea mai la o parte, străpungând văzduhul cu statura-i nefirească. Străjerii își fereau ochii de frică și respect.

Ahile descălecă vioi și l-am urmat. Thetis îl cuprinse în brațe și am văzut cum străjile se foiesc de pe un picior pe altul. Se întrebau cum era la atingere; se bucurau că nu știu.

— Ahile, fătul meu, carne din carnea mea, zise ea. Nu ridicase glasul, însă vorbele îi răsunaseră prin toată curtea. Bine-ai venit acasă.

— Mulțumesc, mamă, îi răspunse Ahile.

Pricepuse că-l pretindea drept al ei. Toți pricepuserăm. Datina era ca fiul să-și salute întâi tatăl și abia apoi mama, dacă se mai sinchisea. Numai că ea era zeiță. Peleu ținea buzele strânse, dar nu zise nimic.

Când ea îi dădu drumul, Ahile se duse la tatăl său.

— Fii bine venit, fiule, îi ură Peleu.

Glasul îi suna slab, după cel al soației-zeiță, și părea îmbătrânit. Fuseserăm plecați trei ani.

— Și tu fii bine venit, Patrocle!

Toţi se întoarseră spre mine, iar eu am reuşit să fac o plecăciune. Simţeam căutătura lui Thetis. Mă ustura de parcă nimerisem într-un hăţiş de mărăcini şi apoi în mare. M-am bucurat când Ahile vorbi:

— Care sunt veştile, tată?

Peleu se uită cercetător la străji. Pesemne că bănuielile şi bârfele se întinseseră iute prin toate coridoarele.

— Încă nu le-am anunţat şi nici n-am de gând s-o fac până nu se adună toată lumea. Pe tine te aşteptam. Haide acum, să începem.

L-am urmat în palat. Voiam să vorbesc cu Ahile, dar n-am cutezat; Thetis mergea chiar în spatele nostru. Slujitorii se făceau nevăzuţi din calea ei, icnind de uimire. „Zeiţa." Păşea fără sunet pe lespezile de piatră.

Sala cea mare era ticsită de mese şi banchete. Slujitorii treceau în grabă, purtând tăvi cu mâncăruri sau amfore pline cu vin. În capătul sălii era înălţat un podium, unde avea să şadă Peleu, alături de soaţă şi de fiu. Trei jilţuri. M-am înroşit ca focul. La ce mă aşteptasem?

Cu toată larma pregătirilor, vocea lui Ahile se auzi puternic:

— Tată, nu văd locul unde-o să stea Patrocle.

Am roşit şi mai tare.

— Ahile... am dat să-i zic în şoaptă.

„Nu face nimic", voiam să-i spun. „O să stau cu ceilalţi bărbaţi; nu mă deranjează." Dar el nu mă luă în seamă.

— Patrocle e tovarăşul meu legat prin jurământ. Locul lui e lângă mine.

Ochii lui Thetis scăpărară. Le simţeam fierberea. Iar pe buze îi citeam dezaprobarea.

— Prea bine, zise Peleu.

Îi făcu semn unui slujitor, care îmi puse un scaun la masă, din fericire la celălalt capăt, departe de Thetis. Făcându-mă cât de mic puteam, l-am urmat pe Ahile.

— Acum o să mă urască, i-am zis.

— Deja te urăşte, îmi răspunse el cu un surâs fugar.

Vorbele lui n-avură darul să mă liniştească.

— Ce-i cu ea aici? i-am şoptit.

Doar ceva cu totul însemnat ar fi scos-o din peşterile submarine.

Ura ei pentru mine era nimica toată pe lângă cea care i se citea pe chip când se uita la Peleu.

Ahile ridică din umeri.

— Nu ştiu. Ciudat. Nu i-am mai văzut împreună de când eram mic.

Mi-am amintit cuvintele lui Chiron când îşi lua rămas-bun de la Ahile: „Ar fi bine să chibzuieşti ce răspuns vei da."

— Chiron crede că se vesteşte războiul.

— Dar în Micene e mereu război, spuse Ahile, încruntându-se. Nu văd de ce a fost nevoie să ne cheme.

Peleu se aşează la masă şi un vestitor trâmbiţă scurt, de trei ori. Era semnul de începere a ospăţului. De obicei, era nevoie de minute bune ca bărbaţii să se adune, neîndurându-se să lase ce făceau, însă de astă dată dădură năvală ca potopul iscat pe râuri de spargerea sloiurilor iernatice. Cât ai bate din palme, sala dădu pe dinafară de bărbaţi care se înghesuiau la mese şi schimbau bârfe. În glasuri le simţeam încordarea, o nerăbdare tot mai arzătoare. Nimeni nu se mai sinchisea să se răstească la vreo slugă ori să-i tragă un picior vreunui câine care cerşea mâncare. Nu le era mintea decât la micenian şi la veştile pe care le adusese.

Thetis stătea şi ea la masă. Nu avea în faţă nici farfurie, nici cuţit – zeii se hrăneau cu ambrozie şi nectar, cu aromele jertfelor noastre puse pe rug şi cu vinul pe care-l turnam pe altarele lor. Ciudat, însă aici nu sărea la fel de tare în ochi, nu strălucea ca afară. Mobilele masive, simple, păreau cumva s-o micşoreze.

Când Peleu se ridică în picioare, în sală se lăsă liniştea, până la cea din urmă banchetă. Îşi înălţă cupa şi spuse:

— Am primit veşti din Micene, de la Agamemnon şi Menelau, fiii lui Atreu.

În clipa aceea încetară şi ultimele foieli şi murmure. Până şi slujitorii stătură locului. Nici nu mai respiram. Pe sub masă, Ahile îşi lipi piciorul de al meu.

— S-a petrecut o fărădelege. Peleu tăcu iarăşi, părând să-şi cântărească vorbele. Soaţa lui Menelau, regina Elena, a fost răpită din palatul ei din Sparta.

Elena! se auzi murmurul printre meseni. De când se măritase, se

dusese și mai mult vorba despre frumusețea ei. Menelau îi împrejmuise palatul cu ziduri din două brâie de piatră; un deceniu întreg își instruise soldații să-l apere. Totuși, oricât se îngrijise, tot îi fusese furată. „Cine făcuse una ca asta?"

— La Menelau venise o solie a regelui Troiei, Priam, în frunte cu feciorul lui Priam, prințul Paris – el este vinovatul. A răpit-o pe regina Spartei din iatacul ei, în vreme ce regele dormea.

Un freamăt de indignare. Doar un răsăritean ar fi batjocorit bunătatea gazdei sale. Toți știau cum se scăldau în parfumuri și în ce măsură îi stricase traiul în huzur.

Un erou adevărat ar fi răpit-o fără vicleșug, prin tăria sabiei sale.

— Agamemnon și Micene cheamă bărbații Eladei să străbată marea, până la regatul lui Priam, și s-o salveze. Troia e îmbelșugată și va fi ușor de cucerit, spun ei. Toți războinicii se vor întoarce acasă bogați și acoperiți de faimă.

Bine mai vorbise. Pentru bogăție și renume, ai noștri fuseseră mereu în stare să facă moarte de om.

— Ei m-au rugat să-i trimit bărbați din Ftia și m-am învoit. Așteptă să se potolească șușotitul și continuă: Însă nu voi lua pe nimeni cu de-a sila. Și n-am să fiu eu în fruntea oștii.

— Dar cine? strigă cineva.

— Asta încă nu s-a hotărât, zise Peleu.

Însă am văzut cum îl săgetează cu ochii pe fiul său.

„Nu", mi-am zis. Mi-am încleștat mâna pe marginea scaunului. „Nu încă." În cealaltă parte a mesei, chipul rece al lui Thetis privea împietrit în gol. „Știa că asta se va întâmpla", mi-am dat seama. „Vrea ca Ahile să plece." Chiron și peștera trandafirie păreau nespus de departe, ca un basm copilăresc. Dintr-odată, am înțeles tâlcul vorbelor centaurului: toată lumea spunea că Ahile se născuse pentru a lupta. Că mâinile și picioarele sale iuți doar pentru asta erau făcute – ca să spargă zidurile mărețe ale Troiei. Îl vor azvârli între mii de lănci troiene și vor privi triumfători cum își pătează cu sânge mâinile-i frumoase.

Peleu îi făcu semn lui Foinix, cel mai vechi prieten al său, care stătea la una dintre mesele din față.

— Cinstitul Foinix va scrie numele tuturor celor care doresc să

lupte.

Bărbaţii începură să se ridice de pe banchete, însă Peleu înălţă mâna.

— N-am sfârşit. Ridică o bucată de pânză, înnegrită de însemne întunecate. Înainte să se logodească cu Menelau, Elena a avut o puzderie de peţitori şi se pare că aceştia au jurat s-o apere, indiferent de cine avea să-i câştige mâna. Agamemnon şi Menelau le cer bărbaţilor cu pricina să-şi respecte jurământul şi s-o încredinţeze iarăşi soţului ei cuvenit.

Îi întinse pânza crainicului. Am făcut ochii mari. „Un jurământ." În minte îmi apăru dintr-odată un vas cu jăratic şi o căpriţă albă, din care ţâşnea sânge. O sală bogată, ticsită de bărbaţi ca uriaşii.

Crainicul ridică lista. Sala păru să se încline, iar eu nu reuşeam să-mi concentrez privirea într-un punct. Începu să citească.

Antenor.

Euripil.

Machaon.

Multe nume îmi erau cunoscute, cu toţii le ştiam. Ei erau eroii şi regii noştri. Însă pentru mine erau mai mult de-atât. Îi văzusem, într-o sală de piatră înţesată de fum.

Agamemnon. Amintirea unei bărbi negre şi stufoase; un ins posac, cu ochi înguşti, iscoditori.

Odiseu. Cicatricea încolăcită pe pulpa lui, trandafirie ca gingiile.

Aiax. De două ori mai înalt decât orice bărbat din sală, cu scutul său imens în spate.

Filoctet, arcaşul.

Menoiţianul.

Crainicul se întrerupse o clipă şi am auzit şuşoteli: „Cine?" Tata nu se deosebise prin niciun merit în anii ce trecuseră după exilul meu. Faima îi pălise, numele îi fusese uitat. Iar cei care îl ştiau nu auziseră să aibă vreun fiu. Am rămas înlemnit, temându-mă să fac vreo mişcare, ca nu cumva să mă dau de gol. „Sunt legat prin jurământ de războiul acesta."

Crainicul îşi drese glasul.

Idomeneu.

Diomede.

— Tu eşti? Ai fost de faţă?

Ahile se întorsese spre mine. Vorbea în şoaptă, foarte încet, însă tot mă temeam că l-ar putea auzi careva.

Am încuviinţat din cap. Aveam gâtul prea uscat ca să vorbesc. Reflectasem doar la primejdiile ce-l păşteau pe Ahile şi cum să fac să nu plece, dacă pot. Nici nu mă gândisem la mine.

— Ascultă. Pe tine nu te mai cheamă aşa. Nu zice nimic. O să chibzuim ce facem. O să-l întrebăm pe Chiron.

Nu-l mai auzisem pe Ahile vorbind în felul acela, în cuvinte încălecate la repezeală. Insistenţa lui mă ajută să mă adun oarecum, şi ochii lui, pironiţi în ai mei, îmi dădură curaj. Am încuviinţat iarăşi.

Numele curgeau mai departe, trezindu-mi amintiri. Trei femei pe un podium şi una dintre ele era Elena. Un morman de comori şi chipul încruntat al tatei. Pardoseala de piatră sub genunchi. Crezusem că fusese doar un vis. Dar nu fusese.

Când crainicul ajunse la final, Peleu încheie întrunirea. Toţi bărbaţii se ridicară ca unul, în scrâşnetul banchetelor, nerăbdători să se înscrie pe lista lui Foinix. Regele se întoarse spre noi.

— Veniţi. Vreau să mai vorbesc ceva cu voi.

M-am uitat la Thetis, să văd dacă vine şi ea, însă dispăruse.

Ne-am aşezat lângă foc, în odaia lui Peleu; ne oferise vin aproape fără apă. Ahile refuză. Eu am acceptat o cupă, dar n-am băut deloc. Regele şedea în vechiul său jilţ, cu perne şi spătar înalt, aflat cel mai aproape de foc, şi-l pironea cu privirea pe Ahile.

— Te-am chemat acasă cu gând că ai dori să fii în fruntea acestei oşti.

Gândul ieşise la lumină. Focul trosni; lemnele erau verzi. Ahile îi întoarse privirea.

— Încă n-am terminat cu Chiron.

— Ai stat pe Pelion mai mult decât mine, decât oricare erou înaintea ta.

— Asta nu înseamnă că trebuie să le sar în ajutor Atrizilor de câte ori îşi pierd ei soaţele.

Am crezut că Peleu va zâmbi la replica aceasta, dar n-a fost aşa.

— Nu mă îndoiesc că Menelau e turbat de când i-a fost răpită

soața, însă solul a fost trimis de Agamemnon. De mulți ani, el s-a uitat cum Troia crește tot mai bogată și mai pârguită, iar acum socoate că a venit vremea culesului. Cucerirea Troiei e o ispravă demnă de cei mai măreți eroi ai noștri. Oricine pleacă cu el pe mare se va acoperi de glorie.

— Vor mai fi războaie, zise Ahile cu gura strânsă.

Peleu nu aprobă cuvintele acelea, însă am văzut că îi dă dreptate.

— Și cu Patrocle cum rămâne? E chemat sub arme.

— El nu mai este fiul lui Menoitius. Nu-l leagă niciun jurământ.

Peleu cel smerit ridică din sprânceană.

— Nu-i tocmai cinstit.

— Nu cred, se sumeți Ahile. Când a fost dezmoștenit, jurământul s-a destrămat.

— Nu vreau să mă duc, am zis încet.

Peleu ne privi o clipă. Apoi zise:

— Nu se cade să hotărăsc eu. Vă las pe voi.

Am simțit că încordarea slăbește un pic. Nu avea de gând să mă dea în vileag.

— Ahile, vor sosi la noi bărbați, care vor dori să vorbească cu tine, regi trimiși de Agamemnon.

La fereastră auzeam șoapta cadențată a mării pe țărm. Mirosea a sare.

— Îmi vor cere să lupt, zise Ahile.

Nu fusese o întrebare.

— Da.

— Vrei să-i primesc.

— Da.

Urmă iar tăcerea. Apoi Ahile spuse:

— N-o să-i necinstesc nici pe ei, nici pe tine. Am să le-ascult motivele. Dar îți spun că nu prea cred c-o să mă-nduplece.

Am văzut că Peleu era puțin mirat de hotărârea lui, însă nu supărat.

— Iarăși, nu se cuvine să hotărăsc eu, răspunse el blând.

Focul trosni din nou, împroșcând cu sevă.

Ahile îngenunche și Peleu își puse palma pe creștetul lui. Mă obișnuisem să-l văd pe Chiron făcând asta, iar mâna lui Peleu,

presărată cu vinișoare tremurânde, părea veștejită pe lângă a centaurului. Uneori mi-era greu să-mi aduc aminte că fusese războinic și se însoțise cu zeii.

Odaia lui Ahile era așa cum o lăsaserăm, în afară de patul meu, care fusese scos în lipsa noastră. Mă bucuram, pentru c-ar fi fost o explicație la îndemână dacă întreba cineva de ce dormeam în același pat. Ne-am cuprins în brațe și mi-am amintit câte nopți stătusem treaz în această odaie, iubindu-l în tăcere.

Mai târziu, Ahile mă strânse lângă el și-mi mai șopti somnoros încă ceva:

— Dacă va trebui să pleci, știi c-o să merg cu tine.

Apoi ne cuprinse somnul.

Capitolul 12

M-am trezit când am văzut roşu sub pleoapele scăldate în soare. Umărul drept îmi era în bătaia brizei ce venea prin fereastra dinspre mare şi mi se făcuse frig. Locul de lângă mine era gol, dar perna încă păstra forma lui Ahile, iar cearşafurile prinseseră mirosul nostru.

Rămăsesem singur în odaie în atâtea dimineţi când el mergea să-şi vadă mama, încât nu mi se păru ciudat că dispăruse. Ochii mi se închiseră şi m-am cufundat iarăşi în şirul gândurilor ce duceau spre vise. După o vreme, soarele se înălţă fierbinte deasupra pervazului. Păsările se deşteptaseră, la fel slujitorii, ba şi chiar şi bărbaţii de la palat. Le auzeam glasurile dinspre ţărm şi din sala de antrenamente, clinchetul şi trosnetele ce le însoţeau muncile. M-am ridicat în capul oaselor. Sandalele lui Ahile stăteau răsturnate lângă pat, date uitării. Nimic neobişnuit – el mergea desculţ mai peste tot.

Se dusese la masă, bănuiam. Mă lăsase să dorm. Cumva voiam să rămân în odaie până se întorcea, dar ar fi fost o laşitate. Acum aveam dreptul să-i stau alături şi n-o să mă las alungat de privirile slugilor. Am tras tunica pe mine şi m-am dus să-l caut.

Nu era în sala mare, ce roia de slugi care strângeau aceleaşi tipsii şi blide dintotdeauna. Nu era în sala de sfat a lui Peleu, ai cărei pereţi erau împodobiţi cu tapiserii purpurii şi cu armele regilor dinaintea lui. Şi nici în odaia unde cântam la liră. Cufărul ce pe vremuri adăpostea instrumentele noastre stătea acum părăsit în mijlocul încăperii.

Nu era nici afară, în copacii în care ne căţăraserăm pe vremuri. Nici pe ţărm, cocoţat pe stâncile unde-şi aştepta mama. Nici pe terenul de antrenamente, unde bărbaţii asudau în toiul antrenamentelor, pocnindu-şi săbiile de lemn.

Nici nu mai trebuie să spun că frica mă cuprindea tot mai tare, că se preschimbase într-o jivină lunecoasă ce nu asculta de raţiune. Paşii mi se înteţiră – în bucătărie, în beci, în odăile unde stăteau la păstrare amforele cu ulei şi cu vin. Dar el nu era nicăieri.

La amiază, m-am îndreptat spre odaia lui Peleu. Era semn că

neliniștea ajunsese la vârf – nu vorbisem niciodată între patru ochi cu bătrânul. Când am dat să intru, străjile de la ușă m-au oprit. Regele se odihnea, au spus. Era singur și nu voia să vadă pe nimeni.

— Dar Ahile... Am înghițit un nod care mi se pusese în gât, încercând să nu mă dau în spectacol, să le zgândăr curiozitatea ce li se citea în ochi. Prințul e cu el?

— E singur, repetă unul dintre ei.

Apoi m-am dus la Foinix, bătrânul sfetnic ce se îngrijise de Ahile când era copil. Mai că mă gâtuia teama, în timp ce mă-ndreptam spre cancelaria lui, o cămăruță pătrată și modestă din inima palatului. Avea în față tăblițele de lut pe care bărbații se trecuseră cu o cruce ascuțită în seara din urmă, jurând război Troiei.

— Prințul Ahile... am zis. Vorbeam întretăiat, cu glasul răgușit de frică. Nu-l găsesc nicăieri.

Își ridică privirea oarecum mirat. Nu mă auzise când intrasem în odaie – era tare de ureche, iar când se uită la mine, am văzut că ochii îi erau urduroși și întunecați de cataractă.

— Așadar Peleu nu ți-a zis, rosti încet.

— Nu.

Îmi simțeam limba ca pe un pietroi în gură, abia de mai vorbeam.

— Îmi pare rău, zise blând. E la mama lui. L-a luat azi-noapte, pe când dormea. S-au dus și nimeni nu știe unde.

Mai târziu aveam să-mi văd în palmă, însemnate cu roșu, urmele unghiilor ce-mi intraseră în carne. „Nimeni nu știe unde." Poate în Olimp, loc în care n-aș fi putut niciodată să-l urmez. În Africa sau în India. În vreun sătuc unde nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut.

Mâinile blânde ale lui Foinix mă conduseră înapoi în odaia mea. Mintea mi se zbătea cu disperare între un gând și altul. O să mă întorc la Chiron ca să-i cer sfatul. O să cutreier câmpul, strigându-i numele. I-a dat vreo licoare de adormit sau l-a amăgit ea cumva. De bunăvoie el nu s-ar fi dus.

Pe când zăceam încovrigat în odaia pustie, îmi închipuiam totul: zeița se apleacă deasupra noastră, rece și albă lângă căldura trupurilor noastre adormite. Unghiile îi împung carnea lui Ahile, atunci când îl saltă din pat, gâtul ei este argintat de lumina lunii ce se revarsă prin fereastră. Trupul i se sprijină pe umărul mamei sale,

adormit sau vrăjit. Mi-l ia pe sus, ca un ostaş ce cară un leş. E puternică – îl poate ţine doar cu o mână, ca să nu cadă.

Nu m-am întrebat de ce l-a luat. Ştiam. Voise să ne despartă imediat ce se ivise prilejul, de cum plecaserăm de pe munte. Mă înfuria cât de netoţi fuseserăm. Firește că asta urma să facă; de ce-mi închipuisem că eram în siguranţă? Că ne aflam sub ocrotirea lui Chiron şi aici, unde el nu avusese nicicând vreo putere.

Avea să-l ia în peşterile mării şi să-l înveţe să-i dispreţuiască pe muritori. O să-i dea hrana zeilor şi o să-i ardă sângele de om din vine. O să-l modeleze într-o figură numai bună de pictat pe amfore, de preaslăvit în imnuri, gata să lupte împotriva Troiei. Mi l-am închipuit în platoşă neagră, cu un coif negru din care nu i se mai vedeau decât ochii şi cu cnemide din bronz. Stă cu câte o lance în fiecare mână şi nu mă mai cunoaşte.

Timpul se întoarse spre sine, mă închise în el, mă îngropă. Dincolo de fereastră, luna îşi făcu loc printre umbre şi se înălţă iarăşi plină. Dormeam pe sponci şi mâncam şi mai puţin, iar jalea mă ţintuia pe pat ca o ancoră. Şi-abia amintirea chinuitoare a lui Chiron mă puse, până la urmă, pe picioare. „Acum nu te mai dai aşa uşor bătut ca pe vremuri."

M-am dus la Peleu. Am îngenuncheat înainte-i pe un covor de lână vopsit cu purpură strălucitoare. Dădu să grăiască, dar i-am luat-o înainte. M-am prins cu o mână de genunchii lui, iar pe cealaltă am întins-o către bărbia lui. Ţinuta celui venit să implore milă. Era un gest pe care îl văzusem adesea, însă pe care nu-l făcusem niciodată. Acum mă aflam sub ocrotirea lui, iar rânduiala zeilor îi cerea să se poarte drept cu mine.

— Spune-mi unde e, l-am rugat.

Nu făcu nicio mişcare. Puteam să-i aud inima bătându-i înăbuşit în piept. Nu-mi dădusem seama cât de tare ne apropiase implorarea, cât de strâns eram lipiţi unul de celălalt. Sub obrazul meu, îi simţeam coastele ascuţite, şi-i puteam vedea pielea de pe picioare, moale şi subţiată de vârsta înaintată.

— Nu ştiu, îmi răspunse, iar vorbele îi răsunară în odaie, făcând străjile să tresară.

Le simţeam privirile pe spate. Rareori venea cineva să implore

mila, Peleu fiind un rege prea bun pentru ca asemenea gesturi disperate să fie necesare.

L-am tras de bărbie, apropiindu-i chipul de-al meu. Nu se împotrivi.

— Nu te cred, i-am spus.

Urmă un răstimp de liniște.

— Lăsați-ne singuri, le spuse străjilor.

Acestea se urniră cu greu, dar dădură ascultare poruncii. Am rămas singuri.

Se aplecă spre urechea mea și șopti:

— Skiros.

Un loc, o insulă. Ahile.

Când m-am ridicat, mă dureau încheieturile de parcă stătusem mult timp îngenuncheat. Poate așa și făcusem. Nu știu câtă vreme am fost împreună în sala regilor Ftiei. Acum ochii ne erau la aceeași înălțime, dar el nu voia să se uite la mine. Îmi dăduse răspuns pentru că era cucernic, pentru că-l implorasem să-mi spună și pentru că asta îi cereau zeii. Altminteri n-ar fi făcut-o. Aerul dintre noi atârna parcă neputincios, însă și îngreunat de un soi de mânie.

— Voi avea nevoie de bani, i-am zis.

Nu știu cum de rostisem vorbele acelea. Nu mai vorbisem așa cu nimeni, niciodată. Dar nu mai aveam nimic de pierdut.

— Vorbește cu Foinix. O să-ți dea.

Am încuviințat slab din cap. S-ar fi cuvenit să fac mult mai mult de-atât. S-ar fi cuvenit să mă las iarăși în genunchi și să-i mulțumesc, să-mi frec fruntea de covorul lui scump. Nu am făcut-o. Peleu se duse să privească pe fereastra deschisă; marea nu se vedea din partea aceea a palatului, însă o auzeam amândoi – șuierul depărtat al valurilor pe nisip.

— Ești liber, îmi zise.

Socot că voia să pară rece și nepăsător – un rege nemulțumit vorbindu-i unui supus oarecare. Însă în vorbele lui n-am simțit decât o mare oboseală.

Am mai încuviințat o dată și m-am dus.

Cu aurul pe care mi-l dăduse Foinix m-aș fi putut duce la Skiros și

înapoi de două ori la rând. Căpitanul corabiei se uită lung la mine când i l-am arătat. Am văzut cum îşi trece iute privirea peste el, cântărindu-i valoarea, socotind ce şi-ar putea cumpăra.

— Mă iei?

Nerăbdarea mea nu-i era deloc pe plac. Nu-i surâdea să miroasă disperarea celor care căutau s-o ia iute din loc – graba şi mâna-spartă duceau cu gândul la fărădelegi tăinuite. Însă aurul îl momea prea tare ca să se împotrivească. Scoase un mormăit de încuviinţare şi mă trimise în cabina mea micuţă.

Nu mai fusesem pe mare şi m-a uimit cât de încet ne mişcăm. Corabia era o navă pântecoasă de negoţ, care plutea leneşă de la o insulă la alta şi aducea lâna, uleiul şi felurite mobile cioplite de pe continent la regatele mai îndepărtate. În fiecare seară, poposeam în alt port ca să ne umplem din nou amforele cu apă şi să descărcăm bunurile. Ziua stăteam la proră, privind cum se scurg valurile de pe carena smolită, pândind ivirea uscatului. În vreun alt prilej, m-ar fi vrăjit totul: numele părţilor din care era alcătuită corabia – fungă, catarg, pupă –, culoarea apei, mirosul curat al vântului. Însă de-abia de băgam de seamă toate astea. Nu-mi era gândul decât la insula ce se-ntindea undeva în faţa mea şi la băiatul bălai pe care nădăjduiam să-l găsesc acolo.

Golful insulei Skiros era atât de mic, încât nici nu l-am zărit până n-am ocolit coasta de miazăzi şi aproape-am intrat în el. Corabia se strecură în gura strâmtă dintre braţele sale prelungi, iar marinarii stăteau sprijiniţi de parapet, privind cu răsuflarea tăiată stâncile ce alunecau pe lângă noi. Odată ajunşi înăuntru, am văzut că apele nici nu se clinteau, astfel încât corăbierii trebuiră să vâslească pentru a ajunge la ţărm. Era greu să te mişti în locul acela strâmt şi nu-l pizmuiam deloc pe căpitan pentru când va veni vremea de plecare.

— Am ajuns, îmi spuse îmbufnat.

Deja mă îndreptam spre schelă. Peretele stâncii se înălţa piepti, în faţă. În el era săpată o scară care şerpuia spre palat şi am urmat treptele. La capătul lor se aflau copaci piperniciţi, nişte capre şi palatul – o clădire modestă şi ştearsă, clădită pe jumătate din piatră şi pe jumătate din lemn. Dacă n-ar fi fost singura cât vedeai cu ochii, nu

mi-aș fi dat seama că acolo locuia regele. M-am îndreptat către ușă și am intrat. Sala mare era îngustă și întunecoasă, cu aerul încărcat de iz stăruitor de mâncare veche. În celălalt capăt se aflau două tronuri goale. Câteva străji tândăleau, așezate la mese, și jucau zaruri. Își ridicară privirile.

— Da? mă întrebă unul dintre bărbați.

— Am venit să-l văd pe regele Licomede, am răspuns.

Mi-am sumețit bărbia, ca să le dau de înțeles că nu sunt fitecine. Pusesem pe mine cea mai de preț tunică pe care o găsisem – una de-ale lui Ahile.

— Mă duc eu, le zise altul tovarășilor săi.

Trânti zarurile zornăitoare și ieși fără grabă din sală. Peleu n-ar fi îngăduit nicicând o asemenea delăsare; se îngrijea bine de oamenii lui și în schimb avea pretenții mari de la ei. Totul aici părea ponosit și cenușiu.

Străjerul reapăru.

— Vino, îmi zise.

L-am urmat, cu inima bătându-mi mai tare în piept. Mă gândisem îndelung la ce voi spune. Eram pregătit.

— Pe aici.

Îmi arătă o ușă deschisă, apoi se întoarse la zarurile sale. Am trecut pragul. Înăuntru, așezată înaintea resturilor fumegânde ale unui foc, ședea o tânără.

— Sunt prințesa Deidameia, îmi dădu de știre.

Avea glas însuflețit și aproape copilăresc de ridicat, care m-a făcut să tresar după lâncezeala din sală. Nasul îi era cârn și chipul, ascuțit, ca de vulpe. Era drăguță la înfățișare și o știa prea bine.

M-am silit să nu-mi uit buna creștere și am făcut o plecăciune.

— Sunt străin de locurile acestea și am venit cu o rugăminte la tatăl tău.

— De ce nu la mine? întrebă ea zâmbind și înclinând din cap.

Era uimitor de măruntă; îmi închipuiam că de-abia mi-ar ajunge la piept, dacă se ridica.

— Tata este bătrân și bolnav. Îmi poți înfățișa mie ruga și-ți voi răspunde la ea.

Își luă o înfățișare regală, așezându-se în așa chip încât să apară

scăldată în lumina ferestrei din spatele ei.

— Îmi caut un prieten.

— Ah! făcu ea, înălțând dintr-o sprânceană. Și cine este prietenul acesta?

— Un tânăr, am răspuns chibzuit.

— Așa deci. Chiar avem câțiva pe-aici, spuse pe un ton jucăuș, plin de sine.

Pletele brune îi cădeau pe spate în bucle bogate. Înclină din cap, unduindu-le, și-mi zâmbi iarăși.

— Poate că mai întâi ai vrea să-mi spui cum te cheamă?

— Chironide, i-am răspuns.

„Fiul lui Chiron." Când auzi un nume așa de ciudat, strâmbă din nas.

— Chironide. Așa... și?

— Caut un prieten care trebuie să fi sosit cu vreo lună în urmă. Din Ftia.

Preț de-o clipă, în ochi îi apăru o scânteie. Ori poate că mi se păruse.

— Și ce treabă ai cu el? mă iscodi.

În ton nu i se mai citea indiferența.

— Vin cu vești pentru el.

Îmi doream din tot sufletul să fi fost prezentat regelui bătrân și bolnav, nu ei. Avea chipul ca argintul viu, care-și preschimbă iute și întruna aspectul. Mă neliniștea.

— Hmmm. O veste.

Prințesa surâse reținut, bătându-și ușor bărbia cu unghia vopsită.

— O veste pentru un prieten. Și de ce ți-aș spune dacă-l cunosc sau nu pe tânărul acela?

— Pentru că ești o preaputernică prințesă, iar eu îți sunt slujitor preaplecat, am răspuns îngenunchind.

Răspunsul îi fu pe plac.

— Ei bine, poate că știu de un asemenea tânăr sau poate că nu. Va trebui să chibzuiesc. Rămâi la masă până iau o hotărâre. Dacă ai noroc, poate o să dansez pentru tine, cu fetele din suita mea. Înclină iute capul spre mine. Ai auzit de suita Deidameiei?

— Din păcate, nu.

Se strâmbă nemulţumită.

— Toţi regii îşi trimit fiicele aici, pentru a primi bună-creştere. Numai tu n-ai aflat.

Am înclinat din cap cu jale.

— Mi-am petrecut vremea în munţi şi n-am prea ieşit în lume.

Se încruntă niţel, apoi îmi arătă iute uşa.

— Ne vedem la cină, Chironide.

Toată după-amiaza am stat în curtea prăfuită. Palatul se afla pe culmea cea mai înaltă a insulei, profilat pe albastrul cerului, iar priveliştea era frumoasă, chiar dacă avea un aer sărăcăcios. Stând acolo, încercam să-mi amintesc tot ce auzisem despre Licomede. Se zicea că era destul de bun la inimă, însă lipsit de putere, neavând bogăţii. Euboia, la apus, şi Ionia, la răsărit, îi râvneau de mult pământurile; nu va trece mult şi una dintre ele va porni războiul, cu toate că ţărmul acesta nu era deloc îmbietor. Dacă prindeau de veste că în fruntea regatului se afla o femeie, vor goni şi mai iute încoace.

După amurg, m-am înapoiat în sală. Fuseseră aprinse torţe, dar acestea nu păreau decât să sporească întunecimea. Deidameia, cu o cunună de aur scânteindu-i în păr, conduse un bătrân în încăpere. Era atât de încovoiat şi înfofolit în blănuri, încât nici nu-mi dădeam seama unde-i începea trupul. Deidameia îl ajută să se aşeze pe un tron şi făcu un gest larg către un slujitor. Stăteam deoparte, în rând cu străjile şi alţi câţiva inşi al căror rang nu-l puteam ghici. Sfetnici? Verişori? Arătau la fel de ponosiţi ca orice altceva din odaie. Doar Deidameia părea din altă lume, cu obrajii rumeni şi pletele lucitoare.

Un slujitor făcu semn spre banchetele şi mesele crăpate şi m-am aşezat. Regele şi prinţesa nu ni se alăturară, ci rămaseră pe tronuri, în celălalt capăt al sălii. Sosiră bucate destul de bogate, dar eu n-aveam ochi decât pentru cei din fruntea încăperii. Nu-mi dădeam seama dacă se cuvenea să-mi fac cunoscută prezenţa sau ba. Oare uitase de mine?

Însă apoi prinţesa se ridică şi se întoarse spre mese.

— Străinule din Pelion, mă strigă ea, de-acum n-o să mai poţi să zici că n-ai auzit de suita Deidameiei.

Făcu iar un gest cu mâna-i încinsă de brăţări. În clipa aceea, în sală intră un grup de femei, cu pletele acoperite şi legate la spate cu

pânze, să fi fost vreo douăzeci la număr, care grăiau încet între ele. Rămaseră în mijlocul încăperii – unde era un cerc pentru dansuri, după cum am observat apoi. Câţiva bărbaţi luară fluiere şi tobe, iar unul o liră. Deidameia nu părea să aştepte vreun răspuns din partea mea, nici nu părea să-i pese dacă măcar o auzisem. Coborî de pe podiumul tronului şi merse la femei, alegându-şi-o pe una dintre cele mai înalte drept pereche.

Începu muzica. Paşii dansului erau întortocheaţi, iar fecioarele se mişcau cu meşteşug. Fără voia mea, m-am simţit impresionat. Rochiile li se roteau, iar brăţările li se răsuceau pe braţe şi glezne, atunci când se învârteau. Îşi sumeţeau capetele în iureş, ca nişte iepe de preţ.

Deidameia era, desigur, cea mai frumoasă. Atrăgea toate privirile cu coroana de aur, pletele curgându-i pe umeri şi mişcările graţioase ale mâinilor sclipind de atâtea brăţări. Chipul îi era rumen de plăcere şi se înroşea tot mai tare sub ochii mei. Îi zâmbea fericită perechii sale, părând aproape să cocheteze cu ea. Ba o privea pe sub sprâncene, ba se dădea aproape de ea, parcă pentru a o atinge în joacă. Mi-am întins curios gâtul ca s-o zăresc pe femeia cu care dansa, însă aceasta era împresurată de hora rochiilor albe.

Muzica se sfârşi cu un tril scurt, iar dansul încetă şi el. Deidameia le înşirui pe fete în faţă, pentru a primi laudele noastre. Perechea ei îi stătea alături, cu capul în jos. Făcu şi ea o plecăciune în rând cu celelalte şi înălţă fruntea.

Am scos un soi de sunet când răsuflarea îmi ţâşni din gâtlej. Era înăbuşit, dar de-ajuns. Fata se uită clipind către mine.

Atunci se petrecură mai multe lucruri deodată. Ahile – căci el era – dădu drumul mâinii Deidameiei şi se repezi bucuros spre mine, aproape răsturnându-mă în îmbrăţişarea-i vijelioasă. Deidameia ţipă „Pirrha!" şi izbucni în lacrimi. Licomede, care nu era atât de hodorog la minte cum îmi dăduse de înţeles fiica lui, se ridică de pe tron.

— Pirrha, ce înseamnă asta?

Cu greu auzeam, încleştat cum eram cu Ahile, aproape buimac de uşurare.

— Mama, îmi şopti el, mama, ea...

— Pirrha!

Glasul lui Licomede răsună în toată sala, acoperind plânsul zgomotos al fiicei sale. Cu Ahile vorbea, mi-am dat seama. „Pirrha." Păr-de-foc.

Ahile nu-l băgă în seamă, iar Deidameia plângea şi mai tare. Cu o înţelepciune ce mă uimi, regele îşi îmbrăţişă din priviri supuşii, bărbaţi şi femei totodată, poruncindu-le:

— Afară!

Îl ascultară fără chef, tot uitându-se în urmă.

— Imediat!

Licomede înaintă şi în sfârşit l-am văzut la chip. Era gălbejit, cu barbă sură ca lâna murdară, însă privirea îi era destul de aprigă.

— Cine-i omul acesta, Pirrha?

— Nimeni! zise Deidameia apucându-l pe Ahile de braţ şi trăgându-l spre ea.

Ahile răspunse pe loc, calm:

— Soţul meu.

Am închis iute gura, ca să n-arăt ca un peşte pe uscat.

— Ba nu! Nu-i adevărat! ţipă Deidameia ascuţit, de sperie păsările din cuiburile de sub grinzile tavanului.

Câteva pene plutiră spre podea. Prinţesa încercă să continue, dar plângea prea tare ca să se mai înţeleagă ceva. Licomede se întoarse spre mine ca pentru a-mi cere ajutorul, ca de la bărbat la bărbat.

— Preacinstite, este adevărat?

Ahile mă strânse tare de mână.

— Da, am răspuns eu.

— Nu! zbieră prinţesa.

Ahile nu se lăsă tras de ea şi-şi plecă graţios fruntea spre Licomede.

— Soţul meu a venit să mă ia şi acum pot să plec de la curte. Mulţumesc pentru ospitalitatea pe care mi-aţi arătat-o, spuse Ahile, făcând o reverenţă de femeie.

Aşa ameţit cum eram, am băgat de seamă în treacăt că îi ieşise de minune.

Licomede îşi ridică mâna ca să ne oprească.

— Mai întâi se cuvine să o prevenim pe mama ta, care mi te-a dat în grijă. Ea ştie de soţul acesta al tău?

— Nu! zise iarăşi Deidameia.

— Fata mea! grăi Licomede burzuluindu-se, după cum avea obiceiul şi fiica sa. Termină cu gălăgia. Dă-i drumul Pirrhei.

Chipul fetei era roşu şi umflat de plâns, iar pieptul îi tresălta.

— Nu! zise întorcându-se spre Ahile. Minţi! M-ai trădat! Fiară! *Apathes!*

„Om fără inimă."

Licomede înlemni. Ahile mă strânse şi mai tare de mână. În limba noastră, cuvintele au genuri diferite. Ea folosise forma de masculin.

— Ce-ai spus? întrebă încet Licomede.

Deidameia pălise, însă ridică sfidătoare bărbia şi grăi fără ezitare în glas.

— El este *bărbat,* zise. Apoi continuă: Noi suntem căsătoriţi.

— Poftim? făcu Licomede, cu mâna încleştată de gât.

Mie îmi pierise glasul. Numai mâna lui Ahile mă mai ţinea pe picioare.

— Nu face asta, îi zise Ahile. Te rog.

Ea păru şi mai înfuriată.

— Ba da! zise şi se întoarse spre tatăl ei. Eşti un neghiob! Numai eu am ştiut! Am ştiut! Se bătu peste piept ca să-şi dea importanţă. Iar acum o să le zic tuturor. Ahile! Zbiera de parcă voia să străpungă cu glasul zidurile groase de piatră, să ajungă până la zei. Ahile! Ahile! O să le zic tuturor!

— Ba n-o să le zici.

Cuvintele se auziră rece şi tăios ca un cuţit şi spintecară cu uşurinţă ţipetele prinţesei.

„Ştiu glasul ăsta." M-am întors.

Thetis stătea în prag. Chipul îi strălucea – miezul alb-albastru al unei flăcări. Ochii îi erau negri, ca două tăieturi în piele, şi părea mai înaltă ca oricând. Părul îi era la fel de neted şi lucios, iar rochia, la fel de frumoasă, însă avea ceva sălbatic, de parc-asupra ei sufla un vânt turbat. Arăta ca una dintre Furii – demonii care veneau să sugă sângele oamenilor. Am simţit cum pielea încearcă să mi se smulgă de pe ţeastă şi până şi Deidameia amuţi.

O clipă, am rămas nemişcaţi, uitându-ne la ea. Apoi Ahile îşi smulse vălul de pe păr. Apucă în mâini gulerul rochiei şi-l sfâşie în faţă, dezgolindu-şi pieptul. Lumina focului îi juca pe piele, scăldându-

l în galben cald.

— Ajunge, mamă, zise el.

Ceva tremură sub trăsăturile chipului ei – un fel de zvâcnet. Mai că mă temeam să nu-l doboare la pământ. Ea doar îl privea însă, cu ochi negri şi neliniştiţi. Atunci Ahile se întoarse spre Licomede.

— Eu şi mama mea te-am înşelat şi îmi cer iertare. Sunt prinţul Ahile, fiul lui Peleu. Mama nu dorea să merg la război şi m-a ascuns aici, printre fiicele tale vitrege.

Licomede înghiţi un nod, fără să zică nimic.

— Acum o să plecăm, zise blând Ahile.

Când îl auzi, Deidameia îşi veni în fire.

— Nu, se răsti ea din nou. Nu se poate. Mama ta ne-a binecuvântat, suntem căsătoriţi. Eşti soţul meu.

Licomede icni răguşit, de se auzi în toată sala; n-avea ochi decât pentru Thetis.

— Aşa e? o întrebă.

— Aşa e, îi răspunse zeiţa.

Ceva mi se prăbuşi de sus de tot în capul pieptului. Ahile se întoarse spre mine, însă zeiţa i-o luă înainte.

— Acum nu te mai poţi dezlega de noi, rege Licomede. Îl vei ţine mai departe pe Ahile ascuns în palatul tău. Nu îi vei dezvălui identitatea. În schimb, fiica ta se va putea lăuda cândva că e soaţa unui bărbat faimos. Privi undeva deasupra capului Deidameiei şi înapoi, după care adăugă: Mai bine de-atât nici că putea ajunge.

Licomede îşi trecu mâna peste gât, părând că vrea să-i netezească ridurile.

— N-am de ales, zise el. După cum bine ştii.

— Şi dacă nu vreau să tac? întrebă Deidameia, aprinsă la chip. Tu şi fiul tău m-aţi nenorocit. M-am culcat cu el, aşa cum mi-ai zis să fac, şi mi-am pierdut cinstea. Îl cer acum, în faţa curţii, drept răsplată.

„M-am culcat cu el."

— Eşti o copilă fără minte, zise Thetis. Fiecare cuvânt i se prăvălea ca un topor, tăios şi spintecător. O sărmană copilă de rând, doar o unealtă la îndemână. Nu eşti vrednică de fiul meu. Fie păstrezi tăcerea, fie te fac eu s-o păstrezi.

Cu ochii mari şi buzele palide, Deidameia se dădu în spate. Mâinile

îi tremurau. Își ridică una la pântece și-și apucă pânza rochiei, ca pentru a se agăța de ceva. În afara palatului, dincolo de stânci, se auzeau talazuri uriașe ce se spărgeau de pietre, rupând bucăți din țărm.

— Sunt însărcinată, șopti prințesa.

Eram cu ochii la Ahile când a zis-o, așa că i-am citit pe chip groaza. Licomede scoase un sunet chinuit.

Îmi simțeam pieptul pustiit, subțire ca o coajă de ou. „Ajunge." Poate am zis-o cu glas tare sau doar în gând. I-am dat drumul lui Ahile și am pornit spre ușă. Thetis pesemne că mi-a făcut loc, altfel m-aș fi ciocnit de ea. Rămas singur, am pășit în beznă.

— Așteaptă! strigă Ahile.

„I-a luat mai mult decât de obicei să mă ajungă din urmă", am observat indiferent. „Pesemne că-l stânjenește rochia." Veni din urmă și mă apucă de braț.

— Dă-mi drumul, i-am zis.

— Te rog, așteaptă. Te rog, lasă-mă să lămuresc lucrurile. N-am vrut s-o fac. Mama...

Vorbea cu respirația tăiată, aproape gâfâind. Nu-l mai văzusem atât de frământat.

— Mi-a adus-o în odaie. M-a silit. Eu n-am vrut. Mama a spus... a spus... Se căznea să vorbească. A spus că dacă o ascult, o să-ți spună unde sunt.

Oare ce crezuse Deidameia că se va întâmpla, m-am întrebat, când și-a pus suita să danseze în fața mea? Chiar credea că n-o să-l recunosc? Îl știam doar după atingere și după miros; l-aș fi cunoscut și orb de-aș fi fost, după răsuflare și după sunetul tălpilor pe pământ. L-aș cunoaște și mort, la capătul lumii.

— Patrocle. Îmi cuprinse obrazul cu mâna. Mă auzi? Te rog, spune ceva.

Nu mă puteam opri să nu le văd în minte trupurile alături; sânii ei plini și coapsele rotunde. Îmi aminteam zilele nesfârșite când îl jelisem, cu mâinile goale și nevolnice, culegând aer cu degetele, așa cum ciocurile de păsări ciugulesc în țărână.

— Patrocle?

— Degeaba ai făcut-o.

Tresări când îmi auzi glasul găunos. Dar cum aș fi putut vorbi altfel?

— Cum adică?

— Nu mama ta mi-a spus unde ești, ci Peleu.

Pălise la față, golit de sânge.

— Nu ți-a zis ea?

— Nu. Chiar ai crezut-o?

Glasul îmi era mai mușcător decât intenționasem.

— Da, șopti el.

Aș fi putut să-i zic o mie de lucruri ca să-l mustru pentru naivitatea lui. Întotdeauna se încrezuse prea ușor în oameni, căci nu prea avea de ce să fie temător și bănuitor. Înainte să ne împrietenim, mai că-l urâsem din pricina asta, iar o frântură din scânteia aceea veche pâlpâi înăuntrul meu, încercând să se reaprindă. Oricine altcineva ar fi știut că Thetis nu își urma decât propriile țeluri. Cum de fusese atât de neghiob? Vorbele mânioase îmi ardeau pe limbă.

Însă când am dat să le rostesc, mi-am dat seama că nu pot. Era roșu la față de rușine și sub ochi avea cearcăne de oboseală. Încrederea lui în oameni era parte din el, la fel ca mâinile și picioarele sale fermecate. Și cu toată durerea pe care-o simțeam, nu doream cu niciun preț să-l văd că-și pierde încrederea, să-l văd la fel de stânjenit și de temător ca noi, restul.

Mă cerceta atent, tot citindu-mi trăsăturile, ca un preot care examinează semnele spre a afla un răspuns. Îi vedeam pe frunte cuta subțire ce-i arăta concentrarea deplină.

Atunci am simțit în mine o schimbare, așa cum se întâmplă în apele înghețate ale Apidanosului când vine primăvara. Văzusem cum se uita la Deidameia – sau mai degrabă cum nu se uita. La fel îi privise și pe băieții din Ftia, cu ochi goi, fără să-i vadă de fapt. Nicicând, nici măcar o dată, nu se uitase așa la mine.

— Iertare, îmi zise din nou. N-am vrut. Nu erai tu. Nu... nu mi-a plăcut deloc.

Când l-am auzit, m-am simțit alinat în mâhnirea dureroasă ce mă cuprinsese din clipa când îl strigase Deidameia. Îmi simțeam gâtlejul strâns de apropierea lacrimilor.

— N-am ce să-ți iert, i-am spus.

Ne-am întors la palat seara, mai târziu. În sala mare era întuneric, focul se făcuse tăciuni. Ahile își dresese rochia cum putuse, însă tot îi stătea căscată până la brâu și acum o ținea strânsă la piept, în eventualitatea în care am fi dat nas în nas cu vreun străjer tândălind prin jur.

Glasul veni din umbră, făcându-ne să tresărim.

— V-ați întors.

Lumina lunii nu ajungea până la tron, însă am zărit silueta unui bărbat încărcat de blănuri. Glasul îi părea mai gros decât înainte, mai grav.

— Ne-am întors, răspunse Ahile.

L-am simțit șovăind puțin înainte să vorbească. Nu se așteptase să se afle iar în fața regelui, atât de curând.

— Mama ta a dispărut, nu știu unde.

Regele se întrerupse, parcă așteptând un răspuns. Ahile nu zise nimic.

— Fiica mea, soața ta, plânge în odaia ei. Speră că vei merge s-o vezi.

L-am simțit pe Ahile cum tresare din cauza vinovăției. Nu era deloc obișnuit să se simtă așa și rosti fiecare vorbă bățos.

— Păcat că are o asemenea speranță.

— Într-adevăr, încuviință Licomede.

Preț de o clipă, am rămas tăcuți. Apoi Licomede oftă din greu.

— Bănuiesc că ai vrea o odaie pentru prietenul tău?

— Dacă n-ai nimic împotrivă, răspunse Ahile prudent.

— Nu, prințe Ahile, nu am nimic împotrivă, spuse Licomede râzând ușor.

O nouă tăcere. L-am auzit pe rege ridicând un pocal, bând și punându-l iar pe masă.

— Pruncul trebuie să-ți poarte numele. Înțelegi?

De aceea așteptase în întuneric, sub blănuri, lângă focul aproape stins. Ca să ne spună asta.

— Înțeleg, răspunse încet Ahile.

— Juri?

Urmă o pauză cât o clipă. Mi-era milă de bătrân şi m-am bucurat când Ahile a răspuns:

— Jur.

Bătrânul păru să ofteze. Însă, când vorbi iarăşi, tonul îi era oficial. Redevenise rege:

— Vă urez noapte bună.

Ne-am retras cu o plecăciune.

În inima palatului, Ahile dădu de o strajă care ne arătă unde sunt odăile oaspeţilor. Vorbi cu glas ascuţit şi cântat, glasul lui de fată. Am văzut cum străjerul îl măsoară iute din ochi, pironindu-şi privirea asupra rochiei rupte şi a pletelor ciufulite. Se uită la mine, îmi rânji cu gura până la urechi şi zise:

— Îndată, stăpână.

În poveşti, zeii sunt înzestraţi cu puterea de a încetini după voie mersul lunii şi de a lungi o noapte, făcând-o cât un şir întreg de nopţi. Întocmai era şi noaptea aceasta, o cupă nesecată de ceasuri. Beam amândoi cu nesaţ, însetaţi după tot ceea ce pierduserăm în săptămânile despărţirii. De-abia când cerul începu în sfârşit să pălească, devenind cenuşiu, mi-am adus aminte ce-i spusese Ahile lui Licomede în sala mare. Cu atâtea veşti – pruncul pe care-l purta Deidameia în pântece, căsătoria, reîntâlnirea noastră –, dădusem totul uitării.

— Mama ta a încercat să te ascundă ca să nu pleci la război?

Ahile încuviinţă.

— Nu vrea să plec la Troia.

— De ce?

Crezusem mereu că şi-l dorea pe câmpul de bătălie.

— Nu ştiu. Spune că sunt prea tânăr. Încă n-a sosit vremea, aşa mi-a zis.

— Ea a venit cu ideea asta? am întrebat, arătând spre ce mai rămăsese din rochie.

— Sigur. Eu n-aş fi făcut una ca asta.

Se strâmbă şi se trase de cârlionţii de femeie ce-i rămăseseră încă în păr. Îl enervau doar, nu simţea ruşinea nevolnică a altor băieţi. Nu se temea de ridicol, nici nu ştia ce-nseamnă aşa ceva.

— Oricum, trebuie să aștept doar până pleacă oștirile.

M-am chinuit să înțeleg.

— Deci chiar n-a avut de-a face cu mine? Răpirea?

— Povestea cu Deidameia a avut de-a face cu tine, cred, zise el privindu-și o clipă mâinile. Însă tot restul a fost din pricina războiului.

Capitolul 13

Următoarele zile au fost liniştite – am mâncat în odaia noastră şi am petrecut ceasuri în şir departe de palat, cercetând insula şi căutând umbra săracă de sub copacii cu frunziş ca sârma. Era bine să fim cu băgare de seamă – Ahile nu trebuia să fie văzut de nimeni mişcându-se prea iute, căţărându-se prea priceput sau ţinând o lance. Însă nu eram urmăriţi şi existau o sumedenie de locuri unde putea renunţa în siguranţă la deghizarea lui.

Pe cealaltă coastă a insulei se afla o bucată de ţărm pustie şi plină de pietre, dar de două ori mai întinsă decât orice teren de alergare. Ahile exclamă încântat când o văzu şi-şi smulse rochia. O străbătu în goană sub ochii mei, de parcă ar fi fost netedă ca-n palmă.

— Ţine socoteala! îmi strigă peste umăr.

Am bătut cu piciorul în nisip, ca să măsor timpul.

— Cât? îmi strigă din celălalt capăt.

— Treisprezece! i-am strigat şi eu.

— De-abia mă încălzesc.

Data următoare a fost unsprezece. Ultima dată a fost nouă. Se aşează lângă mine, respirând aproape firesc, îmbujorat de plăcere. Îmi povestise cum îi fusese ca femeie, despre ceasurile nesfârşite de plictiseală silită, întreruptă doar de dansuri. Simţindu-se liber acum, îşi întinse toţi muşchii ca un linx de pe Muntele Pelion, bucurându-se din plin de forţa sa.

Totuşi când se însera trebuia să ne întoarcem în sala mare. Ahile îşi punea fără chef rochia şi-şi netezea părul. Adesea îl lega cu pânză, ca în prima seară, pentru că oamenii cu păr bălai erau o raritate şi erau repede remarcaţi de corăbierii şi negustorii aflaţi în trecere prin port. Dacă poveştile lor ar fi ajuns la urechea unui ascultător destul de isteţ... nici nu voiam să mă gândesc mai departe.

În fruntea sălii, lângă tronuri, ne era pregătită o masă. Acolo mâncam noi patru: Licomede, Deidameia, Ahile şi eu. Uneori ni se alăturau vreun sfetnic, doi, dar nu întotdeauna. Masa avea loc de obicei în tăcere; era de ochii lumii, ca să pună capăt bârfelor şi să sprijine scorneala că Ahile era soaţa mea, sub ocrotirea regelui.

Deidameia îl sorbea din priviri, sperând s-o privească şi el. Însă n-o făcea niciodată.

— Bună seara, saluta el cu glas de fată când ne aşezam.

Dar nimic mai mult. Nepăsarea-i era vădită şi o vedeam pe Deidameia cum tresare, cu chipu-i drăgălaş încărcat de ruşine, durere şi mânie. Se tot uita la tatăl ei, parcă sperând că el ar putea face ceva, însă Licomede îşi vâra mâncarea în gură şi nu zicea nimic.

Uneori mă vedea cum o privesc; atunci chipul îi împietrea şi mijea ochii. Îşi punea mâna pe pântec, cu un gest hrăpăreţ, ca pentru a se apăra de cine ştie ce descântec de-al meu. Poate îşi închipuia că-mi băteam joc de ea, fudulindu-mă cu triumful meu. Poate îşi închipuia c-o urăsc. Nu ştia că aproape îl rugasem de zeci de ori să-i arate mai multă bunătate. „Nu trebuie s-o umileşti chiar în halul ăsta", îmi ziceam. Însă lui nu-i lipsea bunătatea, ci interesul. Privirea îi trecea prin ea, de parcă nici nu era acolo.

Odată, Deidameia încercă să deschidă vorba, cu glasul tremurându-i de speranţă.

— Eşti bine, Pirrha?

El mânca mai departe, îmbucând iute şi îngrijit. Plănuiserăm să ne ducem cu lăncile în celălalt capăt al insulei şi să pescuim la lumina lunii. De-abia aştepta să plece. A trebuit să-i dau un ghiont pe sub masă.

— Ce-i? mă întrebă.

— Prinţesa se interesează dacă eşti bine.

— Ah, făcu el, aruncându-i o privire iute şi întorcându-se spre mine. Sunt bine.

De la o vreme, Ahile prinsese obiceiul să se scoale devreme ca să exerseze cu lancea înainte ca soarele să se înalţe prea mult. Dosiserăm nişte arme într-un crâng depărtat şi se antrena acolo, iar apoi, deghizat din nou în fată, revenea la palat. Uneori se ducea să-şi vadă mama şi stătea cocoţat pe una dintre stâncile crestate din golful Skiros, vânturându-şi picioarele în mare.

Într-una dintre dimineţile acelea, după plecarea lui Ahile, se auzi o bătaie în uşă.

— Da? am strigat.

Însă străjerii păşiseră deja în odaie. Erau mai scorţoşi ca oricând, înarmaţi cu lănci şi stând în poziţie drepţi. Mi se părea ciudat să-i văd fără zaruri.

— Trebuie să vii cu noi, îmi zise unul.

— De ce?

Tocmai ce mă trezisem şi eram încă buimac de somn.

— Porunca prinţesei.

Unul dintre ei mă apucă de braţe şi mă trase spre uşă. Când am bâiguit ceva, încercând să mă opun, primul străjer se aplecă spre mine, pironindu-mă cu ochii.

— Ai face mai bine să mergi fără gâlceavă, îmi zise el, trecându-şi degetul mare peste vârful lăncii, cu o ameninţare teatrală.

Nu credeam c-o să-mi facă vreun rău, însă nici nu voiam să fiu târât prin coridoarele palatului.

— Prea bine, am zis.

Nu mai fusesem niciodată pe coridoarele înguste pe unde m-au dus. Erau în aripa femeilor, ce se depărta cotit de sălile principale – un stup din cămăruţe strâmte, unde dormeau şi trăiau surorile vitrege ale Deidameiei. Din spatele uşilor se auzeau râsete şi şuieratul suveicilor. Ahile spunea că soarele nu pătrundea prin ferestre în partea asta a palatului, şi nici vreo adiere de vânt. Stătuse aproape două luni aici; nu-mi puteam închipui cum reuşise.

Într-un sfârşit, am ajuns la o uşă mare, dintr-un lemn mai de preţ decât celelalte. Străjerul bătu, deschise şi mă împinse înăuntru. În spatele meu, am auzit uşa închizându-se.

În odaie se afla Deidameia, stând cu o ţinută căutată pe un scaun îmbrăcat în piele şi uitându-se la mine. Lângă ea era o masă, iar la picioare avea un scăunel; în rest, odaia era pustie.

Pesemne că pusese totul la punct din vreme, mi-am dat seama. Ştia că Ahile era plecat.

N-aveam unde să mă aşez, aşa că am rămas în picioare. Podeaua era din lespezi de piatră, iar eu eram desculţ. Mai exista o uşă, mai mică, care bănuiam că duce în iatacul ei.

Se uită la mine cum inspectam odaia, cu ochi strălucitori ca de pasăre. Nu-mi venea nimic isteţ în minte, aşa că am spus o prostie.

— Voiai să-mi vorbeşti.

Pufni înăbuşit, a dispreţ.

— Da, Patrocle. Voiam să-ţi vorbesc.

Am aşteptat, dar nu mai spuse nimic, doar mă cercetă bătând cu degetul în braţul scaunului. Purta o rochie mai largă decât de obicei şi nu se încinsese în talie, aşa cum făcea adesea ca să-şi arate subţirimea. Pletele îi erau desfăcute, prinse doar la tâmple cu piepteni din fildeş sculptat. Îmi zâmbi şi înclină capul.

— Nici măcar nu eşti chipeş, asta-i nostim. N-ai nimic deosebit.

Ca şi tatăl ei, se întrerupea de parcă aştepta să-i răspunzi. Am simţit că roşesc. „Trebuie să spun ceva." Mi-am dres glasul. Mă privi mânioasă.

— Nu ţi-am îngăduit să vorbeşti. Mă pironi o clipă cu privirea, ca pentru a fi sigură că n-o să-i nesocotesc voia, apoi continuă: Mă amuză. Uită-te la tine. Se ridică şi străbătu cât ai bate din palme odaia, până la mine. Ai gâtul scurt. Ai pieptul costeliv, ca de băieţel. Mă arătă cu degete dispreţuitoare. Şi ce faţă! zise strâmbându-se. Pocită. Surorile mele îmi dau dreptate. Până şi tata.

Buzele ei frumoase şi roşii se desfăcură, dezvelindu-i dinţii albi. Nu mai fusesem niciodată atât de aproape de ea. Avea un parfum dulceag, ca al florilor de acantă; de aproape, vedeam că părul nu-i era tocmai brun, ci înspicat cu nuanţe bogate de castaniu.

— Ei? Ce-ai de zis? mă întrebă, ţinându-şi mâinile în şolduri.

— Nu mi-ai îngăduit să vorbesc, am spus.

Mânia îi cuprinse chipul.

— Nu fi tâmpit! se răsti la mine.

— Nu sunt...

Mă plesni peste faţă. Avea mâna mică, însă uimitor de puternică. Capul mi se suci într-o parte. Mă ustura pielea, iar buza-mi zvâcnea de durere, în locul unde mă atinsese cu un inel. Nimeni nu mă mai lovise aşa de când eram mic. De obicei, băieţii nu erau pălmuiţi, însă un tată îşi putea arăta astfel dispreţul. Aşa făcuse şi tata. Am rămas trăsnit; n-aş fi putut să spun nimic, nici dacă aş fi avut ce.

Ea îşi dezgoli dinţii, parcă încurajându-mă s-o lovesc şi eu. Când văzu că n-aveam de gând s-o fac, se strâmbă triumfătoare.

— Laşule! După ce că eşti pocit, mai eşti şi fricos. Şi bătut în cap,

din câte-am auzit. Nu-nțeleg și pace! N-are nicio noimă ca el să...

Se opri dintr-odată, cu un colț al gurii coborât, ca prins într-un cârlig pescăresc. Îmi întoarse spatele și nu mai zise nimic. Trecură câteva clipe. O auzeam răsuflând prelung și încet, ca să nu ghicesc că plânge. Știam șmecheria asta. Și eu o folosisem.

— Te urăsc, îmi spuse, dar cu glas răgușit și fără putere.

În mine se înălță un soi de milă, care-mi răcori obrajii, îmi aminteam cât de greu e să înduri nepăsarea.

Am auzit-o înghițind un nod, apoi duse repede mâna la față, ca pentru a-și șterge lacrimile.

— Mâine plec. Ar trebui să te bucuri. Tata vrea să mă ascund din vreme. Spune c-o să mă acopăr de rușine, dacă cineva îmi bagă de seamă sarcina înainte să se afle că sunt măritată.

Să se ascundă. I-am simțit amărăciunea din voce. O căsuță de la hotarul regatului lui Licomede. Acolo n-o să mai poată dansa ori pălăvrăgi cu fetele din suita ei. O să stea doar cu o slujnică și cu pruncul din pântecele tot mai umflat.

— Îmi pare rău, i-am zis.

Nu răspunse. Îi priveam spinarea, ce i se ridica și cobora ușor sub rochia albă. Am făcut un pas spre ea și m-am oprit. Voiesem s-o ating, să-i mângâi părul ca s-o alin. Însă în mine nu-și putea găsi alinare. Mâna îmi căzu pe lângă trup.

Am rămas așa o vreme, umplând odaia cu sunetul răsuflărilor noastre. Când se întoarse spre mine, era roșie în obraji de la plâns.

— Ahile nici nu se uită la mine, spuse ea cu glas ușor tremurat. Chiar dacă-i port în pântece pruncul și chiar dacă sunt soața lui. Tu... știi de ce?

Era o întrebare copilărească, ca și cum ar fi vrut să afle de ce plouă sau de ce se înalță și se retrage marea. Mă simțeam mai bătrân decât ea, deși nu eram.

— Nu știu, am răspuns încet.

Se strâmbă.

— Minți. Pricina ești chiar tu. O să pleci cu el pe mare, iar pe mine o să mă lase aici.

Știam cum era să te simți singur. Știam cum norocul altuia te împungea ca un ghimpe. Însă n-aveam ce face.

— Mai bine plec, am zis cât de blând puteam.

— Nu! Mi se puse iute în cale. N-ai voie, îmi zise pe nerăsuflate. De-ncerci, o să chem străjile. O să... o să le zic că m-ai atacat.

Mila pentru ea mă trăgea înapoi, mă dobora. Chiar de le-ar fi chemat, chiar de-ar fi crezut-o, nu aveau cum s-o ajute. Eu eram tovarășul lui Ahile și nu se puteau atinge de mine.

Pesemne că pe față mi se citeau gândurile, pentru că tresări ca arsă și mânia i se reaprinse.

— Te-ai supărat că m-a luat de soață, că s-a culcat cu mine. Ai fost gelos. Așa se și cuvine. Își sumeți iar bărbia. Nu s-a întâmplat doar o dată.

„S-a întâmplat de două ori." Ahile îmi mărturisise. Ea își închipuia că era în stare să vâre zâzanie între noi, dar nu avea puterea aceea.

— Îmi pare rău, am repetat.

Altceva mai bun nu găseam de zis. El n-o iubea și n-avea s-o iubească niciodată.

De parcă îmi citise gândul, chipul i se boți. Lacrimile îi picurară pe podea, înnegrind lespezile cenușii, pic cu pic.

— Îngăduie-mi să-l chem pe tatăl tău, am spus. Sau pe una dintre surori.

Își înălță privirea către mine.

— Te rog, îmi șopti. Te rog, nu pleca.

Tremura ca varga, ca o ființă nou-născută. Înainte, durerile îi fuseseră mărunte și mereu se găsise cineva care s-o aline. Acum n-avea decât odaia aceasta, pereții goi și scaunul stingher, cămăruța suferinței ei.

Aproape fără voie, am pășit spre ea. Cu un oftat ușor, ca un prunc somnoros, se lăsă moale și recunoscătoare în îmbrățișarea mea. Lacrimile ei îmi pătrunseră prin tunică; îi înconjuram rotunjimile taliei și-i simțeam brațele calde și catifelate. Poate și el o ținuse așa în brațe. Însă Ahile părea departe; strălucirea lui nu-și avea locul în odaia asta posacă și sărăcăcioasă. Ea își lipise fața parcă încinsă de febră de pieptul meu. Nu-i vedeam decât creștetul, vârtejul și buclele încâlcite ale pletelor negre și lucioase și pielea lividă de sub ele.

După o vreme, plânsul i se liniști și mă trase mai aproape. Am simțit cum mă mângâie pe spate, lipită toată de mine. Mai întâi n-am

înțeles. Apoi da.

— Nu cred că vrei așa ceva, i-am zis.

Am vrut să mă dau în spate, dar mă ținea prea strâns.

— Ba da.

Ochii ei mă priveau cu o pătrundere ce aproape m-a înfricoșat.

— Deidameia. Am încercat să-mi iau glasul cu care îl înduplecasem pe Peleu. Străjile sunt la ușă. Nu trebuie să...

Însă acum era liniștită și sigură pe ea.

— N-o să ne deranjeze.

Am înghițit un nod care mi se pusese în gâtlejul uscat de frică.

— O să mă caute Ahile.

— N-o să te caute aici, zise ea cu un zâmbet trist. Mă luă de mână. Vino, îmi spuse și mă trase către ușa iatacului ei.

Când îl întrebasem, Ahile îmi povestise despre nopțile lor împreună. Nu se simțise stânjenit să-mi spună – între noi nu erau opreliști. La trup, îmi spusese, ea era moale și măruntă ca o copilă. Venise în cămăruța sa noaptea, însoțită de mama lui, și se întinsese lângă el pe pat. Lui îi fusese teamă să n-o doară, terminase iute și niciunul dintre ei nu vorbise. Se poticnise încercând să descrie mirosul greu, apăsător, umezeala dintre picioarele ei.

— Alunecoasă, spusese el, ca uleiul.

Când îl iscodisem, clătinase din cap.

— Zău, nu-mi amintesc. Era întuneric, nu vedeam nimic. Voiam să se termine. Mă mângâiase pe obraz. Mi-era dor de tine.

Când ușa se închise în spatele nostru, am văzut că eram singuri într-o odaie modestă. Pe pereți atârnau tapiserii, iar pe podea erau multe piei de oaie. Patul fusese așezat lângă fereastră ca să prindă adierea vântului.

Deidameia își scoase rochia peste cap și-i dădu drumul pe podea.

— Nu mă găsești frumoasă?

Mă bucuram că nu mi-era greu să răspund.

— Ba da, am zis.

Avea trupul micuț, cu trăsături delicate, doar pântecele i se înălța nițel, acolo unde creștea pruncul. Ochii îmi erau atrași de locul pe care nu-l mai văzusem niciodată, un petic de păr cu firele negre ușor răsfirate în sus. Îmi observă privirea. Îmi luă mâna și mi-o îndreptă

spre locul acela, ce răspândea căldură ca tăciunii în foc.

Pielea ce-mi aluneca sub degete era caldă şi gingaşă, atât de delicată, încât aproape mă temeam să n-o julesc cu atingerea mea. Mi-am întins cealaltă mână s-o mângâi pe obraz, să-i pipăi pielea moale de sub ochi. În ei se vedea ceva îngrozitor: nici urmă de speranţă sau plăcere, ci doar o hotărâre aprigă.

Mi-a venit să fug, însă nu înduram să-i văd chipul schimonosit iarăşi de tristeţe şi dezamăgire – alt băiat care nu putea să-i ofere ce-şi dorea. Aşa că m-am lăsat tras de braţele ei, pe bâjbâite, spre pat, între coapsele ei, unde pielea gingaşă i se despica, picurând încet lacrimi calde. Am simţit împotrivire şi am dat să mă retrag, însă ea clătină iute din cap. Chipul micuţ îi era încordat de concentrare, cu gura strânsă parcă de durere. Amândoi ne-am simţit uşuraţi când pielea i se dădu în lături şi îmi făcu loc. Când am lunecat în căldura dinlăuntrul ei.

Nu spun că n-aş fi fost stârnit. Simţeam în mine o încordare mişcătoare, tot mai aprigă. Era un simţământ ciudat, moleşitor, cu totul altfel decât dorinţa ascuţită, certă pe care o simţeam pentru Ahile. Deidameia părea jignită să mă vadă răspunzând atât de adormit. „Tot nepăsare." Aşa că m-am silit să mă mişc, am scos sunete de plăcere, mi-am lipit pieptul de al ei, parcă pradă patimii, strivindu-i sânii micuţi şi moi.

Atunci păru mulţumită şi dintr-odată aprigă, trăgându-mă şi împingându-mă mai tare, mai iute, cu ochii aprinşi de triumf, auzindu-mi răsuflarea mai grea. Apoi, simţind valul ce se înălţa încet în mine, îmi cuprinse spinarea cu picioarele ei, strângându-mă în ea şi smulgându-mi o zvâcnire de plăcere.

După ce se sfârşi, am rămas gâfâind unul lângă celălalt, fără să ne atingem. Chipul îi era umbrit, străin, şi stătea ciudat de ţeapănă. Eram încă ameţit de voluptate, însă am dat s-o iau în braţe. Măcar atât puteam să-i ofer.

Dar se trase de lângă mine şi se ridică de pe pat, cu ochi obosiţi; pielea de sub ei era vineţie. Se întoarse să se îmbrace şi fesele ei rotunde, ca o inimă, păreau să mă mustre. Nu pricepeam ce voise, ştiam doar că nu era ce-i oferisem eu. M-am ridicat şi mi-am tras tunica. Aş fi atins-o, i-aş fi mângâiat chipul, însă mă prevenea din

ochi să stau departe, cu o privire tăioasă și limpede. Îmi deschise ușa și i-am trecut neputincios pragul.

— Stai, îmi spuse cu glas îndurerat.

M-am întors spre ea.

— Transmite-i rămas-bun din partea mea, îmi ceru.

Apoi închise între noi ușa întunecată și grea.

Când l-am văzut iarăși pe Ahile, m-am lipit de el, ușurat că între noi era doar bucurie și că scăpasem de tristețea și durerea ei.

Mai târziu, aproape m-am convins că nu se întâmplase, că fusese doar un vis atât de viu, încât păruse real, din pricina descrierii lui și a închipuirii mele prea bogate. Însă nu este adevărat.

Capitolul 14

Deidameia plecă a doua zi dimineaţă, aşa cum spusese.

— S-a dus să-şi vadă o mătuşă, anunţă Licomede curtea la masa de dimineaţă, cu glas lipsit de emoţie.

Dacă cineva avu vreo întrebare, nu îndrăzni s-o pună. Prinţesa urma să lipsească până după naştere, iar atunci Ahile putea să fie numit drept tatăl pruncului.

În următoarele săptămâni, zilele părură, cumva în mod ciudat, să stea pe loc. Eu şi Ahile ne petreceam cât mai mult timp departe de palat, iar bucuria revederii, atât de nestăpânită la început, făcuse loc nerăbdării. Voiam să plecăm, să ne întoarcem la vieţile noastre pe Muntele Pelion sau în Ftia. Ne simţeam iscodiţi, vinovaţi, acum, că prinţesa plecase; curtenii stăteau cu ochii pe noi mai ceva ca înainte şi nu ne simţeam în largul nostru. Licomede se încrunta când ne vedea.

Mai era şi războiul. Până şi aici, pe Skirosul îndepărtat, uitat de lume, soseau veşti despre el. Foştii peţitori ai Elenei îşi respectaseră jurământul şi oastea lui Agamemnon se fălea cu puzderie de prinţi. Se zicea că nimeni înaintea lui nu mai izbutise să unească regatele noastre belicoase pentru acelaşi ţel. Îmi aminteam de el – o umbră cu chip sumbru, lăţos ca un urs. Copilului de nouă ani care eram pe atunci îi venise mai uşor să-l păstreze în amintire pe Menelau, cu plete roşcovane şi glas vesel. Însă Agamemnon era mai vârstnic şi avea oştiri mai mari; de aceea, el avea să conducă expediţia spre Troia.

Era o dimineaţă de la sfârşitul iernii, deşi nu părea aşa. Aici, în miazăzi, frunzele nu căzeau şi promoroaca nu răcorea aerul dimineţii. Leneveam într-o scobitură din stâncă, de unde vedeam departe hăt în zare, privind într-o doară după corăbii sau spinări cenuşii de delfini. Azvârleam cu pietre de pe faleză, aplecându-ne să le vedem cum ţopăie în jos, pe peretele de stâncă. Eram prea sus ca să auzim cum se sparg de stâncile de pe ţărm.

— Mi-ar plăcea să am lira mamei tale, spuse Ahile.

— Şi mie.

Dar lira rămăsese în Ftia, cu toate celelalte. Am stat o clipă tăcuți, amintindu-ne dulceața strunelor ei. Ahile se aplecă în față.

— Ce-i aia?

Am mijit ochii. Acum, iarna, razele soarelui cădeau altfel în zare, părând să-mi intre în ochi din toate direcțiile.

— Nu-mi dau seama.

M-am uitat cu atenție la ceața apărută acolo unde marea se pierdea în văzduh. Departe, se vedea o pată mică, ce putea fi o corabie sau o nălucă plăsmuită de soare pe apă.

— Dacă-i o corabie, o să aducă veşti, am spus, simțind un cleşte în măruntaie, ca de obicei.

De fiecare dată mă temeam să nu sosească vestea că este căutat ultimul dintre peţitorii Elenei, cel care nu-şi respectase legământul. Eram tânăr pe atunci; nu-mi trecuse prin minte că niciun conducător n-ar dori să se afle că-i fusese nesocotită chemarea.

— Cu siguranță e o corabie, spuse Ahile.

Pata era acum mai aproape; corabia se mişca foarte iute, pesemne. Pânzele viu colorate se iveau tot mai limpede pe cenuşiul-albăstrui al mării.

— Nu-i o corabie de negoț, observă Ahile.

Acelea aveau doar pânze albe, trainice şi ieftine; trebuia să fii putred de bogat ca să-ți iroseşti vopselele pe pânze de corabie. Solii lui Agamemnon aveau pânze stacojii cu violet, simboluri furate de la regii Orientului. Pânzele corabiei din zare erau galbene, cu spirale negre.

— Recunoşti modelul? l-am întrebat.

Ahile clătină din cap.

Am privit cum corabia se strecoară prin gura îngustă a golfului Skiros şi trage la țărmul nisipos. O ancoră cioplită grosolan, din piatră, fu azvârlită în apă, apoi fu coborâtă schela. Eram prea departe ca să-i vedem clar pe bărbații de pe punte şi nu distingeam decât nişte capete întunecate.

Zăboviserăm mai mult decât s-ar fi cuvenit. Ahile se ridică şi-şi vârî sub văl pletele bătute de vânt. M-am ocupat de faldurile rochiei lui, aranjându-le mai gingaş pe umeri, încingând catarame şi panglici, căci nu mi se mai părea aproape deloc ciudat să-l văd îmbrăcat aşa.

Când am terminat, Ahile se întinse să mă sărute. Buzele lui erau moi și mă stârniră. Îmi surprinse privirea și zâmbi.

— Mai încolo, îmi promise, apoi se întoarse și o luă pe cărare, spre palat.

Se ducea în aripa femeilor ca să aștepte acolo, printre războaie de țesut și rochii, plecarea solului.

În spatele ochilor simțeam săgetări ce vesteau o durere de cap, așa că m-am dus în iatacul meu răcoros și întunecos, cu storuri ce țineau afară arșița amiezii, și m-am culcat.

Mă trezi o bătaie la ușă. Poate un slujitor sau Licomede.

— Intră, am strigat fără să deschid ochii.

— Cam târziu, îmi răspunse un glas.

Tonul îi era amuzat, sec ca o albie de râu. Am deschis ochii și m-am ridicat în capul oaselor. În prag stătea un bărbat robust și vânjos, cu barbă scurtă de filosof, castanie, înspicată cu fire roșcovane. Când îmi zâmbi, am văzut ridurile zâmbetelor din trecut. Era un gest firesc, iute și bine exersat. Ceva din el îmi trezea o amintire.

— Îmi pare rău că-ți tulbur somnul, spuse cu glas plăcut, melodios.

— Nu face nimic, am răspuns prudent.

— Speram să discut cu tine. Aș putea să mă așez, te rog?

Arătă un scaun cu palma lui lată. Mă rugase politicos și, cu toată stânjeneala mea, nu găseam niciun motiv să-l refuz.

Am încuviințat din cap, iar bărbatul trase scaunul mai aproape. Avea mâini bătătorite și aspre, ce n-ar fi părut nepotrivite să mânuiască plugul, însă purtarea lui arăta că nu era om de rând. Ca să câștig timp, m-am ridicat și am tras storurile, sperând ca negurile somnului să mi se risipească din minte. Oare de ce și-ar fi dorit cineva să-și petreacă timpul cu mine? Doar dacă nu cumva voia să-mi amintească de legământul meu. M-am întors spre el.

— Cine ești? l-am întrebat.

— Bună întrebare, râse străinul. Am fost groaznic de necioplit, să dau așa buzna în odaia ta. Sunt unul dintre comandanții măritului rege Agamemnon. Merg din insulă în insulă și vorbesc cu tineri de nădejde ca tine, spuse, înclinând capul către mine, propunându-le să se alăture oștirii noastre în războiul cu Troia. Ai auzit de acest război?

— Am auzit, am răspuns eu.

— Bun.

Zâmbi, întinzându-şi în faţă picioarele. Lumina slabă i le scălda, dezvăluind o cicatrice trandafirie, ce brăzda carnea maronie a pulpei drepte de la gleznă la genunchi. „O cicatrice trandafirie." Am simţit un pietroi în măruntaie; era de parcă m-aş fi aplecat din vârful celei mai înalte stânci de pe Skiros, neavând sub mine decât hăul ce se întindea până la mare. Acum era mai bătrân şi mai mătăhălos, în floarea vârstei şi puterii sale. „Odiseu."

A spus ceva, însă nu l-am auzit. Mă întorsesem în sala cea mare a lui Tindar, amintindu-mi ochii săi isteţi şi întunecaţi, cărora nu le scăpa nimic. Mă recunoscuse oare? Îi cercetam chipul, dar nu vedeam decât o aşteptare niţel nedumerită. „Aşteaptă să-i răspund." Mi-am înăbuşit frica.

— Îmi pare rău, am spus. Nu te-am auzit. Poftim?

— Te interesează să ni te alături în luptă?

— Nu cred că mă vreţi de partea voastră. Nu sunt un ostaş prea bun.

Buzele i se încreţiră a ironie.

— Ciudat, nimeni nu se arată prea bun când îl chem la luptă. Vorbise pe un ton vesel, semn că-mi împărtăşea o glumă şi nu mă mustra. Cum te cheamă?

— Chironide, am răspuns, încercând să par la fel de liniştit ca el.

— Chironide, repetă.

L-am cercetat ca să observ dacă arăta vreo urmă de neîncredere, însă n-am văzut nimic. Muşchii mi se relaxară niţel. Fireşte că nu mă recunoscuse. De la nouă ani, mă schimbasem mult.

— Ei bine, Chironide, Agamemnon le făgăduieşte aur şi glorie tuturor celor care luptă de partea lui. Se vesteşte o campanie scurtă – o să te-ntorci acasă până la toamnă. O să poposesc câteva zile aici şi sper să te răzgândeşti.

Îşi sprijini mâinile pe genunchi, un gest de încheiere, apoi se ridică.

— Asta-i tot?

Mă aşteptasem să încerce să mă înduplece, să mă bată toată seara la cap.

— Da, asta-i tot, râse el aproape cu căldură. Bănuiesc că ne vedem

la masă?

Am încuviinţat din cap. Dădu să plece, apoi se opri locului.

— Ciudat, ştii, mi se pare că te-am mai văzut.

— Mă îndoiesc, m-am grăbit să răspund. Eu nu te ştiu.

Mă cercetă o clipă, apoi se dădu bătut, ridicând din umeri.

— Pesemne te confund cu vreun alt tânăr. Ştii cum se zice. Cu cât îmbătrâneşti, cu atât te lasă mintea. Se scărpină gânditor în barbă. Cine este tatăl tău? Poate pe el îl ştiu.

— Am fost exilat.

— Îmi pare rău, zise el compătimitor. De unde eşti?

— De pe coastă.

— De la miazănoapte sau miazăzi?

— Miazăzi.

Clătină din cap a părere de rău.

— Puteam să jur că eşti din miazănoapte. De pe lângă Tesalia. Ori Ftia. Rotunjeşti la fel ca ei vocalele.

Am înghiţit un nod care mi se pusese în gât. Cei din Ftia rosteau consoanele mai apăsat decât alţii şi lungeau vocalele. Mi se păruse că sună tare urât până când îl auzisem pe Ahile vorbind. Nu-mi dădusem seama cât de mult ajunsesem să imit graiul lor.

— Nu... ştiam, am mormăit.

Inima îmi bătea foarte iute. De-ar pleca odată!

— Mă tem că sunt blestemat să-mi amintesc lucruri nefolositoare. Era iarăşi vesel şi surâzător. Nu uita să mă cauţi, dacă hotărăşti să ni te-alături. Sau dacă ştii vreun tânăr cu care s-ar cuveni să vorbesc.

În spatele lui, uşa se închise uşor.

Clopotul vestise cina, iar pe coridoare se înghesuiau slujitori purtând tipsii şi scaune. Când am intrat în sală, oaspetele era deja acolo, laolaltă cu Licomede şi un alt bărbat.

— Chironide, mă întâmpină Licomede, acesta este Odiseu, conducătorul Itacăi.

— Noroc cu gazdele, spuse Odiseu. Mi-am amintit după ce am plecat că nu ţi-am spus cum mă cheamă.

„Iar eu n-am întrebat, pentru că deja ştiam.” Fusese o greşeală, dar se putea drege. Am făcut ochii mari.

— Eşti rege? am făcut eu şi m-am lăsat în genunchi, prefăcându-mă uimit şi umil.

— De fapt, e doar prinţ, spuse un glas tărăgănat. Eu sunt regele.

Mi-am înălţat privirea pentru a mă uita în ochii celui de-al treilea bărbat; erau pătrunzători, de un căprui atât de deschis, încât păreau galbeni. Avea barba scurtă şi neagră, ce-i accentua pomeţii piezişi.

— Acesta este Diomede, regele Argosului, spuse Licomede. Tovarăş al lui Odiseu.

Şi alt peţitor al Elenei, cu toate că nu-mi aminteam nimic în afară de nume.

— Înălţimea Ta, am spus cu o plecăciune.

N-am apucat să mă tem că mă va recunoaşte, pentru că deja îmi întorsese spatele.

— Mâncăm, atunci? arătă Licomede masa.

Câţiva sfetnici de-ai lui ni se alăturară şi am fost bucuros că m-am putut face nevăzut printre ei. Odiseu şi Diomede nu ne prea băgau în seamă, absorbiţi de discuţia cu regele.

— Cum o duce Itaca? întrebă politicos Licomede.

— Itaca e bine, mulţumesc, răspunse Odiseu. Mi-am lăsat soaţa şi fiul sănătoşi.

— Întreabă-l de soaţă, propuse Diomede. Nu se mai satură să vorbească despre ea. Ai auzit cum s-au întâlnit? Asta-i povestea lui preferată.

În glas avea o aţâţare aproape neascunsă. Bărbaţii de lângă mine se opriră din mâncat, ca să privească. Licomede se uită când la unul, când la celălalt şi îndrăzni să întrebe:

— Cum ai întâlnit-o pe soaţa ta, prinţe?

Dacă Odiseu simţea încordarea aceea, n-o arătă deloc.

— Frumos din partea ta să mă întrebi. Atunci când Tindar îi căuta un bărbat Elenei, au sosit peţitori din toate regatele. Sunt sigur că-ţi aminteşti.

— Eram deja însurat, răspunse Licomede. Nu m-am dus.

— Desigur. Iar ei erau prea tinerei, mă tem, spuse Odiseu, aruncându-mi un zâmbet şi întorcându-se spre rege. Am avut norocul să sosesc primul dintre toţi. Regele m-a poftit la masă alături de familie: Elena, sora ei, Clitemnestra, şi verişoara lor, Penelopa.

— Te-a poftit? pufni Diomede. Aşa se spune când te târăşti prin tufişuri ca să-i iscodeşti?

— Sunt încredinţat că prinţul Itacăi n-ar face una ca asta, se încruntă Licomede.

— Din păcate, chiar asta am făcut, dar îţi preţuiesc încrederea, spuse Odiseu oferindu-i un zâmbet cald. De fapt, chiar Penelopa m-a prins. Mi-a spus că mă urmărea de mai bine de un ceas şi s-a gândit să intervină până nu intru în mărăciniş. Firește că a urmat un răstimp mai încordat, însă până la urmă Tindar s-a îmbunat şi mi-a îngăduit să rămân. La masă am văzut că Penelopa era de două ori mai isteaţă decât verişoarele ei şi tot atât de frumoasă. Aşa că...

— La fel de frumoasă ca Elena? îl întrerupse Diomede. De asta rămăsese nemăritată la douăzeci de ani?

— Cu siguranţă nu i-ai cere niciunui bărbat să-şi înfăţişeze soaţa mai prejos decât altă femeie, răspunse Odiseu cu glas blând.

Diomede dădu ochii peste cap, se lăsă pe spate şi începu să se scobească în dinţi cu vârful cuţitului. Odiseu se întoarse din nou spre Licomede.

— Astfel că, în vreme ce vorbeam, atunci când a fost limpede că mă bucuram de graţiile nobilei Penelopa...

— Nu pentru cât erai de chipeş, de bună seamă, comentă Diomede.

— De bună seamă, încuviinţă Odiseu. Ea m-a întrebat ce cadou i-aş face miresei mele. Un pat de nuntă, i-am răspuns curtenitor, făcut din cel mai bun lemn de gorun, însă răspunsul nu i-a plăcut. „Un pat de nuntă n-ar trebui făcut din lemn mort şi uscat, ci din ceva verde şi viu”, mi-a zis. „Şi dacă aş făuri un asemenea pat?” am întrebat. „Mă primeşti de soţ?” Şi mi-a mai zis...

Regele Argosului scoase un sunet de lehamite.

— M-am plictisit de moarte să tot ascult povestea cu patul tău de nuntă.

— Atunci poate că n-ar fi trebuit să propui s-o spun.

— Şi poate că ar trebui să faci rost de alte poveşti, blestematule, ca, de plictiseală, să nu-mi pun capăt zilelor.

Licomede păru zguduit – vulgarităţile îşi aveau locul în odăile dosnice şi pe terenurile de antrenamente, nu la masa conducătorilor.

Însă Odiseu doar clătină din cap cu tristeţe.

— Într-adevăr, bărbaţii din Argos sunt tot mai bădărani de la un an la altul. Licomede, hai să-i arătăm regelui Argosului un pic de bună-creştere. Speram să am prilejul să admir faimoasele dansatoare de pe insula voastră.

— Da, spuse Licomede înghiţind un nod. Nu mi-am închipuit... Se opri, apoi vorbi iarăşi, pe tonul cel mai regal posibil: Dacă asta doriţi.

— Dorim, spuse de astă dată Diomede.

— Bine, atunci.

Licomede se uita când la unul, când la celălalt. Thetis îi poruncise să nu arate dansatoarele oaspeţilor, însă dacă ar fi refuzat, cei doi ar fi intrat la bănuieli. Îşi drese glasul şi se hotărî:

— Păi atunci să le chemăm.

Îi făcu unui slujitor un semn scurt, iar acesta se întoarse şi ieşi în goană din sală. Eu am rămas cu nasul în farfurie, ca să nu mi se citească pe chip teama.

Chemarea le luase pe nepregătite, aşa încât femeile încă îşi aranjau veşmintele şi părul când intrară în sală. Ahile era printre ele, cu capul bine acoperit, şi privind cu sfiiciune în podea. M-am uitat neliniştit la Odiseu şi Diomede, însă niciunul nu i-a aruncat vreo uitătură.

Fetele îşi ocupară locurile şi se auzi muzica. Le priveam cum îşi încep paşii întortocheaţi. Era un spectacol frumos, dar sărăcit de absenţa Deidameiei – ea fusese cea mai pricepută.

— Care-i fiica ta? întrebă Diomede.

— Nu-i aici, rege al Argosului. Este plecată la rude.

— Păcat, spuse Diomede. Speram să fie aceea.

Arătă o fată dintr-un capăt, măruntă şi brunetă; chiar semăna cu Deidameia, avea nişte glezne minunate ce se iţeau pe sub poalele rotitoare ale rochiei. Licomede îşi drese glasul.

— Eşti însurat, mărite Diomede?

— Deocamdată da, surâse Diomede, fără să-şi dezlipească ochii de la femei.

Când dansul se sfârşi, Odiseu se ridică în picioare şi rosti cu glas tunător:

— Am fost cu adevărat onoraţi de spectacolul vostru – nu oricine se poate mândri că a văzut dansatoarele de pe Skiros. În semn de

admirație, v-am adus daruri, vouă și regelui vostru.

Se auzi un murmur de încântare. Skirosul nu prea avea parte de lux; nimeni nu și-l permitea.

— Ești mult prea amabil, spuse Licomede, roșu la față de plăcere, căci nu se așteptase la atâta mărinimie.

La semnul lui Odiseu, slujitorii aduseră cufere și începură să le golească pe masa lungă. Am văzut lucirea argintului și sclipiri de sticlă și nestemate. Ne-am aplecat cu toții, bărbați și femei, curioși să vedem comorile.

— Vă rog, luați ce vă place, spuse Odiseu.

Fetele veniră iute la mese și, sub ochii mei, începură să scormonească printre podoabele lucitoare: parfumuri în sticluțe delicate, cu dopuri de ceară, oglinjoare cu mânere de fildeș sculptat, brățări răsucite din aur, panglici vopsite în violet și roșu. Printre ele se aflau și câteva obiecte menite, mi-am închipuit, lui Licomede și sfetnicilor săi: scuturi de care erau prinse curele de piele, cozi de lance sculptate și săbii argintate, în teci moi din piele de miel. Ochii lui Licomede rămaseră pironiți asupra uneia dintre acestea, ca un pește agățat în cârlig. Odiseu stătea aproape, tronând binevoitor asupra adunării.

Ahile rămăsese în spate, mișcându-se alene pe lângă mese. Se oprea să picure puțin parfum pe încheietura subțire a mâinii, să mângâie mânerul neted al unei oglinjoare. Poposi o clipă, admirând o pereche de cercei cu pietre albastre, prinse în fir de argint.

Privirea îmi fu atrasă de ceva ce se petrecea la capătul sălii. Diomede străbătuse încăperea și vorbea cu un slujitor de-ai săi, care încuviință din cap și ieși pe ușile mari. Nu părea ceva însemnat; Diomede avea un aer somnoros și pleoapele îi păreau îngreunate de plictiseală.

M-am uitat iarăși la Ahile. Acum își ținea cerceii la urechi, tot sucindu-i, țuguindu-și buzele și jucându-se de-a femeiușca. Era înveselit, iar colțurile gurii îi erau ridicate. Își plimbă ochii prin sală, rămânând o clipă cu privirea pe chipul meu. N-am putut să nu zâmbesc.

Se auzi o trâmbiță, tare, înfricoșată. Răsunase de afară: o notă prelungă, urmată de trei sunete scurte, semnalul nostru pentru

apropierea unei năpaste. Licomede se ridică iute în picioare, iar străjile își lungiră gâturile spre ușă. Fetele țipau și se agățară una de alta, scăpând pe jos podoabele de sticlă, ce se spărgeau pe podea.

În afară de una singură. Nici nu apucă să se sfârșească primul semnal, că Ahile înșfăcă una dintre săbiile argintate și-i azvârli teaca de piele. Masa îi stătea în cale, așa că sări peste ea nevăzut, apucând în treacăt o lance, cu cealaltă mână, în drum spre ușă. Când atinse podeaua, ținea armele deja ridicate, cu o îndemânare ucigașă ce nu-i stătea în puteri niciunei fete și niciunui bărbat. „Cel mai bun războinic din spița lui."

M-am uitat iute la Odiseu și la Diomede, și m-am îngrozit când i-am văzut zâmbind.

— Salutări, prințe Ahile, spuse Odiseu. Te căutam.

Am privit neputincios cum, la auzul vorbelor sale, pe chipurile supușilor lui Licomede se așternu înțelegerea, cum se întoarseră și îl priviră țintă pe Ahile. Preț de-o clipă, el rămase nemișcat. Apoi coborî încet armele.

— Mărite Odiseu, spuse cu un glas uimitor de liniștit. Mărite Diomede. Își înclină capul politicos, ca de la prinț la prinț. Mă simt onorat că v-ați ostenit atât să dați de mine.

Era un răspuns nimerit, demn și nițel batjocoritor. Acum avea să le fie mai greu să-l umilească.

— Bănuiesc că doriți să-mi vorbiți. O clipă doar, vin îndată.

Puse cu grijă pe masă spada și lancea. Cu degete sigure, își desfăcu vălul și-l scoase. Pletele ieșite la iveală străluceau ca bronzul lustruit. Bărbații și femeile de la curtea lui Licomede șușoteau între ei cu indignare înăbușită, fără să-l scape din ochi.

— Poate că-ți va fi de ajutor? spuse Odiseu, scoțând de undeva, dintr-o desagă sau dintr-o cutie, o tunică.

I-o aruncă lui Ahile, care o prinse.

— Mulțumesc, spuse Ahile.

Supușii îl priviră vrăjiți cum o desface, cum se dezbracă până la brâu și o trage pe el.

Odiseu se întoarse spre fruntea sălii.

— Licomede, am putea, rogu-te, să mergem într-o cameră oficială? Avem multe de discutat cu prințul Ftiei.

Chipul lui Licomede era împietrit ca o mască. Știam că se gândea la Thetis și la pedeapsa ce-l aștepta. Nu dădu niciun răspuns.

— Licomede! veni glasul lui Diomede, ascuțit ca un șfichiuit de bici.

— Da, croncăni Licomede.

Mi-era milă de el. Mi-era milă de noi toți.

— Da, într-acolo, arătă el.

— Mulțumesc, încuviință Odiseu.

O luă sigur de sine spre ușă, încrezător că Ahile îl va urma.

— După tine, zâmbi amuzat Diomede.

Ahile șovăi, uitându-se doar o clipă la mine.

— Ah, da! strigă Odiseu peste umăr. N-ai decât să-l iei și pe Patrocle, dacă dorești. Avem de discutat și cu el.

Capitolul 15

În odaie se aflau câteva tapiserii roase şi patru scaune. M-am silit să stau drept, sprijinit de speteaza tare de lemn, aşa cum se cuvine să facă un prinţ. Ahile avea chipul încleştat de emoţie şi gâtul înroşit.

— A fost un tertip, îi acuză el.

Odiseu rămase netulburat.

— Şi tu te-ai ascuns cu viclenie, aşa că, pentru a te găsi, a trebuit ca noi să fim şi mai vicleni.

Cu trufie de prinţ, Ahile ridică din sprânceană.

— Aşa... şi? M-aţi găsit. Ce poftiţi?

— Vrem să vii cu noi la Troia, spuse Odiseu.

— Şi dacă nu vreau să vin?

— Atunci răspândim vorba, spuse Diomede ridicându-i rochia de pe jos.

Ahile se înroşi de parcă-l pălmuise. Una era să te-mbraci în rochii pentru că n-ai încotro, şi alta să afle toată lumea. Ai noştri îşi păstrau cele mai hâde nume pentru acei bărbaţi care se purtau ca femeile; din pricina unor asemenea jigniri, se pierduseră vieţi.

Odiseu îşi ridică mâna, să-l oprească.

— Toţi suntem bărbaţi de onoare şi n-ar trebui să ajungem la aşa ceva. Sperăm să-ţi oferim motive mai fericite ca să te învoieşti. Glorie, de pildă. Dacă lupţi alături de noi, vei avea parte de glorie din belşug.

— Vor mai fi războaie.

— Nu ca acesta, spuse Diomede. Va fi cel mai mare război al neamului nostru, va dăinui în legende şi-n cântece, din tată-n fiu. N-ai minte, dacă nu vezi asta.

— Nu văd decât un bărbat încornorat şi lăcomia lui Agamemnon.

— Atunci eşti orb. Ce poate fi mai vitejesc decât să te războieşti pentru onoarea celei mai frumoase femei din lume împotriva celei mai puternice cetăţi din Răsărit? Nici Perseu nu se poate făli cu asta, şi nici Iason. Heracle şi-ar mai omorî o dată soaţa, doar ca să aibă prilejul să vină cu noi. Vom cuceri toată Anatolia, până în Arabia. Vom ajunge eroi de poveste în veacurile ce o să vină.

— Nu spuneai că va fi un război uşor şi c-o să ne întoarcem până la

toamnă? am bâiguit.

Trebuia să opresc cumva șuvoiul vorbelor lor.

— Am minţit, răspunse Odiseu, ridicând din umeri. Habar n-am cât o să dureze. O să se sfârșească mai repede dacă tu vei lupta alături de noi, spuse, uitându-se la Ahile. Ochii lui întunecaţi te atrăgeau ca o vâltoare, oricât ai fi înotat ca să scapi. Fiii Troiei sunt vestiţi pentru iscusinţa în bătălie, iar morţile lor îţi vor înălța numele până la stele. Dacă pierzi prilejul ăsta, pierzi orice șansă la nemurire. O să rămâi în urmă, un anonim. O să îmbătrâneşti tot mai tare, necunoscut de nimeni.

— N-ai de unde şti, se încruntă Ahile.

— Ba da, spuse Odiseu, lăsându-se pe spate. Am norocul de a mă fi-nvârtit niţel printre zei. Zâmbi de parcă şi-ar fi adus aminte de cine ştie ce năzbâtie cerească. Iar zeii au crezut de cuviinţă să-mi destăinuie o profeţie care te priveşte.

Ar fi trebuit să-mi dau seama că Odiseu nu s-ar fi prezentat doar cu ameninţări nerușinate ca momeală. În poveşti era numit *polutropos,* uneltitorul. Frica mi se întinse în trup precum cenușa spulberată.

— Ce profeţie? întrebă încet Ahile.

— Aceea că, de nu vii la Troia, firea zeiască, nefolosită, o să-ţi dispară. Puterile îţi vor scădea. Dacă ai noroc, vei ajunge ca Licomede, care putrezeşte pe o insulă uitată şi n-are niciun urmaș de parte bărbătească. Curând, Skiros va fi cucerită de vreun vecin, o ştii şi tu prea bine. N-o să-l ucidă – de ce ar face-o? Îşi va sfârşi viaţa în vreun cotlon, mâncându-şi colţucul de pâine înmuiat, bătrân şi ramolit. Şi când va muri, oamenii o să întrebe: *Cine?*

Vorbele umpleau parcă toată odaia, furându-ne aerul şi sufocându-ne. Ne zugrăvise o viaţă de coşmar. Însă glasul lui Odiseu continuă neîndurător:

— Acum el este cunoscut doar pentru că povestea lui a întâlnit-o pe a ta. Dacă mergi la Troia, vei avea parte de o faimă atât de mare, încât oricine-ţi va întinde un pocal va ajunge astfel să dăinuie de-a pururi în legende. Vei fi...

Uşa se deschise fulgerător, împroşcând un nor de aşchii. În prag stătea Thetis, arzând ca o flacără vie. Prezenţa ei zeiască ne învălui

iute pe toţi, pârjolindu-ne ochii şi înnegrind canatul rupt. O simţeam gata să-mi frângă oasele, să-mi sugă sângele din vine de parc-ar fi vrut să mă sece. M-am făcut mic, aşa cum făceau toţi muritorii în prezenţa zeilor.

Barba neagră a lui Odiseu era plină de aşchii de la uşa nimicită.

— Salutare, Thetis, spuse el, ridicându-se.

Strălucitoare, zeiţa îşi pironi ochii asupra lui, ca un şarpe ce-şi urmăreşte prada. Aerul din jurul lui Odiseu părea să tremure uşor, ca încins de o văpaie sau ca bătut de vânt. Pe podea, Diomede se trase puţin mai la o parte. Mi-am coborât pleoapele ca să nu fiu silit să văd cum e nimicit Odiseu în foc şi pară.

Se lăsă tăcerea şi în toiul ei am îndrăznit să deschid ochii. Odiseu era teafăr. Pumnii lui Thetis se albiseră de încleştaţi ce erau. Nu te mai ardeau ochii, dacă te uitai la ea.

— Fecioara cu ochi cenuşii mi-a arătat mereu bunăvoinţă, spuse Odiseu, aproape cerându-şi iertare. Ştie de ce am venit, îmi binecuvântează şi îmi ocroteşte ţelul.

Aveam senzaţia că pierdusem o frântură din discuţie. Mă chinuiam să înţeleg. Fecioara cu ochi cenuşii – aceasta era zeiţa războiului şi meşteşugurilor sale. Se spunea că preţuieşte, mai presus de orice, isteţimea.

— Atena n-are niciun copil de pierdut.

Cuvintele ţâşniră scrâşnit din gâtlejul lui Thetis şi rămaseră atârnate în aer. Odiseu nu încercă să dea un răspuns, doar se întoarse spre Ahile.

— Întreab-o, îl îndemnă. Întreab-o pe mama ta ce ştie.

În odaia liniştită, l-am auzit cum înghite un nod. Se uită în ochii negri ai mamei sale.

— E adevărat ce spune?

Focul din ea se potolise; rămăsese doar marmura.

— E adevărat. Însă există lucruri mai rele, pe care el nu le-a spus. Vorbele îi sunau sec, de parcă ar fi grăit o statuie. Dacă vei merge la Troia, nu te vei mai întoarce. Ai să mori de tânăr acolo.

Ahile păli.

— E sigur?

Asta întreabă toţi muritorii întâi şi-ntâi, neîncrezători, cutremuraţi

de teamă. „N-o să fie altfel cu mine decât cu alții?”

— E sigur.

Dacă s-ar fi uitat chiar atunci la mine, m-aș fi prăbușit. M-aș fi pus pe plâns și nu m-aș mai fi oprit. Însă Ahile rămase cu privirea pironită în ochii mamei sale.

— Ce să fac? șopti el.

În apele încremenite ale chipului ei apăru un tremur aproape nevăzut.

— Nu-mi cere să aleg eu, îi spuse.

Apoi se făcu nevăzută.

Nu-mi mai amintesc ce le-am spus celor doi, cum am plecat și cum am ajuns în odaia noastră. Dar îmi amintesc chipul lui, obrajii trași și paloarea ștearsă a frunții. Umerii, pe care-i ținea de obicei drepți și falnici, acum îi păreau gârboviți. Mă potopise jalea până-n gâtlej, sufocându-mă. „Moartea lui.” Simțeam că mor doar când mă gândeam la asta, simțeam că mă prăbușesc în jos de pe o boltă neagră și oarbă.

„Nu trebuie să te duci.” De-o mie de ori era s-o spun. Însă n-am făcut decât să-i țin strâns mâinile într-ale mele și le am simțit reci și împietrite.

— Nu cred c-aș putea să-ndur, zise într-un sfârșit.

Stătea cu ochii închiși, de parcă voia să se ferească de o grozăvie. Știam că nu vorbea despre moartea lui, ci despre coșmarul pe care-l urzise Odiseu, pierderea strălucirii, vestejirea divinității sale. Văzusem cât se bucura de propriu-i trup, văzusem vioiciunea aprinsă ce abia-i încăpea în piele. Cine era el, dacă nu o ființă miraculoasă și luminoasă? Cine era el, dacă nu o ființă menită gloriei?

— Mie nu mi-ar păsa, am spus. Mă chinuiam să bâigui cuvintele. Orice ai deveni, n-ar conta pentru mine. Am fi împreună.

— Știu, spuse încet, fără să mă privească.

Știa, însă nu era de-ajuns. Durerea-mi era atât de mare, încât simțeam că mă sfâșie. Odată cu moartea lui, tot ce era iute, frumos și strălucitor pe lume va fi îngropat cu el. Am dat să vorbesc, dar era prea târziu.

— Am să merg, spuse el. Am să merg la Troia.

Lucirea trandafirie a gurii lui, verdele înfrigurat al ochilor. N-avea niciun rid nicăieri pe chip, nicio cută, niciun fir care să prevestească încărunţirea – totul era proaspăt. Era primăvăratic, auriu şi strălucitor. Moartea pizmuitoare i-ar bea sângele şi ar întineri.

Mă urmărea cu ochi adânci ca glia.

— Vii cu mine? mă întrebă.

Durerea necurmată a dragostei şi a suferinţei. Poate că într-o altă viaţă aş fi refuzat, mi-aş fi smuls părul din cap, m-aş fi pus pe plâns şi l-aş fi pus să-şi îndure singur alegerea. Însă nu în aceasta. Avea să plece pe mare spre Troia, iar eu aveam să-l urmez, chiar şi în moarte.

— Da, am şoptit. *Da.*

Uşurarea i se revărsă pe chip şi se întinse spre mine. L-am lăsat să mă cuprindă în braţe, să se lipească de mine de sus până jos, atât de strâns că n-ar mai fi încăput nimic între noi.

Lacrimile ne potopiră şi începură să ne curgă pe obraji. Constelaţiile se roteau deasupra noastră, şi luna îşi urma ostenită calea. Iar noi am zăcut, mâhniţi şi fără somn, ceas după ceas.

Când se revărsară zorii, Ahile se ridică ţeapăn.

— Trebuie să merg să-i spun mamei, zise.

Era palid şi avea umbre sub ochi. Deja părea mai bătrân. Am simţit că mă cuprinde teama. „Nu pleca”, am dat să-i spun. Însă îşi trase o tunică pe el şi dus a fost.

Am zăcut, încercând să nu bag în seamă cum se scurg minutele. Până mai ieri, aveam vreme din belşug. Acum, fiecare clipă era o picătură de sânge pe care-o pierdeam.

Odaia deveni cenuşie, apoi albă. Fără el, patul părea rece, prea mare. Nu auzeam niciun sunet şi împietrirea aceasta mă speria. „E ca-ntr-un mormânt.” M-am ridicat şi mi-am frecat mădularele, le-am plesnit ca să le trezesc din amorţeală, încercând să-mi stăpânesc nervii. „Aşa va fi orice zi fără el”. Am simţit cum pieptul mi se strânge sălbatic, de parc-adăpostea un strigăt. „Orice zi fără el.”

Am ieşit din palat, încercând disperat să pun stavilă gândurilor. Când am ajuns la stâncile imense ale insulei ce se înălţau deasupra mării, am început să urc. Vânturile mă smuceau, iar pietrele erau alunecoase de la spuma valurilor, însă truda şi primejdia mă întăreau.

Am gonit tot în sus, către cel mai înşelător pisc, unde înainte m-aş fi temut prea tare ca să merg. Mâinile îmi erau zgâriate aproape până la sânge de colţii de piatră. Tălpile îmi lăsau urme unde călcam. Durerea era bine-venită, firească şi curată. Era atât de uşor de suportat, că-mi venea să râd.

Am ajuns pe vârf, o grămadă de bolovani la capătul stâncii, şi am rămas acolo, în picioare. În vreme ce urcam, în neînfricarea şi nesăbuinţa mea, îmi venise o idee.

— Thetis! am urlat în vântul biciuitor, privind marea. Thetis!

Soarele era sus pe boltă; întâlnirea celor doi se terminase de mult. Am tras aer în piept a treia oară.

— Să nu-mi mai rosteşti numele niciodată.

M-am întors spre ea iute şi mi-am pierdut echilibrul. Pietrele îmi jucau sub tălpi, iar vântul îmi şfichiuia faţa. Ca să rămân în picioare, m-am prins de un stei. Apoi am privit în sus.

Era chiar mai palidă decât în alte dăţi, ca primul îngheţ iernatic, iar buzele îi dezveleau dinţii.

— Eşti un neghiob, îmi spuse. Coboară. N-o să-l ajute cu nimic, dacă-ţi pierzi prosteşte viaţa.

Nu eram chiar atât de neînfricat pe cât crezusem şi am tresărit când i-am citit pe chip ura. Însă m-am silit să vorbesc, s-o întreb ceea ce voiam să aflu de la ea.

— Cât mai are de trăit?

Scoase un sunet ca un lătrat de focă şi mi-a luat ceva timp să înţeleg că râdea.

— De ce? Ai de gând să te pregăteşti pentru asta? Să încerci să opreşti cumva totul?

Disprețul îi cuprinsese chipul.

— Da, i-am răspuns. Dacă pot.

Sunetul acela se auzi din nou.

— Te rog, am zis îngenunchind. Te rog, spune-mi.

Poate pentru că m-am lăsat în genunchi, sunetul încetă, iar ea se gândi o clipă, privindu-mă.

— Mai întâi va muri Hector, spuse. Doar atât mi s-a dat de ştire.

„Hector."

— Îţi mulţumesc, am spus.

Îngustă ochii și șuieră cu un glas ca apa pe tăciunii încinși.

— Să nu crezi că ai de ce-mi mulțumi. Nu de asta am venit.

Am așteptat. Era albă la chip ca osul spart.

— Nu va fi așa ușor cum crede el. Parcele făgăduiesc faimă, dar câtă anume? Va trebui să-și păzească bine cinstea. E prea credul. Grecii, scuipă ea cuvântul, sunt ca niște dulăi încăierați pe un os. Nu vor renunța pur și simplu la renume de dragul altuia. Eu voi face tot ce pot. Iar tu, urmă privindu-mi brațele deșirate și genunchii slăbănogi, tu să nu-l faci de rușine. Înțelegi?

„Înțelegi?"

— Da, am spus.

Și chiar înțelegeam. Faima lui trebuia să fie pe potriva vieții cu care plătea. O pală ușoară de vânt îi atinse poalele rochiei și atunci am știut că avea să plece, să se facă nevăzută în peșterile din mare. Ceva îmi dădu curaj.

— Hector e un ostaș iscusit?

— E cel mai bun, îmi răspunse. În afară de fiul meu.

Privirea îi alunecă spre dreapta, în hăul stâncii.

— Vine, zise ea.

Ahile urcă pe culme și veni lângă mine. Îmi privi fața și pielea însângerată.

— Ți-am auzit glasul, spuse.

— Am vorbit cu mama ta, am recunoscut.

Se lăsă în genunchi și-mi luă un picior în poală. Culese cu blândețe așchiile de piatră din răni, șterse țărâna și praful de calcar. Își rupse o fâșie de la poalele tunicii și o apăsă bine, ca să oprească sângele.

L-am strâns de mână.

— Nu trebuie să-l ucizi pe Hector, i-am zis.

Își înălță chipul frumos mărginit de pletele aurii, privindu-mă.

— Mama ți-a spus restul profeției.

— Da.

— Și crezi că doar eu pot să-l omor pe Hector.

— Da.

— Și te gândești să le furăm Parcelor un pic de timp?

— Da.

— Aha, făcu el cu un zâmbet șiret, căci mereu îi plăcuse să se arate sfidător. Păi, de ce să-l omor? Doar nu mi-a făcut nimic.

Pentru prima oară, am simțit un strop de speranță.

După-amiază, am plecat; n-aveam de ce să mai zăbovim. Ascultând ca întotdeauna de datină, Licomede veni să-și ia rămas-bun. Am stat laolaltă toți trei, țepeni. Odiseu și Diomede plecaseră înainte la corabie. Ne însoțeau până în Ftia, unde Ahile avea să-și adune propria-i oaste.

Mai rămăsese de făcut un singur lucru și știam că Ahile n-avea chef să-l facă.

— Licomede, mama mi-a cerut să-ți transmit dorințele ei.

Chipul bătrânului fu străbătut de un tremur ușor, însă nu-și feri ochii de privirea ginerelui său.

— Are de-a face cu pruncul, rosti el.

— Da.

— Și ce dorește? întrebă regele, temător.

— Dorește să-l crească ea. Ea... Văzând expresia de pe chipul bătrânului, Ahile șovăi. Pruncul va fi băiat, așa spune. După înțărcare, va veni să-l ia.

Tăcere. Apoi Licomede închise ochii. Știam că se gândea la fiica lui, care rămânea și fără bărbat, și fără copil.

— Ce bine ar fi fost să nu vii aici, spuse el.

— Îmi pare rău.

— Plecați, ne șopti bătrânul rege.

Și așa am făcut.

Corabia cu care am călătorit era ușor de manevrat, bine-ncheiată și cu echipajul pregătit. Mateloții se mișcau cu agerime iscusită, funiile luceau de noi ce erau, iar catargele păreau proaspete, ca arborii verzi. Podoaba de la proră era o frumusețe, cea mai meșteșugită pe care o văzusem vreodată: o femeie înaltă, cu plete și ochi întunecați și cu mâinile împreunate în față, ca pierdută în visare. Era frumoasă, dar fără nimic țipător – bărbie elegantă și părul ridicat, lăsând vederii gâtul zvelt. Fusese pictată cu drag, iar umbrele și luminile erau zugrăvite desăvârșit.

— Văd că-mi admiraţi soaţa, spuse Odiseu alăturându-ni-se lângă parapet şi sprijinindu-se în antebraţele sale vânjoase. Mai întâi nu s-a învoit, nici n-a vrut să-l lase pe pictor în apropierea ei. A trebuit să-l pun s-o urmărească în taină. Cred că n-a ieşit rău deloc.

O căsnicie din dragoste era la fel de rară precum cedrii din Răsărit. Mai că-mi doream să-l plac. Însă îi văzusem zâmbetele prea adesea de acum.

— Cum o cheamă? îl întrebă Ahile, din politeţe.

— Penelopa, îi răspunse.

— E o corabie nouă? l-am întrebat.

Dacă lui Odiseu îi ardea să vorbească despre soaţa sa, pe mine mă interesa altceva.

— Foarte. E din cel mai bun lemn din Itaca, până la ultima bucată.

Plesni parapetul cu palma lui lată, aşa cum plesneşti un cal peste crupă.

— Iar te făleşti cu corabia ta cea nouă? comentă Diomede, alăturându-ni-se.

Părul îi era prins cu un şiret de piele, astfel că faţa i se arăta mai ascuţită ca de obicei.

— Da.

Diomede scuipă în apă.

— Regele Argosului e neobişnuit de elocvent astăzi, observă Odiseu.

Ahile nu le mai văzuse jocul acesta şi se uita când la unul, când la celălalt. Un surâs îi sălta uşor colţul gurii.

— Spune-mi, urmă Odiseu, crezi că agerimea ţi se trage de la faptul că tatăl tău i-a mâncat creierii bărbatului ăluia?

— Poftim? făcu Ahile cu gura căscată.

— Nu ştii legenda preaputernicului Tideus, regele Argosului, mâncătorul de creiere?

— Am auzit despre el, dar nu şi despre... creiere.

— Mă gândeam să pun să fie zugrăvită scena pe farfuriile noastre, spuse Diomede.

În sala mare, îl socotisem pe Diomede câinele lui Odiseu, însă între cei doi vibra o forţă, un soi de plăcere pe care le-o dădeau gâlcevile, care nu se putea găsi decât între doi egali. Se zvonea că şi

Diomede era îndrăgit de Atena.

— Aminteşte-mi să nu vin prea curând la masă în Argos, spuse Odiseu strâmbându-se.

Diomede izbucni în râs. Nu era deloc un sunet plăcut.

Cei doi regi erau puşi pe vorbă şi rămaseră lângă parapet alături de noi. Făcură schimb de poveşti: despre alte călătorii pe mare, despre războaie şi despre întreceri câştigate în jocuri de mult trecute. Ahile era un ascultător curios, punând întrebare după întrebare.

— Cum te-ai ales cu asta?

Arătă cicatricea de pe piciorul lui Odiseu.

— Ah, făcu el, frecându-şi palmele. E o poveste demnă de a fi spusă, dar s-ar cuveni să vorbesc mai întâi cu căpitanul. Arătă soarele ce atârna greu, pârguit în zare. Curând va trebui să facem tabără.

— Mă duc eu, spuse Diomede de unde stătea sprijinit. Am auzit povestea asta cam de tot atâtea ori ca blestemăţia aia cu patul.

— Tu pierzi! îi strigă Odiseu. Nu-l băgaţi în seamă. Soaţa lui e o căţea din iad, iar asta-i de-ajuns să te acreşti de tot. Pe când nevastă-mea...

— Pe cinstea mea, veni din cealaltă parte a corabiei glasul lui Diomede, dacă-ţi duci spusele la capăt, o să te-azvârl în apă şi n-ai decât s-ajungi înot la Troia.

— Vedeţi? zise Odiseu clătinând din cap. Acriturâ.

Ahile râse încântat de amândoi. Părea să fi dat uitării ce rol jucaseră în demascarea lui şi tot ce mai urmase.

— Aşadar... ce spuneam?

— Cicatricea, se grăbi să-i amintească Ahile.

— Ah, da, cicatricea. Pe când aveam treisprezece ani...

Vedeam cum îi soarbe vorbele. „E prea credul.” Dar nu voiam să-i stau ca un corb pe umăr şi să prevestesc nenorociri.

Pe când ne apropiam de uscatul umbrit unde aveam să înnoptăm, soarele coborî şi mai mult. Fură descărcate proviziile – mâncare, aşternuturi şi corturi pentru prinţi.

Ne-am oprit în locul ce ne fusese pregătit, un mic foc şi un cort.

— Toate bune? întrebă Odiseu, venind lângă noi.

— Foarte bune, răspunse Ahile, zâmbind pe dată în felul lui sincer. Mulţumim.

Odiseu îi zâmbi și el, cu dinții albi în barba neagră.

— Minunat. Ajunge un cort, sper! Am auzit că preferați să împărțiți totul. Și odăile, și așternuturile, se zice.

De uimire și șoc, mi se aprinseră obrajii. Lângă mine, l-am auzit pe Ahile ținându-și răsuflarea.

— Ei, haideți, n-aveți de ce vă rușina, e ceva destul de răspândit printre băieți. Odiseu se scărpină gânditor în barbă. Deși voi nu mai sunteți băieți. Câți ani aveți?

— Nu-i adevărat, am spus.

Sângele din obraji mă făcuse să izbucnesc. Glasul îmi răsună puternic pe țărm.

— Adevărul este ceea ce cred oamenii, iar ei asta cred despre voi, zise Odiseu ridicând din sprânceană. Dar poate se înșală. Dacă vă îngrijorează zvonul, atunci lăsați-l în urmă când plecați la război.

— Nu te privește pe tine, prințe din Itaca, spuse Ahile pe un ton încordat și mânios.

— Îmi cer iertare dacă v-am jignit, zise Odiseu ridicând mâinile. Eu doar am venit să vă zic noapte bună și să văd dacă totul vă este pe plac. Prințe Ahile. Patrocle.

Cu o înclinare din cap, se întoarse la cortul lui.

Când am intrat în cort, între noi se lăsă tăcerea. Mă întrebasem când se va întâmpla și asta. Cum spusese și Odiseu, mulți băieți se iubeau între ei, însă renunțau după ce mai creșteau sau o făceau cu sclavi, ori cu băieți plătiți. Bărbaților din neamul nostru le plăcea să cucerească și nu se încredeau într-un bărbat care fusese cucerit.

„Să nu-l faci de rușine", îmi spusese zeița. Și se gândise și la asta atunci când o spusese.

— Poate că are dreptate, am zis.

Ahile ridică fruntea și se încruntă.

— Doar nu vorbești serios.

— Nu vreau să zic... Mi-am frânt mâinile. Tot cu tine aș fi. Dar aș putea să dorm afară, ca să nu sară în ochi. Nu țin neapărat să fiu de față când te sfătuiești cu ceilalți. Eu...

— Nu. Celor din Ftia nu le pasă. Iar restul n-au decât să vorbească. Tot *Aristos Achaion* o să fiu.

„Cel mai bun dintre ahei."

— Dar astfel onoarea ți-ar putea fi pătată.

— Atunci e pătată și gata, zise el, sumețindu-și îndârjit bărbia. Sunt neghiobi dacă atârnă gloria mea de asta.

— Dar Odiseu...

Ochii lui verzi ca frunzele primăvăratice se ațintiră într-ai mei.

— Patrocle, le-am dat destule. Nu voi renunța și la asta.

După aceea, n-a mai fost nimic de zis.

A doua zi, pe când corabia plutea mânată de vântul de miazăzi, ne-am dus la Odiseu, care stătea la proră.

— Prințe, îi spuse Ahile cu glas oficial și fără zâmbetele copilărești din ziua trecută, vreau să-mi vorbești despre Agamemnon și despre ceilalți regi. Aș dori să știu cine sunt bărbații cu care voi lupta împreună și cu ce prinți mă voi război.

— Foarte înțelept, prințe Ahile.

Dacă Odiseu observase vreo schimbare, nu zise nimic. Ne duse la băncuțele de la baza catargului mare, sub pânza pântecoasă.

— De unde să încep? Își scărpină cicatricea de pe picior, aproape absorbit cu totul; la lumina zilei, se vedea și mai bine, lipsită de păr și zbârcită cum era. Ar fi Menelau, a cărui soață mergem s-o recăpătăm. După ce Elena l-a ales de bărbat – Patrocle poate să-ți povestească despre asta –, el a ajuns regele Spartei. E socotit bărbat vrednic, neînfricat în luptă și îndrăgit în lume. Mulți regi i s-au alăturat, nu doar aceia siliți de jurămintele pe care le-au făcut.

— Cum ar fi? întrebă Ahile.

Odiseu îi socoti pe degetele lui groase, de țăran.

— Meriones, Idomeneu, Filoctet, Aiax. Amândoi Aiax, cel Mare și cel Mic.

Unul dintre ei era cel pe care mi-l aminteam din sala lui Tindar, o matahală cu scut; pe celălalt nu-l știam.

— Bătrânul rege Nestor din Pilos va fi și el acolo.

Știam numele acela, era al celui care călătorise în tinerețe cu Iason în căutarea Lânii de Aur. Nu mai putea de mult să lupte, dar își aducea feciorii la război și era bun de sfetnic.

Ahile avea chipul hotărât și ochii adumbriți.

— Dar troienii?

— Priam, desigur. Regele Troiei. Se zice c-ar avea cincizeci de feciori crescuţi toţi cu sabia-n mână.

— Cincizeci de fii?

— Şi cincizeci de fiice. Se zice c-ar fi evlavios şi iubit de zei. Şi fiii săi au ajuns faimoşi – Paris, desigur, iubit de zeiţa Afrodita şi mult lăudat pentru frumuseţea lui. Până şi mezinul, care-abia a împlinit zece ani, se zice că ar fi cumplit. Troilus parcă-l cheamă. Mai au un văr de neam zeiesc de partea lor. Îl cheamă Enea şi e chiar fiul Afroditei.

— Dar Hector? întrebă Ahile fără să-l scape din ochi.

— Cel mai mare fiu şi moştenitorul lui Priam, îndrăgit de zeul Apollo. Cel mai puternic apărător al Troiei.

— Cum arată?

— Nu ştiu, zise Odiseu, ridicând din umeri. Se spune c-ar fi spătos, dar aşa se zice despre mai toţi eroii. Tu îl vei întâlni înaintea mea, aşa că tu va trebui să-mi spui.

— De ce zici asta? întrebă Ahile mijindu-şi ochii.

Odiseu îşi luă o expresie ironică.

— După cum ar spune şi Diomede, eu sunt un ostaş priceput, dar atât – altele sunt iscusinţele mele. De-ar fi să-l întâlnesc pe Hector pe câmpul de bătaie, nu m-aş mai întoarce cu veşti despre el. Cu tine, desigur, altfel stau lucrurile. După ce-l vei ucide, te vei acoperi de cea mai mare glorie.

Am simţit că mă ia cu frig.

— Poate, însă nu văd de ce l-aş omorî, răspunse Ahile cu răceală. Doar nu mi-a făcut nimic.

Odiseu chicoti, de parcă tocmai auzise o glumă.

— Dacă toţi oştenii i-ar omorî doar pe cei care le-au pricinuit vreun neajuns, Peleiene, n-am mai avea războaie. Arcui o sprânceană. Deşi n-ar fi o idee aşa de rea. În lumea aceea, poate că eu aş fi *Aristos Achaion* şi nu tu.

Ahile nu răspunse. Se întorsese să se uite la valurile de sub noi. Lumina îi scălda obrazul de părea să ardă.

— Nu mi-ai zis nimic despre Agamemnon, spuse el.

— Da, prea puternicul rege din Micene, zise Odiseu lăsându-se pe spate. Vlăstar mândru al casei lui Atreu. Străbunicul său, Tantal, era

fiul lui Zeus. Pesemne că i-ai auzit povestea.

Toţi ştiam despre chinurile veşnice ale lui Tantal. Drept pedeapsă pentru că le nesocotise puterea, zeii îl azvârliseră în cel mai adânc hău al împărăţiei subpământene a lui Hades. Acolo îl condamnaseră să îndure setea şi foamea, punându-i alături mâncare şi băutură la care nu putea să ajungă.

— Am auzit de el, însă n-am ştiut niciodată ce nelegiuire a săvârşit, spuse Ahile.

— Ei, bine, pe vremea regelui Tantal, toate regatele noastre erau deopotrivă de mari, iar regii domneau în pace. Însă Tantal era tot mai nemulţumit de tainul său şi începu să ia cu japca pământurile vecinilor. Bogăţiile i se dublară iar şi iar, însă Tantal tot nu se sătura. Izbânzile sale i-au adus trufie şi, cum îşi întrecuse toţi înaintaşii, s-a apucat să se ia la întrecere cu zeii. Nu cu arme, căci niciun muritor nu poate învinge zeii în luptă. Ci în şiretlicuri. Dorea să dovedească faptul că zeii nu le ştiu pe toate, aşa cum pretind. Astfel că şi-a chemat feciorul, pe nume Pelops, şi l-a întrebat dacă nu vrea să-i fie de-ajutor. „Desigur", s-a învoit Pelops. Tatăl său zâmbi, îşi trase spada din teacă şi, dintr-o lovitură, îi reteză capul. Îi tăie trupul în bucăţi potrivite şi le fripse la proţap.

La gândul ţepuşei din fier trecute prin carnea moartă a băiatului, mi se strânse stomacul.

— Când băiatul fu bine rumenit, Tantal îşi strigă tatăl, pe Zeus din Olimp: „Tată", spuse, „am pregătit un ospăţ în cinstea ta şi a alor tăi. Vino degrabă, cât e carnea fragedă şi proaspătă." Zeii se dădeau în vânt după asemenea ospeţe şi sosiră iute în sala mare a lui Tantal. Însă când ajunseră, mirosul cărnii gătite, de obicei atât de plăcut, acum părea să-i sufoce. Zeus ştiu pe dată ce făcuse Tantal. Îl apucă de picioare şi-l azvârli în Tartar, ca să-şi ispăşească pedeapsa veşnică.

Cerul era luminos şi vântul rece, însă sub vraja poveştii Im Odiseu parc-am fi stat la un foc, învăluiţi de întunericul nopţii.

— Apoi Zeus lipi la loc bucăţile din carnea băiatului şi le suflă o viaţă nouă. Deşi era doar un copil, Pelops deveni rege în Micene. Era un rege bun, din cale-afară de smerit şi înţelept, totuşi asupra regatului său s-au abătut multe nenorociri. Unii ziceau că zeii blestemaseră stirpea lui Tantal, condamnându-i pe toţi urmaşii lui la

cruzimi şi nenorociri. Feciorii lui Pelops, Atreu şi Tieste, au moştenit ambiţia bunicului lor şi au săvârşit nelegiuiri sumbre şi sângeroase, ca ale lui Tantal. O fiică violată de tată, un fiu ucis, perpelit pe foc şi mâncat – toţi mânaţi de lupta aprigă pentru tron. De-abia acum, prin graţia lui Agamemnon şi Menelau, nenorocul neamului lor a prins a se schimba. Luptele şi răzmeriţele s-au sfârşit, iar Micene prosperă iarăşi sub cârmuirea dreaptă a lui Agamemnon, care s-a acoperit de glorie, pe bună dreptate, pentru iscusinţa sa în mânuirea lăncii şi pentru fermitatea cu care domneşte. Avem noroc că ne este conducător.

Crezusem că Ahile nu-l mai asculta, dar el se întoarse acum încruntat.

— Toţi suntem conducători.

— Desigur, încuviinţă Odiseu, însă toţi luptăm împotriva aceluiaşi duşman, nu? Douăzeci de conducători pe un acelaşi câmp de luptă înseamnă haos şi înfrângere – o s-ajungem cel mai degrabă să ne ucidem între noi în loc să-i căsăpim pe troieni. Izbânda într-un asemenea război se câştigă doar dacă toţi oştenii urmează unul şi acelaşi ţel, dacă-şi unesc puterile într-o singură lovitură de lance în loc să înţepe cu o mie de ace. Tu eşti în fruntea bărbaţilor din Ftia şi eu în fruntea celor din Itaca, dar e nevoie de cineva care să ne pună la treabă pe fiecare după talent – îl arătă curtenitor cu mâna pe Ahile –, oricât ar fi de măreţe acestea.

Ahile nu luă în seamă măgulirea. Soarele la apus îi desena umbre pe chip; ochii îi erau netezi şi pătrunzători.

— Eu am venit de bunăvoie, prinţe. Voi asculta sfaturile lui Agamemnon, nu şi poruncile lui. Vreau să ne fie clar.

— Zeii să ne păzească de răul pe care ni-l facem singuri, spuse Odiseu clătinând din cap. Nici n-am intrat încă în luptă şi deja ne facem griji pentru cine se va bucura de glorie.

— Eu nu...

— Crede-mă, Agamemnon înţelege cât de însemnat eşti în lupta noastră, urmă Odiseu fluturând din mână. El cel dintâi şi-a dorit să vii. Vei fi întâmpinat în oastea noastră cu toate onorurile pe care ţi le poţi dori.

Nu asta voise să spună Ahile, dar era tot pe-acolo. M-am bucurat

când corăbierul de veghe strigă „Pământ!”.

În seara aceea, după cină, Ahile se întinse pe pat.

— Ce crezi despre toți oamenii aceia pe care o să-i cunoaștem?

— Nu știu.

— Mă bucur măcar că am scăpat de Diomede.

— Și eu.

Îl lăsaserăm pe rege în capătul de miazănoapte al insulei Euboia, ca să-și aștepte oastea ce sosea din Argos.

— Nu-mi inspiră încredere.

— Cred c-o să ne lămurim curând cu cine-avem de-a face, spuse Ahile.

Am rămas tăcuți o clipă, cu gândul la asta. Afară se auzeau primii picuri de ploaie, răpăind slab pe pânza cortului.

— Odiseu spunea c-o să fie furtună la noapte.

O furtună egeeană, ce urma să se sfârșească iute. Corabia era bine ancorată la țărm, iar mâine avea să se însenineze iarăși.

Ahile se uita la mine.

— Aici părul ți-e mai tot timpul zburlit, îmi spuse atingându-mă în spatele urechii. Nu cred că ți-am zis vreodată cât de mult îmi place.

Acolo unde mă atinseseră degetele sale, am simțit o furnicătură.

— Nu mi-ai zis, i-am răspuns.

— Ar fi trebuit. Își trecu degetele în jos, spre scobitura din josul gâtului meu, plimbându-le ușor peste vinele ce-mi pulsau. Dar ăsta? Ți-am zis ce cred despre locul ăsta de aici?

— Nu, am răspuns.

— Dar de ăsta sigur ți-am zis. Își coborî mâna spre mușchii de pe piept și mi-am simțit pielea încălzită de degetele lui. De ăsta ți-am zis?

— Despre ăsta, da, am răspuns vorbind nițel întretăiat.

— Dar ăsta? Mâna îi zăbovi pe coapse, desenând o linie în jos. De ăsta ți-am zis?

— Da.

— Dar ăsta? De ăsta sigur n-aș fi uitat, urmă el zâmbind pisicește. Spune-mi că n-am uitat.

— N-ai uitat.

— Mai e și ăsta. Mâna i se oprise. De ăsta sigur ți-am zis.
— Mai zi-mi, i-am răspuns închizând ochii.

Mai târziu, Ahile doarme lângă mine. Furtuna lui Odiseu sosise și pânza aspră a cortului tremură sub palele de vânt. Ascult iar și iar loviturile usturătoare ale valurilor ce-și varsă furia asupra țărmului. Ahile se foiește în somn și aerul se mișcă odată cu el, purtând mirosul dulceag de mosc al trupului său. „Asta îmi va lipsi", îmi spun. „Mai bine mă omor decât să-i duc dorul", îmi spun. „Cât timp ne-a mai rămas?" mă întreb.

Capitolul 16

Am ajuns în Ftia a doua zi. Soarele tocmai ce trecuse de nămiază şi stăteam cu Ahile privind peste parapet.

— Vezi?

— Ce să văd?

Ca de obicei, avea ochii mai ageri decât mine.

— Ţărmul. Arată ciudat.

Când ne-am apropiat, am înţeles de ce. Era ticsit de lume forfotitoare, care se zgâia la noi. Şi larma: mai întâi părea să vină de la valurile spintecate de corabie, un urlet dezlănţuit. Însă cu fiece bătaie de vâslă, se auzea tot mai tare, până când ne-am dat seama că erau glasuri ce strigau ceva. Se auzea iar şi iar. *Prinţul Ahile! Aristos Achaion!*

Când corabia trase la ţărm, în aer se înălţară mii de braţe şi mii de gâtlejuri slobozir urale. Orice alt zgomot – lemnul schelei lovindu-se de stâncă, poruncile mateloţilor – se pierdea în larmă. Ne uitam înmărmuriţi.

Poate chiar de-atunci vieţile noastre n-au mai fost niciodată la fel. Nu dinainte, în Skiros, nici mai înainte, pe Muntele Pelion. Ci aici, când începeam să înţelegem splendoarea ce-l va urma de-a pururi oriunde se va duce. Alesese să devină o legendă vie şi acesta era doar începutul.

Ahile şovăi şi mi-am pus mâna peste a lui, ferind-o de privirea mulţimii.

— Du-te, l-am îndemnat. Te aşteaptă.

Ahile păşi pe schelă, înălţându-şi braţul în semn de salut, şi mulţimea urlă până o lăsă glasul. Parcă mă temeam să nu năvălească pe corabie, însă oştenii îşi făcură loc şi se înşiruiră de-a lungul schelei, croind o cale prin mulţime.

El se întoarse spre mine şi spuse ceva. Nu l-am auzit, dar am înţeles. „Vino cu mine." Am încuviinţat şi am luat-o la pas. De amândouă părţile, mulţimea se izbea de stavila ostaşilor. La capăt ne aştepta Peleu. Avea chipul ud şi nici nu încercă să-şi şteargă lacrimile. Îl cuprinse pe Ahile în braţe şi-l ţinu aşa timp îndelungat.

— Ni s-a întors prinţul! se auzi glasul său, mai adânc decât mi-l aminteam, răsunând până departe, pe deasupra larmei.

Mulţimea se liniştit spre a asculta vorbele regelui.

— Îl întâmpin în faţa voastră pe fiul meu preaiubit, singurul meu moştenitor. El vă va conduce glorios la Troia şi se va întoarce triumfător.

Chiar şi sub soarele fierbinte am simţit că mă ia cu răcoare. „Nu se va mai întoarce." Însă Peleu încă nu ştia asta.

— E bărbat în toată firea şi născut din zeiţă. Aristos Achaion!

Acum nu mai aveam timp să mă gândesc. Oştenii îşi izbeau scuturile cu lăncile, femeile chiuiau, bărbaţii urlau. Am zărit chipul lui Ahile; părea uimit, însă nu-i displăcea. Stătea altfel, am băgat de seamă, cu umerii drepţi, bine înfipt pe picioare. Părea mai în vârstă, chiar mai înalt. Se aplecă să-i şoptească ceva la ureche tatălui său, dar n-am auzit ce spune. Ne aştepta un car – am urcat şi am privit de acolo mulţimea ce venea pe ţărm în urma noastră.

La palat, slujitorii roiau pe lângă noi. Ni se îngădui să mâncăm şi să bem iute ce ni se oferi, apoi am fost duşi în curtea palatului, unde ne aşteptau două mii cinci sute de oşteni. Când ne-am apropiat, îşi înălţară scuturile dreptunghiulare ce sclipeau ca nişte carapace, salutându-şi noul conducător. Acesta era poate lucrul cel mai ciudat – că acum el îi conducea pe toţi. Se cuvenea să le ştie tuturor numele şi poveştile. „Nu mai e doar al meu."

De era cumva tulburat, nici măcar eu nu-mi dădeam seama. L-am urmărit cum îi salută şi le vorbeşte cuvinte răsunătoare, care le semeţeau spinările. Zâmbeau cu gurile până la urechi, adorându-şi prinţul din cap până-n picioare – pletele strălucitoare, mâinile ucigaşe, picioarele iuţi. Se aplecau spre el ca florile spre soare, sorbindu-i splendoarea. Odiseu avusese dreptate: răspândea destulă lumină pentru gloria tuturor.

N-am mai rămas niciodată singuri. Mereu era nevoie de el – să-şi arunce ochii pe listele cu oşteni şi pe cele cu socoteli, să-şi dea cu părerea despre provizii şi biruri. Foinix, bătrânul sfetnic al tatălui său, ne însoţea peste tot, însă lui Ahile i se puneau o mie de întrebări: Cât din asta? Cât din aia? Care să fie căpitanii? Făcea tot ce putea, apoi

dădea de ştire:

— Las tot restul în seama înţeleptului Foinix.

În spatele meu, auzeam cum oftează câte o slujnică. Era şi chipeş, şi bine-crescut.

Ştia că eu nu prea aveam ce face pe aici. Când mă privea, îi citeam pe chip o părere de rău tot mai mare. Nu uita niciodată să-mi pună la îndemână tăbliţele şi să-mi ceară părerea, însă nu-i uşuram deloc treaba, căci rămâneam în spate, nepăsător şi tăcut.

Dar nici acolo nu scăpam. Prin toate ferestrele se revărsa larma neîntreruptă a oştenilor fălindu-se, pregătindu-se de luptă, ascuţindu-şi lăncile. Îşi luaseră numele de mirmidoni, „oamenii-furnici", un vechi titlu de cinste. Încă un lucru pe care Ahile trebuise să mi-l lămurească – legenda potrivit căreia Zeus îi făurise pe locuitorii Ftiei din furnici. Îl priveam cum mărşăluiesc veseli, şir după şir. Îi vedeam cum visează la prada bogată cu care aveau să se întoarcă şi la glorie. Noi nu aveam asemenea visuri.

Mi-am luat obiceiul să mă fac nevăzut. Pe când ajutoarele îl însoţeau mai departe, eu găseam câte un pretext ca să rămân în urmă: o mâncărime sau o curea desfăcută la sandală. Goneau înainte fără să mă vadă, dădeau colţul, iar eu rămâneam deodată singur, din fericire. O apucam pe coridoarele întortocheate pe care le învăţasem cu amar de ani în urmă şi ajungeam recunoscător în odaia noastră pustie. Acolo mă lungeam pe podeaua rece de piatră şi închideam ochii. Nu puteam să mă abţin să-mi închipui cum avea să sfârşească: de lance sau de spadă, ori strivit de un car de luptă. Sângele ce-i ţâşnea şuvoi din inimă.

Într-o seară din a doua săptămână, pe când stăteam somnoroşi în pat, l-am întrebat:

— Cum îi vei spune tatălui tău? Despre profeţie?

În liniştea nopţii, vorbele răsunară puternic. O clipă, rămase nemişcat. Apoi zise:

— Nu cred c-am să-i spun.

— Niciodată?

Clătină din cap, o umbră aproape nevăzută.

— Nu are ce să facă. Doar să se întristeze.

— Dar mama ta? N-o să-i zică?

— Nu, spuse el. Printre altele, în ultima zi petrecută în Skiros am pus-o să-mi tăgăduiască şi asta.

M-am încruntat. Nu-mi spusese.

— Ce ţi-a mai făgăduit?

L-am văzut că şovăie, dar între noi nu era loc de minciună, niciodată.

— Am rugat-o să te ocrotească, îmi răspunse. După aceea.

M-am uitat lung la el, cu gura uscată.

— Şi ce-a spus?

Iarăşi tăcere. Apoi, atât de încet încât îmi puteam imagina cum i se îmbujorează obrajii de ruşine, îmi răspunse:

— Nu s-a învoit.

Mai târziu, în timp ce el dormea, iar eu vegheam sub stele, m-am gândit la ce-mi spusese. Mă încălzea să ştiu că o rugase – alunga ceva din răceala acestor zile din palat, unde toată lumea voia să ştie doar de el, şi nimeni de mine.

Cât despre răspunsul zeiţei, nu-mi păsa. Ce nevoie aveam de ajutorul ei? Nu voiam să continui să trăiesc după ce el va muri.

Trecură şase săptămâni – cele şase săptămâni cât dură să fie orânduită oştirea, să fie înzestrate corăbiile, să fie încărcate provizii şi veşminte de-ajuns pentru toată vremea cât va ţine războiul: un an, poate doi. Asediile erau întotdeauna de lungă durată.

Peleu stăruia ca Ahile să ia doar tot ce-i mai bun. Dădu o avere pe platoşe, de-ajuns cât pentru şase-şapte bărbaţi. Erau pieptare din bronz bătut, pe care erau gravaţi lei şi un phoenix ridicându-se din cenuşă, cnemide din piele tare pentru picioare, încinse cu aur, coifuri cu panaş din păr de cal, o spadă argintată, zeci de vârfuri de lance şi două care de luptă uşoare, ce urmau a fi trase de un atelaj de patru cai, printre care şi perechea pe care o primise Peleu de la zei ca dar de nuntă. Îi chema Xanthos şi Balios, Auriul şi Bălţatul, şi dădeau ochii peste cap de nerăbdare când nu goneau slobozi. Ne dădu şi un vizitiu, un băiat mai tânăr decât noi, însă trupeş, ce se ştia a fi iscusit la strunirea cailor nărăvaşi. Îl chema Automedon.

Şi, în sfârşit, mai era o lance lungă, din frasin decojit şi lustruit până ajunsese să lucească precum o flacără cenuşie. De la Chiron,

spusese Peleu când i-o întinsese fiului său. Ne-am aplecat asupra ei, trecându-ne degetele pe ea, ca pentru a simți prezența centaurului. Pesemne că un dar atât de minunat îi luase săptămâni de șlefuire iscusită; probabil că începuse lucrul aproape imediat după plecarea noastră. Cunoștea oare ce destin îl așteaptă pe Ahile sau doar ghicise? Pe când stătea singur în peștera lui trandafirie, ajunsese cumva la el vreo frântură de profeție? Poate că doar presupusese, cu amărăciunea obișnuinței – le predase muzica și medicina atâtor băieți, care, odată ajunși în lume, făcuseră doar moarte de om.

Însă lancea aceasta frumoasă nu fusese meșteșugită cu amărăciune, ci cu dragoste. N-avea să se potrivească niciunei alte mâini decât celei a lui Ahile și greutatea era doar pe potriva tăriei lui. Și cu toate că era ascuțită și ucigătoare la vârf, lemnul ne luneca sub degete precum cadrul zvelt și bine uns al unei lire.

În sfârșit, sosi ziua plecării. Corabia noastră era o frumusețe și chiar mai splendidă decât a lui Odiseu – mlădie și iute ca un tăiș de pumnal spintecând marea. Era bine afundată în apă, grea de mâncare și de felurite alte provizii.

Iar aceea era doar corabia comandantului. Alături de ea alte patruzeci și nouă, o așezare din lemn, pluteau pe apele portului Ftiei. Podoabele de la prore alcătuiau un bestiar de jivine, nimfe și făpturi încrucișate, iar catargele se înălțau la fel de sus precum copacii din care fuseseră cioplite. La prova fiecărei corăbii stătea drept câte un căpitan proaspăt uns, salutându-ne pe când treceam pe chei spre nava noastră.

Ahile pășea în frunte, cu himationul purpuriu fluturându-i în briza mării, urmat de Foinix și de mine – aveam, de asemenea, o mantie nouă și-l sprijineam pe bătrân. Mulțimea ne ovaționa, pe noi și pe oștenii noștri, în timp ce urcau pe corăbii. Pretutindeni în jur se strigau ultime făgăduieli: de glorie, de bogății jefuite și aduse acasă din bogata cetate a lui Priam.

Peleu stătea pe țărm, cu brațul ridicat în semn de rămas-bun. Ahile se ținuse de cuvânt și nu-i vorbise despre profeție, doar îl îmbrățișase strâns, ca pentru a-l absorbi în piele. Și eu îi cuprinsesem trupul vânos și ciolănos. „Așa o să ajungă și Ahile când o să fie bătrân”, îmi

spusesem. Apoi îmi amintisem că el nu va îmbătrâni niciodată.

Lemnul corabiei era încă lipicios de rășină. Ne-am aplecat peste parapet ca să facem cu mâna ultima oară, simțind pe pântece lemnul încălzit de soare. Mateloții săltară ancora solidă și albită de ciripede și slăbiră pânzele. Apoi se așezară în dreptul vâslelor ce mărgineau corabia ca niște gene și așteptară să audă numărătoarea. Tobele începură să bată, iar vâslele se înălțară și coborâră, ducându-ne la Troia.

Capitolul 17

Însă mai întâi am ajuns la Aulis, un istm destul de lung cât să putem ancora toate corăbiile odată. Agamemnon dorise să-şi reunească toate trupele într-un singur loc înainte de a porni pe mare. Poate ca un simbol: puterea vădită a Greciei Dezonorate.

După ce fuseserăm frământaţi cinci zile de apele zbuciumate ale coastei eubee, am ajuns la ultimul cot al uscatului şerpuitor şi am zărit Aulis. Se vedea tot deodată, de parcă fusese smuls un văl: ţărmul ticsit de vase de toate mărimile, culorile şi formele, iar pe uscat un covor mişcător din mii şi mii de oameni. Mai departe, crestele de pânză ale corturilor se înălţau până-n zare, cu flamuri colorate ce indicau pavilioanele regilor. Oamenii noştri se opinteau în vâsle, purtându-ne către ultimul loc rămas liber pe ţărmul înţesat, care era suficient de încăpător pentru flota noastră. De la pupele a cincizeci de nave fură azvârlite ancorele.

Se auziră sunete de corni. Mirmidonii de pe celelalte corăbii înaintaseră deja prin apă către ţărm. Acum stăteau la marginea apei, cu tunicile albe fluturând în vânt, înconjurându-ne. La un semnal neauzit, începură să intoneze numele prinţului lor, două mii cinci sute de oameni într-un glas. *A-hi-le!* De-a lungul întregului ţărm, se întoarseră capete – spartani, argolideni, micenieni şi toţi ceilalţi. Ştirea se răspândi văzând cu ochii, de la unul la altul. „A sosit Ahile."

Pe când corăbierii coborau schela, am urmărit cum se strâng laolaltă regii şi oştenii. De la distanţă nu vedeam chipurile princiare, însă am recunoscut flamurile pe care le purtau în faţa lor scutierii: flamura galbenă a lui Odiseu, cea albastră a lui Diomede şi apoi cea mai viu colorată şi mai mare – un leu pe fond purpuriu, simbolul lui Agamemnon şi al cetăţii Micene.

Ahile mă privi şi respiră adânc – mulţimea urlătoare din Ftia era nimica toată pe lângă cea de aici. Însă era pregătit. O vedeam în felul în care i se umfla pieptul şi în verdele fioros al ochilor. Se duse la schelă şi rămase pe ea. Mirmidonii continuau să strige şi nu erau singurii; li se mai alăturaseră şi alţii din mulţime. Un căpitan al mirmidonilor îşi duse mâinile pâlnie la gură şi urlă:

— Prinţul Ahile, fiul regelui Peleu şi al zeiţei Thetis. *Aristas Achaion!*

Parcă drept răspuns, aerul se schimbă. Soarele ieşi strălucitor din nori şi se revărsă asupra lui Ahile, pe plete, pe spate şi pe piele, preschimbându-l în aur. Dintr-odată, păru mai impunător, iar tunica sa boţită de drum se netezi până ajunse să răspândească o lumină albă şi curată, ca o pânză de corabie. În lumină, pletele lui păreau a flutura ca o flacără.

Oamenii scoaseră exclamaţii uluite; izbucniră şi mai multe ovaţii. „Thetis", mi-am zis. Doar ea putea fi. Îi dădea în vileag firea zeiască, ce i se întindea pe fiecare bucăţică de piele, ca un balsam. Îşi ajuta fiul să se scalde în gloria sa atât de scump plătită.

Vedeam că pe buzele lui miji un surâs. Îi plăcea, savura adoraţia mulţimii. Nu ştia se ce întâmplă, mi-a mărturisit mai târziu, însă nu îşi puse nicio întrebare; nu i se păru nimic ciudat.

Prin inima mulţimii i se deschise o cale până la locul unde se aflau regii. Fiecare prinţ nou-sosit trebuia să se prezinte în faţa celor de-o seamă cu el şi în faţa căpeteniei supreme a aheilor, iar acum era rândul lui Ahile. Străbătu schela, o luă prin dreptul oştenilor dezlănţuiţi şi se opri la trei metri de regi. Eu mă aflam niţel mai în spate.

Agamemnon ne aştepta. Avea nasul încovoiat şi ascuţit ca un cioc de vultur, iar ochii îi scăpărau de o isteţime lacomă. Era zdravăn, pieptos, cu picioarele bine înfipte în pământ. Părea călit, însă şi tocit, parcă mai bătrân decât cei patruzeci de ani pe care ştiam că-i are. De-a dreapta lui, în locul de onoare, se aflau Odiseu şi Diomede. La stânga stătea fratele său, Menelau, regele Spartei, pentru care pornise războiul. Roşul aprins pe care-l ştiam din sala cea mare a lui Tindar era înspicat acum cu fire cărunte. Ca şi fratele său, era înalt şi vânjos, cu umeri puternici de bou ce a tras la jug. Ochii întunecaţi şi nasul încovoiat al neamului său păreau îndulcite pe chipul lui. Riduri surâzătoare îi brăzdau faţa şi era chipeş, pe când fratele său nu era.

Singurul alt rege pe care l-am putut recunoaşte cu siguranţă fu bătrânul Nestor, care avea bărbia tivită cu o barbă albă şi rară şi ochii încă ageri pe chipul bătut de vreme. Era cel mai în vârstă dintre toţi, din câte se zvonea, şi supravieţuise cu dibăcie la o mie de scandaluri,

de bătălii și de răzmeriţe. Domnea peste fâșia nisipoasă a Pilosului, de al cărei tron se agăţa cu încăpăţânare, spre dezamăgirea a zeci de fii ce îmbătrâneau treptat, în timp ce el zămislea alţii și alţii din faimoasele sale vintre aproape secate. Doi dintre fiii aceia îi sprijineau braţele și-și făceau loc printre alţi regi ca să ajungă în frunte. Pe când ne privea, barba jumulită i se umfla sub răsuflarea înviorată. Tare-i mai plăcea tărăboiul!

Agamemnon păși în faţă. Deschise braţele în gest de bun-venit și rămase într-o aşteptare regească, pentru a-și primi plecăciunile smerite și legămintele de credinţă ce i se cuveneau. Se cădea ca Ahile să îngenuncheze și să i le ofere.

El nu îngenunche. Nu îl salută în gura mare pe măritul rege, nici nu înclină capul, nici nu-i oferi vreun dar. Nu făcu decât să stea drept, cu bărbia sumeţită mândru, dinaintea tuturor.

Fălcile lui Agamemnon se încleștară; arăta ridicol aşa, cu braţele întinse, și o știa prea bine. M-am uitat iute la Odiseu și la Diomede și am văzut că privirile lor trimiteau mesaje tăioase. Împrejur se întinse o tăcere stânjenită. Oamenii se uitau unii la alţii.

Îmi încleștasem mâinile la spate și priveam jocul pe care alesese să-l joace Ahile. Cu chipul parcă dăltuit în piatră, îl prevenea din ochi pe regele micenian: „Mie nu-mi dai tu porunci". Tăcerea se tot lungea, dureroasă și sufocată, ca un cântăreţ care nu mai termină odată ultima notă din melodie.

Apoi, chiar când Odiseu se pregătea să intervină, vorbi Ahile:

— Eu sunt Ahile, fiul lui Peleu, din sânge de zeu, cel mai vrednic dintre greci. Am venit să-ţi aduc victoria.

O clipă de tăcere uimită, apoi oștenii își arătară încuviinţarea urlând. Mândria ne era pe plac, căci eroii nu sunt niciodată smeriţi.

Agamemnon privea cu ochi goi. Și dintr-odată se ivi Odiseu, lăsându-și pe umărul lui Ahile mâna grea, care încreţi pânza, în vreme ce cu glasul netezea aerul:

— Agamemnon, păstor de popoare, ţi l-am adus pe prinţul Ahile pentru a-ţi jura credinţă.

Îl preveni din ochi pe Ahile: „Încă nu e prea târziu". Însă Ahile doar zâmbi și păși înainte, încât mâna lui Odiseu îi căzu de pe umăr.

— Am venit de bunăvoie pentru a te ajuta să-ţi atingi ţelul, spuse

el sus şi tare. Apoi se întoarse către mulţimea din jur: Este o onoare să lupt laolaltă cu atâţi războinici de frunte din regatele noastre.

Urmară alte urale tumultuoase, prelungi, care se potoliră cu greu. Şi în sfârşit, din chipul colţuros al lui Agamemnon se auzi glasul său, pe care şi-l strunise cu-ndelungă răbdare.

— Am într-adevăr cea mai măreaţă oştire din lume. Fii bine-venit în rândurile ei, tinere prinţ din Ftia. Avea un zâmbet tăios. Păcat că ţi-a luat atât să ajungi.

Era o insinuare aici, însă Ahile nu apucă să răspundă. Agamemnon grăi iarăşi, înălţându-şi vocea peste noi toţi:

— Bărbaţi ai Greciei, destul am zăbovit. Mâine plecăm la Troia. Mergeţi în tabere şi pregătiţi-vă.

Apoi ne întoarse spatele şi se îndepărtă, mergând pe ţărm. Regii din suita lui îl urmară, risipindu-se pe la corăbii – Odiseu, Diomede, Nestor, Menelau şi alţii. Însă unii rămaseră să-l cunoască pe noul erou: Euripilos din Tesalia şi Antiloh din Pilos, Meriones din Creta şi Podaleirios tămăduitorul. Bărbaţi atraşi de dorinţa de glorie sau înlănţuiţi de jurăminte, veniţi din toate cotloanele regatelor noastre. Mulţi erau aici de luni de zile, aşteptând să crească grosul oştirii. După atâta plictiseală, spuseră ei, privindu-l şiret pe Ahile, se bucurau de orice distracţie nevinovată. Mai ales pe seama lui...

— Prinţe Ahile, îi întrerupse Foinix. Iertare că mă vâr în vorbă. M-am gândit că vei dori să ştii că ţi se pregăteşte tabăra.

Glasul înţepat arăta că nu-i încuviinţa deloc fapta, însă n-avea să-l mustre de faţă cu alţii.

— Mulţumesc, vrednice Foinix, spuse Ahile. Şi-acum, dacă ne-ngăduiţi...

Desigur, desigur. Vor veni mai târziu sau mâine. Vor aduce vinul lor cel mai bun, ca să-l bem împreună. Ahile le strânse mâinile, făgăduind să facă întocmai.

În tabără, mirmidonii roiau în jurul nostru, cărând calabalâc şi merinde, stâlpi şi pânze de cort. Un bărbat în uniformă veni şi făcu o plecăciune; era un sol al lui Menelau. Regele său nu putea veni, din păcate, însă îl trimisese pe el să ne întâmpine. Eu şi Ahile am schimbat priviri. Era o stratagemă iscusită – nu câştigaserăm

prietenia fratelui său, astfel că Menelau nu venise, totuși se cuvenea să-l întâmpine cumva pe cel mai bun dintre ahei.

— Joacă de ambele părți, i-am șoptit lui Ahile.

— Nu-și poate îngădui să mă jignească, dacă-și vrea soața înapoi, îmi șopti și el.

Primeam să ne arate tabăra? întrebă solul. Da, am răspuns, luându-ne un aer cât mai princiar. Primeam.

Tabăra principală era un haos amețitor, un balamuc în fierbere – flamurile, rufele pe sârmă, pânza corturilor ce fluturau toate fără încetare, trupurile a mii și mii de bărbați ce goneau dintr-o parte în alta. Ceva mai departe se vedea râul, care, de când sosiseră oștirile, își coborâse debitul cu vreun picior, așa cum o dovedea urma veche lăsată pe malul său. Mai era apoi piața centrală, agora, cu un altar și un podium improvizat. În spate de tot, se aflau latrinele – șanțuri lungi și deschise unde roiau bărbați.

Oriunde mergeam, eram priviți cu atenție. Îl urmăream îndeaproape pe Ahile, să văd dacă Thetis îi va scălda iarăși pletele în lumină și îl va face mai vânjos. Dacă a fost așa, n-am băgat de seamă; farmecul, din câte vedeam, îi era firesc: simplu, neîmpodobit, falnic. Le făcea cu mâna oștenilor care se zgâiau la el, zâmbea și-i saluta din mers. Auzeam vorbele șoptite în bărbi, printre dinți sparți și în mâini aspre, făcute pavăză în dreptul gurilor: *Aristos Achaion.* Era el oare așa cum făgăduiseră Odiseu și Diomede că va fi? Credeau ei oare că mădularele lui mlădii vor putea ține piept armatei troiene? Chiar putea un băiat de șaisprezece ani să fie cel mai vrednic războinic dintre noi? Și pretutindeni unde vedeam întrebările, am văzut și răspunsurile. Da, încuviințau ei unul spre celălalt, da, da.

Capitolul 18

În noaptea aceea m-am trezit sufocat. Eram scăldat în sudoare şi în cort se făcuse o zăpuşeală greu de suportat. Ahile, cu pielea la fel de jilavă, dormea lângă mine.

Am ieşit din cort, dornic să simt briza mării. Însă şi aici aerul era apăsător şi umed. Era ciudat de linişte. Nu auzeam nicio pânză fluturând, niciun clinchet de ham desfăcut. Până şi marea era mută, de parcă valurile nu se mai izbeau de ţărm. Dincolo de talazuri, era netedă ca o oglindă de bronz lustruit. Nu adia nici pic de vânt, mi-am dat seama. Asta era ciudăţenia. Aerul ce mă apăsa nu se mişca deloc, nici măcar ca un curent uşor. „Dac-o ţine aşa", mi-amintesc că mi-am zis, „n-o să putem pleca mâine."

M-am spălat pe faţă, bucurându-mă de răcoarea apei, apoi m-am întors la Ahile şi la somnul agitat şi nedătător de odihnă.

A doua zi dimineaţă a fost la fel. Mă trezesc într-o baltă de sudoare, cu pielea zbârcită şi încinsă. Sorb recunoscător apa pe care ne-o aduce Automedon. Ahile se trezeşte şi-şi trece mâna peste fruntea udă. Se încruntă, iese, revine.

— Nu bate deloc vântul.

Încuviinţez din cap.

— N-o să plecăm azi.

Ai noştri sunt vâslaşi puternici, însă nici măcar ei nu-s în stare să ne poarte pe valuri o zi întreagă. Ca să ajungem la Troia, avem nevoie de vânt.

Vântul nu vine. Nici în ziua aceea, nici noaptea, nici a doua zi. Agamemnon e silit să anunţe în piaţă că plecarea se amână din nou. Şi ne făgăduieşte că vom pleca de îndată ce va bate iarăşi vântul.

Însă vântul nu revine şi pace. Suferim încontinuu din cauza arşiţei, iar aerul pare o pală de foc ce ne pârjoleşte plămânii. Nici nu băgaserăm de seamă cât de opărit e nisipul, cât de aspre ne sunt păturile. Nervii se întind dureros şi izbucnesc gâlcevi. Eu şi Ahile stăm tot timpul în apa mării, căutând mica alinare pe care ne-o oferă.

Pe măsură ce zilele trec, frunţile ni se încreţesc de griji. Două

săptămâni fără pic de vânt este nefiresc, însă Agamemnon nu face nimic.

— Am să vorbesc cu mama, spune până la urmă Ahile.

Stau și asud în cort așteptând s-o cheme. Când se întoarce, îmi spune:

— De la zei ni se trage.

Însă mama lui nu vrea – nu poate – să spună cine-i vinovatul.

Mergem la Agamemnon. Regele e roșu ca racul de la zăpușeală și se mânie mereu – din pricina vântului, a oștirii neliniștite, a oricui îi dă prilejul.

— Știi că mama este zeiță, îi spune Ahile.

Agamemnon dă să mârâie ceva. Odiseu îl potolește, așezându-i o mână pe umăr.

— Ea spune că vremea aceasta e nefirească. Că este o solie de la zei.

Știrea nu-i este deloc pe plac lui Agamemnon, care ne săgetează din priviri și ne face semn să plecăm.

Trece o lună obositoare de somn asudat și zile zăpușitoare. Pe chipurile oamenilor se citește furie cruntă, dar nimeni nu se mai încaieră – e prea cald. Toți zac în întuneric și se dușmănesc.

Mai trece o lună. Cred că înnebunim încet cu toții, sufocați sub apăsarea aerului neclintit. Cât mai putem s-o ducem așa? E groaznic – văzduhul orbitor ce ne ține oștirea, vipia pe care-o tragem în piept cu fiecare respirație. Până și noi doi, stând în cort și născocind o sută de jocuri, ne simțim văduviți și pustiiți. Când o să se sfârșească?

Până la urmă, sosește o veste. Agamemnon a vorbit cu marele preot Calhas. Îl știm – e mărunțel, cu barbă castanie jumulită. O pocitanie cu față de dihor și năravul de a-și umezi buzele cu vârful limbii înainte de-a vorbi. Însă mai hâzi decât orice îi sunt ochii albastru-strălucitor. Cine îi vede, tresare speriat. Asemenea lucruri sunt ciudate. Mare noroc a avut că nu l-au ucis de cum s-a născut.

Calhas crede că am jignit-o pe zeița Artemis, însă nu spune de ce. Oferă povața obișnuită: o jertfă grandioasă. Vitele sunt adunate pe dată și se amestecă vinul cu miere. La următorul sfat, Agamemnon ne dă de știre că și-a poftit fiica să conducă ceremonia. Ea o slujește pe Artemis, e cea mai tânără femeie care a fost unsă ca preoteasă și

poate că va reuși s-o îmbuneze pe zeița mâniată.

Apoi auzim mai multe, că fata este adusă din Micene nu doar pentru ceremonie, ci pentru a fi măritată cu unul dintre regi. Nunțile sunt întotdeauna bine-venite, pe placul zeilor, poate că va ajuta și asta.

Agamemnon ne cheamă la el în cort. E boțit și puhav la chip, părând, după piele, să nu fi închis de mult ochii. Nasul îi e tot roșu de la zăduf. Lângă el șade Odiseu, netulburat ca întotdeauna.

Agamemnon își drege glasul.

— Prințe Ahile, te-am chemat să-ți propun ceva. Poate-ai auzit că... Se oprește, își drege iarăși glasul. Am o fiică, Ifigenia o cheamă. Aș dori să ți-o dau de soață.

Ne holbăm la el. Ahile deschide gura, o închide la loc.

— Agamemnon îți face o mare cinste, prințe din Ftia, spune Odiseu.

— Așa este și-i mulțumesc, se bâlbâie Ahile, care arareori e prins pe picior greșit.

Se uită la Odiseu și știu ce gândește: Cum rămâne cu Deidameia? Ahile este deja însurat, cum Odiseu știe prea bine.

Însă regele Itacăi încuviințează ușor din cap, ca să nu-l vadă Agamemnon. Trebuie să ne prefacem că prințesa din Skiros nu există.

— Mă simt onorat că te-ai gândit la mine, spune Ahile încă șovăitor.

Mă privește iute, întrebător. Odiseu îl vede, nimic nu-i scapă.

— Din păcate, n-o să petreceți decât o seară împreună, iar după aceea ea va trebui să plece. Deși, desigur, multe se pot întâmpla într-o singură noapte.

Zâmbește. Este singurul care o face.

— Cred că ne-ar prinde bine o nuntă, grăiește rar Agamemnon. Și familiilor noastre, și oștenilor.

Își ferește ochii de privirile noastre.

Ahile mă urmărește să vadă ce răspund; va refuza, dacă asta vreau. Simt o înțepătură slabă de gelozie. „N-o să fie decât o noapte", îmi spun. „Așa se va înălța în rang și în putere și va fi pace cu Agamemnon. N-o să însemne nimic." Încuviințez ușor, cum făcuse Odiseu mai înainte.

Ahile întinde mâna.

— Mă învoiesc, Agamemnon. Va fi o cinste să te am ca socru.

Agamemnon îi strânge mâna. Îi urmăresc ochii – reci şi aproape trişti. Mai târziu, îmi voi aminti de ei.

Îşi drege glasul a treia oară.

— Ifigenia e o fată vrednică, spune.

— Nu mă îndoiesc, încuviinţează Ahile. Voi fi onorat să o am soaţă.

Agamemnon încuviinţează din cap, făcându-ne semn că ne putem retrage; plecăm. „Ifigenia." Un nume cadenţat, ca sunetul copitelor pe stâncă, iute, însufleţit, fermecător.

Ea sosi peste câteva zile, păzită de străjeri micenieni sumbri, mai vârstnici, nepotriviţi pentru război. În vreme ce carul i se apropia de tabără, zornăind pe drumul stâncos, oştenii ieşiră să privească. Trecuse ceva timp de când cei mai mulţi nu mai văzuseră o femeie. Îi sorbiră din ochi gâtul mlădiu, glezna dezgolită în goană, mâinile ce-i netezeau gingaşe rochia de mireasă. Ochii căprui îi străluceau de nerăbdare; doar venea să se mărite cu cel mai vrednic dintre ahei.

Nunta avea să se ţină în agora noastră încropită, pe podiumul pătrat din lemn, în spatele căruia se înălţase un altar. Carul se apropia, trecând prin dreptul oştenilor ce dădeau buzna. Agamemnon stătea pe podium, cu Odiseu şi Diomede de-o parte şi de cealaltă; Calhas se afla în apropiere. Ahile aştepta în locul unde se cuvenea să stea mirii, într-o parte a podiumului.

Ifigenia coborî graţioasă din car, păşind pe pardoseala din scânduri. Era foarte tânără, nici nu împlinise paisprezece ani, şi alterna între calmul preotesei şi neastâmpărul copilei. Îşi cuprinse îndată tatăl cu braţele, îşi trecu degetele prin părul lui şi-i şopti ceva râzând. Nu vedeam chipul lui Agamemnon, însă mâinile cu care îi strângea umerii gingaşi păreau încordate.

Numai zâmbet şi plecăciune, Odiseu şi Diomede înaintară, salutând-o, iar ea le răspunse politicos, însă nerăbdătoare. Deja îşi căuta din ochi soţul făgăduit. Îl dibui uşor, căci ochii îi fură atraşi de pletele lui aurii. Când îl văzu, zâmbi.

Sub privirea ei, Ahile păşi pentru a-i veni în întâmpinare, ajungând

acum la marginea podiumului. Ar fi putut s-o atingă și am văzut că asta intenționa; am văzut cum își întinde mâna spre degetele ei subțiri, delicate ca scoicile lustruite de mare.

Apoi fata se împletici. Țin minte că Ahile s-a încruntat. Țin minte că a dat s-o prindă.

Însă nu se împiedicase. Era târâtă spre altarul din spatele ei. Nimeni nu-l văzuse pe Diomede urnindu-se din loc, însă acum o înșfăcase, cu mâna ce părea uriașă pe gâtlejul ei, și o așeza pe dalele de piatră. Era prea cutremurată ca să se zbată, ca să-și dea seama ce se petrece. Agamemnon își smulse de la cingătoare ceva care străluci în soare când îl ridică.

Tăișul pumnalului i se repezi la gâtlej și sângele împroșcă altarul, revărsându-se pe rochie. Ifigenia se înecă, încercă să vorbească, dar nu putu. Trupul i se zvârcolea și tremura ca varga, însă era țintuită de mâinile regelui. Într-un sfârșit începu să se potolească, zvâcni fără vlagă din picioare, iar la urmă încremeni.

Mâinile lui Agamemnon erau pline de sânge.

— Zeița e îmbunată, grăi el în tăcerea ce se lăsase.

Cine știe ce s-ar fi putut întâmpla atunci? Aerul duhnea a moarte, un iz de sare și de fier. Jertfele omenești erau o grozăvie interzisă cu multă vreme în urmă pe pământurile noastre. Propria lui fiică. Eram îngroziți, furioși, gata să vărsăm și noi sânge.

Nici n-am apucat să ne urnim din loc și am simțit ceva pe obraji. Am șovăit nesiguri și am simțit-o din nou. Ușoară, răcoroasă, boarea cu miros de mare. Un murmur trecu printre oșteni. „Vântul. Bate vântul." Fălcile se descleștară, mușchii se destinseră. „Zeița e îmbunată."

Ahile părea încremenit, țintuit locului lângă podium. L-am luat de braț și l-am tras, prin mulțime, spre cort. Avea ochii rătăciți și chipul stropit de sângele Ifigeniei. Am umezit o cârpă și am dat să-l șterg, dar mă prinse de mână.

— Aș fi putut să-i opresc, zise. Era livid și răgușit. Aș fi putut s-o salvez.

— N-aveai de unde să știi, am spus clătinând din cap.

Își îngropă fața în palme și amuți. L-am ținut în brațe, șoptindu-i tot ce-mi veni în minte, ca să-l liniștesc.

După ce-şi spălă mâinile murdare şi-şi schimbă veşmintele pline de sânge, Agamemnon ne chemă înapoi în piaţă. Artemis, ne spuse el, privise cu ochi răi vărsarea de sânge pe care o punea la cale oştirea aceasta imensă. Pentru aceea pretinsese o răscumpărare pe măsură, înainte. Vacile nu erau de-ajuns. Se cerea o fecioară, o preoteasă, sânge omenesc care să spele alt sânge omenesc, iar cea mai potrivită era fata cea mare a conducătorului.

Ifigenia ştiuse, spuse el, şi se învoise. Cei mai mulţi oameni nu fuseseră destul de aproape ca să fi văzut frica şi mirarea din ochii ei. Din fericire, crezură minciuna căpeteniei lor.

O arseră în seara următoare pe un rug de chiparos, copacul zeilor noştri cei mai întunecaţi. Agamemnon destupă o sută de butii de vin ca să sărbătorească; a doua zi dimineaţă, odată cu retragerea apelor, urma să pornim spre Troia. În cortul nostru, Ahile adormi ostenit cu capul în poala mea. L-am mângâiat pe frunte, privindu-i chipul frământat de vise. Într-un colţ îi zăcea tunica însângerată de mire. Când mă uitam la ea, la el, îmi simţeam pieptul încins şi strâns. Era prima moarte pe care o văzuse cu ochii lui. I-am coborât încet capul din poală şi m-am ridicat.

Afară, bărbaţii cântau şi răcneau tot mai beţi. Pe ţărm, rugul ardea cu flăcări înalte, hrănite de vânt. Am pornit pe lângă focurile mai mici, pe lângă oştenii ce mergeau împleticit. Ştiam încotro o apucasem.

În faţa cortului său erau străjeri, care însă picoteau.

— Cine eşti? întrebă unul dintre ei, tresărind.

Am păşit pe lângă el şi am dat deoparte pânza de la intrare.

Odiseu se întoarse către mine. Stătea în picioare la o măsuţă, cu degetul pe o hartă. Avea lângă el o farfurie cu mâncare, pe jumătate golită.

— Bine-ai venit, Patrocle. Nu-i nimic, îl cunosc, îi spuse străjii ce bâlbâia iertăciuni în spatele meu. Aşteptă să plece. M-am gândit că o să vii.

— Ai zice aşa indiferent de ce ai gândi, am pufnit eu dispreţuitor.

— Şezi dacă vrei, mă îndemnă surâzând. Terminam cina.

— I-ai lăsat s-o ucidă, i-am azvârlit eu.

— Ce te face să crezi că i-aș fi putut opri? mă întrebă trăgând un scaun la masă.

— I-ai fi oprit, dac-ar fi fost vorba despre fiica ta.

Simțeam că-mi scapără ochii. Îl voiam ars.

— N-am nicio fiică.

Rupse o bucată de pâine și o înmuie în sos. Mâncă.

— Soața ta atunci. Dac-ar fi fost soața ta?

— Ce vrei să zic? spuse, ridicându-și ochii. Că n-aș fi făcut-o?

— Da.

— N-aș fi făcut-o. Însă poate că de asta este Agamemnon rege în Micene, iar eu domnesc doar în Itaca.

Răspunsurile îi veneau cu prea mare ușurință. Răbdarea lui mă înfuria.

— Moartea ei îți atârnă deasupra capului.

Strâmbă ironic din gură.

— Îmi acorzi o însemnătate prea mare. Nu sunt decât un sfetnic, Patrocle. Nu căpetenia supremă.

— Ne-ai mințit.

— În legătură cu nunta? Da. Altfel, Clitemnestra nu i-ar fi îngăduit fetei să vină.

„Mama rămasă în Argos." Mă năpădiră întrebările, însă îi știam prea bine viclesugul. N-aveam de gând să mă las distras de la furia mea. Am împuns aerul cu arătătorul.

— L-ai dezonorat pe el.

Ahile încă nu se gândise la asta, era prea îndurerat de moartea fetei. Însă eu mă gândisem. Îi pătaseră cinstea prin înșelăciunea lor.

Odiseu flutură din mână.

— Oștenii au și uitat că e amestecat. Au dat totul uitării când sângele fetei a-nceput să curgă.

— Îți convine să gândești așa.

Își turnă vin în pocal și bău.

— Ești supărat pe bună dreptate. Dar de ce ai venit la mine? Nu eu am pus mâna pe pumnal, nici pe fată.

— Era sânge! m-am răstit la el. Pe el, pe fața lui. În gură. Știi cum se simte acum?

— Se mustră că n-a împiedicat totul.

— Desigur! am strigat. Mai că i-a pierit glasul.

— E bun la inimă, ridică din umeri Odiseu. Desigur, o calitate admirabilă. Dacă-i ușurează cât de puțin conștiința, spune-i că nu degeaba l-am pus pe Diomede să stea unde a stat. Pentru ca Ahile să vadă totul prea târziu.

Atât îl uram, încât nu mai aveam grai. Odiseu se aplecă în față.

— Pot să-ți dau un sfat? Dacă într-adevăr îi ești prieten, ajută-l să scape de mila asta. Merge la Troia să ia vieți, nu să le salveze. Mă țintuia cu ochii săi întunecați ca un șuvoi iute. Ahile este o armă, un ucigaș. Nu uita. Poți să te sprijini în lance ca într-un toiag, dar asta nu-i schimbă rostul.

Auzindu-i vorbele, mi s-a tăiat răsuflarea și m-am pomenit că mă bâlbâi:

— Ahile nu e...

— Ba este. Cea mai bună armă făurită de zei. E vremea să afle asta, și tu la fel. Dacă altceva n-ai auzit din ce am spus, ascultă-mă acum. Nu ți-o zic cu răutate.

Nu aveam cum să-i țin piept, lui sau vorbelor lui ce se înfigeau ca ghimpii, de nu le mai puteai smulge.

— Te înșeli, i-am zis.

Nu-mi răspunse, doar mă privi cum îi întorc spatele și dau bir cu fugiții, fără să mai zic nimic.

Capitolul 19

Am plecat a doua zi în zori, cu restul flotei. De la pupa corabiei noastre, ţărmul Aulis părea ciudat de pustiu. Şanţurile latrinelor şi cenuşa din rugul fetei erau singurele semne că trecuserăm pe-acolo. Când se deşteptase dimineaţă, îi dădusem lui Ahile de ştire de spusele lui Odiseu – că n-avea cum să-l fi văzut la timp pe Diomede. Mă ascultă amorţit, cu ochii vineţii, deşi dormise atâta.

— Oricum e moartă, spuse apoi.

Acum mergea încolo şi încoace pe punte, în spatele meu. Încercam să-i arăt una, alta – delfinii ce goneau pe lângă noi, norii umflaţi de ploaie din zare –, însă era nepăsător, neascultându-mă prea atent. Mai târziu l-am văzut cum stă singur, repetând paşi de luptă şi vânturându-şi încruntat spada.

În fiecare seară, aruncam ancora în alt port; corăbiile noastre nu erau clădite pentru călătorii îndelungate pe mare, ca să stea afundate în apă zile în şir. Nu-i vedeam decât pe oştenii noştri din Ftia şi pe argolidenii lui Diomede. Flota se împărţise, astfel încât să nu fie silită o singură insulă să găzduiască toată oştirea. Eram sigur că nu era o întâmplare că regele Argosului fusese desemnat să ne însoţească. „Îşi închipuie c-o să fugim?" L-am ocolit pe cât puteam, iar el păru mulţumit să ne dea pace.

Insulele mi se păreau toate aidoma – faleze înalte, albite, ţărmuri aşternute cu pietriş ce ne scrijelea carenele cu unghii de cretă. Adesea erau năpădite de tufişuri ţepoase, mărunte, ce se luptau să-şi facă loc printre măslini şi chiparoşi. Ahile de-abia dacă băga ceva de seamă. Stătea încovoiat deasupra scutului său, pe care-l lustruia de-ţi lua ochii.

În a şaptea zi am ajuns la Lemnos, în faţa gurii înguste a Hellespontului. Uscatul era mai jos decât mai toate insulele noastre, năpădit de mlaştini şi bălţi sufocate de nuferi. Am găsit un heleşteu ceva mai departe de tabără şi ne-am aşezat pe mal. Gâzele tremurau pe întinderea apei şi dintre buruieni pândeau ochi bulbucaţi. Până la Troia mai aveam doar două zile.

— Cum a fost când l-ai ucis pe băiatul acela?

Mi-am ridicat privirea. Avea chipul umbrit de pletele ce se revărsau în ochi.

— Cum a fost? am repetat.

Dădu din cap cu ochii la apă, căutând parcă să-i citească adâncurile.

— Cum ți s-a părut?

— Greu de descris.

Mă luase pe nepregătite. Am închis ochii ca să evoc trecutul.

— Sângele i-a dat iute, asta-mi amintesc. Nu mi-a venit să cred cât de mult era. Avea capul despicat și i se vedea o fărâmă de creier. M-am luptat cu greața ce mă copleșea chiar și acum și am adăugat: Țin minte sunetul țestei izbite de piatră.

— S-a zvârcolit? Ca animalele?

— N-am stat cât să mă uit.

O clipă, Ahile rămase tăcut.

— Tata mi-a spus odată să-i socot animale. Pe oamenii pe care-i ucid.

Am dat să vorbesc, apoi am închis iar gura. Nu-și luă privirea de la întinderea de apă pe care-o veghea.

— Nu cred că pot, spuse el.

Cu simplitate, cum îi stătea în fire. Vorbele lui Odiseu mă apăsau să iasă, grele pe limbă. „Bine", îmi venea să spun. Dar ce știam eu? Eu nu trebuia să-mi câștig nemurirea cu spada. Am păstrat tăcerea.

— Nu mă pot opri s-o văd în fața ochilor, zise el încet. Murind.

Nici eu nu puteam – șuvoiul de sânge roșu țipător, uluirea și durerea din ochii ei.

— Nu va fi mereu așa, m-am auzit spunând. Ea a fost o fată nevinovată. Tu vei lupta cu bărbați, războinici care te vor ucide, dacă nu lovești tu întâi.

Se întoarse către mine cu o privire pătrunzătoare.

— Însă tu n-ai să lupți, chiar dacă ei te vor lovi. Tu urăști asta.

Dac-ar fi venit din partea altuia, m-aș fi simțit jignit.

— Pentru că nu mă pricep, i-am zis.

— Nu cred că doar de asta, îmi răspunse.

Avea ochi verzi-maronii, ca pădurea, și le puteam zări sclipirea aurie chiar și-n lumina tot mai slabă.

— Poate că nu, am zis în sfârșit.

— Dar o să mă ierți?

I-am luat mâna.

— N-am de ce să te iert. N-ai cu ce să mă superi.

Vorbisem fără să mă gândesc, însă am grăit cu toată convingerea pe care-o simțeam în inimă.

Privi în jos o clipă, la mâinile noastre împreunate. Apoi mâna i se smulse dintr-a mea și țâșni pe lângă mine atât de iute, încât nici n-am văzut-o. Se ridică, ținând între degete ceva moale și lung, ca o frânghie udă. Mă uitam fără să înțeleg.

— *Hydros,* spuse Ahile.

Șarpe-de-apă. Era cenușiu-închis, iar capul turtit îi atârna frânt într-o parte. Trupul încă îi tremura ușor; era pe moarte.

M-am simțit năpădit de slăbiciune. Chiron ne pusese să le învățăm pe dinafară sălașele și culorile. Cenușiu-maroniu, malul apelor. Ușor de mâniat. Mușcătură mortală.

— Nici nu l-am văzut, am bâiguit.

Îl azvârli cât colo, lăsându-l să zacă, teșit și pământiu, între ierburi. Îi frânsese gâtul.

— Nu era nevoie, îmi zise. L-am văzut eu.

După aceea, se mai liniști; nu mai dădea târcoale pe punte privind în gol. Însă știam că moartea Ifigeniei încă îl mai apăsa. Pe amândoi ne apăsa. A prins obicei să poarte tot timpul o lance. O azvârlea în aer și o prindea, iar și iar.

Încet, încet, flota se adună la loc. Unele corăbii ocoliseră pe la miazăzi de Lesbos. Altele, tăind de-a dreptul, așteptau deja lângă Sigeum, la nord-vest de Troia. Iar altele o luaseră, ca și a noastră, de-a lungul coastei trace. Din nou uniți, ne-am strâns lângă Tenedos, insula din apropierea țărmului lat al Troiei. Din corabie în corabie, am dat de știre ce plănuia Agamemnon – regii aveau să vină în prima linie, urmați de oștirile lor răsfirate. Până să ne luăm locurile, se iscă haos; trei corăbii se ciocniră și toți își rupseră câteva vâsle în altă carenă.

Până la urmă, am nimerit unde trebuia, între Diomede, la stânga, și Meriones, la dreapta. Începură să se audă tobele și șirul corăbiilor o

luă înainte, mânat de vâsle. Agamemnon poruncise să ne mișcăm încet, să rămânem înșiraţi și să respectăm același ritm. Însă regii noștri încă nu se pricepeau să respecte poruncile altuia și fiecare dintre ei voia să ajungă primul la Troia. Vâslașii asudau din greu în vreme ce căpeteniile îi îndemnau tot mai tare.

Stăteam la proră alături de Foinix și Automedon, privind cum se apropie țărmul. Ahile își arunca și își prindea alene lancea. Vâslașii prinseseră să se ia după el, urmând sunetul repetitiv al lemnului care plesnea în palma lui.

Eram tot mai aproape și începeam să deslușim țărmul: copaci și munți înalți se desenau pe uscatul ceţos, verde-maroniu. O luaserăm niţel înaintea lui Diomede, iar între noi și Meriones, care venea din spate, era o depărtare cam de lungimea unei corăbii.

— Pe țărm sunt oameni, spuse Ahile, mijind ochii. Înarmaţi.

Nici n-am apucat să răspund, că de undeva din flotă răsună un corn căruia îi răspunseră altele și altele. Alarma. Vântul aduse până la noi ecourile șterse ale unor țipete. Crezuserăm că-i vom lua pe nepregătite pe troieni, însă ei știau că venim. Ne așteptau.

De-a lungul întregului șir de corăbii, vâslașii făcură un efort să încetinească. Toţi bărbaţii de pe țărm, fără îndoială oșteni, erau înveșmântaţi în stacojiul casei lui Priam. Un car de luptă gonea de-a lungul oștirii înșirate, stârnind nisipul. Vizitiul purta coif cu creastă din păr de cal și zăream chiar și de departe cât de vânjos era. Era spătos, ce-i drept, însă nu chiar cât Aiax sau Menelau. Puterea îi venea din postură, de la umerii largi, de la spinarea dreaptă, îndreptată spre văzduh ca o săgeată. Nu era vreun prinţ pleoștit de vin și de destrăbălare, cum se zicea că ar fi răsăritenii, ci un bărbat ce se mișca de parcă îl vegheau zeii: fiecare gest îi era drept și fără greș. Acela nu putea fi altul decât Hector.

Sări din car, strigându-și oamenii. Îi vedeam cum vântură lănci și stau cu arcurile pregătite. Eram încă prea departe ca să ne răzbească săgeţile, însă curentul ne purta spre țărm în ciuda vâslelor înfipte în apă, iar ancorele nu reușeau să se agațe de fund. De la corabie la corabie umblau strigăte buimace. Agamemnon nu dăduse nicio poruncă; rămâneţi pe loc, nu ancoraţi la țărm.

— Suntem aproape în bătaia săgeţilor, observă Ahile.

Nu părea îngrijorat, cu toate că în jur se răspândise frica şi se auzeau tălpi izbind în punte.

Eram cu ochii pe ţărmul tot mai apropiat. Hector nu se mai vedea, se dusese în altă parte a oştirii, însă în faţă era un alt bărbat, un căpitan în platoşă din piele ce purta un coif care-i acoperea toată faţa, lăsându-i la vedere doar barba. Când văzu că şirul de corăbii se apropie tot mai tare, îşi încordă arcul. Nu era cât arma lui Filoctet, însă doar cu puţin. Ţinti cu grijă, gata să omoare primul grec.

N-a mai apucat. N-am văzut pe Ahile mişcându-se, însă l-am auzit: vâjâitul aerului şi suflarea uşoară. Lancea îi zbură din mână pe deasupra apei ce se întindea între punte şi ţărm. O singură mişcare. Niciun lăncier n-ar fi putut să arunce nici pe jumătate din cât de departe putea să zboare o săgeată. Avea să cadă departe de ţintă.

Nu căzu. Vârful negru străpunse pieptul arcaşului, purtându-l în spate, pe sus. Săgeata îi zbură la nimereală, fără să facă niciun rău nimănui, slobozită de degete fără vlagă. Se prăbuşi în nisip şi nu se mai ridică de-acolo.

De pe corăbiile vecine, cei care văzuseră ce se întâmplase înălţară strigăte şi sunete triumfătoare din corni. Vestea se răspândi de-a lungul şirului de corăbii ahee, în amândouă părţile: noi vărsaserăm primii sânge, prin mâna zeiescului prinţ al Ftiei.

Chipul lui Ahile era încremenit, aproape netulburat. Nu arăta ca un om ce tocmai săvârşise o minune. Pe ţărm, troienii îşi fluturau armele şi strigau vorbe ciudate, răguşite. Câţiva îngenunchează în jurul bărbatului prăbuşit. L-am auzit pe Foinix în spate şoptindu-i ceva lui Automedon, care plecă în fugă. Se întoarse îndată cu un braţ de lănci. Fără să se uite, Ahile luă una, îşi luă elan şi o azvârli. De data asta l-am urmărit: braţul curbat graţios, bărbia ridicată. Nu stătea ca alţii să ţintească sau să-şi potrivească lancea. Ştia încotro va ajunge. Un alt oştean se prăbuşi pe ţărm.

Acum eram aproape şi, din amândouă părţile, prinseră a zbura săgeţi. Multe căzură în apă, iar altele se înfipseră în parapete şi catarge. În rândurile noastre, se auziră ţipetele câtorva oşteni; câţiva căzură în rândurile lor. Ahile luă calm un scut de la Automedon.

— Stai în spatele meu, îmi ceru.

Am făcut cum mi-a spus. Când o săgeată se apropie, o azvârli într-

o parte cu scutul. Mai luă o lance.

Oștenii se dezlănțuiră – în mare ploua cu săgeți și lănci lansate cu prea mult zel. De undeva, Protesilaos, prințul din Filaca, se aruncă râzând de la prora corabiei sale și începu să înoate spre țărm. Poate era beat, poate îi fierbea sângele de speranțe glorioase, poate voia să-l depășească pe prințul din Ftia. Fu izbit de o lance rotitoare, azvârlită de însuși Hector, iar valurile ce îl înconjurau se înroșiră. A fost primul aheu răpus în război.

Oștenii noștri coborâră pe frânghii, înălțară scuturi uriașe ca să se apere de săgeți și dădură năvală pe țărm. Troienii se mișcau cu iscusință, însă plaja nu-i adăpostea deloc, iar noi eram mai numeroși. La porunca lui Hector, își luară tovarășii căzuți și se retraseră de pe plajă. Dovediseră ce-aveau de dovedit: nu aveau să se lase uciși cu una, cu două.

Capitolul 20

După ce am cucerit plaja, am tras la ţărm primele corăbii. Iscoade fură trimise să ne avertizeze de ambuscade ale troienilor şi se puseră străji. Deşi era arşiţă, nimeni nu-şi scoase platoşa.

În grabă, pe când corăbiile încă stăteau îngrămădite în portul din spatele nostru, se trase la sorţi unde îşi va ridica tabăra fiecare rege. Oştenii din Ftia primiră un loc aflat la capătul cel mai depărtat al ţărmului, la mare distanţă de agora, de Troia şi de ceilalţi regi. M-am uitat iute la Odiseu – el alesese unde se va aşeza fiecare. Avea chipul binevoitor şi de nepătruns, ca întotdeauna.

— De unde vom şti până unde mergem? întrebă Ahile.

Se uita spre miazănoapte, cu mâna pusă streaşină la ochi.

— Mergeţi până se sfârşeşte nisipul, răspunse Odiseu.

Ahile făcu semn corăbiilor noastre, arătându-le direcţia, iar căpitanii mirmidoni începură să-şi croiască drum printre celelalte şiruri de nave, urmându-ne. Soarele îşi revărsa asupra noastră razele – părea mai strălucitor aici, însă poate doar din pricina nisipului alb. Am mers până am ajuns la o colină înverzită ce se înălţa din ţărmul nisipos. Aducea cu o semilună şi mărginea viitoarea noastră tabără dintr-o parte şi din spate. În vârf era o pădure ce se întindea spre răsărit, până la un râu ce se vedea lucind în depărtare. La miazăzi se zărea Troia, doar o pată în zare. Dacă poziţia taberei noastre fusese pusă la cale de Odiseu, îi datoram mulţumiri, căci era cea mai bună dintre toate, un loc plin de verdeaţă, umbră şi linişte.

I-am lăsat pe mirmidoni sub comanda lui Foinix şi ne-am întors în tabăra principală. Pe unde mergeam, se vedea aceeaşi forfotă: corăbiile erau trase la ţărm, se înălţau corturile, erau descărcate proviziile. Oamenii se mişcau cu o energie haotică, mânaţi nestăpânit de ţelul lor. Ajunseserăm, în sfârşit.

În drumul nostru am trecut pe lângă tabăra faimosului văr al lui Ahile, uriaşul Aiax, regele insulei Salamina. Îl văzusem de departe la Aulis şi auziserăm zvonurile: puntea corabiei se crăpa sub paşii săi, iar odată purtase un taur în spinare jumătate de leghe. Când l-am văzut, sălta saci imenşi din cambuză. Avea muşchi umflaţi ca nişte

bolovani.

— Fiu al lui Telamon! îl strigă Ahile.

Namila se întoarse. Îi luă o clipă ca să-l recunoască pe acest băiat ca nimeni altul din faţa lui. Miji ochii şi apoi luă un aer de politeţe scorţoasă.

— Peleiene, spuse cu glas gros.

Lăsă jos sacul şi-i întinse o mână cu bătături noduroase, mari cât măslinele. Mi-era puţin milă de Aiax. De n-ar fi fost Ahile, el ar fi ajuns *Aristos Achaion.*

În tabăra principală, am stat pe dealul ce despărţea nisipul de iarbă şi am privit în depărtare ţinta călătoriei noastre. Troia. Între ea şi noi se afla un şes înverzit şi era mărginită de două râuri late şi leneşe. Până şi de la depărtare zidurile sale de piatră sclipeau, oglindind soarele arzător. Ni s-a părut că zărim lucirea metalică a faimoasei Porţi Scheiene, despre ale cărei ţâţâni din bronz se spunea că sunt cât un stat de om.

Mai târziu, aveam să văd de aproape zidurile, pietrele lor pătrate şi cu muchii ascuţite, desăvârşit tăiate şi îmbinate, opera zeului Apollo, după cum spunea legenda. Şi aveam să mă întreb cum va putea fi cucerită vreodată cetatea. Căci zidurile erau prea înalte pentru turnurile de asediu, prea rezistente pentru catapulte şi niciun om sănătos la cap nu s-ar fi încumetat să se caţăre pe întinderea lor netedă, lustruită zeieşte.

Când soarele era aproape la apus, Agamemnon convocă primul sfat. Fusese înălţat un cort uriaş, care era umplut cu câteva şiruri de scaune ce formau un semicerc neregulat. În faţa sfatului stăteau Agamemnon şi Menelau, flancaţi de Odiseu şi Diomede. Unul câte unul, sosiră regii şi-şi ocupară locurile. Învăţaţi de copii să respecte ierarhia, regii mai mărunţi merseră la locurile din spate, lăsându-le pe cele din faţă semenilor mai faimoşi. Ahile se aşeză fără să şovăie în primul rând şi-mi făcu semn să stau lângă el. L-am ascultat, aşteptându-mă ca vreun rege să se împotrivească şi să ceară să fiu scos din sfat. Însă apoi veni Aiax cu fratele său vitreg, bastardul Teucer, iar Idomeneu îşi aduse scutierul şi vizitiul. Se părea că celor mai buni li se îngăduiau capriciile.

Spre deosebire de sfaturile de care se plângeau toţi la Aulis (fastuoase, fără rost, nesfârşite), acesta se concentra pe lucruri folositoare: latrine, provizii şi strategie. Unii regi susţineau atacul, alţii diplomaţia – oare nu se cuvenea să încercăm mai întâi să ne arătăm buna-creştere? Spre uimirea noastră, Menelau era cel mai înfocat susţinător al tratativelor.

— Mă voi duce bucuros să discut cu ei, spuse el. Acesta mi-e rangul.

— De ce-am mai bătut atât drum, dacă ai de gând să-i convingi să se predea? se plânse Diomede. Aş fi putut sta acasă.

— Nu suntem sălbatici, se încăpăţână Menelau. Poate vor asculta de raţiune.

— Dar mai degrabă nu vor asculta. De ce să ne pierdem vremea?

— Pentru că, dragă rege al Argosului, dacă războiul va sosi după o încercare de diplomaţie sau o amânare, n-o să părem noi nelegiuiţii, vorbi Odiseu. Şi astfel cetăţile Anatoliei nu vor simţi că este de datoria lor să sară în ajutorul Troiei.

— Atunci te învoieşti şi tu, Itaca? întrebă Agamemnon.

— Poţi să porneşti război în multe feluri, ridică din umeri Odiseu. Eu am fost mereu de părere că jafurile sunt un început bun. Servesc acelaşi ţel ca diplomaţia, însă câştigul e mai mare.

— Da! Hai să prădăm! behăi Nestor. Mai înainte de orice trebuie să ne arătăm puterea!

Agamemnon îşi frecă bărbia şi-şi trecu privirea peste rândurile de regi.

— Cred că Odiseu şi Nestor au dreptate. Mai întâi, jafuri. Apoi trimitem o solie. Începem mâine.

Nu mai avea de dat nicio poruncă. Jafurile erau obişnuite în orice asediu – nu atacai cetatea, ci pământurile din jur, de unde aceasta îşi lua grânele şi carnea. Îi ucideai pe cei ce se împotriveau şi îi robeai pe cei ce se plecau. Toată hrana ajungea acum la tine şi le luai fiicele şi soaţele ostatice, ca să-ţi rămână loiali. Cei care scăpau căutau adăpost în cetate, unde ajungeau iute să trăiască la îmbulzeală şi apăreau răzmeriţe şi molime. Până la urmă, porţile tot se deschideau – din deznădejde, dacă nu din onoare.

Speram ca Ahile să se opună, să declare că nu era deloc onorabil să

căsăpeşti ţărani. Însă el doar încuviinţa din cap, de parcă era al o sutălea asediu la care lua parte şi toată viaţa nu făcuse decât să conducă bande de jefuitori.

— Încă ceva: dacă suntem atacaţi, nu vreau să se iţte haos. Trebuie să păstrăm o rânduială.

Agamemnon se foi pe scaun, părând aproape neliniştit. Avea şi de ce: regii noştri erau certăreţi şi acesta era momentul în care se împărţeau prima oară onorurile, rangurile în ierarhie. Dacă vreunul voia să se răzvrătească împotriva stăpânirii sale, acum sosise vremea să treacă la fapte. Gândul acela părea să-l înfurie şi îşi asprise glasul. Era un năravcăruia cădea adesea pradă – cu cât îşi simţea mai ameninţat rangul, cu atât devenea mai urâcios.

— Eu şi Menelau vom fi în mijloc, de bună seamă.

Se auzi un murmur slab de nemulţumire, însă Odiseu vorbi ca să-l acopere.

— Foarte înţelept, rege din Micene. Solii vor putea să vă găsească cu uşurinţă.

— Întocmai, încuviinţă iute Agamemnon, ca şi cum aceea fusese şi ideea sa. În stânga fratelui meu va fi prinţul din Ftia. Iar la dreapta mea, Odiseu. În flancuri se vor afla Diomede şi Aiax.

Acelea erau poziţiile cele mai primejdioase, pe unde duşmanul încerca să ocolească sau să pătrundă. Pe ele trebuia să le păstrăm cu orice preţ, fiind cele mai însemnate.

— Restul se vor hotărî prin tragere la sorţi. Când murmurul se potoli, Agamemnon se ridică. Aşa rămâne. Începem mâine. Raiduri de cum răsare soarele.

Soarele apunea pe când mergeam înapoi pe plajă spre tabăra noastră. Ahile era foarte mulţumit. Unul dintre locurile cele mai însemnate era al lui şi nu trebuise să se lupte deloc ca să-l câştige. Era prea devreme pentru cină, aşa că am urcat pe colina înverzită ce se înălţa la marginea taberei noastre, o culme îngustă ce pornea din pădure. Am zăbovit o clipă acolo, cercetând noua tabără şi marea ce se întindea dincolo de ea. Pletele lui oglindeau lumina tot mai slabă şi chipul îi era îndulcit de umbra serii.

De când cu bătălia de pe apă, mă chinuise o întrebare, însă până atunci nu apucasem s-o pun.

— Chiar îi priveşti ca pe nişte animale? Aşa cum spunea tatăl tău?

— Nu îi privesc în niciun fel, răspunse el clătinând din cap.

Deasupra noastră pescăruşii ţipau şi se roteau. Am încercat să mi-l închipui ca pe un ucigaş scăldat în sânge după prădăciunile de mâine.

— Ţi-e teamă? l-am întrebat.

În copacii din spatele nostru, se auzi primul cântec de privighetoare.

— Nu, îmi răspunse. Pentru asta m-am născut.

A doua zi dimineaţă m-au trezit valurile troiene, izbindu-se de ţărmul troian. Ahile încă dormea lângă mine, aşa că am ieşit din cort ca să nu-l trezesc. Nu se vedea niciun nor pe cer şi, ca şi ieri, soarele strălucea pătrunzător, iar marea azvârlea la ţărm perdele mari de lumină. M-am aşezat, simţindu-mă scăldat într-o sudoare înţepătoare.

În mai puţin de un ceas se pleca la prădat. Adormisem cu gândul la asta şi cu acelaşi gând mă trezisem. Deja hotărâserăm împreună ca eu să nu merg. Cei mai mulţi bărbaţi nu mergeau. Era un jaf regesc, menit să acorde primele onoruri celor mai vrednici războinici. Iar pentru Ahile ar fi fost primul prilej adevărat de a face moarte de om.

Da, mai fuseseră şi bărbaţii de ieri, de pe plajă, însă atunci fusese la distanţă şi nu văzuserăm vărsarea de sânge. Ei căzuseră aproape comic, prea departe ca să le vedem chipurile şi durerea.

Ahile ieşi din cort deja îmbrăcat. Se aşează lângă mine şi se înfruptă din mâncarea ce-l aştepta. N-am prea vorbit.

Nu găseam cuvinte să-i spun ce simţeam. Trăiam într-o lume a sângelui şi a gloriei pe care ţi-o aduce vărsarea sa; doar laşii nu luptau. Un prinţ n-avea de ales. Luptai şi învingeai sau luptai şi mureai. Până şi Chiron îi trimisese o lance.

Foinix se trezise deja şi îi pregătea de luptă pe mal pe mirmidonii ce urmau să-l însoţească. Era prima lor bătălie şi voiau să audă glasul conducătorului lor. Ahile se ridică şi l-am urmărit cum se îndreaptă spre ei; cataramele de bronz ale tunicii îi scânteiau, iar mantia purpuriu-închis îi făcea pletele să lucească aurii ca soarele. Părea însăşi imaginea întrupată a vitejiei, încât de-abia dacă-mi mai aminteam cum scuipaserăm cu sâmburi de măsline unul în altul

peste farfuria cu brânzeturi adusă de Foinix în seara trecută. Cum hohotiserăm de încântare când un sâmbure azvârlit de el îmi intrase în ureche, umed şi cu bucăţele de pulpă încă atârnând.

Pe când vorbea, îşi înălţa lancea şi-i scutură vârful cenuşiu, întunecat ca stânca sau ca marea în vijelie. Mi-era milă de alţi regi ce trebuiau să lupte ca să-şi impună autoritatea sau care nu ştiau să şi-o arate, purtându-se aspru şi necioplit. Puterea lui Ahile era plină de graţie, ca o binecuvântare, iar în faţa ei bărbaţii îşi ridicau chipurile ca înaintea unui preot.

Apoi veni să-şi ia rămas-bun. Părea iarăşi un muritor de rând, aşa cum ţinea lancea uşor, aproape indiferent.

— Mă ajuţi să-mi pun restul armurii?

Am încuviinţat şi l-am urmat în răcoarea cortului, după uşa din pânză groasă ce cădea de parcă se stingea un felinar. Îi întindeam bucăţile de piele şi de metal pe care mi le arăta, menite să-i acopere coapsele, braţele şi pântecele. L-am privit cum şi le pune pe fiecare, una câte una, am văzut cum pielea ţeapănă îi apasă carnea moale, pe care chiar aseară îmi plimbasem degetul. Mâna îmi zvâcnea, dorindu-şi să descheie cataramele strânse şi să-l elibereze, însă n-am făcut asta. Îl aşteptau oştenii.

I-am întins ultima piesă, coiful cu creastă din păr aspru de cal, şi am privit cum şi-l potriveşte peste urechi, lăsând dezgolită doar o fâşie subţire de faţă. Se aplecă spre mine învelit în bronz, mirosind a sudoare, a piele şi a metal. Am închis ochii şi i-am simţit buzele pe ale mele – singura parte moale din el. Apoi plecă.

Fără el, cortul păru dintr-odată mult mai mic, neîncăpător, mirosind de la pieile atârnate pe pereţi. M-am întins pe pat şi am ascultat poruncile pe care le striga, apoi tropotul şi fornăitul cailor. Şi la urmă, scârţâitul roţilor carului ce îl purta departe de mine. Măcar n-aveam a mă teme pentru viaţa lui. Câtă vreme Hector era în viaţă, el nu putea să moară. Am închis ochii şi am dormit.

M-a trezit nasul lui lipit de al meu, apăsându-mă în vreme ce mă chinuiam să mă descâlcesc din pânza viselor. Mirosea pătrunzător şi ciudat, încât o clipă m-am simţit aproape scârbit de fiinţa aceasta ce se agăţa de mine şi-şi vâra faţa în nasul meu. Însă apoi se lăsă înapoi

pe călcâie şi redeveni Ahile, cu pletele ude şi întunecate, de parcă tot soarele dimineţii se scursese din ele. Îi stăteau lipite de faţă şi urechi, turtite şi transpirate din cauza coifului.

Era scăldat în sânge proaspăt, ţipător, ce nu apucase să se usuce şi să ia culoarea ruginii. Mai întâi m-am îngrozit, căci am crezut că e vătămat şi sângerează de moarte.

— Unde eşti rănit? l-am întrebat.

L-am cercetat din ochi, să văd de unde curgea sângele, însă petele parcă apăruseră de niciunde. Încet-încet, creierul meu buimac de somn pricepu. Nu era sângele lui.

— N-au putut nici să se apropie, d-apoi să se atingă de mine! spuse şi în glas i se deslușea un soi de mirare triumfătoare. Nici n-am ştiut cât de uşor va fi. Nimica toată. Trebuia să fi văzut. Oştenii m-au ovaţionat după aceea. Rostea cuvintele aproape visător. Nu pot să dau greș. Aș vrea să fi văzut.

— Câţi? l-am întrebat.

— Doisprezece.

Doisprezece oameni care n-aveau nimic de-a face cu Paris, cu Elena sau cu oricare dintre noi.

— Ţărani?

În glas mi se citea o amărăciune ce păru să-l dezmeticească.

— Erau înarmaţi, spuse iute. N-aș omorî un bărbat neînarmat.

— Câţi crezi c-o să omori mâine? l-am întrebat.

Îmi simţi încordarea din glas şi-şi feri privirea. Mă uimi durerea ce i se citea pe chip şi m-am ruşinat. Cum rămânea cu făgăduiala mea că o să-l iert? Ştiam care-i este destinul şi hotărâsem să vin oricum la Troia. Era prea târziu să mă împotrivesc doar pentru că mă mustra conştiinţa.

— Îmi pare rău, am spus.

L-am rugat să-mi povestească totul, aşa cum făcuserăm întotdeauna. Şi îmi istorisi, pas cu pas. Cum străpunsese obrazul unui bărbat cu lancea, care ieşise pe cealaltă parte purtând bucăţi de carne. Cum al doilea căzuse izbit în piept, iar lancea rămăsese prinsă când încercase s-o ia înapoi. Când plecaseră, satul răspândea o miasmă îngrozitoare, mâloasă şi metalică, iar muştele începuseră deja să mişune.

Am ascultat fiecare vorbă, închipuindu-mi că-i doar o poveste. Că vorbea despre niște desene întunecate pe o urnă, și nu de oameni.

Agamemnon puse străjeri să vegheze Troia ceas de ceas și zi de zi. Toți așteptam să se întâmple ceva: un atac, o solie sau o dovadă de putere. Însă Troia rămânea cu porțile zăvorâte, astfel că jafurile continuară. M-am învățat să dorm ziua, ca să nu fiu obosit când se întorcea Ahile; avea nevoie să vorbească de fiecare dată, să-mi descrie în amănunt chipurile, rănile și mișcările oamenilor. Iar eu voiam să fiu în stare să ascult, să mistui imaginile sângeroase, ca să le pot zugrăvi, în linii simple și obișnuite, pe amfora posterității. Să-l eliberez de ele, pentru ca el să redevină Ahile.

Capitolul 21

Odată cu jafurile veni și împărțirea. Era un obicei al nostru, acordarea răsplăților, revendicarea prăzilor de război. Fiecare oștean avea voie să păstreze ce câștigase chiar el – platoșa pe care o lua de la vreun soldat mort, o podoabă pe care o smulgea de la gâtul unei văduve. Însă restul – urcioare, covoare, amfore – era cărat pe podium și îngrămădit acolo pentru a fi împărțit.

Însemnătate nu avea atât prețul obiectelor, cât onoarea. Partea pe care o primeai era pe potriva rangului. Prima pradă mergea îndeobște la cel mai bun oștean, însă Agamemnon se numi pe sine primul și pe Ahile al doilea. M-am mirat că Ahile nu făcu altceva decât să ridice din umeri.

— Toți știu că sunt cel mai bun. Astfel vede toată lumea cât de lacom e Agamemnon.

Avea dreptate, desigur. Și victoria îi fu și mai dulce, când oștenii ne ovaționară pe noi, abia ținându-ne pe picioare sub grămada de bogății, și nu pe Agamemnon. Doar micenienii săi îl aplaudară.

După Ahile urmă Aiax, apoi Diomede și Menelau, după care veni rândul lui Odiseu și tot așa până la Cebriones, care nu se alese decât cu coifuri de lemn și pocale ciobite. Uneori însă, dacă un oștean luptase din cale-afară de bine în ziua aceea, căpetenia supremă îi putea da o răsplată de preț, înaintea tuturor. Astfel că și Cebriones putea să tragă nădejde.

În a treia săptămână, pe podium, printre săbii, covoare țesute și aur, se afla și o fată. Era frumoasă, cu pielea închisă la culoare și păr negru și lucios. Pe un pomete avea o vânătaie, acolo unde o lovise cineva cu pumnul. În lumina apusului și ochii îi păreau învinețiți, parcă umbriți cu suliman egiptean. Rochia îi era ruptă la umăr și pătată de sânge. Avea mâinile legate.

Bărbații se strânseră nerăbdători. Știau ce însemna prezența ei – Agamemnon ne îngăduia să aducem în tabără soațe de război și roabe cu care să-mpărțim paturile. Până atunci, femeile fuseseră siluite pe câmp și abandonate. Dar în cort era mult mai la îndemână.

Agamemnon urcă pe podium și am văzut cum o cercetează din ochi pe fată, zâmbind în barbă. Era faimos – toți Atrizii erau faimoși – pentru poftele sale. Nu știu ce m-a apucat, însă l-am tras pe Ahile de braț și i-am șoptit la ureche:

— Ia-o tu.

Se întoarse spre mine cu ochii mari de uimire.

— Ia-o tu drept răsplată. Înaintea lui Agamemnon. Te rog.

Nu șovăi decât o clipă.

— Ahei! păși el în față, încă purtând platoșa, încă mânjit de sânge. Mărite rege din Micene.

Agamemnon se întoarse încruntat spre el.

— Peleiene?

— Vreau fata asta ca răsplată.

În spatele podiumului, Odiseu înălță din sprânceană. Bărbații din jur murmurau. Era o cerere neobișnuită, însă nu nesăbuită – în oricare altă oștire, el și-ar fi ales primul prada. Ochii lui Agamemnon sclipiră înciudați. I-am citit gândurile pe chip: nu-l avea deloc la inimă pe Ahile, însă n-avea rost să se zgârcească deja. Era frumoasă, dar aveau să mai fie și altele.

— Mă învoiesc, prințe din Ftia. A ta să fie.

Mulțimea își arătă prin ovații încântarea – le plăceau comandanții generoși și eroii îndrăzneți și pasionali.

Fata urmărise schimbul de vorbe cu ochi sclipind de istețime. Când înțelese că trebuie să ne urmeze, am văzut-o înghițind nodul ce i se pusese în gât și săgetându-l din ochi pe Ahile.

— Las oamenii mei aici, să-mi ia restul prăzilor. Fata va veni cu mine acum.

Bărbații scoaseră râsete și fluierături de încântare. Fata tremura din tot trupul, aproape imperceptibil, ca un iepure luat pe sus de un șoim.

— Vino, îi porunci Ahile.

Ne-am întors să plecăm. Ea ne urmă cu capul în jos.

Când am ajuns în tabără, Ahile își scoase pumnalul, iar fata tresări, un pic înfricoșată. El era încă plin de sânge după luptele din ziua aceea, în care jefuiseră chiar satul ei.

— Lasă-mă pe mine, am zis.

Îmi dădu pumnalul şi se trase în lături, aproape stânjenit.

— O să te dezleg, i-am zis.

De aproape vedeam ce ochi întunecaţi are, căprui-închis ca pământul bogat, şi mari, pe chipul oval ca o migdală. Îşi mută privirea de la pumnal la mine. M-a dus cu gândul la câinii speriaţi pe care îi văzusem ascunzându-şi spinările plăpânde şi subţiri prin colţuri.

— Nu, nu, am zis iute. Nu-ţi facem niciun rău. O să te eliberez.

Ne privi îngrozită. Numai zeii ştiau ce-o fi crezut că spun. Era o ţărancă din Anatolia care n-avea de unde să fi auzit greaca. Am făcut un pas în faţă ca să-i pun o mână liniştitoare pe umăr. Tresări de parcă aştepta s-o lovesc. Îi citeam în ochi teama – că va fi siluită sau mai rău.

Nu mai înduram. Nu mi-a venit decât un singur lucru în minte. M-am întors spre Ahile, l-am apucat de piepţii tunicii şi l-am sărutat.

Când i-am dat drumul, fata se uita lung la noi. Se uita şi se tot uita.

I-am arătat cu mâna legăturile şi apoi pumnalul.

— Bine?

Şovăi o clipă, apoi întinse încet mâinile.

Ahile plecă să-i spună lui Foinix să mai facă rost de un cort. Am dus-o pe colina înverzită şi am pus-o să şadă cât i-am pregătit o compresă pentru vânătaia de pe faţă. O primi sfioasă, cu ochii plecaţi. Am arătat spre piciorul ei – avea o rană deschisă, o tăietură lungă pe fluierul piciorului.

— Pot să văd? am întrebat-o prin semne.

Nu-mi răspunse, însă mă lăsă şovăitoare să-i iau piciorul în mâini, să-i îngrijesc rana şi să i-o leg. Îmi urmărea orice mişcare şi-şi ferea ochii de mine.

Apoi am dus-o la cortul tocmai ridicat. Părea uimită, aproape temându-se să intre. Am dat pânza deoparte şi i-am arătat mâncarea, păturile, un urcior cu apă şi nişte veşminte ponosite, dar curate. Păşi şovăielnică înăuntru şi am lăsat-o singură, uitându-se cu ochii mari în toate părţile.

A doua zi, Ahile se duse iarăşi să prade. M-am plimbat prin tabără

culegând lemne aruncate de valuri pe țărm și răcorindu-mi picioarele în apă. Nu uitam nicio clipă de noul cort dintr-un colț al taberei. Încă nu dăduserăm ochii cu ea – cortul era închis ca Troia. De vreo zece ori am fost cât pe ce să o strig de afară.

În sfârșit, la amiază am văzut-o în fața intrării. Mă urmărea pe jumătate ascunsă după faldurile pânzei. Când văzu c-am observat-o, se întoarse iute și dădu să plece.

— Stai! am strigat.

Înlemni pe loc. Tunica pe care o purta – dintr-ale mele – îi atârna până mai jos de genunchi și o făcea să arate foarte tânără. Ce vârstă avea oare? Nici nu știam.

M-am dus la ea.

— Bună.

Se zgâia la mine cu ochii mari. Își strânsese părul la spate, dând la iveală pometii delicați. Era foarte frumoasă.

— Ai dormit bine?

Nu știu de ce îi vorbeam atât. Mă gândeam că poate o liniștește. Chiron spusese odată că trebuie să le vorbești pruncilor ca să-i domolești.

— Patrocle, am zis, arătându-mă cu degetul.

Mă privi iute, apoi își feri ochii.

— Pa-tro-cle, am repetat rar.

Nu răspunse, nici nu se mișcă – se ținea cu o mână de pânza de la intrarea cortului. M-am simțit rușinat. O speriam.

— Te las atunci, am zis.

Am înclinat din cap și am dat să plec. Ea grăi ceva, cu glas atât de jos, că n-am auzit. M-am oprit.

— Poftim?

— Briseis, repetă arătând spre sine.

— Briseis? am zis.

Încuviință sfioasă. Acela a fost începutul.

Până la urmă s-a dovedit că vorbea o boabă de greacă. Câteva cuvinte pe care le reținuse de la tatăl ei, care o învățase să le spună când aflase că oștile sunt pe drum. „Milă” era unul dintre ele. „Da” și „te rog” și „ce dorești?”. Tatăl își pregătise fiica pentru robie.

În timpul zilei, în afară de noi, nu era aproape nimeni în tabără. Stăteam pe nisip şi ne spuneam cuvinte poticnite. Am ajuns mai întâi să-i înţeleg expresiile de pe chip, liniştea plină de gânduri din ochi, zâmbetele fugare pe care le ascundea cu palma. La început, nu puteam să vorbim despre mare lucru, dar nu-mi păsa. Când stăteam cu ea, iar valurile ne scăldau prietenos picioarele, mă simţeam împăcat. Mai că-mi amintea de mama, însă ochii lui Briseis erau iscoditori aşa cum ai mamei nu fuseseră niciodată.

Uneori, după-masă, ne plimbam prin tabără, arătând obiecte al căror nume nu-l ştia. Cuvintele curgeau atât de iute unele peste altele, că în curând a trebuit să recurgem la gesturi complicate. „Pregătit masa, visat urât." Chiar şi când arătam cu stângăcie ce voiam să spun, Briseis înţelegea şi tălmăcea prin gesturi atât de amănunţite, încât parcă simţeam mirosul cărnii gătite. Zâmbeam adesea văzându-i iscusinţa şi ea mă răsplătea cu surâsul ei tainic.

Jafurile continuau. Zi de zi, Agamemnon urca pe podium printre prăzi şi ne dădea de ştire:

— Nimic nou.

Nimic nou, adică nici picior de oştean, niciun semn, niciun sunet dinspre cetate. Stătea îndărătnică în zare şi ne lăsa în aşteptare.

Bărbaţii îşi găseau alte alinări. După Briseis, aproape în fiecare zi apăru pe podium câte o fată sau două. Toate erau ţărăncuţe cu mâini pline de bătături şi nasuri jupuite, învăţate cu munca grea în soare. Agamemnon îşi luă partea şi alţi regi făcură la fel. Acum le vedeai învârtindu-se peste tot printre corturi, vărsând găleţi de apă pe rochiile lungi şi mototolite, pe care le purtaseră în ziua când fuseseră răpite. Serveau fructe, brânză şi măsline, tăiau carnea şi umpleau cupele cu vin. Aşezate pe nisip, lustruiau platoşe, ţinându-le carapacele între picioare. Câteva chiar ţeseau, depănând fire din gheme încâlcite din lâna oilor pe care le luaserăm cu japca.

Noaptea ele serveau în alte feluri şi mă încordam când auzeam ţipetele ce ajungeau până şi în colţul nostru de tabără. Încercam să nu mă gândesc la satele lor arse şi la taţii morţi, însă era greu să alung asemenea gânduri. Jafurile rămâneau întipărite pe chipurile tuturor fetelor, o durere întinsă ca o pată, ce le făcea ochii să fie şovăitori şi

uzi precum căldările ce li se izbeau de picioare. Pe feţe li se vedeau şi vânătăi, pricinuite de pumni şi coate, iar uneori cercuri perfecte, urmele cozilor de lance pe frunte sau pe tâmplă.

Abia mă puteam uita la fetele astea ce ajungeau împleticindu-se în tabără şi erau împărţite în stânga şi-n dreapta. Îl trimiteam pe Ahile să le ceară drept pradă, să caute cât mai multe, iar bărbaţii făceau glume pe seama lăcomiei lui, virilităţii lui nepotolite. „Nici nu ştiam că-ţi plac fetele", râdea Diomede.

Fiecare fată nou-sosită mergea mai întâi la Briseis, care o alina cu blândeţe în graiul ei anatolian. I se îngăduia să se spele, primea veşminte noi şi se muta în cort cu celelalte. Am ridicat altul, mai mare, ca să încapă toate: opt, zece, unsprezece fete. Eu şi Foinix vorbeam mai mult cu ele, iar Ahile stătea deoparte. Ştia că ele îl văzuseră când le omorâse fraţii, iubiţii şi taţii. Unele lucruri nu se puteau ierta.

Încet-încet, nu le mai fu aşa de frică. Depănau fire, stăteau la taifas în limba lor, învăţându-se una pe alta cuvinte pe care le prinseseră de la noi – cuvinte folositoare, ca „brânză" sau „apă" sau „lână". Nu erau la fel de agere ca Briseis, dar tot reţineau câte ceva, cât să poată vorbi cu noi.

Briseis veni cu ideea să-mi petrec cu ele câteva ceasuri în fiecare zi, ca să le învăţ. Însă lecţiile erau mai grele decât crezusem: fetele erau neîncrezătoare, făceau mereu schimb de priviri şi nu ştiau cum să ia faptul că apărusem brusc în viaţa lor. Tot Briseis le linişti şi, datorită ei, care aducea câte o lămurire sau intervenea cu un gest ce descâlcea lucrurile, lecţiile putură deveni mai complicate. Acum vorbea destul de bine greceşte şi lăsam tot mai mult lucrurile în seama ei. Era o profesoară mai bună şi mai amuzantă decât mine. Când mima ceva, izbucneam toţi în râs: o şopârlă cu ochi somnoroşi, doi câini încăieraţi. Era uşor să rămân cu ele până târziu, când auzeam scârţâitul carului şi răpăitul bronzului în depărtare şi mă întorceam să-l întâmpin pe Ahile al meu.

Era uşor să uit, în momentele acelea, că războiul nu începuse însă cu adevărat.

Capitolul 22

Oricât de victorioase ar fi fost navalele cotropitoare ale oştirii noastre, nu erau nimic mai mult de-atât. Bărbaţii ucişi erau ţărani şi negustori din urzeala uriaşă de sate ce susţineau cetatea cea mare – nu oşteni. În sfaturi, Agamemnon strângea tot mai tare din fălci, iar bărbaţii erau neliniştiţi: Unde era lupta ce ne fusese făgăduită?

Nu mai e mult, ne asigura Odiseu. Ne amintea şuvoiul neîntrerupt de pribegi care se adăposteau în Troia. Pesemne că cetatea era gata să dea pe dinafară. Familiile înfometate vor tăbărî în palat, iar corturi ridicate la repezeală vor ticsi străzile oraşului. Era doar o chestiune de timp, ne zise el.

Ca iscat de cuvintele sale, chiar a doua zi dimineaţă un steag de solie flutură deasupra zidurilor Troiei. Străjerul de veghe alergă pe plajă ca să-i dea de ştire lui Agamemnon: regele Priam se învoia să primească o solie.

Vestea aprinse toată tabăra. Într-un fel sau altul, ceva tot trebuia să se întâmple. Aveau s-o predea pe Elena sau urma să ne luptăm cum se cuvine pentru ea, pe câmp.

Sfatul regesc îi trimise pe Menelau şi pe Odiseu, cea mai potrivită alegere. De cum se lumină de ziuă, cei doi plecară pe caii lor sprinţari, bine ţesălaţi, în clinchete de podoabe. I-am urmărit străbătând şesul larg şi înverzit al Troiei şi făcându-se nevăzuţi în ceaţa zidurilor cenuşii, întunecate.

Am aşteptat cu Ahile în cort, întrebându-ne ce se va întâmpla. Aveau s-o vadă pe Elena? Paris n-ar fi îndrăznit s-o ţină departe de soţul ei şi n-ar fi îndrăznit nici s-o arate. Menelau nu purta nicio armă la vedere când plecase, poate cu gândul că nu va fi în stare să se înfrâneze.

— Ştii de ce Elena l-a ales tocmai pe el? mă întrebă Ahile.

— Pe Menelau? Nu.

Îmi aminteam chipul regelui în sala lui Tindar, strălucind de sănătate şi veselie. Era chipeş, dar nu cel mai chipeş dintre toţi. Era puternic, dar mulţi erau mai bogaţi şi mai faimoşi pentru isprăvile lor decât el.

— Nu s-a zgârcit deloc cu darul. Iar sora ei era măritată cu fratele lui, poate a contat și asta.

Ahile chibzui, cu mâinile sub ceafă.

— Crezi că ea s-a dus de bunăvoie cu Paris?

— Cred că dacă a făcut asta, n-o să recunoască în fața lui Menelau.

— Hmm. Se bătu ușor cu degetul în piept, cugetând. Trebui să fi fost totuși de bunăvoie. Palatul lui Menelau e ca o fortăreață. Dacă s-ar fi zbătut și-ar fi țipat, cineva ar fi auzit. Știa că regele va veni după ea, ca să-și apere cinstea, dacă nu din alt motiv. Și că Agamemnon va profita de prilej ca să invoce legământul.

— Eu n-aș fi știut.

— Tu nu ești soața lui Menelau.

— Deci crezi că a făcut-o voit? Ca să iște război? am întrebat uluit.

— Poate. Se spunea că e cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Acum se spune că-i cea mai frumoasă femeie din lume. Urmă pe tonul cântat al aezilor: Au venit după ea o mie de corăbii.

O mie era numărul pomenit de aezii lui Agamemnon – o mie o sută optzeci și șase nu dădea bine în vers.

— Poate chiar s-a îndrăgostit de Paris.

— Poate că se plictisise. Dacă m-ai ține zece ani închis în Sparta, și mie mi-ar veni să-mi iau câmpii.

— Poate a silit-o Afrodita.

— Poate o vor aduce înapoi, cu ei.

Am chibzuit.

— Cred că Agamemnon va ataca oricum.

— Și eu cred la fel. Ei nici măcar nu mai vorbesc despre Elena.

— Doar când le țin cuvântări soldaților.

Am tăcut o vreme.

— Tu pe care pețitor l-ai fi ales?

L-am îmbrâncit și el izbucni în râs.

Se întoarseră la căderea serii, singuri. Odiseu povesti sfatului ce se întâmplase, în vreme ce Menelau tăcu. Regele Priam le făcuse o primire caldă și îi ospătase în sala sa. Apoi stătuse în fața lor, cu Paris și Hector de-o parte și de cealaltă și cu ceilalți patruzeci și opt de fii orânduiți în spate. „Știm de ce-ați venit”, spusese. „Însă doamna cu

pricina nu dorește să se întoarcă și ne-a cerut ocrotire. N-am refuzat niciodată să apăr o femeie și n-am să încep tocmai acum."

— Isteț, spuse Diomede. Au găsit o cale să se dezvinovățească.

— Le-am spus că dacă sunt atât de hotărâți, nu mai e nimic de zis, continuă Odiseu.

Agamemnon se ridică în picioare, rostind cu glas solemn și răsunător:

— Într-adevăr, nu mai e nimic de zis. Am încercat să cădem la înțelegere și am fost respinși. Dacă vrem să ne păstrăm onoarea, nu ne mai rămâne decât războiul. Mâine veți merge să câștigați gloria pe care-o meritați, toți până la unu.

Mai spuse și altele, dar n-am mai auzit nimic. „Toți până la unu." Mă potopi teama. Cum de nu mă gândisem? Firește că se vor aștepta să lupt. Acum eram în război și toți trebuiau să-și facă datoria. Mai cu seamă cel mai apropiat tovarăș al lui *Aristos Achaion.*

În noaptea aceea, abia dacă am pus geană pe geană. Lăncile sprijinite de pereții cortului păreau cu neputință de lungi și-mi storceam mintea ca să-mi amintesc câteva lecții – cum să le ridic, cum să mă feresc de lovituri. Parcele nu spuseseră nimic despre mine, despre cât aveam de trăit. L-am trezit înspăimântat pe Ahile.

— O să fiu cu tine, îmi făgădui el.

În bezna dinaintea zorilor, Ahile mă ajută să mă înveșmânt de război. Cnemide, mănuși, un pieptar de piele, iar deasupra, o platoșă din bronz. Păreau mai degrabă să mă încurce decât să mă ocrotească, mă izbeau în bărbie când mergeam, îmi stânjeneau mișcările mâinilor, mă apăsau. Mă liniști, spunându-mi că o să mă învăț cu ele. Nu l-am crezut. Când am ieșit din cort în soarele dimineții, m-am simțit ridicol, de parc-aș fi purtat hainele unui frate mai mare. Mirmidonii așteptau, se înghionteau nerăbdători. Am pornit împreună pe calea lungă, spre țărm, unde se aduna oștirea imensă. Deja mi se tăia răsuflarea.

Am auzit oștirea înainte s-o zărim – arme ce zăngăneau cu fală, sunete de corni. Apoi plaja ni se desfășură în fața ochilor, dând în vileag o mare frământată de oșteni, bine rânduiți în pătrate. Fiecare era însemnat cu o flamură ce-și dezvăluia regele. Doar un pătrat era

gol – un loc de frunte lăsat pentru Ahile şi mirmidonii lui. Într-acolo am mărşăluit şi ne-am ordonat, Ahile în frunte, apoi un şir de căpitani la dreapta şi la stânga mea. În spate, mândrii oştenii din Ftia stăteau în şiruri sclipitoare.

În faţa noastră era întinsul şes al Troiei, până la porţile şi turnurile uriaşe ale cetăţii. La poalele ei ne stătea împotrivă o mocirlă clocotitoare, o pâclă de capete întunecate şi de platoşe lustruite ce sclipeau oglindind soarele.

— Rămâi în spatele meu, îmi spuse Ahile, întorcându-se spre mine.

Am încuviinţat, iar coiful mi se legănă peste urechi. Frica se încolăcea înlăuntrul meu, un pocal clătinat de groază, gata să se reverse în orice clipă. Cnemidele îmi intrau în pielea picioarelor, iar lancea îmi îngreuna braţul. Se auzi o trâmbiţă şi pieptul mi se goli de aer. Acum i-acum.

Am luat-o la goană toţi deodată, toată gloata, numai zăngănituri şi clinchete. Aşa luptam, năvăleam cu toate forţele şi ne izbeam în duşmani în mijlocul câmpului de bătaie. Dacă aveai destul elan, puteai să-i spulberi dintr-odată.

Rândurile se rupseră repede, căci unii erau mai iuţi decât alţii, mai însetaţi de glorie, voind să verse primii sânge de troian. Pe la jumătatea şesului, nu mai eram aşezaţi pe şiruri sau pe regate. Mirmidonii mi-o luaseră mult înainte, pierzându-se într-un nor, undeva în stânga, şi nimerisem între spartanii pletoşi ai lui Menelau, pomădaţi şi pieptănaţi frumos pentru luptă.

Fugeam şi armura zăngănea. Gâfâiam şi pământul mi se cutremura sub tălpi, c-un huruit tot mai asurzitor. Praful pe care-l stârnise năvala mai că te orbea. Nu-l vedeam pe Ahile. Nu vedeam nici omul de lângă mine. Nu puteam decât să mă agăţ bine de scut şi s-o ţin tot într-o goană.

Primele rânduri se ciocniră într-o izbucnire de sunete, o jerbă de aşchii de lemn şi bronz şi picuri de sânge. O frământare uriaşă de oameni şi urlete, absorbind şir după şir, ca botul monstruos al Caribdei. Vedeam cum se mişcă gurile oamenilor, însă nu puteam să-i aud. Nu mai exista nimic în afară de larma scuturilor izbindu-se unele de altele, a bronzului muşcând în lemnul ce se făcea aşchii.

Lângă mine, un spartan se prăbuşi deodată, cu pieptul străpuns de o lance. M-am uitat iute în jur, ca să văd cine o azvârlise, însă n-am zărit decât o învălmăşeală de trupuri. Am îngenuncheat lângă el să-i închid ochii şi să spun o rugă scurtă, însă era să-mi vărs maţele când am văzut că nu murise, ci îşi trăgea bârâit răsuflarea, privindu-mă cu groază imploratoare.

Lângă mine se auzi un bufnet şi am tresărit când l-am văzut pe Aiax cum îşi vântură scutul uriaş ca pe o măciucă, izbindu-l de feţe şi trupuri. În urma lui, se auziră scârţâind roţile unui car troian; în el se afla un băiat ce-şi arăta dinţii rânjiţi, ca un câine. Odiseu trecu pe lângă mine, alergând să pună mâna pe cai. Spartanul se agăţă de mine şi sângele îi gâlgâi pe mâinile mele. Rana era prea adâncă, nu aveam ce face. M-am simţit uşurat când, în sfârşit, lumina îi dispăru din ochi şi i-am putut închide pleoapele, cu degete murdare şi tremurând.

M-am ridicat clătinându-mă; în faţa ochilor mei, câmpia părea să se învolbureze şi să se prăbuşească asemenea unor talazuri. Nu reuşeam să-mi concentrez privirea; era prea multă mişcare, sclipiri de soare, platoşe şi piele.

De undeva, apăru Ahile. Era plin de sânge, răsufla greu, îmbujorat, şi avea lancea înroşită până la mânerul de unde-o apucase. Îmi zâmbi larg, apoi se întoarse şi sări într-un pâlc de troieni. Pământul era presărat cu leşuri şi bucăţi de platoşă, cu cozi de lănci şi roţi de care, însă el nu se poticni nici măcar o dată. Era singurul de pe câmpul de bătălie care nu se clătina frenetic, ca puntea stropită de sare a unei corăbii, până ce mă lua cu greaţă.

N-am ucis pe nimeni şi nici măcar n-am încercat. Spre amiază, după ceasuri întregi de haos greţos, ochii mi-erau orbi de la soare şi mâna mă durea de la lance, deşi mai mult mă sprijinisem în ea decât să ameninţ pe cineva. Coiful mi-era un pietroi ce-mi strivea încet-încet urechile, băgându-mi-le-n ţeastă.

Mă simţeam de parcă alergasem leghe, deşi când m-am uitat în jos, am văzut că bătătorisem cu picioarele acelaşi cerc, culcând la pământ aceeaşi iarbă uscată, ca şi cum pregătisem bătătura pentru horă. Groaza neîncetată mă secase şi mă sleise, deşi mi se păruse cumva, tot timpul, că mă aflu într-un loc liniştit, o pungă ciudată de pustiu în care nu pătrundea nimeni şi-n care nu eram niciodată ameninţat.

Ca o dovadă a buimăcelii şi ameţelii mele, abia la mijlocul după-amiezii mi-am dat seama că totul i se datora lui Ahile. Nu mă scăpa o clipă din ochi, prinzând cu o putere supraomenească însăşi clipa când vreun oştean făcea ochii mari, văzând ce ţintă uşoară eram. Nici nu apuca să mai răsufle o dată, că-l şi dobora.

Era o minune întruchipată; din mâini îi zburau lănci în toate părţile, pe care le smulgea fără greutate din leşurile de pe jos spre a le azvârli în noi ţinte. Iar şi iar i-am văzut rotirea încheieturii, care-i dezvelea pielea pală de pe interiorul mâinii, oscioarele acelea ca nişte fluiere ce se avântau înainte cu eleganţă. Mi-am lăsat baltă lancea şi am privit în voie. Nici nu mai vedeam morţile hâde din jur, creierii, ţăndările de oase, pe care aveam să le spăl mai târziu de pe pielea mea şi din păr. Nu vedeam decât frumuseţea lui, mădularele lui melodioase, tălpile lui scăpărătoare.

În sfârşit, se lăsă amurgul, ce ne îngădui să ne întoarcem şontâcăind şi osteniţi la corturi, târând după noi morţii şi răniţii. O zi cu folos, spuseră regii noştri, bătându-se pe spate. Un început de bun augur. Mâine urma s-o luăm de la capăt.

Şi aşa am făcut, iar şi iar. O zi de luptă se preschimbă într-o săptămână, apoi într-o lună. Apoi două.

Era un război tare ciudat. Nu se câştiga niciun teritoriu, nu se lua niciun prizonier. Se purta doar pentru onoare, de la bărbat la bărbat. Cu vremea, se stabili un ritm acceptat de ambele tabere: ne luptam civilizat şapte zile din zece, cu întreruperi pentru serbări şi funeralii. Fără jafuri, fără atacuri neanunţate. Căpeteniile, care pe vremuri nădăjduiseră nerăbdătoare să obţină cât mai iute victoria, se resemnaseră să ducă o luptă de durată. Cele două oştiri erau remarcabil de egale şi se puteau înfrunta zile în şir pe câmpul de luptă fără ca vreuna dintre ele să se arate clar mai puternică. Asta se datora şi oştenilor ce veneau în şuvoaie din toată Anatolia ca să le sară-n ajutor troienilor şi să-şi câştige un renume. Nu doar ai noştri erau însetaţi de glorie.

Ahile înflorea pe zi ce trecea. Mergea la luptă ameţit de plăcere, bătându-se cu zâmbetul pe buze. Nu uciderea în sine îi făcea plăcere, căci află iute că nimeni nu-i putea ţine piept. Nici doi, nici trei odată.

Asemenea măceluri lesnicioase nu-l încântau deloc şi nu răpunea nici pe jumătate din cei pe care i-ar fi putut ucide. De fapt, trăia pentru iureşul luptei, pentru momentele acelea când o ceată de oşteni se repezea ca fulgerul spre el. Acolo, când douăzeci de săbii se grămădeau să-l străpungă, putea *să lupte* cu adevărat. Se desfăta, simţindu-şi propria forţă, ca un armăsar ţinut prea mult în ţarc şi lăsat în sfârşit liber să alerge. Cu o graţie vie, supraomenească, se lupta cu zece, cincisprezece, douăzeci şi cinci de bărbaţi odată. „În sfârşit, iată ceva la care mă pricep cu-adevărat."

Nu trebui să merg cu el pe atât de des pe cât mă temusem. Cu cât se lungea războiul, cu atât mai puţin părea important să-i arunce în luptă pe toţi aheii din corturi. Eu nu eram prinţ şi onoarea nu-mi era în joc. Nu eram oştean, dator să ascult de porunci, sau vreun viteaz de a cărui iscusinţă nu se puteau lipsi. Eram un exilat, un bărbat fără poziţie socială şi fără rang. Dacă Ahile găsea de cuviinţă să mă lase în tabără, îl privea doar pe el.

M-am dus tot mai rar pe câmpul de bătălie, mai întâi cinci zile, apoi trei, apoi o dată pe săptămână. Apoi doar când mă chema Ahile. Ceea ce nu se întâmpla prea des. De cele mai multe ori, se mulţumea să meargă singur, să-şi croiască drum printre duşmani şi să-şi facă treaba fără însoţitor. Însă uneori se sătura de singurătate şi mă ruga să vin, să mă încing în pielea întărită de sudoare şi sânge şi să-mi croiesc drum cu el printre leşuri. Să fiu martor la minunile lui.

Uneori, când îl priveam, zăream un petic de pământ pe care nu păşea niciun oştean. Era în preajma lui Ahile şi, dacă mă uitam mult şi bine, se albea tot mai tare. Până la urmă, tot îşi dădea taina în vileag: o femeie livid ca moartea, mai înaltă decât bărbaţii ce osteneau în jur. Oricum ar fi împroşcat sângele, nu ajungea niciodată pe rochia ei gri-deschis. Picioarele-i desculţe nu păreau să atingă pământul. Nu-şi ajuta fiul, nu era nevoie. Privea doar, ca şi mine, cu ochii negri, imenşi. Nu puteam să-i citesc chipul; să fi fost plăcere, jale sau nimic?

Cu excepţia clipei când se întoarse spre mine şi mă văzu. Chipul i se schimonosi de dezgust şi buzele i se îndepărtară, dezvelindu-i dinţii. Sâsâi ca un şarpe şi se făcu nevăzută.

Pe câmpul de luptă, cu el lângă mine, reuşeam să mă liniştesc, să

mă ţin pe picioare. Eram în stare să deslușesc alţi oșteni, nu doar bucăţi din ei, carne străpunsă, bronz. Puteam chiar să mă mișc, în raza ocrotirii lui Ahile, de-a lungul șirurilor de atac, căutându-i pe ceilalţi regi. Cel mai aproape era Agamemnon, iscusit în mânuirea lăncii, mereu în spatele grosului micenienilor săi de rang înalt. De la adăpostul acela, urla porunci și azvârlea lancea. Era adevărat că se pricepea: nimerise capetele a douăzeci de oameni.

Spre deosebire de mai-marele său, Diomede era neînfricat. Se bătea ca o fiară, o jivină sălbatică, năpustindu-se înainte cu dinţii dezgoliţi și izbind iute în toate părţile, astfel încât nu străpungea, ci mai degrabă smulgea carnea de pe oase. Apoi se apleca precum un lup deasupra leșului, ca să-l prade, azvârlind bucăţile de aur și de bronz în carul său, după care trecea mai departe.

Odiseu purta un scut ușor și-și înfrunta vrăjmașii încovoiat ca un urs, ţinând lancea aplecată în mâna arsă de soare. Îl cerceta pe troian cu ochi scăpărători, urmărindu-i zvâcnirea mușchilor pentru a ghici unde și cum o să îndrepte lancea. Când aceasta trecea pe lângă el fără să-l lovească, se năpustea asupra lui și-l străpungea de-aproape, ca un pescar cu sulița. La sfârșitul zilei, platoșa îi era scăldată în sânge.

Am început să-i recunosc și pe troieni: Paris, slobozind săgeţi la întâmplare dintr-un car ce gonea pe câmp. Chipul său, chiar și încins sub apăsarea coifului, avea un soi de frumusețe crudă – cu oase fine ca degetele lui Ahile. Cu o înfumurare înnăscută, își izbea de parapetul carului șoldurile zvelte, iar himationul roșu îi cădea pe umeri în falduri bogate. Nu era de mirare că Afrodita îl îndrăgise; părea la fel de vanitos ca ea.

De departe, deslușindu-se când și când printre șirurile de oșteni în mișcare, l-am zărit pe Hector. Era întotdeauna singur, straniu de solitar în spaţiul numai al lui pe care i-l ofereau ceilalţi oșteni. Era vrednic, sigur pe el și chibzuit, și-și gândea fiecare gest. Avea mâini mari și bătucite de muncă și uneori, pe când ne retrăgeam, îl vedeam spălându-le de sânge ca să se roage neîntinat. Era un bărbat ce iubea încă zeii, chiar dacă fraţii și verii îi erau seceraţi din pricina lor; lupta aprig pentru ai lui, nu pentru pojghița subţire a faimei. Apoi rândurile oștenilor se strângeau, și el dispărea.

N-am încercat niciodată să mă apropii de el, și nici Ahile, care,

după ce-l zărea, se întorcea să înfrunte alţi troieni, avântându-se în alte cete. Mai târziu, dacă Agamemnon îl întreba când avea de gând să-l înfrunte pe prinţul troian, Ahile îşi arăta cel mai nevinovat şi mai înnebunitor zâmbet şi spunea:

— Ce rău mi-a făcut mie Hector?

Capitolul 23

Într-o zi de sărbătoare, nu mult după sosirea la Troia, Ahile se deşteptă în zori.

— Unde te duci? l-am întrebat.

— S-o văd pe mama, îmi răspunse şi ieşi din cort înainte să mai apuc să spun ceva.

Mama lui... Cumva sperasem, prosteşte, că n-o să vină aici. Că durerea sau drumul lung o vor ţine departe. Însă fireşte că nu fusese aşa. Ţărmul Anatoliei nu era cu nimic mai greu de atins decât ţărmul grecesc. Iar durerea n-o făcea decât să petreacă şi mai mult timp cu el. Ahile pleca în zori şi se-ntorcea când soarele era aproape în înaltul cerului. Eu aşteptam, plimbându-mă de colo-colo, fără astâmpăr. Chiar avea atâtea să-i zică, de nu se mai întorcea odată? Mă temeam de vreo nenorocire cerească. De vreun dictat zeiesc ce avea să mi-l smulgă.

Briseis venea adesea să aştepte cu mine.

— Vrei să ne plimbăm până-n pădure? mă întreba.

Simpla dulceaţă a glasului ei jos, dorinţa ei de a mă alina mă ajutau să uit de mine. Plimbările prin pădure, alături de ea, mă linişteau întotdeauna. Părea să-i cunoască toate tainele, precum Chiron: unde se ascundeau ciupercile şi unde-şi săpau iepurii vizuinile. Începuse chiar să mă înveţe numele locale ale plantelor şi copacilor.

Când terminam, stăteam pe marginea culmii, privind în jos spre tabără, ca să văd când se întoarce Ahile. În ziua aceea, Briseis culesese un coşuleţ cu coriandru, iar mirosul de frunze verzi era peste tot în jurul nostru.

— Sunt sigură că va veni repede, spuse ea.

Vorbele îi erau ca pielea nouă, încă ţepene şi clar definite, nu lustruite de întrebuinţare. Când n-am răspuns, mă întrebă:

— Unde stă atât?

De ce să nu afle şi ea? Doar nu era nicio taină.

— Mama lui e zeiţă, i-am zis. Nereidă. Se duce s-o vadă.

Mă aşteptasem să fie uimită sau înfricoşată, însă doar încuviinţă din cap.

— Mi se părea mie că e... ceva. Nu se... Se întrerupse. Nu se mișcă precum oamenii.

— Cum se mișcă oamenii? am întrebat-o, zâmbind.

— Ca tine, îmi răspunse.

— Neîndemânatic, adică.

Nu cunoștea cuvântul. I-am arătat ce vreau să zic, cu gând s-o înveselesc, însă ea scutură vehement din cap.

— Nu, tu nu ești așa. Nu asta am vrut să spun.

N-am mai aflat ce voia să spună, căci în clipa aceea Ahile ajunse pe culme.

— Știam că aici o să vă găsesc, spuse el.

Briseis se scuză și se retrase în cortul ei. Ahile se trânti pe pământ, cu mâna sub cap.

— Mor de foame, zise.

— Poftim.

I-am dat brânza care ne rămăsese de la prânz. O mâncă recunoscător.

— Ce-ai discutat cu mama ta? l-am întrebat ușor neliniștit.

Ceasurile cât stătea cu ea nu-mi erau interzise, însă erau întotdeauna rupte de viața noastră. Răsuflă din greu, aproape oftând.

— Își face griji pentru mine, îmi răspunse.

— De ce?

M-am zburlit puțin aflând că se perpelește de grija lui; asta era treaba mea.

— Spune că s-a iscat zâzanie între zei, că se sfădesc între ei din pricina războiului nostru, unii de partea unei tabere, alții de partea celeilalte. Se teme de faptul că zeii mi-au făgăduit faimă, însă n-au spus și cât de multă.

Iată o nouă grijă, pe care n-o avusesem până atunci. Însă, firește, în poveștile noastre sunt multe personaje. Marele Perseu sau modestul Peleu. Heracle sau aproape uitatul Hilas. Unora li se dedicase o epopee întreagă, altora, doar un vers.

El se ridică în capul oaselor, cuprinzându-și genunchii cu brațele.

— Cred că ea se teme că altcineva o să-l ucidă pe Hector, înaintea mea.

Altă temere, aceea că viața lui Ahile va fi scurtată și mai devreme.

— La cine se gândește?

— Nu știu. Aiax a încercat și a dat greș. Diomede la fel. După mine, ei sunt cei mai buni. Nu mai știu pe nimeni.

— Dar Menelau?

— Niciodată, clătină din cap Ahile. E curajos și puternic, dar atât. S-ar frânge ca apa pe piatră de s-ar lupta cu Hector. Așa că ori eu, ori nimeni.

— Tu n-o să faci una ca asta, i-am spus, încercând să nu pară că mă milogesc.

— Nu. Tăcu preț de-o clipă. Însă văd totul. Asta-i ciudat. Ca prin vis. Mă văd azvârlind lancea și pe el cum cade. Mă duc și stau lângă el.

Am simțit cum mă cuprinde groaza. Am tras aer în piept și m-am silit să răsuflu.

— Și apoi ce se întâmplă?

— Asta-i cel mai ciudat. Mă uit la sângele lui și știu că moartea-i aproape. Însă în vis nici că-mi pasă. Mai degrabă mă simt ușurat.

— Crezi că poate fi vreo profeție?

Întrebarea păru să-l stânjenească. Clătină din cap.

— Nu, nu cred să fie. Doar un vis cu ochii deschiși.

M-am silit să-i țin isonul, cu glas liniștit.

— Sigur așa-i. Până la urmă, Hector nu ți-a făcut nimic.

Ahile zâmbi atunci, cum sperasem c-o să facă.

— Da, zise. Așa am auzit.

În ceasurile lungi cât el lipsea, am început să mă îndepărtez de tabăra noastră, căutând tovărășie, ceva care să-mi dea de lucru. Vestea pe care ne-o dăduse Thetis – zâzanie între zei, gloria primejduită a lui Ahile – mă tulburase. Nu știam ce să cred, iar întrebările mi se fugăreau prin minte, până simțeam c-o iau razna. Aveam nevoie de ceva care să-mi distragă atenția, ceva rațional și real. Un oștean îmi arătă cortul alb al răniților și-mi zise:

— Dacă-ți cauți ceva de făcut, acolo e tot timpul nevoie de o mână de ajutor.

Mi-am amintit mâinile răbdătoare ale lui Chiron, instrumentele atârnate pe pereții de cuarț trandafiriu și am intrat.

În cort era întuneric, iar aerul se simțea închis, dulceag, ca mirosul de mosc, îngreunat de izul metalic al sângelui, într-un colț l-am zărit pe medicul Machaon, bărbos, cu bărbia pătrată și pieptul lăsat gol, pentru că-i era mai lesne așa, purtând doar o tunică veche legată în fugă la brâu. Avea pielea mai negricioasă decât cei mai mulți ahei, deși stătea multă vreme înăuntru, și era tuns scurt, tot pentru că-i era mai lesne așa, ca să nu-i intre în ochi. Acum stătea aplecat peste piciorul unui rănit și pipăia cu băgare de seamă în jurul unui vârf de săgeată înfipt în carne. În celălalt capăt al cortului, fratele său Podaleirios tocmai își punea platoșa. Îi zise ceva lui Machaon, apoi trecu pe lângă mine și ieși din cort. Se știa că preferă câmpul de bătălie cortului răniților, cu toate că-și făcea treaba în amândouă locurile.

Machaon grăi fără să ridice privirea:

— Nu cred că ești rănit rău, de vreme ce poți să stai atâta în picioare.

— Nu, am zis. Am venit...

M-am întrerupt când vârful de săgeată se ivi între degetele lui Machaon, iar oșteanul gemu de ușurare.

— Ei bine? mă luă el din scurt, dar fără arțag.

— Ai nevoie de o mână de ajutor?

Scoase un sunet pe care l-am luat drept încuviințare.

— Șezi și ține-mi leacurile, îmi zise, fără să mă privească.

Am făcut cum mi-a zis, culegând de pe jos sticluțele împrăștiate, în care se aflau ierburi uscate ce zornăiau sau unguente. Mirosindu-le, îmi aminteam: usturoi și balsam cu miere pentru copturi, mac pentru liniștirea bolnavului, coada-șoricelului pentru închegarea sângelui. Zeci de ierburi ce-mi readuceau în minte degetele răbdătoare ale centaurului, mirosul fraged și dulce al peșterii trandafirii.

I le-am întins pe acelea de care avea nevoie și am privit cum le întrebuința cu iscusință – un vârf de praf alinător pe buza de sus, ca rănitul să-l adulmece și să-l rontăie, un deget de balsam întins ca să țină molima departe, apoi fețe ce înveleau, legau și acopereau rana. Machaon netezi ultimul strat de ceară de albine, moale și parfumată, peste piciorul oșteanului și își înălță privirea obosită.

— Patrocle, nu-i așa? Ai fost învățăcelul lui Chiron? Ești bine-

venit.

În faţa cortului se porni larmă – glasuri ridicate şi ţipete de durere. Machaon îmi făcu semn din cap:

— Au mai adus unul, ia-l tu.

Oştenii – din armata lui Nestor – îşi aşezară camaradul pe salteaua goală din colţul cortului. Fusese pătruns de o săgeată cu vârf ghimpat în umărul drept. Avea faţa scăldată în sudoare spumegândă şi mai că-şi spintecase buza, înăbuşindu-şi strigătele de durere. Sufla întretăiat şi gâfâit şi dădea peste cap ochii ce-i zvâcneau de groază. M-am abţinut să-l chem pe Machaon, care îngrijea un alt oştean ce începuse să geamă, şi am luat o cârpă să-i şterg faţa.

Săgeata îi străpunsese umărul în partea cea mai cărnoasă şi stătea înfiptă, jumătate înăuntru şi jumătate afară, ca un ac groaznic. Trebuia să-i rup penele şi să trag restul afară cu băgare de seamă, ca să nu sfâşii carnea şi mai mult, ori să las înăuntru aşchii ce se puteau infecta.

I-am dat iute poţiunea pe care mă învăţase Chiron s-o pregătesc: un amestec de mac şi scoarţă de salcie, care-l ameţea şi amorţea. Nu putea să ţină cupa, aşa că l-am ajutat să bea, ţinându-i capul pe braţul meu, ca să nu se înece, simţind cum tunica mi se îmbiba de sudoarea, spumele şi sângele lui.

Am încercat să-l liniştesc, să nu-mi dau în vileag teama ce mă cuprinsese. Nu era decât cu vreun an mai mare decât mine, din câte vedeam; unul dintre feciorii lui Nestor, pe nume Antiloh, un tânăr cu chip blând, ce-şi iubea nespus tatăl.

— O să fie bine, spuneam iar şi iar, vorbind singur sau cu el, nu ştiu care din două.

Problema era coada săgeţii. De obicei, medicul o rupea într-un loc şi o scotea. Însă partea care ieşea din umăr nu era destul de lungă, iar dacă aş fi încercat s-o trag, aş fi sfâşiat şi mai rău carnea. Nu puteam s-o las cum era, şi nu puteam nici să scot săgeata cu tot cu pene, prin rană. Ce era de făcut?

În spatele meu, lângă uşă, se foia unul dintre oştenii care-l aduseseră. I-am făcut semn peste umăr.

— Repede, un cuţit. Cât de ascuţit găseşti.

Propriul meu glas poruncitor mă miră, precum şi iuţeala cu care

mi se dădu ascultare. Se întoarse cu un cuțit scurt, bine ascuțit, pentru tăiat carne, încă ruginiu de sânge uscat, îl șterse de tunică și mi-l întinse.

Chipul băiatului își pierduse de-acum orice urmă de încordare, iar limba îi atârna moale în gură. M-am aplecat peste el și am apucat bine săgeata, strivind penele în palma umedă. Cu cealaltă mână am început să ferestruiesc lemnul fibră cu fibră, cât mai ușor posibil, ca să nu zgudui umărul băiatului, care fornăia și mormăia pierdut în ceața poțiunii.

Am ținut săgeata cu putere, m-am încordat și am tăiat mult și bine. Mă durea spatele și m-am mustrat că-i sprijinisem capul pe genunchi, în loc să aleg o poziție mai potrivită. Într-un târziu, capătul cu pene se rupse și nu rămase decât o așchie lungă pe care am retezat-o iute cu cuțitul. În sfârșit.

Apoi urmă o parte la fel de grea: să scot săgeata prin cealaltă parte a umărului. Pradă inspirației, am luat o pomadă împotriva copturilor și am uns cu grijă lemnul, cu speranța că va aluneca mai lesne și că-l va păzi. Apoi am început să trag foarte ușor săgeata. După un răstimp ce păru lung cât ceasuri întregi, i se ivi capătul retezat, plin de sânge. Cât mai eram în stare să gândesc, am oblojit și bandajat rana, legând-o cu fețe de-a curmezișul pieptului.

Podelarios îmi zise mai târziu că a fost o nebunie să tai atât de încet din unghiul acela – ar fi fost de-ajuns să smucesc puțin mai tare și capătul săgeții s-ar fi rupt. Nu mai conta dacă rămâneau niște așchii înăuntrul rănii, erau alți oameni care aveau nevoie de îngrijiri. Însă Machaon văzu cât de bine se vindecă umărul, fără coptură și fără mari dureri, astfel că următoarea dată când mai apăru cineva rănit de săgeată, mă chemă, îmi dădu un cuțit ascuțit și mă privi încurajator.

Erau vremuri stranii. Deasupra capetelor noastre atârna teroarea destinului lui Ahile, iar sfada dintre zei se înteța, însă nici măcar eu nu puteam să tremur de teamă clipă de clipă. Am auzit că oamenii care trăiesc lângă o cascadă n-o mai aud după o vreme; tot astfel am învățat și eu să-mi duc viața lângă șuvoiul năvalnic al nenorocirii ce amenința să se abată asupra lui. Zilele se scurseră una după alta, iar el nu muri. Trecură luni în șir și acum eram în stare să rezist câte o zi

întreagă fără să privesc în prăpastia morții sale. Minunea ținu un an, apoi doi.

Ceilalți păreau și ei mai liniștiți. Tabăra noastră se închega într-un soi de familie mare, adunată în jurul flăcărilor din vatra unde se gătea cina. Când se înălța luna și stelele străpungeau cerul întunecat, ne îndreptam toți într-acolo: eu și Ahile, Foinix, apoi femeile – mai întâi doar Briseis, apoi un mic alai de chipuri ce tresăltau în întuneric, încurajate de căldura cu care fusese primită ea. Și încă un tovarăș – Automedon, cel mai tânăr dintre noi, abia trecut de șaptesprezece ani. Era un tânăr tăcut, ce sporise în tărie și-n iscusință sub ochii noștri, pe măsură ce învăța să mâne caii nărăvași ai lui Ahile și să îndrepte cu măiestrie carul de luptă pe câmpul de bătălie.

Eu și Ahile eram încântați să fim gazde în căminul nostru, împărțind carnea și turnând vinul, jucându-ne de-a oamenii mari, deși nu prea ne simțeam astfel. Pe când focul se stingea, ne ștergeam unsoarea de pe fețe și ne rugam de Foinix să ne spună povești. El se apleca în față pe scaunul lui și ne făcea pe plac. La lumina focului, chipul său osos părea să ascundă un tâlc delfic, pe care un oracol l-ar fi putut desluși.

Și Briseis spunea povești – ciudate ca visele, povești cu vrăji, cu zei înrobiți de farmece și muritori ce dădeau nas în nas cu ei fără să știe; zeii erau stranii, jumătate om, jumătate jivină, zei câmpenești, nu zeii nobili cărora li se închinau cetățile. Erau tare frumoase poveștile acestea depănate de glasul ei cântător. Uneori erau amuzante – când imita un ciclop sau amușina ca un leu ce căuta un om ascuns.

Mai târziu, când rămâneam singuri, Ahile repeta frânturi din ele, cu glas ridicat și ciupind strunele lirei. Era ușor să vezi cum se puteau preschimba în cântece poveștile acelea minunate. Și mă bucuram, căci simțeam c-o văzuse pe Briseis cu adevărat, că înțelesese de ce stăteam cu ea toată ziua, cât era el plecat. Acum era una dintre noi, așa simțeam. Aparținea cercului nostru pe viață.

Într-una dintre serile acelea, Ahile o întrebă ce știe despre Hector.

Briseis stătea pe spate, sprijinită în brațe, cu coatele încălzite de foc. Dar auzindu-i glasul, tresări și săltă în capul oaselor. Ahile nu-i vorbea prea des și nici ea lui – poate în amintirea celor petrecute în

satul ei.

— Nu știu mare lucru, îi răspunse. Nu l-am văzut niciodată, nici pe el, nici pe altcineva din familia lui Priam.

— Dar ți-au ajuns ceva zvonuri la ureche, spuse Ahile, săltându-se și el.

— Nu prea. Mai mult despre soața lui.

— Zi-mi orice, o îndemnă Ahile.

Briseis încuviință și-și drese ușor glasul, așa cum făcea adesea când se apuca să spună o poveste.

— O cheamă Andromaca și e singura fiică a regelui Eetion din Cilicia. Se spune că Hector o iubește mai presus de orice. Prima oară a văzut-o când a mers după bir în regatul tatălui ei. Ea l-a întâmpinat și l-a întreținut la ospățul din seara aceea. La sfârșit, Hector i-a cerut tatălui ei mâna Andromacăi.

— Trebuie să fi fost tare frumoasă.

— Se spune că e frumoasă, dar nu cea mai frumoasă din câte ar fi putut găsi Hector. E cunoscută pentru firea blândă și pentru bunătatea ei. Țăranii o iubesc pentru că le aduce deseori mâncare și haine. A rămas grea, însă nu știu ce s-a ales de copilul ei.

— Unde se află Cilicia? am întrebat-o.

— E la miazăzi, pe coastă, nu departe de aici, dacă mergi călare.

— Lângă Lesbos, spuse Ahile.

Briseis încuviință. Mai târziu, după ce toată lumea plecase, el îmi zise:

— Noi am cotropit Cilicia, știai?

— Nu.

— Îmi amintesc de Eetion, spuse el încuviințând din cap. Avea opt fii. Au încercat să ne țină piept.

Din glasul lui încet am înțeles ce se întâmplase.

— I-ai omorât.

Căsăpise toată familia. Îmi citi pe chip ce simțeam, cu toate că am încercat să ascund. Însă el nu mă mințea niciodată.

— Da.

Știam că zi de zi ucidea oameni; venea acasă scăldat în sângele lor, pete pe care și le freca de pe piele înainte de masă. Însă în unele clipe, acum bunăoară, mă simțeam copleșit de ceea ce știam. Și mă

gândeam la toate lacrimile pe care el le făcuse să curgă, în anii care trecuseră. Iar acum Andromaca şi Hector jeleau din pricina lui. În clipa aceea, Ahile părea să şadă la celălalt capăt al lumii, cu toate că era atât de-aproape, încât îi simţeam căldura pielii. Îşi ţinea în poală mâinile asprite de lance, însă tot frumoase. Nu erau şi nu fuseseră nicicând pe lume mâini mai blânde şi mai ucigaşe.

Deasupra noastră, stelele se zăreau ca printr-un văl. Simţeam că aerul mă apasă. La noapte va fi furtună. Ploaia va pătrunde peste tot, va umple pământul pân-o să plesnească pe la încheieturi. Se va revărsa de pe munţi, prinzând tot mai multe puteri, până va mătura tot din cale – animale şi case şi oameni.

„Ahile e potopul", mi-am zis.

Glasul său îmi rupse tăcerea gândurilor:

— Am lăsat un fiu în viaţă, spuse. Cel de-al optulea. Ca să nu li se piardă neamul.

Ciudat, însă gestul acela mărunt de bunătate părea însăşi milostenia zeiască. Totuşi care alt războinic ar mai fi făcut una ca asta? Să căsăpeşti o familie întreagă era o faptă demnă de laudă, o ispravă plină de glorie ce dovedea că eşti atât de puternic, încât poţi să ştergi un nume de pe faţa pământului. Fiul care supravieţuise va avea copii, cărora le va da numele său de familie şi le va istorisi povestea fraţilor săi. Aşa vor dăinui, în amintire, dacă nu în viaţă.

— Mă bucur, i-am zis cu inima plină.

Buştenii din foc se albeau de cenuşă.

— Ciudat, spuse el. Mereu am zis că Hector nu mi-a pricinuit nicio supărare. Dar el nu mai poate să spună la fel, acum.

Capitolul 24

Anii trecură şi un ostaş, unul de-ai lui Aiax începu să se plângă de lungimea războiului. La început nu-l luă nimeni în seamă, pentru că era din cale-afară de pocit şi se ştia că e un ticălos. Dar devenea tot mai elocvent. Au trecut patru ani, zicea el, şi nu ne-am ales cu nimic. Unde-s comorile? Unde-i femeia? Când vom pleca? Aiax îi arse una-n scăfârlie, dar bărbatul nu se potoli. Vedeţi cum se poartă cu noi?

Încet-încet, nemulţumirea lui se răspândi dintr-o tabără în alta. Fusese un anotimp urât, foarte umed şi chinuitor pentru războinici. Răniţii curgeau gârlă – pustule, glezne sucite în nămol şi infecţii. Roiuri dese de muşte sâcâitoare se adunaseră ici şi colo peste părţi din tabără, de păreau nori de fum.

Arţăgoşi, scărpinându-se neîncetat, oştenii prinseră a pierde timpul prin agora. La început nu făcură altceva decât să se strângă în grupuri mici şi să şuşotească. Apoi oşteanul care pornise totul li se alătură şi glasurile lor începură să se facă auzite.

— Patru ani!

— De unde ştim că femeia aia e în cetate? A văzut-o careva?

— Troia n-o să ni se predea în veci.

— Ar trebui să punem capăt luptei.

Când Agamemnon află, porunci să fie biciuiţi. A doua zi erau de două ori mai mulţi, dintre care nu puţini erau micenieni.

Agamemnon trimise o trupă să-i alunge. Oamenii se îndepărtară în silă, apoi se întoarseră, după plecarea trupei. Ca urmare, Agamemnon porunci ca o falangă să păzească toată ziua agora. Dar era o treabă tare chinuitoare, în bătaia soarelui, unde roiau muştele. Până seara, falanga se subţiase din cauza dezertorilor, iar numărul răzvrătiţilor crescuse şi mai mult.

Agamemnon puse iscoade să-i dea de ştire cine unelteşte; aceia erau ridicaţi şi biciuiţi. A doua zi dimineaţă, câteva sute de oşteni refuzară să lupte. Unii ziseră că sunt bolnavi, iar alţii nu dădură niciun motiv. Vorba se răspândi în tabără şi tot mai mulţi ostaşi se declarară dintr-odată bolnavi. Îşi azvârliră săbiile şi scuturile pe podium şi blocară agora. Când Agamemnon încercă să pătrundă cu

forța, oștenii își încrucișară brațele pe piept și rămaseră nemișcați.

Nemaiputând să intre în propria-i agora, Agamemnon se făcu tot mai roșu de furie. Degetele i se albiră pe sceptrul gros, din lemn încins cu fier. Când oșteanul din fața lui îi scuipă la picioare, Agamemnon își ridică sceptrul și-l păli în cap. Toți am auzit trosnetul osului spart. Bărbatul se prăbuși la pământ.

Nu cred că Agamemnon vrusese să-l lovească atât de tare. Păru că înlemnește, cu ochii la leșul de la picioarele sale, pironit locului. Un alt ostaș se lăsă în genunchi, întoarse corpul cu fața în sus și am văzut că lovitura năprasnică îi turtise jumătate din țeastă. Vestea se răspândi printre oșteni ca sunetul unei foc ce se aprinde. Mulți își scoaseră pumnalele din teci. L-am auzit pe Ahile mormăind ceva, apoi plecă de lângă mine.

Pe chipul lui Agamemnon se citea tot mai limpede că înțelegea greșeala pe care o făcuse. Din nesăbuință, își lăsase în urmă garda credincioasă. Acum era împresurat și n-avea cum primi ajutor nici dacă i-ar fi sărit careva în apărare. Mi-am ținut răsuflarea, încredințat c-o să-l văd cum moare sub ochii mei.

— Ahei!

Chipuri se întoarseră surprinse spre locul de unde răsunase glasul. Ahile suise pe un morman de scuturi de pe podium. Arăta întru totul ca viteazul vitejilor, chipeș și puternic, cu chip solemn.

— V-ați mâniat, spuse el.

Asta le prinse atenția. Chiar *erau* mânioși. Rar se întâmpla ca un comandant să recunoască faptul că oștenii săi puteau să simtă și furie.

— Spuneți ce vă doare, îi îndemnă el.

— Vrem să plecăm! răsună un glas din spatele mulțimii. Războiul ăsta e-n zadar!

— Căpetenia ne-a mințit!

Un murmur tot mai puternic de încuviințare se făcu auzit.

— Au trecut patru ani! strigă la urmă cel mai mânios.

Nu puteam să le găsesc vină. Acei patru ani mi se păruseră mie un belșug, un răstimp smuls cu greu din mâinile zgârcitelor parce. Însă lor li se răpea o viață pe care ar fi putut s-o trăiască alături de copii și de soațe, în familia și căminul lor.

— Aveţi tot dreptul să puneţi asemenea lucruri la îndoială, spuse Ahile. Vă simţiţi înşelaţi, fiindcă vi s-a făgăduit victoria.

— Da!

Preţ de-o clipă am zărit chipul lui Agamemnon, schimonosit de furie. Însă era prins în mulţime, nu putea să se elibereze sau să vorbească fără să facă vâlvă.

— Spuneţi-mi, le strigă Ahile, credeţi că *Aristos Achaicm* luptă în războaie zadarnice?

Oştenii nu răspunseră.

— Ei bine?

— Nu, zise unul.

Ahile încuviinţă cu gravitate.

— Nu. Eu nu lupt în asemenea războaie şi jur asta pe ce vreţi voi. Sunt aici pentru că socot că vom câştiga. Voi rămâne până la sfârşit.

— Bravo ţie, se auzi alt glas, dar cum rămâne cu cei care vor să plece?

Agamemnon deschise gura să răspundă. Îmi închipuiam ce voia să spună. Nu pleacă nimeni! Dezertorii vor fi executaţi! Spre norocul lui, Ahile i-o luă înainte.

— Sunteţi liberi să plecaţi oricând poftiţi.

— Zău? se auzi un glas, neîncrezător.

— Firește. Apoi urmă cu cel mai nevinovat şi mai cald zâmbet: Însă, când vom cuceri Troia, eu voi pune mâna pe partea voastră din pradă.

Am simţit cum se destramă încordarea din aer, iar la ureche îmi ajunseră câteva râsete binevoitoare. Prinţul Ahile spunea că-i rost de câştig, iar unde-i lăcomie e şi nădejde.

El băgă de seamă schimbarea.

— De mult a venit vremea să punem stăpânire pe câmpul de luptă. Troienii o să ne socotească laşi. Îşi trase sabia scânteietoare din teacă şi o înălţă în aer. Cine-ndrăzneşte, să le-arate că se-nşală?

Răsunară strigăte de încuviinţare, după care se stârni larmă, căci oştenii îşi luau înapoi platoşele şi-şi înşfăcau lăncile. Îl ridicară pe omul ucis şi se învoiră că fusese cam clevetitor de felul lui. Ahile sări jos de pe podium şi trecu pe lângă Agamemnon, salutându-l scurt din cap. Regele din Micene nu zise nimic. Dar apoi l-am văzut cum îl

urmărește îndelung cu privirea.

După potolirea răzmeriței ce fusese pe cale să izbucnească, Odiseu născoci o cale prin care să-i țină ocupați pe oșteni, ca să nu mai aibă timp de altceva: o palisadă uriașă, care să înconjoare toată tabăra. O voia lungă de trei leghe, ca să ne apere corturile și corăbiile de câmpia din afară. La baza sa avea să fie un șanț plin de țepușe.

Atunci când Agamemnon vorbi despre planul acela, am fost încredințat că oștenii vor vedea pe loc că e un șiretlic, în ațâți ani de când începuse războiul, taberele și corăbiile noastre nu se aflaseră nicicând în primejdie, oricâte întăriri ar fi sosit. La urma urmei, cine era în stare să treacă de Ahile?

Însă apoi Diomede păși în față, ridicând planul în slăvi și vârând frica în oșteni cu povești despre atacuri de noapte și corăbii arzând. Această din urmă născocire făcu minuni – fără corăbii nu ne puteam întoarce acasă. Când termină de vorbit, oștenilor le luceau ochii de nerăbdare. Pe când porniră veseli spre pădure cu toporiști și boloboace, Odiseu îl găsi pe cel care stârnise tot tărăboiul – Thersites se numea – și puse să fie bătut fără vâlvă, până-și pierdu cunoștința.

Și așa se sfârși cu răzmerițele la Troia.

După aceea a fost altfel, fie din pricină că oștenii trudeau laolaltă la întăritură, fie că, spre ușurarea tuturor, fusese împiedicată vărsarea de sânge. Cu toții, de la cel mai umil tălpaș până la căpetenia supremă, am început să socotim Troia ca pe-un fel de cămin. Cotropirea se preschimba în ocupare. Până acum trăiserăm ca niște tâlhari, prădând pământurile și satele. Acum ne-apucam să clădim, nu doar palisada, ci toate cele necesare unei cetăți: o fierărie, un țarc pentru vitele pe care le furam din gospodării, până și un șopron pentru olărit. În acesta din urmă, meșteri începători munceau să înlocuiască vasele de ceramică crăpate pe care le aduseserăm cu noi, cele mai multe ciobite sau sparte de atâta folosință. Tot ce aveam acum era făcut pe genunchi, luat cu japca și-și dusese deja de două ori traiul cu alt rost, până să ajungă la noi. Numai platoșele regilor rămâneau neatinse, cu însemnele lustruite și neîntinate.

Și oamenii începură să se poarte mai puțin ca o adunătură de oștiri

şi mai mult ca nişte concetăţeni. Bărbaţii aceştia care fuseseră cretani, ciprioţi şi argolideni când plecaseră din Aulis erau acum pur şi simplu ahei – azvârliţi în aceeaşi oală de alteritatea Troiei, împărţind laolaltă mâncarea, femeile, veşmintele şi istoriile de luptă, astfel încât deosebirile ajunseră încet-încet să se şteargă. Până la urmă, nu degeaba se fălise Agamemnon că-i unise pe ahei. Acest simţământ de tovărăşie va dăinui ani în şir, un soi de înfrăţire foarte neobişnuit pentru regatele noastre care se războiau cu înverşunare. Vreme de o generaţie, n-au mai existat războaie între noi, cei care luptaserăm la Troia.

Până şi eu simţeam la fel. În aceşti şase-şapte ani petrecuţi mai mult în cortul lui Machaon şi mai puţin cu Ahile pe câmpul de bătălie, am apucat să-i cunosc bine pe ceilalţi oşteni. Mai devreme sau mai târziu, toţi ajungeau acolo, măcar din pricina vreunui deget strivit de la picior sau a unei unghii crescute în carne. Veni până şi Automedon, acoperind cu mâna ce mai rămăsese dintr-un buboi însângerat. Bărbaţii prinseseră drag de roabele lor şi ni le aduceau cu pântecele umflate. Moşeam neîncetat prunci urlători şi le îngrijeam beteşugurile, pe măsură ce creşteau.

Şi nu erau doar oştenii de rând; cu vremea, am ajuns să-i cunosc şi pe regi. Nestor cu siropul lui de tuse cald, cu miere, pe care-l cerea seara, Menelau şi leacurile făcute din mac adormitor pe care le lua pentru durerile de cap, Aiax şi pântecele lui ros de arsuri. Mă simţeam mişcat să văd cât se încredeau în mine, venind să-i alin cu chipuri pline de speranţă. Am ajuns să-i îndrăgesc, oricât de arţăgoşi erau la sfaturi.

Mi-am clădit un renume, un rang mai înalt în tabără. Eram căutat pentru că mă mişcam iute şi nu pricinuiam dureri prea mari. Podelarios rămânea în cort tot mai rar; când lipsea Machaon, eu eram acolo.

Spre uimirea lui Ahile, am început să-i salut pe oamenii aceştia când mergeam prin tabără. Mă simţeam mulţumit să-i văd cum ridică braţul, arătându-mi vreo rană ce se vindecase bine.

După ce plecau, Ahile clătina din cap.

— Nu ştiu cum de-i ţii minte pe toţi. Jur că mie mi se par toţi la fel.

Eu râdeam şi-i arătam iarăşi cu degetul.

— Acela-i Sthenelus, vizitiul lui Diomede. Iar acela-i Podarces. Fratele lui a murit cel dintâi, ţii minte?

— Sunt prea mulţi, zise. E mai simplu ca ei să mă ştie.

Chipurile de lângă vatra noastră începură să se rărească, pe măsură ce femeile deveniră pe rând, încetişor, ibovnica, apoi soaţa câte unui mirmidon. Atunci nu le mai trebuia focul nostru, îl aveau pe al lor. Ne bucuram. Râsetele din tabără, glasurile ce răsunau noaptea pradă plăcerii, până şi pântecele crescute – în vreme ce mirmidonii zâmbeau mulţumiţi – erau toate bine-venite, iar fericirea lor era ca un fir de aur ce-o lega mai trainic pe a noastră.

După o vreme, nu mai rămase decât Briseis. Ea nu-şi luă niciodată un ibovnic, deşi era frumoasă şi mulţi mirmidoni îi făceau ochi dulci. În loc de asta, se preschimbă într-un soi de mătuşă – o femeie gata oricând să împartă dulciuri, poţiuni de dragoste şi batiste mătăsoase pentru ştersul ochilor mâhniţi. Aşa îmi amintesc serile petrecute la Troia: eu şi Ahile unul lângă altul, Foinix zâmbind, Automedon istorisind căznit vreo snoavă şi Briseis, cu ochii ei tainici, izbucnind una-două în râs.

M-am deşteptat înainte de revărsatul zorilor, simţind în aer primul fior de toamnă. Era zi de sărbătoare – culegerea primelor fructe în cinstea lui Apollo. Ahile mă încălzea cu trupul lui gol, cufundat în somn greu. În cort era beznă, însă-i desluşeam trăsăturile chipului, bărbia puternică şi rotunjimea blândă a pleoapelor. Îmi venea să-l trezesc, să văd cum i se deschid ochii. De o mie de ori îi văzusem şi tot nu mă săturam.

Mi-am trecut uşor mâna peste pieptul lui, mângâind muşchii de sub piele. Acum eram vânjoşi amândoi, după atâtea zile petrecute în cortul alb şi pe câmpul de luptă. Uneori, rămâneam înmărmurit când mă vedeam. Eram bărbat în toată firea, spătos ca tata, însă mult mai zvelt.

Ahile se cutremură sub atingerea mea şi m-am simţit năpădit de dorinţă. Am ridicat pânza cortului ca să-l văd cu totul. Apoi m-am aplecat lipindu-mi buzele de pielea lui, aşternând un şir de sărutări

blânde ce coborau pe pântece.

Zorii se revărsară prin deschizătura cortului şi înăuntru se făcu tot mai lumină. Am văzut când se trezi şi mă recunoscu. Mădularele ne lunecau laolaltă aşa cum făcuseră de-atâtea ori, fără să ostenească.

După o vreme, ne-am sculat şi am mâncat. Ridicaserăm cu totul pânza cortului ca să pătrundă aerul, ce ne înfiora acum plăcut pielea jilavă. Prin deschizătură priveam cum mirmidonii se perindă prin tabără cu treburi. L-am văzut pe Automedon năpustindu-se în valuri. Am privit şi marea caldă şi primitoare după o vară însorită. Îmi ţineam drăgăstos mâna pe genunchiul lui.

Ea nu intră pe uşă. Apăru pur şi simplu în mijlocul cortului, înfiripată din aer. Mi-am luat iute mâna de pe Ahile, cu un icnet mirat. Ştiam că era o nerozie chiar când am făcut-o. Era zeiţă şi putea să ne vadă când poftea.

— Mamă, o salută el.

— Am fost prevenită.

Cuvintele erau parcă retezate şi se auzea ca o bufniţă ronţăind oscioare. În cort era penumbră, însă pielea lui Thetis răspândea o lumină rece. Îi desluşeam fiecare trăsătură tăioasă, fiecare fald al robei lucitoare. Ultima oară o văzusem în Skiros, cu mult timp în urmă. Mă schimbasem de-atunci. Eram mai mare şi mai puternic şi-mi creştea barba dacă nu mă bărbieream. Ea era aceeaşi, fireşte.

— Apollo e mânios şi caută să le stea în cale aheilor. Îi aduci jertfe azi?

— Da, răspunse Ahile.

Noi respectam mereu sărbătorile, spintecam grumaji şi ardeam grăsimea.

— Aşa trebuie, zise ea, pironindu-l din ochi; pe mine nici nu părea să mă vadă. O hecatombă.

Cea mai generoasă jertfă: o sută de capete de oi şi vite. Doar cei mai bogaţi şi mai puternici îşi puteau permite atâta risipă din evlavie.

— Oricum ar proceda ceilalţi, tu aşa să faci. Zeii şi-au ales preferaţii şi nu trebuie să le stârneşti mânia.

Avea să ne ia aproape toată ziua să măcelărim vitele şi tabăra va duhni o săptămână întreagă ca un abator. Însă Ahile încuviinţă.

— Aşa vom face, îi făgădui el.

Thetis stătea cu buzele lipite – două linii roșii, mărginind parcă o rană.

— Nu e tot, spuse ea.

Și când nu se uita la mine, tot mă speria. Aducea cu sine tot universul năvalnic, semne rele, zei mânioși și o mie de primejdii ce ne pândeau.

— Ce mai este?

Thetis șovăi și frica îmi puse un nod în gât. Ceea ce putea face până și o zeiță să șovăie era într-adevăr înspăimântător.

— O prorocire, spuse ea. Că cel mai vrednic mirmidon va muri înainte să se împlinească doi ani.

Chipul lui Ahile era nemișcat; complet nemișcat.

— Știam că va veni și asta, zise el.

Thetis clătină scurt din cap.

— Nu. Profeția spune că tu vei fi în viață când se va petrece asta.

— Și ce crezi că înseamnă? o întrebă Ahile încruntându-se.

— Nu știu, îi răspunse. Avea ochi uriași – cu cercurile negre căscate, de parcă voiau să-l soarbă în ea. Mă tem să nu fie un vicleșug.

Parcele erau faimoase pentru asemenea enigme ce rămâneau de neînțeles până când și ultima frântură se alipea la întreg. Thetis continuă cu glas limpede și amar:

— Fii cu ochii în patru. Trebuie să ai mare grijă.

— Așa voi face, spuse Ahile.

Ea nu păruse să-mi bage de seamă prezența, însă acum ochii ei mă găsiră și strâmbă din nas, ca și cum simțise o duhoare. Îl privi din nou pe Ahile.

— Nu-i vrednic de tine, zise. N-a fost nicicând.

— Eu sunt de altă părere, îi răspunse Ahile.

O zisese de parcă o tot repetase; poate așa și făcuse.

Thetis scoase un sunet disprețuitor și se făcu nevăzută. Ahile se întoarse spre mine.

— Se teme.

— Știu, am spus.

Mi-am dres glasul, ca pentru a desprinde nodul de groază care mi se strânsese acolo.

— Cine-i cel mai vrednic dintre mirmidoni oare? Fără să mă pui pe

mine la socoteală.

I-am înşirat în minte pe toţi căpitanii. M-am gândit la Automedon, care ajunsese mâna dreaptă a lui Ahile în bătălii. Însă nu l-aş fi socotit cel mai vrednic.

— Nu ştiu, am răspuns.

— Crezi că ar putea fi tata? mă întrebă.

Peleu cel rămas în Ftia, care luptase alături de Heracle şi Perseu. Chiar dacă nu mai era faimos acum, la vremea sa intrase în legende pentru evlavie şi curaj.

— Poate, am recunoscut.

Am rămas o vreme tăcuţi.

— Cred că vom afla în curând, zise el apoi.

— Nu eşti tu, i-am zis. Măcar atât lucru ştim.

În după-amiaza aceea am adus jertfa pe care o poruncise mama sa. Mirmidonii făcură focuri înalte la altare, iar eu am ţinut vase pentru sânge, în vreme ce Ahile spinteca beregate una după alta. Am ars ciozvârte din coapsele grase laolaltă cu orz şi rodii şi am turnat pe tăciuni vinul cel mai de preţ pe care-l aveam. „Apollo e mânios", spusese ea. Unul dintre cei mai puternici zei ai noştri, un arcaş ce putea străpunge inima oricui cu săgeţi iuţi ca razele de soare. Nu eram cunoscut pentru credinţa mea, însă în ziua aceea l-am slăvit pe Apollo cu o tărie ce ar fi putut s-o întreacă pe a lui Peleu. Şi oricine-ar fi fost cel mai vrednic dintre mirmidoni, am înălţat şi pentru el o rugă către zei.

Briseis mă rugă s-o învăţ medicina şi-mi făgădui în schimb să-mi arate ierburile şi plantele de mare trebuinţă, acum, că proviziile lui Machaon se împuţinau. M-am învoit şi aşa am ajuns să petrecem împreună multe zile tihnite în pădure, despărţind crengi ce atârnau la pământ şi scormonind pe sub buşteni putreziţi după ciuperci gingaşe şi moi ca urechiuşele unui prunc.

Uneori, în zilele acelea mă atingea din întâmplare cu mâna şi mă privea zâmbitoare, înălţând privirea, cu picurii atârnându-i de urechi şi plete ca perlele. Ca să se mişte mai uşor, îşi legase fusta lungă în dreptul genunchilor, dezvelindu-şi picioarele robuste şi neşovăielnice.

Într-una din zile ne-am oprit să mâncăm. Ne-am înfruptat cu pâine şi brânză învelite în cârpă, fâşii de carne uscată şi apă luată în căuşul palmelor din pârâu. Era primăvară şi ne înconjura belşugul rodnic al Anatoliei. Vreme de trei săptămâni, pământul avea să poarte veşminte de toate culorile, toţi mugurii dădeau în floare, toate petalele răzvrătite se deschideau. Apoi, odată ce glia îşi mistuise înflăcărarea, se aşternea la munca îndelungată a verii. Din tot anul, acel răstimp îmi plăcea cel mai mult.

Ar fi trebuit să prevăd totul. Poate mă veţi socoti neghiob că nu am fost în stare. Îi povesteam ceva despre Chiron, cred, şi ea mă asculta, cu ochi întunecaţi ca pământul pe care şedeam. După ce am isprăvit, rămase tăcută. Nimic neobişnuit; era adesea aşa. Stăteam aproape, cu capetele aplecate unul spre celălalt, de parcă puneam ceva la cale. Aveam în nări mirosul fructelor pe care le mâncase, al uleiurilor pe care le storcea din petale de trandafir, pentru celelalte fete, şi care îi păta încă degetele. Tare dragă îmi era, m-am gândit. Faţa ei serioasă şi ochii isteţi. Mi-o închipuiam când era copilă, cu pielea julită de la copacii în care se căţăra, cu mădularele plăpânde avântate în goană. Cât aş fi vrut s-o cunosc pe atunci, să fi fost cu mine în casa tatălui meu, să fi azvârlit pietricele cu mama. Mai că mi-o aminteam acolo, plutind la marginea memoriei.

Buzele ei le atinseră pe ale mele. De uimire, nici nu m-am mişcat. Gura îi era moale şi un pic şovăitoare. Ochii îi erau închişi cu gingăşie. Din obişnuinţă, gura mi se deschise singură. Trecură câteva clipe, cu pământul sub noi, adierea vântului purtând miros de flori. Apoi ea se trase înapoi, cu ochii plecaţi, aşteptând judecata. Pulsul îmi suna în urechi, însă nu aşa cum se întâmpla cu Ahile. Aducea mai mult a uimire şi teamă că ea va suferi. I-am acoperit palma cu a mea.

Atunci ea ştiu. Simţi din felul cum am luat-o de mână, din felul cum am privit-o în ochi.

— Îmi pare rău, îmi şopti.

Am clătinat din cap, dar nu mai ştiam ce să zic. Umerii i se înălţară ca două aripi strânse.

— Ştiu că-l iubeşti, zise ea, şovăind înaintea fiecărui cuvânt. Ştiu. Dar m-am gândit că unii bărbaţi au şi soaţe, şi iubiţi.

Chipul îi părea atât de micuţ şi de trist, că nu m-a lăsat inima să

tac.

— Briseis, dacă mi-aș fi dorit vreodată soață, pe tine te-aș fi ales.

— Dar nu-ți dorești soață.

— Nu, am răspuns cu toată blândețea.

Încuviință și-și plecă iarăși privirea. Îi auzeam răsuflarea înceată, tremurul slab din piept.

— Îmi pare rău, am zis.

— N-o să-ți dorești niciodată copii? mă întrebă.

Întrebarea mă luă pe nepregătite. Eu mă simțeam copil încă, deși toți cei de vârsta mea deveniseră părinți nu o dată.

— Bănuiesc că n-aș fi un părinte prea bun, am zis.

— Nu cred, zise ea.

— Nu știu. Tu crezi c-ai fi?

O întrebasem firesc, dar cuvintele părură s-o lovească și am văzut-o șovăind.

— Poate, îmi răspunse.

Apoi am înțeles, prea târziu, ce voise de fapt să mă-ntrebe. Am roșit, stingherit de indiferența mea. Și plin de umilință. Am dat să spun ceva – să-i mulțumesc, poate.

Însă ea deja se scula, scuturându-și poalele.

— Mergem?

Nu-mi mai rămânea decât să mă ridic și s-o urmez.

În seara aceea m-am tot gândit la asta: copilul pe care l-aș fi putut avea cu Briseis. Îmi închipuiam picioruțe împletite, plete negre și ochii mari ai mamei sale. Vedeam cum stăteam toți trei la foc: eu, Briseis și copilul, care se juca cu o bucată de lemn cioplită de mine. Însă scena părea pustie, exista o lipsă dureroasă. Unde era Ahile? Murise? Sau nici nu existase vreodată? Nu puteam să duc o asemenea viață. „Dar Briseis nici nu-mi ceruse așa ceva." Îmi oferise totul – pe ea, copilul și pe Ahile.

M-am întors spre el.

— Te-ai gândit vreodată să devii tată? l-am întrebat.

Stătea cu ochii închiși, însă nu dormea.

— Sunt deja tată, îmi răspunse.

Mă cutremuram de câte ori îmi aminteam. Pruncul pe care-l avea

cu Deidameia. Un băiat, îi dăduse Thetis de veste, îl chema Neoptolemos. „Războiul cel Nou." I se mai zicea Pirrhu, de la pletele ca focul. Mă simțeam tulburat când mă gândeam la el – bucățică ruptă din Ahile, colindând prin lume.

— Îți seamănă? îl întrebasem odată pe Ahile.

— N-am întrebat, îmi răspunsese el ridicând din umeri.

— Ai vrea să-l vezi?

— Mai bine îl crește mama, îmi zisese clătinând din cap. O să-i fie mai bine cu ea.

Eu nu credeam asta, însă nu era potrivit să i-o zic atunci. Am așteptat să mă întrebe dacă vreau un copil. Însă nu mă întrebă nimic, iar răsuflarea îi era tot mai adâncă. Adormea mereu înaintea mea.

— Ahile?

— Mmm?

— Îți place Briseis?

Se încruntă, cu ochii încă închiși.

— Dacă-mi place?

— Dacă ți-e pe plac, am zis. Știi tu.

Deschise ochii, mai treaz decât mă așteptasem.

— Ce legătură are cu copiii?

— N-are legătură.

Însă era limpede că mințeam.

— Își dorește un copil?

— Poate, am răspuns.

— Cu mine? întrebă el.

— Nu, i-am zis.

— Bun, spuse el și pleoapele i se lăsară la loc.

Trecu ceva vreme și mi se părea că adormise. Însă apoi grăi:

— Cu tine. Cu tine-și dorește să aibă un copil.

I-am răspuns prin tăcere. Se ridică în capul oaselor și pătura îi căzu de pe piept.

— E însărcinată?

În glas i se simțea o încordare pe care nu i-o cunoșteam.

— Nu, am răspuns.

Mă străpunse cu privirea, cercetând să afle răspunsuri în ochii mei.

— Tu îți dorești? mă întrebă.

Vedeam pe chipul lui că în el se duce o luptă. Gelozia nu-i stătea deloc în fire. Îl durea, însă nu știa cum s-o spună. Deodată m-am simțit crud că adusesem vorba despre asta.

— Nu, am zis. Nu cred. Nu.

— Dacă ți-ai dori, ar fi în regulă.

Fiecare cuvânt era înșirat cu grijă; încerca să fie drept.

M-am gândit la copilul cu plete negre. M-am gândit la Ahile.

— Este bine așa cum e acum, am spus.

Ușurarea ce i se citea pe chip mă înduioșă.

O vreme a fost ciudat. Briseis m-ar fi ocolit, însă eu treceam pe la ea după obicei și mergeam la plimbare ca întotdeauna. Sporovăiam despre ce se mai zvonea prin tabără și despre medicină. Ea nu vorbea de soațe și eu aveam grijă să nu aduc vorba de copii. Când mă privea, îi citeam în ochi numai blândețe și făceam tot ce puteam să-i răspund la fel.

Capitolul 25

Într-una din zile, în al nouălea an, o fată sui pe podium. Pe obraz, avea o vânătaie ce se întindea ca vinul vărsat într-o parte a feței. În păr îi fluturau panglici – însemne ceremoniale ce dădeau de știre că slujește un zeu. Fiică de preot, am auzit pe cineva spunând. Am făcut un schimb de priviri cu Ahile.

Era frumoasă, chiar și înspăimântată: ochi mari, căprui pe un chip rotund, păr moale, castaniu ce i se revărsa peste urechi, un trup zvelt, fraged. Sub privirile noastre, ochii i se umplură de lacrimi, două lacuri întunecate revărsându-se peste maluri, care curseră în jos pe obraji, apoi picurară de pe bărbie la picioarele ei. Nu și le șterse, căci avea mâinile legate la spate.

În timp ce lumea se aduna, fata înălță ochii, îndreptând o rugăciune mută spre văzduh. L-am împins pe Ahile cu cotul și încuviință, însă nici nu apucă s-o ceară drept pradă, că Agamemnon păși în față. Își puse o mână pe umărul ei plecat și plăpând.

— Ea e Chriseis, spuse el. Și e a mea.

Apoi o trase de pe podium, ducând-o cu brutalitate spre cortul lui. L-am văzut pe preotul Calhas încruntându-se cu gura pe jumătate deschisă, de parcă voia să se împotrivească. Însă apoi închise gura și Odiseu sfârși împărțirea prăzii.

Nu trecu nici o lună, că sosi tatăl fetei, mergând pe țărm sprijinit într-un toiag de lemn bătut cu ținte de aur și înfășurat cu ghirlande. Purta barba lungă, în stilul preoților anatolieni, și pletele desfăcute, împodobite cu panglici precum toiagul. Veșmântul îi era încins cu roșu și auriu, larg, încât flutura și se umfla la poale. În urma lui, slujitori preoțești cărau cu greu, pe mutește, cufere uriașe din lemn, însă el nu-și domoli pașii ca să țină seama de mersul lor căznit, ci o ținu tot înainte necurmat.

Micul alai trecu de corturile lui Aiax, Diomede și Nestor, care se aflau cel mai aproape de agora, și sui pe podium. Până să aflăm eu și Ahile ce se petrece și să venim în fugă, croindu-ne loc printre oștenii mai domoli, preotul se înfipsese acolo, sprijinindu-se în toiag. Când

Agamemnon şi Menelau urcară pe podium, nu-i luă în seamă, ci rămase mândru înaintea comorii lui şi a piepturilor gâfâitoare ale slujitorilor săi. Agamemnon se zburli când îi văzu îndrăzneala, dar îşi ţinu gura.

Într-un sfârşit, când se strânseră destui oşteni, atraşi din toate cotloanele taberei de zvonul ce se întinsese în şoaptă, preotul se întoarse să-i îmbrăţişeze cu privirea, trecându-şi ochi peste mulţime, peste regi şi peste oamenii de rând. Apoi privirea îi poposi în sfârşit asupra gemenilor Atrizi ce îi stăteau în faţă.

Grăi cu glasul răsunător şi solemn cu care se rosteau rugăciunile în ceremonii. Îşi dădu numele, Chrises, şi spuse, ridicând toiagul, că este mare preot al lui Apollo. Apoi arătă cuferele, care stăteau acum deschise, dând la iveală aur, pietre scumpe şi bronz ce sclipeau în soare.

— Din ce spui nu se înţelege de ce-ai venit, mărite preot, rosti Menelau cu glas egal, dar trădând o notă de încordare.

Troienii nu urcau una-două pe podiumurile regilor ahei ca să ţină cuvântări.

— Am venit să-mi răscumpăr fiica, pe Chriseis, spuse el. Răpită mişeleşte de oastea ahee din templul nostru. O copilă slăbuţă, tânără, cu panglici în păr.

Grecii prinseră să mormăie. Cei veniţi să răscumpere prizonieri îngenuncheau şi se milogeau, nu vorbeau ca regii ce rosteau sentinţe în săli de judecată. Însă el era un mare preot, neînvăţat să se ploconească decât în faţa zeului său, aşa că putea fi iertat. Aurul pe care-l adusese era de două ori mai mult decât făcea fata şi nu se cuvenea niciodată să iei în batjocură bunăvoinţa preoţilor. Cuvântul „mişeleşte" fusese rostit tăios, ca o sabie scoasă din teacă, însă nici nu se putea spune că nu se cădea să grăiască astfel. Până şi Odiseu şi Diomede încuviinţau din cap, iar Menelau trase aer în piept, părând gata să spună ceva.

Însă Agamemnon păşi în faţă, lat cât un urs, cu muşchii gâtlejului umflaţi de furie.

— Aşa se cerşeşte mila? Ai noroc că nu te ucid pe loc. Sunt căpetenia supremă a acestei oştiri, se răsti el, şi nu ai primit încuviinţarea să le vorbeşti oamenilor mei. Iată răspunsul meu: Nu.

Nu primim nicio răscumpărare. Ea mi se cuvine și n-am să renunț la ea în veci. Nici pentru gunoaiele astea, nici pentru nimic din ce-ai putea să-mi aduci. Își încleștă degetele la un fir de păr de gâtul preotului. Acum piei din ochii mei și să nu te mai prind niciodată în taberele mele, *preotule,* ori nici ghirlandele tale n-o să te scape!

Chrises stătea cu fălcile încleștate, nu știam dacă de frică sau ca să-și înăbușe un răspuns nepotrivit. Ochii îi ardeau de amărăciune. Dintr-odată, fără să mai spună nimic, se întoarse, coborî de pe podium și o luă la pas pe țărm. În spate lui se împleticeau slujitorii ce cărau cuferele cu comori ce scoteau clinchete.

Chiar și după ce Agamemnon plecă și oștenii începură să sporovăiască în gura mare, eu încă mă uitam după preotul dezonorat, care se făcea tot mai mic în zare. Cei care aveau corturile la marginea țărmului povestiră că preotul striga și-și scutura toiagul spre văzduh.

În noaptea aceea, furișându-se printre noi ca un șarpe, iute, tăcută și abia întrevăzută, porni ciuma.

Când ne-am trezit a doua zi, am văzut cum asinii se sprijineau de țarcurile lor, abia suflând, cu bulbuci galbeni la boturi și ochii dați peste cap. Apoi, până-n amiază, urmară câinii – schelălăind, mușcând aerul, cu limbile scăldate în spume roșiatice. Până să se sfârșească după-amiaza, toate animalele acestea erau moarte sau trăgeau să moară, tremurând prăbușite pe jos în bălți de vomă sângerie.

Eu, Machaon, dar și Ahile le ardeam de cum picau, curățând tabăra de leșurile lor scăldate în fiere și de oasele ce le zornăiau când le azvârleam pe ruguri. Când ne-am întors la tabără în seara aceea, eu și Ahile ne-am spălat bine cu apa sărată a mării și apoi cu apa dulce a pârâului din pădure. Nu ne-am atins de Simois sau de Scamander, râurile troiene șerpuitoare în care se spălau și din care beau ceilalți.

Mai târziu în pat, am discutat pe șoptite, întrebându-ne ce se întâmplase, neputând să nu ciulim urechea la vreun hârâit sau semn de puroi în gâtlejuri. Însă n-am auzit decât glasurile noastre, repetând leacurile învățate de la Chiron, ca pe rugăciuni murmurate.

A doua zi veni rândul oamenilor. Zeci de oșteni loviți de molimă nici nu se puteau ține pe picioare, cu ochi bulbucați și umezi, buze

crăpate din care le curgeau firişoare roşii pe bărbii. Machaon, Ahile, Podelarios, eu, până la urmă şi Briseis, dădeam fuga să luăm fiecare om pe dată ce cădea, secerat parcă de lovitura unei lănci sau săgeţi.

La marginea taberei înflorea un câmp de bolnavi. Zece, douăzeci, apoi cincizeci, tremurând, cerând apă, sfâşiindu-şi veşmintele ca să scape de focul ce spuneau că-i arde de vii. Într-un sfârşit, în ceasurile de seară, pielea începu să li se crape, găurindu-se ca o pătură roasă şi destrămându-se năclăită de puroi şi sânge închegat. Tremurul ce-i zguduise se potoli şi zăcură scăldaţi în ultimul şuvoi de scârnă vărsat de propriile maţe, amestecat cu cheaguri de sânge.

Eu şi Ahile înălţăm un rug după altul, punând pe foc tot lemnul pe care-l găseam. Până la urmă, am fost siliţi să lăsăm baltă demnitatea ceremonioasă de dragul necesităţii, azvârlind în foc un morman de leşuri, nu unul singur. Nici măcar nu mai apucam să veghem cum se topesc şi se amestecă laolaltă carnea şi oasele.

Într-un sfârşit, ni se alăturară o bună parte din regi – mai întâi Menelau, apoi Aiax, care despica un copac întreg dintr-o lovitură, ca să hrănească foc după foc. În timp ce noi lucram, Diomede merse în tabără să-i găsească pe aceia ce zăceau ascunşi în corturi, scuturaţi de friguri şi vărsându-şi maţele, dosiţi de prietenii care nu voiseră să-i trimită pe câmpia morţii. Agamemnon nu ieşi din cortul său.

Zi după zi, fiecare oştire şi rege pierdură zeci de oşteni. Ciudăţenia era, după cum am băgat de seamă eu şi Ahile când închideam cu mâinile noastre ochi după ochi, că niciunul dintre morţi nu era rege. Doar nobili mărunţi şi tălpaşi. Nici femei nu erau – am remarcat şi asta. Ne căutam din priviri, tot mai bănuitori, în vreme ce oştenii picau ţipând seceraţi, cu mâinile încleştate pe piept, unde-i lovise ciuma ca o săgeată în zbor.

Era a noua noapte de când începuse totul – leşurile, rugurile şi puroiul care ne împroşca feţele. Stăteam în cort gâfâind osteniţi, dezbrăcându-ne de tunici, pe care le lăsam deoparte, ca să le ardem. Bănuielile ce îşi aflaseră o mie de dovezi nu mai puteau fi stăvilite – nu era o molimă firească, nu era o boală întâmplătoare ce se întinsese în tabăra noastră. Era altceva, ceva ce căzuse din senin, ca o năpastă, aşa cum fuseseră înăbuşite vânturile la Aulis. Un zeu era nemulţumit.

Ne-am amintit de Chrises şi de indignarea sa dreaptă în faţa blasfemiei lui Agamemnon, care nu ţinuse seama de datinile războiului şi ale răscumpărării legiuite. Şi ne aminteam şi cine e zeul căruia îi slujea el. Zeul luminii, al medicinei şi al molimelor.

Când luna era în înaltul cerului, Ahile se furişă afară din cort. Se întoarse după o vreme, mirosind a mare.

— Ce spune ea? l-am întrebat, ridicându-mă în capul oaselor.

— Că avem dreptate.

În a zecea zi de când izbucnise ciuma, am pornit pe ţărm, spre piaţa publică, urmaţi de mirmidoni. Ahile urcă pe podium şi duse mâinile pâlnie la gură, ca glasul său să răzbată mai puternic. Strigând ca să acopere trosnetele rugurilor, bocetele femeilor şi gemetele muribunzilor, îi chemă pe toţi oamenii din tabără.

Încet-încet, cu teamă, oştenii veniră şontâcăind şi clipind din ochii orbiţi de soare. Arătau palizi şi încolţiţi, ferindu-se de săgeţile ciumei ce se afundau în piepturi ca pietrele în apă, răspândindu-şi putregaiul precum cercurile pe luciul unui iaz. Încins cu platoşa, cu sabia la şold şi pletele sclipindu-i ca un şuvoi de apă curgând dintr-un vas de bronz scânteietor, Ahile îi privea cum se apropiau. Nu doar căpetenia supremă avea dreptul să cheme oamenii la adunare, însă în cei zece ani de când eram la Troia, n-o mai făcuse nimeni.

Înconjurat de micenieni, Agamemnon îşi croi loc prin mulţime ca să ajungă la podium.

— Ce-i asta? ceru el socoteală.

Ahile îl salută cuviincios.

— Am chemat oamenii să vorbim despre ciumă. Îmi îngădui să le vorbesc?

Agamemnon stătea cu umerii încovoiaţi de furie şi ruşine, căci s-ar fi cuvenit ca el să fi făcut chemarea aceea cu mult timp în urmă şi o ştia prea bine. Acum nu avea cum să-l mustre pe Ahile că o făcuse, mai ales de faţă cu toată oastea. Cei doi nici că puteau arăta mai diferit: Ahile liniştit şi stăpânit, cu un aer netulburat, ce făgăduia parcă existenţa rugurilor funerare şi a obrajilor supţi, iar Agamemnon cu chipul încleştat ca pumnul unui năpăstuit, aruncându-ne priviri negre de supărare.

Ahile aşteptă să se strângă toţi, regi şi oşteni de rând deopotrivă, apoi făcu un pas în faţă şi zâmbi.

— Regi, spuse el, prea cinstiţi bărbaţi, ahei, cum putem să ducem un război dacă ne răpune molima? A venit vremea – dacă nu-i cumva prea târziu – să aflăm cu ce-am greşit ca să ne atragem mânia unui zeu.

Iute se auziră şoapte şi murmure, căci oştenii bănuiseră că zeii erau de vină. Oare nu erau toate, fie nenorociri, fie binecuvântări, trimise de ei? Era o uşurare să-l audă pe Ahile vorbind deschis despre asta. Mama lui era zeiţă, aşa că el ştia ce vorbeşte.

Buzele lui Agamemnon erau rânjite, dezgolindu-i dinţii. Era prea aproape de Ahile, de parcă avea de gând să-l alunge de pe podium. Ahile nu părea să bage de seamă.

— Avem printre noi un preot, un om care este aproape de zei. Nu s-ar cuveni să-i îngăduim să vorbească?

Prin mulţime trecu un val de încuviinţări pline de speranţă. Auzeam scârţâit de metal – Agamemnon îşi ţinea propria încheietură într-o strânsoare năprasnică, strivindu-şi încet mănuşa încătărămată.

Ahile se întoarse spre rege:

— Nu m-ai sfătuit chiar tu să fac asta, Agamemnon?

Agamemnon îl privi chiorâş. Nu se-ncredea în mărinimia altora; nu se-ncredea în nimic. Se uită îndelung la Ahile, aşteptând să i se întindă o capcană. Într-un sfârşit, spuse, fără să arate vreun strop de recunoştinţă:

— Da, aşa am făcut. Le făcu un semn aprig micenienilor săi: Aduceţi-mi-l pe Calhas!

Îl luară mai mult pe sus pe preot, trăgându-l din mulţime. Arăta mai pocit ca oricând, cu barba plină de locuri golaşe şi părul răvăşit, urât mirositor de la sudoarea acră. Avea obiceiul să-şi treacă iute limba peste buzele uscate înainte să vorbească.

— Mărite rege, prinţe Ahile, m-aţi luat pe nepregătite. Nu m-am gândit... începu el, mutându-şi de la unul la altul ochii nefiresc de albaştri. Adică nu m-am aşteptat să mi se ceară să ţin o cuvântare în faţa mulţimii.

Glasul i se unduia alunecos ca o nevăstuică, furişându-se afară din cuibar.

— Grăiește! îi porunci Agamemnon.

Calhas păru descumpănit; își tot umezea buzele. Ahile îl încurajă cu glas limpede.

— Desigur, ai făcut jertfe. Te-ai rugat?

— Da, firește. Însă... începu preotul cu glas tremurător, mă tem că vorbele mele ar putea mânia pe cineva de aici. Cineva puternic, ce nu uită jignirile cu una, cu două.

Ahile se ghemui pe vine și întinse mâna spre umărul murdar al preotului care se eschiva, strângându-l ușor.

— Calhas, noi murim. Nu-i vremea să te lași copleșit de asemenea temeri. Care dintre noi te-ar face să plătești pentru vorbele tale? Eu, unul, nu, chiar de-ai spune că eu sunt de vină. Ar face-o vreunul dintre voi? întrebă el înălțându-și privirea spre oștenii din fața lui.

Toți clătinară din capete.

— Vezi? Niciun om sănătos la cap n-ar face vreun rău unui preot.

Gâtlejul lui Agamemnon se-încordă ca un mănunchi de parâme. Deodată mi-am dat seama cât de ciudat era să-l văd singur. Întotdeauna îi stăteau prin preajmă fratele lui, Odiseu sau Diomede. Însă aceștia așteptau la o parte, laolaltă cu ceilalți prinți.

Calhas își drese glasul.

— Semnele au arătat că Apollo este zeul mânios.

Apollo... Numele străbătu oastea ca o adiere de vânt printr-un lan.

Calhas se uită iute la Agamemnon, apoi iarăși la Ahile. Înghiți nodul care i se pusese în gât.

— Este jignit, se pare, după cum arată semnele, de felul în care a fost primit slujitorul său credincios. Chrises.

Umerii lui Agamemnon încremeniră. Calhas continuă șovăitor:

— Pentru a-l îmbuna, copila Chriseis trebuie înapoiată tatălui ei fără a cere răscumpărare, iar măritul rege Agamemnon trebuie să înalțe rugi și să facă jertfe.

Se opri, înghițindu-și ultima vorbă, de parcă nu mai avea aer.

Chipul lui Agamemnon era năpădit de pete roșu aprins, care-i trădau uluiala. Părea culmea îngâmfării și prostiei să nu fi ghicit că era vina lui, însă el n-o făcuse. Se lăsă o tăcere atât de adâncă, încât parcă auzeam cum se freacă grăunțele de nisip una de alta, la picioarele noastre.

— Mulţumesc, Calhas, spuse Agamemnon cu glas ce făcu ţăndări tăcerea. Mulţumesc că ne aduci mereu veşti bune. Ultima oară a fost fiica mea. „Ucide-o”, mi-ai zis, „ai mâniat zeii.” Iar acum cauţi să mă umileşti în faţa întregii oştiri.

Se răsuci spre oşteni, cu chipul schimonosit de furie.

— Nu sunt eu căpetenia voastră supremă? Nu mă îngrijesc eu să aveţi parte de hrană, de veşminte şi glorie? Nu sunt micenienii mei grosul acestei oştiri? Fata este a mea, mi-a fost dată ca răsplată, n-am să renunţ la ea. Aţi uitat cine sunt?

Se întrerupse, poate aşteptându-se ca ei să strige „Nu! Nu!”. Însă nimeni nu spuse nimic.

— Rege Agamemnon, zise Ahile făcând un pas în faţă. Avea un glas liniştit, aproape vesel. Nu cred că cineva ar fi uitat că tu eşti în fruntea acestei oştiri. Tu, în schimb, pari să nu-ţi mai aminteşti că şi noi suntem regi, prinţi, capi de familie. Îţi suntem aliaţi, nu robi.

Câţiva încuviinţară, şi-ar fi făcut-o şi mai mulţi.

— În vreme ce noi murim pe capete, tu te plângi c-o să pierzi o fată pe care s-ar fi cuvenit s-o înapoiezi demult. Nici nu pomeneşti de vieţile pe care le-ai curmat sau de ciuma pe care ai stârnit-o.

Roşu ca racul de furie, Agamemnon scoase un sunet bolborosit. Ahile ridică mâna.

— Nu vreau câtuşi de puţin să te umilesc. Nu vreau decât să curm ciuma. Trimite fata la tatăl ei – şi gata.

Obrajii lui Agamemnon erau brăzdaţi de mânie.

— Te-nţeleg, Ahile. Socoţi că dacă eşti fiu de nereidă, ai dreptul să faci pe marele prinţ oriunde te-ai afla. Nu ţi-ai văzut niciodată lungul nasului.

Ahile dădu să răspundă.

— Ţine-ţi gura, îi porunci Agamemnon cu glas biciuitor. De mai zici un singur cuvânt, o să-ţi pară rău.

— O să-mi pară rău? Chipul lui Ahile împietrise. Vorbea încet, însă cu glas răsunător. Nu cred că-ţi poţi îngădui să-mi vorbeşti altfel, mărite rege.

— M-ameninţi? urlă Agamemnon. L-aţi auzit cum m-ameninţă?

— Nu este o ameninţare. Ce s-ar face oastea ta fără mine?

Pe chipul celuilalt se citea o duşmănie colţuroasă.

— Mereu te-ai crezut mai grozav decât eşti, spuse el batjocoritor. Trebuia să te lăsăm unde te-am găsit, ascuns după fustele mamei tale, tu însuţi în fuste de muiere.

Oştenii se încruntară miraţi, şuşotind între ei.

Ahile stătea cu pumnii încleştaţi în lături, abia stăpânindu-se.

— Toate astea le zici ca să ne abaţi atenţia de la faptele tale. Dacă n-aş fi chemat adunarea, câtă vreme ţi-ai mai fi lăsat oamenii să piară? Poţi să-mi răspunzi?

Agamemnon deja pornise să răcnească peste el:

— Când toţi aceşti viteji au venit la Aulis, au îngenuncheat să-mi jure credinţă. Toţi în afară de tine. Cred că destul ţi-am îndurat îngâmfarea. A venit vremea, dacă nu-i cumva prea târziu, îl maimuţări el pe Ahile, să-mi juri şi tu credinţă.

— N-am nimic să-ţi dovedesc ţie. N-am nimic să dovedesc nimănui, grăi Ahile cu glas rece şi bărbia sumeţită a dispreţ. Am venit aici de bunăvoie, spre norocul tău. Nu eu se cuvine să îngenunchez.

Mersese prea departe. Am simţit mulţimea foindu-se în jur. Agamemnon se repezi să tragă folos din vorbele lui, aşa cum o pasăre se năpusteşte să înhaţe un peşte.

— Îl auziţi cum se făleşte? Apoi se întoarse spre Ahile. N-ai de gând să-ngenunchezi?

Chipul lui Ahile părea cioplit în piatră.

— Nu.

— Atunci trădezi această oştire şi vei fi pedepsit ca atare. Prăzile de război îţi vor fi luate şi vor rămâne la mine până îmi vei da ascultare şi te vei pleca în faţa mea. Pentru început, fata aceea... cum o cheamă? Briseis. Am s-o iau drept plată pentru fata pe care m-ai silit s-o înapoiez.

Am simţit că mi se golesc plămânii de aer.

— E a mea, spuse Ahile şi fiecare cuvânt se prăvăli ca satârul unui măcelar. Toţi aheii mi-au dat-o. Nu poţi să mi-o iei. Dacă încerci numai, ia-ţi rămas-bun de la viaţă. Gândeşte-te bine, rege, să nu-ţi atragi vreo nenorocire.

Agamemnon dădu iute răspunsul. Niciodată nu putea să dea înapoi în faţa unei mulţimi. Niciodată.

— Nu mă tem de tine. A mea va fi. Se întoarse spre micenienii săi.

Aduceți fata.

În jur vedeam chipurile uluite ale regilor. Briseis era un trofeu de război, întruchiparea onoarei lui Ahile. Dacă i-o lua, Agamemnon refuza să-i recunoască lui Ahile valoarea deplină ca războinic. Oștenii mormăiau între ei și speram să se împotrivească. Însă nimeni nu spuse nimic.

Întrucât stătea cu spatele, Agamemnon nu zări cum Ahile duse mâna la sabie. Mi se tăie răsuflarea. Știam că era în stare de una ca asta: să-și înfigă dintr-o lovitură tăișul în inima lașă a lui Agamemnon. Am văzut pe chipul lui că în el se dă o luptă. Nici acum nu știu de ce se opri – poate își dorea pentru rege o pedeapsă mai grea decât moartea.

— Agamemnon, spuse el.

Am tresărit auzindu-i asprimea din glas. Când regele se întoarse, Ahile își înfipse degetul în pieptul lui. Măritul rege nu-și putu înfrâna un icnet mirat.

— De la aceste vorbe ale tale vi se va trage moartea, ție și oștenilor tăi. Nu voi mai lupta pentru tine. Fără mine, oștirea ta va fi biruită. Hector o să-ți facă oasele praf și pulbere însângerată, iar eu o să privesc doar și o să râd. O să vii să cerșești mila și n-o s-o primești. Toți vor muri, Agamemnon, din pricina faptelor tale de azi.

Slobozi un scuipat mare și umed între picioarele lui Agamemnon. Apoi ajunse lângă mine și nu se opri, așa că m-am întors amețit și m-am luat după el, auzindu-i pe mirmidoni în spatele meu, sute de oameni care-și făceau loc prin mulțime, luând-o ca un iureș spre corturile lor.

Pașii puternici îl purtară iute pe țărm. Mânia îi era arzătoare, ca o vâlvătaie pornită sub piele. Avea mușchii atât de încordați, că-mi era și frică să-l ating ca să nu plesnească precum corzile unui arc. Nu se opri când am ajuns în tabără. Nu se întoarse să le vorbească oștenilor. Înșfăcă pânza ce acoperea intrarea în cortul nostru și o smulse din calea lui.

Gura îi era schimonosită, hidoasă și încordată ca niciodată. Privirea-i era nebunească.

— Îl omor, jură el. Îl omor.

Înșfăcă o lance și o rupse în două, împroșcând cu așchii, bucățile căzură pe podea.

— Era să-l omor pe loc, spuse. Așa ar fi trebuit. Cum *îndrăznește?* Azvârli cât colo un urcior, care se sparse de un scaun. Lașii! I-ai văzut cum își mușcau buzele și nu cutezau să vorbească? Sper să le ia toate prăzile. Sper să-i mănânce pe toți de vii.

Un glas șovăitor se auzi de afară.

— Ahile?

— Intră, mârâi Ahile.

— Iertare dacă supăr, se poticni Automedon, cu răsuflarea tăiată. Foinix mi-a spus să rămân, ca s-ascult ce se mai vorbește și să-ți spun ce s-a-ntâmplat.

— Și? i-o tăie Ahile.

Automedon tresări.

— Agamemnon a-ntrebat de ce mai e Hector în viață. A spus că n-au nevoie de tine. Că pesemne nu ești... ceea ce pretinzi.

Încă o coadă de lance se sfărâmă între degetele lui Ahile. Automedon înghiți un nod uriaș.

— Ei vin acum s-o ia pe Briseis.

Ahile stătea cu spatele la mine și nu-i vedeam chipul.

— Pleacă, îi porunci vizitiului.

Automedon se retrase și am rămas singuri.

Veneau s-o ia pe Briseis. Stăteam cu mâinile încleștate. Mă simțeam puternic, neîndurător, de parcă picioarele-mi străpunseseră pământul, până la cealaltă față a lumii.

— Trebuie să facem ceva, i-am zis. Putem s-o ascundem undeva. În pădure sau...

— O să plătească chiar acum, răspunse Ahile și în glas îi răsuna un triumf feroce. N-are decât să vină după ea. Singur s-a condamnat.

— Cum adică?

— Trebuie să vorbesc cu mama.

Dădu să iasă din cort. L-am prins de braț.

— Nu-i timp. Până te întorci, au și luat-o. Trebuie să facem ceva în clipa asta!

Se întoarse spre mine. Ochii îi arătau ciudat, cu pupilele uriașe, negre, înghițindu-i parcă tot chipul. Părea să privească undeva foarte

departe.

— Ce tot spui?

— Briseis, am zis privindu-l lung.

Mă privi la rându-i. Nu-i puteam desluși simțămintele din ochi.

— N-am ce face, răspunse într-un târziu. Dacă asta-i calea aleasă de Agamemnon, el trebuie să îndure toate consecințele.

Mă simțeam de parcă mă prăvălisem în adâncurile mării cu bolovani atârnați de picioare.

— Doar n-o să-l lași s-o ia.

Își întoarse fața, ferindu-și ochii de mine.

— El a ales. Eu i-am zis ce se va-ntâmpla.

— Știi ce-o să-i facă.

— El a ales, repetă Ahile. Vrea să-mi răpească onoarea? Vrea să mă pedepsească? N-are decât.

În ochi îi strălucea o lumină lăuntrică.

— Nu vrei s-o ajuți?

— Nu pot să fac nimic, spuse el hotărât.

Mă cuprinsese o amețeală, ca și cum eram beat. Nu eram în stare nici să vorbesc, nici să gândesc. Nu mă mai mâniasem niciodată pe el; nu știam cum s-o fac.

— Ea este una de-a noastră. Cum poți să-l lași s-o ia? Unde-ți e onoarea? Cum poți să-l lași s-o necinstească?

Apoi am înțeles dintr-odată. M-a cuprins greața. Am pornit spre ușă.

— Unde te duci? mă întrebă.

— Trebuie s-o previn, am spus cu glas răgușit și sălbatic. Are dreptul să afle ce-ai ales pentru ea.

Stau în fața cortului ei. E mic, acoperit de piei maronii, retras față de celelalte.

— Briseis, îmi aud glasul.

— Intră! mă poftește cu voce caldă și bucuroasă.

Nu am apucat să stăm de vorbă de când a izbucnit ciuma, în afară de strictul necesar.

Stă pe un scaun, cu mojarul și pistilul în poală. Miroase puternic a nucșoară. Îmi zâmbește.

Mă simt stors de durere. Cum să-i spun ce știu?

— Am...

Încerc să vorbesc, dar mă poticnesc. Îmi vede chipul și zâmbetul îi piere. Pe dată se ridică și vine lângă mine.

— Ce s-a-ntâmplat? Își lipește pielea rece a încheieturii de fruntea mea. Ți-e rău? Ahile e bine?

Rușinea mă îngrețoșează. Însă nu-i loc de mine acum, să-mi plâng de milă. Ei vor veni dintr-o clipă în alta.

— S-a întâmplat ceva, spun eu. Parcă mi s-a umflat limba-n gură, vorbele îmi ies scâlciate. Ahile s-a dus azi să le vorbească oamenilor. Ciuma ne-a trimis-o Apollo.

— Așa bănuiam și noi, încuviințează ea, punându-și blând mâna peste a mea, mângâietoare.

Mă lupt să continui.

— Agamemnon nu a... s-a mâniat. S-a luat la ceartă cu Ahile. Agamemnon vrea să-l pedepsească.

— Să-l pedepsească? În ce fel?

Acum zărește ceva în ochii mei. Chipul îi înlemnește, retrăgându-se în sine.

— Ce este?

— A trimis oameni. Să te ia.

Îi văd izbucnirea de teamă, cu toate că încearcă să și-o ascundă. Degetele i se încordează pe mâna mea.

— Ce-o să se-ntâmple?

Rușinea mă arde, îmi pârjolește toți nervii. E ca un coșmar și-n orice clipă m-aștept să mă trezesc ușurat. Dar n-am din ce să mă trezesc. Totul e aievea. El nu va sări în ajutor.

— El...

Atât pot să zic.

E de-ajuns. Ea știe. Se prinde de rochie cu dreapta zgâriată și înroșită de truda ultimelor nouă zile. Mă silesc să bâigui vorbe mângâietoare, că o s-o luăm înapoi, că o să fie bine. Minciuni, numai minciuni. Amândoi știm ce i se va întâmpla în cortul lui Agamemnon. Și Ahile știe, și tot o trimite.

În minte nu văd decât nenorocire și sfârșitul lumii. Vreau să se cutremure pământul, să curgă foc și pară, să vină potopul. Numai

acestea îmi pot cuprinde mânia și jalea. Vreau să se prăbușească lumea ca un blid cu ouă răsturnat, făcut țăndări la picioarele mele.

Afară răsună o trâmbiță. Ea își duce mâna la obraz, ștergându-și lacrimile.

— Du-te, îmi șoptește. Te rog.

Capitolul 26

În depărtare, se văd doi bărbaţi care străbat plaja lungă, venind spre noi, înveşmântaţi în purpura vie a taberei lui Agamemnon, cu însemnul crainicilor pe ea. Îi cunosc – Taltibiu şi Euribate, întâii soli ai lui Agamemnon, preţuiţi pentru că ştiu să păstreze o taină, pe care măritul rege îi ţine mereu aproape de urechea lui. Ura îmi pune un nod în gâtlej. Vreau să pice morţi.

Acum sunt aproape, trec de străjerii mirmidoni, ce-i privesc mânioşi şi-şi scutură ameninţători platoşele. Se opresc la zece paşi de noi, îndeajuns de departe, cred ei, ca să scape cu viaţă de mânia lui Ahile, de va fi să se dezlănţuie. Mă las purtat de închipuiri crude: Ahile se repede la ei şi le frânge gâturile, iar ei cad fără vlagă, ca nişte iepuri morţi în mâna vânătorului.

Bâiguie un salut, foindu-şi picioarele, cu ochii în pământ. Apoi:

— Am venit să luăm fata în grija noastră.

Ahile le răspunde, cu răceală şi amărăciune, însă sec, înfrânându-şi bine mânia. Vrea să le arate, ştiu, cât de binevoitor şi de îngăduitor este, iar dinţii mi se încleştează când îi aud glasul potolit. Îi place să se închipuie astfel, tânărul nedreptăţit care acceptă cu stoicism să i se fure trofeul de luptă, îndurându-şi supliciul sub ochii întregii tabere. Îmi aud numele şi-i văd că se uită la mine. Eu trebuie s-o aduc pe Briseis.

Ea mă aşteaptă. E cu mâinile goale – nu ia nimic cu ea.

— Îmi pare rău, şoptesc.

Nu spune că e în regulă, pentru că nu e. Se înclină spre mine şi-i simt răsuflarea dulce şi caldă. Îşi lipeşte uşor buzele de ale mele. Apoi trece pe lângă mine şi dusă e.

Taltibiu se pune la dreapta şi Euribate la stânga ei. Îşi afundă – fără blândeţe – degetele în braţul ei. O împing în faţă, dornici să scape de noi. Ea nu are de ales – dacă nu se mişcă, o să se prăvale. Îşi întoarce capul să ne privească şi-mi vine să mă frâng când îi văd speranţa nebunească din ochi. Mă uit ţintă la Ahile, vreau să-şi înalţe privirea, să se răzgândească. Nu o face.

Ei părăsesc tabăra în pas iute. După o vreme, cu greu îi mai

deslușesc printre siluetele întunecate ce mișună pe țărm, care mănâncă, se plimbă, bârfesc cu însuflețire despre sfada celor doi regi. Mânia mă cuprinde ca un foc de pădure.

— Cum poți să renunți la ea? îl întreb printre dinții încleștați.

Chipul îi e golit de expresie, străin, ca o limbă necunoscută, de nepătruns.

— Trebuie să vorbesc cu mama, spune el.

— Du-te atunci, mârâi.

Îl privesc cum se îndepărtează. Îmi simt măruntaiele prefăcute în cenușă, iar palmele mă dor, acolo unde mi-am înfipt unghiile în piele. „Nu-l cunosc pe omul acesta", îmi spun. Nu l-am mai văzut. Îmi stârnește o mânie fierbinte ca sângele. N-o să-l iert în veci. Îmi închipui cum dărâm cortul nostru, fac țăndări lira, îmi înfig cuțitul în pântece și-mi dau duhul într-o baltă de sânge. Vreau să-i văd chipul sfâșiat de durere și păreri de rău. Vreau să fac pulbere masca de piatră care s-a așternut peste băiatul pe care-l cunoșteam. A dat-o pe mâna lui Agamemnon, știind prea bine ce se va întâmpla.

Acum se așteaptă să stau cu mâinile-n sân, neputincios și supus. N-am ce să-i ofer lui Agamemnon ca s-o țină teafără. N-am cu ce să-l cumpăr și nu mă pot milogi de el. Regele din Micene a așteptat prea mult triumful acesta. N-o să renunțe la ea. Îmi amintește de un lup ce-și păzește osul. Pe Muntele Pelion erau asemenea lupi, care atacau oameni dacă erau prea flămânzi. „Dacă se ia vreunul după voi", ne spusese Chiron, „trebuie să-i dați ceva ce-și dorește mai mult decât dorește carnea voastră."

Agamemnon nu dorește decât un singur lucru mai mult decât pe Briseis. Îmi smulg pumnalul de la brâu. Nu mi-a plăcut niciodată sângele, însă acum nu mai am ce face.

Străjerii mă văd prea târziu și sunt prea uimiți ca să ridice armele. Unul are prezența de spirit să mă înșface, însă îmi înfig unghiile în brațul lui și-mi dă drumul. Fețele buimace le rămân prostite. Nu sunt eu doar micul iepuraș preferat al lui Ahile? Dac-aș fi războinic, s-ar lupta cu mine, însă nu sunt. Până se gândesc că ar trebui să mă oprească, eu deja sunt în cort.

Mai întâi o văd pe Briseis. Stă cu mâinile legate, ghemuită într-un

colţ. Agamemnon este cu spatele la intrare şi-i vorbeşte.

Se întoarce, enervat de întrerupere. Însă când dă cu ochii de mine, chipul îi străluceşte triumfător. Am venit să mă milogesc de el, asta crede. Am venit să-i implor mila, ca trimis al lui Ahile. Sau poate o să spumeg neputincios de furie şi se va veseli.

Ridic pumnalul şi Agamemnon face ochii mari. Îşi duce mâna spre propriul pumnal şi dă să cheme straja. Nu apucă să spună nimic. Îmi trec tăişul pumnalului peste încheietura stângă. Spintecă pielea, dar nu destul de adânc. Tai iarăşi, şi de astă dată nimeresc vena. Sângele ţâşneşte în cortul îngust. O aud pe Briseis scoţând un ţipăt de groază. Chipul lui Agamemnon e plin de stropi de sânge.

— Jur că vestea pe care o aduc e adevărul, spun. Jur pe sângele meu.

Agamemnon e descumpănit. Sângele şi jurământul îi forţează mâna; întotdeauna a fost superstiţios.

— Bine, spune sec, încercând să rămână demn, spune vestea.

Simt cum sângele mi se scurge din încheietură, însă nu încerc să-l opresc.

— Eşti în primejdie de moarte, îi spun.

— Mă ameninţi? mă întreabă el cu dispreţ. De-asta te-a trimis la mine?

— Nu. Nu m-a trimis el.

Mijeşte ochii şi îl văd storcându-şi mintea, ca să pună lucrurile cap la cap.

— Desigur că s-a învoit să vii la mine.

— Nu, spun eu.

Acum ciuleşte urechile.

— El ştie ce-ai de gând cu fata, zic.

Cu coada ochiului o văd pe Briseis urmărind discuţia, dar nu cutez s-o privesc în faţă. Încheietura îmi zvâcneşte surd şi simt cum sângele cald îmi umple palma, apoi se revarsă. Arunc pumnalul şi-mi apăs degetul mare pe venă ca să încetinesc sângele ce-mi goleşte inima.

— Şi?

— Nu te-ntrebi de ce nu te-a împiedicat s-o iei? spun cu glas dispreţuitor. Putea să-ţi ucidă oamenii, toată oştirea. Nu crezi că ar fi fost în stare să-ţi ţină piept?

Agamemnon se înroșește la față, însă nu-l las să deschidă gura.

— Te-a lăsat să i-o iei. Știe că n-o să te poți înfrâna să te culci cu ea și de-aici ți se va trage prăbușirea. Ea îi aparține lui, a câștigat-o, slujindu-ți cinstit. Oștenii ți se vor întoarce împotrivă dac-o batjocorești, și la fel și zeii.

Vorbesc rar și răspicat și cuvintele se înfig ca niște săgeți în țintă. Spusele mele sunt adevărate, deși mândria și pofta l-au orbit. Ea este în grija lui Agamemnon, însă rămâne trofeul lui Ahile. Necinstirea ei înseamnă necinstirea lui Ahile însuși, cea mai cruntă jignire. Ahile l-ar putea ucide pentru asta și nici chiar Menelau nu i-ar putea găsi vină.

— Până și luarea ei a fost la limita puterii tale. Oamenii ți-au îngăduit-o pentru că el a fost prea mândru, însă mai mult de-atât nu-ți vor îngădui.

Le suntem credincioși regilor noștri, însă în limitele rațiunii. Dacă trofeul lui *Aristos Achaion* nu este respectat, nici ale noastre nu vor fi respectate. Un asemenea rege nu va fi lăsat să conducă multă vreme.

Agamemnon nu se gândise deloc la asta. Înțelegerea vine în valuri, potopindu-l.

— Sfetnicii mei n-au spus nimic despre asta, rostește el disperat.

— Poate că ei nu știu ce ai de gând. Sau poate așa le faci jocul. Mă opresc, ca să-i dau vreme să se gândească. Cine va veni la putere, dacă tu vei cădea?

Știe prea bine răspunsul. Odiseu și Diomede laolaltă, cu Menelau împins în frunte. Începe să înțeleagă în sfârșit ce cadou i-am adus. Nu ajunsese atât de departe din prostie.

— Îl trădezi dacă mă previi.

E adevărat. Ahile îi întinsese lui Agamemnon o sabie cu care să se înjunghie singur, iar eu i-am dat peste braț.

— Așa e, spun cu glas răgușit și amar.

— De ce? mă întreabă.

— Pentru că n-are dreptate, îi zic.

Îmi simt gâtlejul jupuit, de parc-aș fi băut nisip și sare.

Agamemnon chibzuiește. Sunt cunoscut ca un om cinstit și bun la inimă. N-are de ce să se îndoiască de mine. Zâmbește.

— Ai făcut bine. Te-ai arătat credincios adevăratului tău stăpân. Se

oprește ca să savureze clipa, s-o pună bine, la păstrare. El știe ce-ai făcut?

— Încă nu, îi spun.

— Așa deci.

Închide ochii pe jumătate, închipuindu-și scena. Urmăresc cum triumful i se înalță-n suflet. Cunoaște prea bine cum să iște suferință. Nimic nu l-ar putea răni mai rău pe Ahile decât asta: să fie trădat dușmanului său de moarte chiar de acela pe care-l îndrăgește cel mai mult.

— Dacă vine la mine și-mi cere iertare în genunchi, jur s-o las liberă. Doar propria mândrie îl face de rușine, nu eu. Spune-i asta.

Nu spun nimic. Mă ridic și mă duc la Briseis. Tai sfoara ce o ține prizonieră. Ochii îi sunt plini de lacrimi, căci știe cât de scump m-a costat gestul pe care tocmai l-am făcut.

— Încheietura ta, îmi șoptește.

Nu pot să-i răspund. În minte mi se învălmășesc triumful și deznădejdea. Nisipul din cort e roșu de la sângele meu.

— Poartă-te cum se cuvine cu ea, îi spun.

Mă întorc și ies. Acum va fi teafără, îmi spun. Agamemnon se îmbuibă cu ospățul pe care i l-am adus. Îmi rup o fâșie din tunică să-mi leg încheietura. Mă simt amețit, însă nu știu dacă de la sângele vărsat sau din pricina faptei mele. Fără grabă, încep lungul drum înapoi pe plajă.

Când mă întorc, el stă în fața cortului. Are tunica udă – a îngenuncheat în mare. Chipul îi este închis, de nedeslușit, însă pe la margini i se ghicește oboseala, ca o țesătură destrămată; face casă bună cu oboseala mea.

— Unde-ai fost?

— În tabără. Încă nu mă simt pregătit să-i spun. Ce face mama ta?

— Bine. Sângerezi.

Bandajul e îmbibat cu sânge.

— Știu, îi zic.

— Lasă-mă să mă uit.

Îl urmez ascultător în cort. Îmi ia brațul și-mi desface cârpa. Aduce apă să-mi spele rana și o oblojește cu pulbere de codița-șoricelului și

miere.

— Cuțit? mă întreabă.

— Da.

Amândoi știm că se apropie furtuna și tragem cât putem de timp. El îmi leagă rana cu bandaje curate. Îmi aduce vin îndoit cu apă și mâncare. Din felul cum mă privește îmi dau seama că arăt bolnav și palid.

— Nu-mi spui cine te-a rănit?

Îmi închipui că-i răspund: „Tu". Însă e doar o copilărie.

— M-am rănit cu mâna mea.

— De ce?

— Ca să fac un jurământ.

Nu mai avem deloc de așteptat. Îl privesc drept în față.

— M-am dus la Agamemnon. I-am vorbit despre planul tău.

— Ce plănuiam? mă întreabă el cu glas șters, aproape nepăsător.

— Să-i îngădui s-o necinstească pe Briseis ca să te răzbuni apoi pe el.

Auzul cuvintelor acelea rostite de mine mă cutremură mai tare decât crezusem.

El se ridică și se întoarce nițel, ca să nu-i văd chipul. Îi citesc simțămintele în umerii și în gâtul încordat.

— Așadar, l-ai prevenit.

— Da.

— Știi că dac-ar fi făcut-o, aș fi putut să-l omor, spune cu același glas golit de expresie. Sau să-l surghiunesc. Să-l silesc să renunțe la tron. Oamenii mi s-ar fi închinat ca unui zeu.

— Știu, spun.

Urmează o tăcere primejdioasă. Tot aștept să se dezlănțuie asupra mea. Să urle, să mă lovească. În cele din urmă, se întoarce să mă privească în față.

— Siguranța ei în schimbul onoarei mele. Ești mulțumit de târgul pe care l-ai făcut?

— Dacă-ți trădezi prietenii, nu-ți mai poți păstra onoarea.

— Ciudat să te aud vorbind tocmai pe tine de trădare.

În vorbe i se simte o durere pe care cu greu o îndur. Mă silesc să mă gândesc la Briseis.

— Nu aveam de ales.

— Ai ales-o pe ea, îmi spune. Împotriva mea.

— Împotriva mândriei tale.

„Hybris” – așa i-am zis. Așa numeam trufia strigătoare la cer, cruzimea și mânia uriașă, ca zeii de hâdă.

Își încleștează pumnii. Poate acum se va năpusti asupră-mi.

— Viața mea e renumele meu, îmi spune, suflând greu. E tot ce am. Nu mai am mult de trăit. Nu pot nădăjdui să dăinui decât în amintire. Înghite un nod mare. Știi prea bine. L-ai lăsa pe Agamemnon să mi-o distrugă? L-ai ajuta să mi-o răpească?

— Nu, îi răspund, însă vreau ca amintirea să fie demnă de omul viu. Vreau să fii tu însuți, nu un tiran faimos pentru cruzimea lui. Îl poți face pe Agamemnon să plătească și altfel. O să reușim noi. Jur să te ajut. Însă nu așa. De dragul gloriei, nu merită să faci ce-ai făcut azi.

Se întoarce din nou și rămâne în tăcere. Mă uit la spatele lui mut. Îmi întipăresc în minte fiecare încreștitură a tunicii, fiecare grăunte de sare aproape uscată și fiecare fir de nisip lipit de pielea lui.

Când vorbește în sfârșit, glasul îi sună ostenit și învins. Nici el nu știe cum să se mânie pe mine. Suntem ca două bucăți de lemn ude, care nu iau foc.

— Ai reușit atunci? Va rămâne teafără? Așa e pesemne, altfel nu te-ai fi întors.

— Da, va rămâne teafără.

Răsuflă obosit.

— Ești mai vrednic decât mine.

Un început de speranță. Ne-am rănit unui pe celălalt, dar nu letal. Briseis n-o să fie vătămată, Ahile o să-și amintească cine este el de fapt, iar încheietura mea o să se vindece. Timpul se va scurge mai departe, clipă după clipă.

— Nu, îi spun. Mă ridic și mă duc la el. Îmi pun mâna pe pielea lui caldă. Nu-i adevărat. Azi ți-ai ieșit din fire. Iar acum te-ai întors.

Umerii i se înalță și coboară, când răsuflă îndelung.

— Nu spune asta până nu auzi ce-am mai făcut azi.

Capitolul 27

Pe covoarele din cortul nostru sunt trei pietricele pe care le-am adus din întâmplare sau care s-au strecurat singure. Le iau de jos. Sunt ceva de care pot să mă ţin bine.

Oboseala începe să-i treacă, în vreme ce vorbeşte:

— Nu voi mai lupta pentru el. Mereu încearcă să-mi răpească gloria ce mi se cuvine. Să mă pună în umbră, sub semnul îndoielii. Nu îndură să vadă pe altul mai slăvit decât el. O să se-nveţe minte. O să-i arăt cât preţuieşte oastea lui fără *Aristos Achaion.*

Nu spun nimic. Văd cum îl năpădeşte mânia. Parcă privesc cum se apropie o furtună, de care ştiu că n-am unde să m-adăpostesc.

— Aheii vor fi biruiţi, dacă nu mă vor avea pe mine să-i apăr. Va fi silit să se milogească, altfel va muri.

Îmi amintesc cum arăta când s-a dus să-şi vadă mama. Dezlănţuit, înflăcărat, tare ca granitul. Mi-l închipui cum se lasă în genunchi în faţa ei, cum plânge de furie, izbind cu pumnii în stâncile colţoase de pe ţărm. L-au batjocorit, îi spune. L-au făcut de ruşine. I-au terfelit renumele nemuritor.

Ea îl ascultă, cu degetele mângâind absent gâtul lung şi alb, zvelt ca de focă, şi începe să încuviinţeze. Îi vine o idee, o idee zeiască, plină de mânie răzbunătoare. I-o spune şi Ahile se potoleşte din plâns.

— O va face? întreabă Ahile mirat.

E vorba de Zeus, regele zeilor, cu fruntea încununată de nori, purtând în mână însuşi trăsnetul.

— O va face, încuviinţează Thetis. Îmi este dator.

Zeus, cel care ţine totul în balanţă, îşi va lăsa talgerele de izbelişte. Îi va face pe ahei să piardă bătălii în şir, până vor ajunge striviţi pe malul mării, împleticindu-se în ancore şi parâme, frângând cu spinările catarge şi prore. Atunci ei vor vedea cui trebuie să se milogească.

Thetis se apleacă şi-şi sărută fiul – o stea-de-mare roşu aprins pe pometele lui. Apoi se întoarce şi se face nevăzută, pierzându-se în apă ca un bolovan ce se cufundă până jos.

Las pietricelele să-mi cadă printre degete pe pământ şi ele se opresc, poate fără noimă sau poate anume aranjate, un semn sau poate o simplă întâmplare. Dacă ar fi aici Chiron, ar putea să citească semnele, să ne ghicească destinele. Însă nu este.

— Şi dacă n-o să vină să se milogească? îl întreb.

— Atunci va muri. Vor muri toţi. N-am să lupt, până nu vine.

Îşi saltă bărbia, pregătindu-se să-mi întâmpine mustrările. Sunt istovit. Mă doare tăietura şi-mi simt pielea scăldată într-o sudoare bolnăvicioasă. Nu spun nimic.

— M-ai auzit?

— Te-am auzit, îi zic. Vor muri ahei.

Chiron ne spusese odată că popoarele sunt cea mai prostească născocire a muritorilor.

— Niciun om nu valorează mai mult decât altul, de oriunde-ar fi el.

— Dar dacă el ţi-e prieten? întrebase Ahile cu picioarele sprijinite de peretele peşterii din cuarţ trandafiriu. Sau frate? Se cuvine să te porţi cu el la fel cum te-ai purta cu orice străin?

— Ai pus o întrebare pe seama căreia şi filosofii se ciondănesc, răspunsese Chiron. Pentru tine, el este mai însemnat, poate, însă şi străinul este prietenul şi fratele cuiva. Care viaţă este mai valoroasă, aşadar?

Atunci rămăseserăm tăcuţi. Aveam paisprezece ani, erau lucruri prea grele pentru noi. Şi acum, la douăzeci şi şapte de ani, tot prea grele ni se par.

Ahile este jumătate din sufletul meu, cum spun poeţii. Curând va fi mort şi n-o să mai rămână decât gloria lui. Glorie care îi este vlăstar, sinele său cel mai iubit. Se cuvine să-l mustru pentru asta? Pe Briseis am salvat-o. Nu pot să-i salvez pe toţi.

Acum ştiu ce i-aş răspunde lui Chiron. I-aş spune: „Nu există răspuns. Pe oricine ai alege, ai greşi oricum”.

Mai târziu, seara, mă întorc în tabăra lui Agamemnon. Din mers, simt priviri aţintite asupră-mi, curioase şi compătimitoare. Se uită în urma mea, să vadă dacă vine şi Ahile. El nu vine.

Când i-am zis unde mă duc, parcă l-a învăluit iarăşi o umbră.

— Spune-i lui Briseis că-mi pare rău, a zis cu privirea plecată.

Nu i-am răspuns. Îi pare rău pentru că acum a găsit o cale mai bună de a se răzbuna? Una care să-l lovească nu doar pe Agamemnon, ci toată oastea lui nerecunoscătoare? Nu mă las în voia acestui gând. Îi pare rău. E de-ajuns.

— Intră, îmi spune ea cu un glas ciudat.

E înveşmântată într-o rochie cu fir de aur şi are la gât un colier din lapislazuli. Pe braţe are brăţări din argint gravat. Când se ridică, zornăie de parcă ar purta platoşă.

E stingherită, bag de seamă. Însă nu apucăm să schimbăm vreo vorbă, căci însuşi Agamemnon apare prin deschizătura strâmtă, în spatele meu.

— Vezi ce grijă am de ea? îmi zice. Toată tabăra va vedea cât de mult îl preţuiesc pe Ahile. Nu trebuie decât să-şi ceară scuze şi-l voi acoperi cu onorurile ce i se cuvin. Mare păcat că un bărbat atât de tânăr se ţine atât de mândru.

Îngâmfarea ce i se citeşte pe chip mă înfurie. Însă la ce mă puteam aştepta? Eu eram de vină. „Siguranţa ei în schimbul onoarei lui."

— Ţie ţi se datorează totul, prea puternice rege, îi spun.

— Zi-i lui Ahile, urmează Agamemnon. Zi-i ce frumos mă port cu ea. Poţi să vii oricând s-o vezi.

Îmi zâmbeşte hâd, apoi rămâne locului şi ne priveşte. Nici nu-i trece prin cap să plece.

Mă întorc spre Briseis. Am învăţat câteva cuvinte din limba ei şi le folosesc.

— Eşti bine într-adevăr?

— Da, îmi răspunde în graiul cântat din Anatolia. Cât va dura?

— Nu ştiu, îi zic.

Chiar nu ştiu. De câtă căldură are nevoie fierul ca să se-nmoaie destul ca să se poată îndoi? Mă înclin şi o sărut blând pe obraz.

— Voi trece iar curând, spun în greacă.

Briseis încuviinţează din cap.

Agamemnon nu mă scapă din ochi în timp ce mă îndepărtez.

— Ce ţi-a zis? îl aud că o-ntreabă.

— S-a minunat ce rochie frumoasă port, o aud că răspunde.

A doua zi dimineaţă, toţi ceilalţi regi mărşăluiesc cu oştile lor ca să lupte cu troienii; oştirea din Ftia nu-i urmează. Eu şi Ahile nu ne zorim să terminăm de mâncat. De ce ne-am zori? N-avem nimic de făcut. Putem să înotăm, dacă avem chef, sau să jucăm zaruri, sau să ne-ntrecem toată ziua. N-am mai avut atât timp să huzurim de când eram pe Muntele Pelion.

Însă nu pare deloc huzur. E ca şi cum ne-am ţine respiraţia sau ca un vultur încordat înainte de a pica din văzduh. Umerii mi se gârbovesc şi nu pot să nu colind cu ochii plaja pustie. Aşteptăm să vedem ce vor face zeii.

N-avem mult de aşteptat.

Capitolul 28

În seara aceea, Foinix vine şontâc-şontâc pe ţărm şi ne dă de veste că va avea loc o înfruntare. Când oştile se înşiruiseră dimineaţa, Paris ieşise fălos în fruntea armatei troiene, cu platoşa de aur scânteindu-i. El îi poftise să aleagă un războinic cu care să se bată în luptă dreaptă, iar învingătorul urma s-o câştige pe Elena. Aheii încuviinţaseră într-un glas. Care dintre ei nu voia să plece chiar în acea zi? S-o câştige sau s-o piardă pe Elena într-o singură luptă şi să se sfârşească odată. Iar Paris părea o ţintă uşoară, lucind de-ţi lua ochii şi plăpând cum era, cu şolduri înguste ca o fată mare. Şi, ne povesti Foinix, chiar Menelau veni în faţă şi strigă din rărunchi că vrea să se bucure de acest prilej, ca să-şi spele onoarea şi să-şi câştige înapoi soaţa dintr-o lovitură.

Întâi se bat în lănci şi trec iute la săbii. Paris e mai sprinten decât se aşteptase Menelau, nu este un luptător prea iscusit, dar se mişcă iute ca gândul. Însă până la urmă prinţul troian face o mişcare greşită, iar Menelau îl apucă de creasta din păr de cal a coifului şi-l trânteşte la pământ. Paris dă neputincios din picioare, bâjbâind cu degetele ca să-şi dezlege cureluşa ce-l sugrumă. Apoi, dintr-odată, coiful îi rămâne lui Menelau în mână şi Paris nu-i nicăieri, în locul unde zăcuse răşchirat prinţul troian nu se vede decât ţărâna. Oştirile se holbează, murmurând: Unde-o fi? Şi Menelau se holbează, de asemenea, şi nu vede săgeata care, slobozită de un arc din corn de capră sălbatică, de la marginea armiei troiene, zboară spre el. Îi străpunge platoşa de piele şi i se afundă în pântece.

Sângele îi curge în jos pe picioare şi bălteşte pe pământ. Rana e puţin adâncă, însă aheii încă nu ştiu asta. Răcnesc şi se reped la oştirea troiană, mâniaţi de trădare. Începe o încăierare pe viaţă şi pe moarte.

— Dar ce s-a întâmplat cu Paris? întreb.

Foinix clatină din cap.

— Nu ştiu.

Cele două oştiri se luptară până după-amiază târziu, când răsună

iarăşi trâmbiţa. Hector voia încă un armistiţiu, un nou duel, ca să spele ruşinea fugii lui Paris şi a săgeţii slobozite. Se oferi pe sine în locul fratelui său, pentru oricine îndrăznea a se lupta cu el. Menelau, spunea Foinix, ar fi ieşit iarăşi în faţă, însă Agamemnon nu îi îngădui. Nu voia să-şi piardă fratele în lupta cu cel mai puternic troian.

Aheii traseră la sorţi pentru a-l desemna pe cel care va lupta cu Hector. Mi-am închipuit cât de încordaţi erau, liniştea ce se lăsă înainte să se scuture coiful şi să sară din el beţişorul. Odiseu se apleacă să-l ridice din praf. „Aiax." Toţi răsuflă uşuraţi – el este singurul ce are vreo şansă să-l învingă pe prinţul troian. Singurul dintre cei aflaţi pe câmpul de bătălie, adică.

Astfel că Aiax şi Hector încep să se lupte, azvârlă cu bolovani unul în celălalt, cu lănci ce fac ţăndări scuturile, până când se înnoptează şi crainicii opresc lupta. Totul se desfăşoară ciudat de civilizat – cele două oşti se despart paşnic, Hector şi Aiax îşi strâng mâinile, ca doi egali. Oştenii şoptesc între ei: Nu s-ar fi sfârşit aşa de-ar fi fost Ahile acolo.

Terminându-şi povestea, Foinix se ridică obosit în picioare şi porneşte şchiopătând spre cortul său, sprijinit de Automedon. Ahile se întoarce spre mine. Răsuflă iute, iar vârfurile urechilor îi sunt trandafirii de emoţie. Mă ia de mână şi-mi turuie însufleţit despre faptele însemnate ale zilei, cum toată lumea îi rostise numele şi despre cum lipsa i se simţise cu atâta putere, uriaşă ca un ciclop, mergând cu paşi grei printre oşteni. Auzind toate astea, se înflăcără aşa cum se întinde focul în iarba uscată. Visează pentru prima oară cum ar fi să ucidă – lovitura ce i-ar aduce victoria, lancea sa de neoprit înfigându-se în inima lui Hector. Mă furnică pielea, când îl aud.

— Nu vezi? îmi spune. Asta-i începutul!

Nu-mi pot alunga sentimentul că undeva, în străfunduri, ceva se rupe.

A doua zi în zori răsună o trâmbiţă. Ne sculăm, suim pe colină şi vedem o oaste de călăreţi venind spre Troia de la răsărit. Caii le sunt gigantici şi se mişcă din cale-afară de iute, trăgând care de luptă uşoare. În frunte-i o huidumă de om, care-l întrece până şi pe Aiax la

stat. Are plete negre, ca spartanii, date cu ulei, fluturându-i pe spate. Poartă un stindard în formă de cap de cal.

Foinix venise lângă noi.

— Licienii, spune el.

Sunt din Anatolia, aliaţi vechi ai Troiei. Tare ne mai miraserăm că încă nu se alăturaseră războiului. Însă acum, de parcă însuşi Zeus îi chemase, sosesc.

— Cine-i acela? întreabă Ahile arătând căpetenia mătăhăloasă.

— Sarpedon. Un fiu al lui Zeus.

Soarele îi luceşte pe umerii asudaţi de călătoria lungă. Are pielea auriu-închis.

Porţile se deschid şi troienii năvălesc afară, să-şi întâmpine aliaţii. Hector şi Sarpedon îşi strâng mâinile, apoi îşi conduc oştile pe câmp. Armele licienilor sunt ciudate: lănci cu dinţi ca de fierăstrău şi un soi de cârlige uriaşe, care sfâşie carnea. Toată ziua le auzim strigătele de luptă şi copitele tropotitoare ale cavaleriei. În cortul lui Machaon sosesc fără încetare răniţi.

Foinix merge la sfatul de seară, fiind singurul din tabăra noastră care nu căzuse în dizgraţie. Când se întoarce, se uită tăios la Ahile.

— Idomeneu e rănit şi licienii au străpuns flancul stâng. Sarpedon şi Hector ne vor strivi.

Ahile nici nu-i bagă de seamă nemulţumirea. Se întoarce triumfător spre mine.

— Ai auzit?

— Am auzit, răspund eu.

Trece o zi, apoi alta. Zvonurile ne năpădesc ca muştele, poveşti despre cum oastea troiană înaintează tot mai mult, dârză şi de neoprit în lipsa lui Ahile. Se ţin sfaturi gălăgioase, în care regii noştri discută strategii disperate: atacuri de noapte, iscoade, ambuscade. Apoi iarăşi despre cum Hector face prăpăd în bătălie, ca un foc de pădure, şi cum în fiecare zi mor tot mai mulţi oşteni. Iar într-un sfârşit, oşteni fugind speriaţi ca să ne dea de veste că armatele au trebuit să se retragă şi mulţi regi sunt răniţi.

Ahile întoarce zvonurile pe toate părţile.

— Nu mai e mult, spune el.

Rugurile funerare ard toată noaptea, mânjind lumina lunii cu

fumul lor unsuros. Încerc să nu mă gândesc că toţi sunt oameni pe care-i cunosc. Pe care i-am cunoscut.

Când ei sosesc, Ahile cântă la liră. Sunt trei – Foinix în frunte, apoi Odiseu şi Aiax.

Eu mă aflu lângă Ahile, când ei ajung; Automedon stă ceva mai încolo, tăind carne pentru cină. Ahile cântă cu capul ridicat, glas limpede şi melodios. Îmi îndrept spatele şi-mi iau mâna de pe piciorul lui, unde-o ţinusem.

Cei trei vin lângă noi şi se opresc de cealaltă parte a focului, aşteptând ca Ahile să termine de cântat. Atunci el pune jos lira şi se ridică.

— Bine-aţi venit. Sper că rămâneţi la cină?

Le strânge călduros mâinile, zâmbindu-le, deşi ei sunt rigizi.

Ştiu de ce-au venit.

— Trebuie să mă ocup de masă, mormăi eu.

În vreme ce mă îndepărtez, simt pe spinare privirea lui Odiseu.

Bucăţile de miel picură şi sfârâie pe grătar, deasupra cărbunilor. Îi urmăresc prin norii de fum, cum stau în jurul focului de parc-ar fi prieteni. Nu aud ce vorbesc, însă Ahile tot mai zâmbeşte, netulburat de aerul lor sumbru, de parcă nici nu l-ar observa. Apoi mă cheamă şi nu mai pot trage de timp. Aduc ascultător talerele şi mă aşez lângă el.

Ahile sporovăieşte uşuratic despre bătălii şi coifuri. În vreme ce vorbeşte, îi serveşte cu mâncare, o gazdă grijulie, umple fiecăruia de două ori farfuria, iar lui Aiax, de trei ori. Ei mănâncă şi-l lasă să turuie. Când termină, se şterg la gură şi pun talerele într-o parte. Toţi par să ştie că a venit timpul. Fireşte că Odiseu începe să vorbească.

Începe să înşire una şi alta, vorbe pe care ni le aruncă într-o doară, pe rând. Un întreg pomelnic. Doisprezece cai iuţi, şapte trepiede de bronz, şapte fete frumoase, zece bare de aur, douăzeci de cazane şi multe altele – blide, pocale, platoşe şi, cel mai de preţ lucru pe care ni-l oferă: întoarcerea lui Briseis. Zâmbeşte şi-şi întinde mâinile cu o ridicare nevinovată din umeri pe care i-o ştiu din Skiros, de la Aulis şi acum de la Troia.

Urmează alt pomelnic, aproape cât primul de lung: un şir de ahei morţi, care nu se mai sfârşeşte. Ahile îşi încleştează falca, în vreme ce

Odiseu tot scoate tăbliţe înţesate de semne. Aiax îşi priveşte mâinile julite de aşchiile scuturilor şi lăncilor.

Apoi Odiseu ne dă de ştire ceva ce nu ştiam; ne spune că troienii au ajuns la mai puţin de o mie de paşi de palisada noastră, făcându-şi tabără pe şesul proaspăt cucerit, pe care nu am fost în stare să-l recâştigăm până la lăsarea serii. Dorim dovezi? Pesemne că focurile lor de veghe se văd de pe colina de lângă tabăra noastră. Vor ataca în zori.

Se lasă o tăcere lungă, apoi Ahile grăieşte.

— Nu, spune el, nevrând să ştie de comori şi de vinovăţie.

Onoarea lui nu-i un fleac care să poată fi spălat cu o singură solie de noapte, la foc de tabără. I-a fost răpită în faţa întregii oştiri; toţi fuseseră de faţă, până la ultimul oştean.

Regele Itacăi scurmă în focul dintre ei.

— Nu i s-a făcut niciun rău, să ştii. Lui Briseis. Numai zeii ştiu cum de a izbutit Agamemnon să se înfrâneze, însă e bine îngrijită şi teafără. Te aşteaptă, ca şi onoarea ta, s-o iei înapoi.

— Vorbeşti de parcă eu mi-am lăsat baltă onoarea, spune Ahile înţepător ca vinul nou. Aşa vrei tu să mă prinzi în plasă? Eşti oare păianjenul lui Agamemnon şi prinzi muşte cu povestea asta?

— Foarte poetic, spune Odiseu. Însă ziua de mâine n-o să fie ca-n cântecele aezilor. Mâine troienii vor dărâma palisada şi vor da foc corăbiilor. O să stai cu mâinile-n sân?

— Agamemnon hotărăşte asta. Dacă vrea să îndrepte nedreptatea pe care mi-a făcut-o, o să-i alung pe troieni până-n Persia, dacă vreţi.

— Spune-mi, întreabă Odiseu, cum de este Hector încă în viaţă? Ridică mâna. Nu-ţi cer să-mi răspunzi, repet doar ce vor să ştie toţi oamenii. În zece ani de zile ai fi putut să-l omori de o mie de ori. Şi totuşi n-ai făcut-o. Nu poţi să nu te miri.

Din tonul lui ne dă de înţeles că el nu se miră. Că ştie de profeţie. Mă bucur că nu-i cu noi decât Aiax, care n-o să priceapă nimic.

— Ai mai stors zece ani de viaţă şi mă bucur pentru tine. Însă noi, restul... Gura i se strâmbă. Noi, restul, suntem siliţi să aşteptăm după tine. Ne ţii pe loc, Ahile. Ai avut de ales şi ai ales. Acum trebuie să trăieşti cu alegerea ta.

Ne uităm lung la el. Însă n-a terminat.

— Te-ai priceput de minune să-i pui sorții beție-n roate, însă n-o să poți face asta la nesfârșit. Zeii n-o să-ți îngăduie. Se oprește o clipă, ca să-i prindem fiecare vorbă. Soarta se va depăna *mai departe,* fie că vrei, fie că nu. Ți-o spun prietenește, mai bine o întâmpini așa cum hotărăști tu, ca să-i stăpânești tu ritmul, nu zeii.

— Chiar asta fac acum.

— Prea bine, spune Odiseu. Am zis tot ce-aveam de zis.

— Atunci e timpul să plecați, îi răspunde Ahile, ridicându-se.

— Încă nu, grăiește Foinix. Și eu am ceva de spus.

Încet, prins între mândrie și respectul pe care i-l poartă bătrânului, Ahile se așază. Foinix începe să vorbească.

— Când erai copil de-o șchioapă, Ahile, tatăl tău mi te-a dat în grijă. Mama ta nu mai era și doar eu ți-am fost doică, eu ți-am tăiat carnea și ți-am fost dascăl. Acum ești bărbat în toată firea și tot mă străduiesc să te veghez, să te păzesc de lănci, de săbii și de nebunie.

Îmi ridic ochii spre Ahile și-l văd încordat, prevăzător. Îi înțeleg temerea – să nu fie amăgit de bunătatea acestui bătrân, să nu se lase convins de vorbele sale să renunțe la ceva. Mai rău, se simte dintr-odată nesigur – dacă Foinix este de acord cu ceilalți, atunci poate că el greșește.

Bătrânul ridică mâna, ca pentru a-i potoli gândurile învălmășite.

— Orice vei face, îți voi fi alături, ca întotdeauna. Dar înainte să hotărăști încotro s-o apuci, se cuvine să asculți o poveste.

Nu-i îngăduie lui Ahile să se împotrivească.

— Pe vremea bunicului tău, trăia un erou tânăr pe nume Meleagru, a cărui cetate, Calidon, a fost asediată de un popor sălbatic – etolienii.

Parcă știu povestea. L-am auzit pe Peleu istorisind-o în vreme ce Ahile îmi zâmbea vesel din umbră. Atunci n-avea mâinile pătate de sânge și nu-l amenința nicio condamnare la moarte. În altă viață.

— La început, etolienii pierdură, biruiți de iscusința în luptă a lui Meleagru, urmă Foinix. Apoi, într-o zi, ai lui îl jigniră, îi pătară onoarea și de atunci Meleagru refuză să mai lupte pentru cetatea sa. Oamenii îi oferiră daruri și scuze, însă el nu vru să audă. Se închise îmbufnat în odaia lui, ca să găsească alinare în brațele soației sale, Cleopatra.

Rostind numele femeii, Foinix se uită în treacăt la mine.

— Într-un sfârșit, când cetatea îi era cucerită și prietenii îi mureau, Cleopatra n-a mai îndurat. S-a dus la bărbatul ei și l-a implorat să lupte iarăși. El o iubea mai presus de orice și s-a învoit, câștigând o victorie măreață pentru ai lui. Însă deși îi salvase, era prea târziu. Prea multe vieți pieriseră din pricina mândriei sale. Și de aceea ei nu i-au mai arătat niciun strop de recunoștință, nu i-au mai dat niciun dar. Numai ura lor, fiindcă nu-i cruțase mai devreme.

În tăcerea care se lasă, îl aud pe Foinix suflând din greu, după truda unei cuvântări atât de lungi. Nici nu îndrăznesc să spun ceva sau să mă urnesc din loc – mă tem să nu-mi citească cineva gândul întipărit pe chip. Nu onoarea îl împinsese pe Meleagru să lupte, nici prietenii săi, nici victoria sau răzbunarea, ba nici măcar salvarea propriei sale vieți. Ci Cleopatra, care îngenunchease la picioarele sale, cu chipul brăzdat de lacrimi. Cât de iscusit e Foinix: Cleopatra, Patrocle. Numele ei e clădit aproape ca al meu, însă pe dos.

Dacă a băgat cumva de seamă, Ahile n-o arată. Vorbește cu blândețe, de dragul bătrânului, însă tot refuză. „Doar dacă Agamemnon îmi înapoiază onoarea ce mi-a fost răpită." Cu tot întunericul, bag de seamă că Odiseu nu este deloc mirat. Mai că-l aud cum le dă de știre celorlalți, cu mâinile-ntinse a părere de rău: „Eu am încercat". Dacă Ahile se învoiește, bine. Dacă nu, refuzul său de a se lăsa îmbunat de daruri și scuze va părea doar nebunie, mânie dezlănțuită și mândrie oarbă. Toți îl vor urî, așa cum l-au urât și pe Meleagru.

Pieptul mi se strânge de teamă, de pornirea năvalnică de a îngenunchea în fața lui și de a-l implora. Însă nu o fac. Căci, precum Foinix, am dat deja de știre ce-am hotărât. Nu mai am de gând să înrâuresc soarta, ci doar să mă las purtat de ea în beznă, tot mai departe, avându-l drept călăuză doar pe Ahile.

Aiax nu are stăpânirea de sine a lui Odiseu, ci se uită urât, cu chip mânios. A plătit scump ca să vină aici și să se milogească pentru propria-i retrogradare. Odată ce Ahile nu mai luptă, el este acum *Aristos Achaion.*

După ce ei pleacă, mă ridic și-i ofer brațul lui Foinix. Văd cât de ostenit e în seara aceasta și cât de încet pășește. Până îl las – ciolane bătrâne, suspinând pe patul său – și mă întorc în cortul nostru, Ahile

deja doarme.

Sunt dezamăgit. Pesemne sperasem să stăm de vorbă, întinşi unul lângă altul în pat, să mă liniştesc la gândul că acel Ahile pe care l-am văzut la cină nu a fost singurul. Însă nu-l trezesc; mă furişez afară din cort şi-l las să viseze.

Mă ghemuiesc pe nisipul fin, în umbra unui cort mic.

— Briseis? o chem încet.

Tăcere, apoi aud:

— Patrocle?

— Da.

Ridică pânza cortului şi mă trage iute înăuntru. Chipul îi e împietrit de teamă.

— E prea primejdios să vii aici. Agamemnon e turbat. O să te omoare, spune ea într-o şoaptă grăbită.

— Pentru că Ahile a refuzat solia? îi şoptesc şi eu.

Încuviinţează şi stinge cu un gest iute micul opaiţ din cort.

— Agamemnon vine des să vadă ce fac. Eşti în primejdie aici.

În beznă, nu-i pot desluşi frica pe chip, însă i-o simt limpede în glas.

— Trebuie să pleci.

— O să mă grăbesc. Trebuie să vorbim.

— Atunci trebuie să te ascund. Nu se ştie când vine.

— Unde?

În cortul micuţ nu sunt decât o saltea, pernele, păturile şi câteva haine.

— În pat.

Îngrămădeşte perne în jurul meu şi mă acoperă cu pături. Apoi se întinde lângă mine şi trage pătura peste amândoi. Parfumul ei mă înconjoară, cald şi atât de cunoscut. Îmi lipesc gura de urechea ei, vorbind doar o idee mai tare decât o şoaptă.

— Odiseu spune că mâine troienii vor dărâma palisada şi vor năvăli în tabără. Trebuie să găsim un loc unde să stai ascunsă. Printre mirmidoni sau în pădure.

O simt cum clatină din cap după mişcarea obrazului lipit de al meu.

— Nu se poate. Acolo vor căuta prima dată. O să avem parte doar de necazuri. N-o să pățesc nimic aici.

— Și dacă ei pun stăpânire pe tabără?

— O să mă predau lui Enea, vărul lui Hector, dacă pot. Se spune că ar fi un om credincios, iar tatăl lui a fost multă vreme păstor lângă satul meu. Dacă nu reușesc, o să-l caut pe Hector sau pe oricare dintre fiii lui Priam.

— E prea primejdios, clatin din cap. Nu trebuie să te pui în pericol.

— Nu cred c-o să-mi facă vreun rău. La urma urmei, sunt una de-a lor.

Mă simt dintr-odată neghiob. Pentru ea, troienii sunt eliberatorii, nu invadatorii.

— Desigur, mă grăbesc să spun. Atunci vei fi liberă. O să dorești să rămâi cu...

— Briseis!

Pânza cortului se dă într-o parte și Agamemnon stă în ușă.

— Da, răspunde ea și se ridică în capul oaselor, având grijă să nu mă dezvelească.

— Vorbeai singură?

— Mă rugam, stăpâne.

— Întinsă în pat?

Prin lâna groasă, văd lucirea unei torțe. Glasul lui sună tare, de parcă stă chiar lângă noi. Mă silesc să nu mă clintesc. Dacă sunt prins aici, ea va fi pedepsită.

— Așa m-a învățat mama, stăpâne. Nu-i bine?

— Până acum ar fi trebuit să fi învățat mai bine. Puiul ăla de zeiță nu te-a învățat buna rânduială?

— Nu, stăpâne.

— Astă-seară te-am dat înapoi plocon și nu te-a vrut. Îi simt în glas răutatea. Dacă va mai strâmba mult din nas, vei fi a mea.

Îmi încleștez pumnii. Însă Briseis spune doar:

— Da, stăpâne.

Aud cum pânza cade la loc și lumina dispare. Nici nu mă mișc, nici nu respir până când Briseis nu vine iar sub pătură.

— Nu se poate să rămâi aici, îi zic.

— Nu-i nimic. Sunt doar amenințări. Îi place să-i știu de frică.

Tonul ei liniștit mă îngrozește. Cum s-o las așa, sub privirile lui pofticioase, în cortul singuratic, purtând brățări groase ca niște cătușe la mâini? Însă dacă rămân, ea va fi în primejdie și mai mare.

— Trebuie să plec, îi spun.

— Așteaptă, mă oprește ea, luându-mă de braț. Oștenii... Șovăie. Sunt furioși pe Ahile. Dau vina pe el pentru înfrângerile lor. Agamemnon își trimite oamenii să vâre zâzanie. Aproape au uitat ciuma. Cu cât refuză mai mult să lupte, cu atât mai rău îl vor urî.

De-asta mă tem eu cel mai tare, să nu se adeverească istoria lui Foinix.

— El n-o să lupte?

— Nu, dacă Agamemnon nu-și cere iertare.

Briseis își mușcă buza.

— Și troienii sunt la fel. De el se tem cel mai tare și-l urăsc cel mai mult dintre toți. Dacă vor putea, îl vor ucide mâine – pe el și pe toți cei la care ține. Trebuie să ai grijă.

— O să mă apere el.

— Știu c-o va face, spune ea, până la moarte. Însă poate că nici Ahile nu va putea să le țină piept lui Hector și Sarpedon. Iarăși șovăie. Dacă tabăra va fi cucerită, voi spune că ești bărbatul meu. Se poate s-ajute. Nu trebuie să spui nimănui însă ce-a fost între voi doi. Altfel vei plăti cu viața. Îmi strânse și mai tare brațul. Făgăduiește-mi.

— Briseis, dacă el moare, nici eu n-o s-o mai duc mult.

Îmi ia mâna și o lipește de obrazul ei.

— Atunci făgăduiește-mi altceva, îmi spune. Făgăduiește-mi că, orice s-ar întâmpla, n-o să pleci din Troia fără mine. Știu că nu poți să... Se întrerupe. Mai bine trăim ca frate și soră, decât să rămân aici.

— Nu trebuie să-mi ceri să jur, îi spun. Nu te voi lăsa aici, dacă vrei să vii cu mine. Tare m-a mâhnit să mă gândesc că mâine s-ar sfârși războiul și n-o să te mai văd niciodată.

Îi simt sub mână zâmbetul.

— Mă bucur.

Nu-i spun că sunt încredințat că nu voi pleca niciodată de la Troia.

O trag spre mine, toată în brațele mele. Își lasă capul pe pieptul meu. Preț de-o clipă nu ne mai gândim la Agamemnon, primejdii și aheii pe moarte. Nu există decât mâna ei mică pe pântecele meu și

obrazul ei gingaș, sub mângâierea mea. Ciudat cât de bine se potrivește în brațele mele. Cu câtă ușurință îmi lipesc buzele de părul ei moale, cu miros de levănțică. Suspină încet și se cuibărește mai aproape. Mai că-mi închipui că trăiesc așa, înconjurat de brațele ei blânde. Aș lua-o de soață și am avea un copil.

Poate dacă nu l-aș fi cunoscut niciodată pe Ahile.

— Trebuie să plec, îi spun.

Trage pătura de pe mine, scoțându-mă la aer. Îmi cuprinde fața în palme.

— Ai grijă mâine, îmi spune. Oh, tu, cel mai vrednic dintre toți. Cel mai vrednic dintre mirmidoni. Își duce degetele la buzele mele, nelăsându-mă să mă împotrivesc. E adevărat. Măcar o dată, nu tăgădui.

Apoi mă duce lângă peretele cortului și mă ajută să mă strecor pe sub pânză. Nu simt decât mâna ei, strângând-o pe a mea, în semn de rămas-bun.

În noaptea aceea stau treaz în pat, lângă Ahile. Chipul îi e nevinovat, netezit de somn, dulce, ca de copil. Cât de mult îmi place să-l văd așa. Acesta este el cel adevărat, serios și neprihănit, zvăpăiat, dar nu răutăcios. S-a rătăcit în jocul fățarnic al lui Agamemnon și Odiseu, în minciunile și uneltirile lor pentru putere. L-au amețit, l-au legat de un stâlp și i-au întins o capcană. Îi mângâi fruntea netedă. L-aș dezlega de-aș putea. Dacă m-ar lăsa.

Capitolul 29

Când ne trezim, se auzeau strigăte şi tunete, o furtună iscată din senin. Nu plouă, ci doar aerul e cenuşiu, trosnind uscat, iar trăsnetele izbesc de parcă un uriaş ar bate din palme. Ne repezim la uşa cortului ca să aruncăm o privire afară. Un fum acru şi negru vine înspre noi dinspre plajă, cu miros de pământ lovit de fulgere. Atacul începuse, iar Zeus se ţine de cuvânt, trimiţându-le la răstimpuri încurajări cereşti troienilor ce se avântă spre noi. Simţim un huruit în adâncul pământului – poate că sunt care ce se năpustesc spre noi, conduse de uriaşul Sarpedon.

Ahile mă apucă de mână, cu chipul încremenit. Este prima dată în zece ani când troienii ne ameninţă de la porţi, este prima dată că au înaintat atât de mult pe câmpie. Dacă străpung palisada, vor da foc corăbiilor – singura noastră cale de a ajunge acasă, singurul lucru datorită căruia suntem o oaste, nu o adunătură de pribegi. Venise clipa dorită de Ahile şi de mama lui – aheii sunt învinşi, deznădăjduiţi fără el. Dovada neaşteptată, de netăgăduit a valorii sale, însă când va fi de-ajuns? Când va lua parte la luptă?

— Niciodată, spune el când îl întreb. N-o voi face, până când Agamemnon nu-mi imploră iertarea sau Hector însuşi vine la mine în tabără şi ameninţă ce mi-e drag. Am jurat să nu lupt.

— Şi dacă moare Agamemnon?

— Adu-mi leşul lui şi o să lupt.

Chipul îi e împietrit, neîndurător, ca statuia unui zeu solemn.

— Nu te temi că oamenii te vor urî?

— Pe Agamemnon ar trebui să-l urască. Mândria lui îi ucide.

„Şi a ta." Însă-i ştiu privirea aceasta, nesăbuinţa întunecată ce i se citeşte în ochi. N-o să se înduplece. Nu ştie cum. De optsprezece ani trăiesc cu el şi niciodată n-a dat înapoi, niciodată n-a pierdut. Ce se va întâmpla dacă nu va avea de ales? Mă tem pentru el, şi pentru mine, şi pentru noi toţi.

Ne îmbrăcăm şi mâncăm, iar Ahile vorbeşte cu îndrăzneală despre viitor. Despre ziua de mâine, când o să înotăm poate, sau ne vom căţăra pe trunchiurile golaşe ale chiparoşilor sau vom privi cum

țestoasele de mare își îngroapă ouăle ce se clocesc chiar acum sub nisipul încălzit de soare. Însă mintea îmi fuge de la vorbele lui, târâtă în jos de cenușiul curgător al cerului, de nisipul rece și palid ca un stârv și de țipetele depărtate, tot mai stinse, al atâtor oameni pe care-i cunosc. Câți vor mai cădea până la lăsarea nopții?

Îl privesc cum se uită la mare. E nefiresc de încremenită, de parcă Thetis își ține răsuflarea. Ochii îi sunt întunecați și par mai mari în dimineața sumbră și înnourată. Flacăra pletelor îi linge fruntea.

— Cine-i acolo? întreabă dintr-odată.

Pe plajă, o siluetă e purtată pe o targă, departe, spre cortul alb. Cineva însemnat, în jurul căruia s-a adunat o mulțime. Mă agăț de acest pretext ca să mă mișc, să uit ce se petrece.

— Mă duc să văd.

În afara taberei noastre retrase, zgomotele bătăliei se aud mai tare: nechezatul ascuțit al cailor cu piepturile străpunse de parii din șanțuri, strigătele deznădăjduite ale căpeteniilor, zăngănitul metalului izbit de metal.

Podelarios își face loc pe lângă mine în cort. În aer e un iz greu de ierburi și sânge, frică și sudoare. Nestor mi se arată sumbru din dreapta, apucându-mă zdravăn de umăr, cu o mână ce mă înfioară.

— Suntem pierduți! țipă el pițigăiat. Zidul se dărâmă!

În spatele său, Machaon zace pe un pat suflând greu, iar din picior îi curge sânge gârlă – un vârf zimțat de săgeată. Podelarios e aplecat deasupra lui, deja la lucru. Machaon mă vede.

— Patrocle, mă strigă gâfâind.

Mă duc la el.

— O să te faci bine?

— Încă nu știu. Cred...

Se întrerupe, închizând strâns ochii.

— Nu vorbi cu el, îmi poruncește Podelarios tăios.

Mâinile îi sunt scăldate în sângele fratelui său.

Glasul lui Nestor izbucnește iarăși, înșirând toate necazurile: palisada care se crapă, corăbiile primejduite, atâția regi răniți – Diomede, Agamemnon, Odiseu, risipiți pe câmpul de luptă ca niște tunici mototolite.

Machaon deschide ochii.

— Nu poți să vorbești cu Ahile? spune el răgușit. Te rog. De dragul tuturor.

— Da! Ftia trebuie să ne sară-n ajutor, altfel suntem pierduți!

Degetele lui Nestor îmi sapă în carne și fața mi-e udă de stropii de salivă ce-i țâșnesc de frică dintre buze.

Închid ochii. Îmi amintesc povestea lui Foinix, calidonienii ce îngenunchează în fața Cleopatrei, scăldându-i mâinile și picioarele în lacrimi. În închipuirea mea, nu se uită la ei, ci doar le întinde mâinile, de parcă ar fi cârpe de șters ochii înlăcrimați. Își privește soțul, ca să știe ce să le răspundă, buzele lui strânse ce-i dau de știre că trebuie să spună „Nu".

Mă smulg din mâinile bătrânului care se agață de mine. De-abia aștept să scap de mirosul acru al fricii ce s-a așternut precum cenușa peste toate. Îmi întorc fața de la chipul chinuit de durere al lui Machaon și de la mâinile întinse ale lui Nestor și fug din cort.

Când pășesc afară, se aude un trosnet îngrozitor, ca și cum s-ar rupe carena unei corăbii sau s-ar prăbuși la pământ un copac uriaș. „Palisada." Apoi urlete de triumf și de groază.

Peste tot în jur sunt oșteni ce-și poartă tovarășii căzuți, șchioapătă sprijiniți în cârje făcute la repezeală sau se târăsc pe nisip, trăgându-și greu mădulare rupte. Îi cunosc pe toți – au piepturile brăzdate de cicatrice pe care le-am oblojit și le-am legat cu mâna mea. Le-am curățat carnea de fier, de bronz și de sânge. Chipurile lor glumiseră, îmi mulțumiseră, se schimonosiseră de durere în vreme ce lucram aplecat asupra lor. Iar acum sunt toți nenorociți din nou, numai carne vie și oase sfărâmate. Din vina lui. Din vina mea.

În față, un tânăr cu un picior străpuns de o săgeată se chinuie să pășească. Euripil, prințul Tesaliei.

Nu mai stau să mă gândesc. Îl iau de după umeri și-l sprijin până la cortul său. Aproape aiurează de durere, însă mă recunoaște.

— Patrocle, îngaimă el.

Îngenunchez în fața lui, luându-i piciorul în mâini.

— Euripil, spun. Poți să vorbești?

— Blestematul de Paris, îmi zice. Piciorul meu.

Carnea e umflată și sfâșiată. Iau pumnalul și mă apuc de lucru. Scrâșnește din dinți.

— Nici nu ştiu pe cine urăsc mai mult, pe troieni sau pe Ahile. Sarpedon a dărâmat palisada cu mâinile goale. Aiax i-a ţinut în loc cât a putut. Acum sunt aici, spune gâfâind, în tabără.

Când îl aud, pieptul mi se strânge de teamă şi mă stăpânesc să n-o iau la fugă. Încerc să mă concentrez pe ce am de făcut: să-i scot vârful de săgeată din picior şi să-i leg rana.

— Grăbeşte-te, îmi spune cu limba împleticită. Trebuie să mă-ntorc. O să dea foc la corăbii.

— Nu mai poţi să te duci, îi zic. Ai pierdut prea mult sânge.

— Nu, se împotriveşte el.

Însă capul i se lasă pe spate şi e gata să leşine. Poate o să trăiască, poate nu, e voia zeilor. Eu am făcut tot ce mi-a stat în putinţă. Inspir adânc şi ies din cort.

Două corăbii ard, degetele lungi ale catargelor aprinse de torţele troienilor. Lângă parapete se vede o ceată de bărbaţi îngrămădiţi, ce strigă disperaţi, sărind pe punţi ca să stingă flăcările. Nu-l recunosc decât pe Aiax, ce stă înfipt pe picioarele depărtate la prora corabiei lui Agamemnon, o umbră mătăhăloasă întinsă pe cer. Nu ia în seamă flăcările, ci doar împunge cu lancea mâinile troienilor ce dau târcoale jos ca nişte peşti prădalnici.

Cum stau şi mă uit, ţintuit locului, văd dintr-odată o mână ce se ridică din învălmăşeală, prinzându-se de prora ascuţită a unei corăbii. Apoi braţul de sub ea, sigur, puternic şi negru, capul şi trunchiul spătos ţâşnesc în aer ca o spinare de delfin din noianul de bărbaţi de jos. Iar după aceea, Hector îşi face loc cât e de lung pe marea şi cerul pustii, atârnând între aer şi pământ. Chipul îi e neted, împăcat, ochii ridicaţi – un om care se roagă, care îşi caută zeul. Stă atârnat aşa o clipă, cu muşchii braţului noduroşi şi încordaţi, cu platoşa ridicându-i-se pe umeri şi dându-i în vileag oasele şoldurilor precum cornişa sculptată a unui templu. Apoi cu cealaltă mână azvârle o torţă aprinsă pe puntea de lemn a corabiei.

Este bine aruncată şi nimereşte într-un colac de parâme vechi, putrezite, pe o pânză căzută. Flăcările izbucnesc pe dată, se furişează de-a lungul parâmei şi aprind lemnul de sub ea. Hector zâmbeşte. Şi de ce n-ar zâmbi? El învinge.

Aiax scoate un urlet de deznădejde – spre altă corabie în flăcări,

spre bărbaţii care sar înfricoşaţi de pe punţile pârjolite, spre Hector care se strecoară înapoi în mulţimea de jos şi se face nevăzut. Doar tăria lui îi mai sprijină pe oşteni să cedeze complet.

Apoi un vârf de lance venit de jos străluceşte, argintiu ca solzii de peşte în soare. Fulgeră aproape prea iute ca să-l prinzi cu privirea şi, de-odată, din şoldul lui Aiax înfloreşte o pată roşie. După ce-am trudit atât amar de vreme în cortul lui Machaon, ştiu c-a pătruns prin muşchi. Genunchii îi tremură o clipă, îndoindu-se încet. El se prăvăleşte.

Capitolul 30

Ahile mă privi cum mă apropiam, gonind atât de tare, încât simţeam pe limbă gust de sânge. Plângeam, cu pieptul tresăltându-mi şi gâtlejul numai rană. Acum aveau să-l urască. Nimeni nu avea să-şi mai amintească slava, cinstea sau frumuseţea; tot aurul său se va preschimba în cenuşă şi distrugere.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă.

Fruntea îi era încreţită de griji. „Chiar nu ştie?"

— Ei mor, i-am spus gâfâind. Toţi. Troienii au intrat în tabără şi dau foc corăbiilor. Aiax e rănit, tu eşti singurul care-i mai poţi salva.

Chipul îi îngheţase în timp ce vorbeam.

— Dacă ei mor, este vina lui Agamemnon. I-am zis ce-o să se-ntâmple, dacă-mi răpeşte onoarea.

— Aseară ţi-a oferit...

Mârâi gros în fundul gâtului.

— Nu mi-a oferit nimic. Nişte trepiede, nişte platoşe. Nimic ca să-şi îndrepte jignirea sau să-şi recunoască greşeala. L-am salvat de-atâtea ori, şi pe el, şi oştirea lui, şi viaţa lui. Glasul îi era răguşit de o mânie abia ţinută în frâu. Odiseu, Diomede şi ceilalţi n-au decât să-i lingă tălpile, dar eu n-o s-o fac.

— S-a făcut de ruşine, îi spun eu, agăţându-mă de el ca de un copil. Şi eu o ştiu, şi toată lumea. Trebuie să-l dai uitării. Ai avut dreptate – singur o să se nenorocească. Însă tu nu da vina pe ei pentru greşeala lui. Nu-i lăsa să piară din pricina nebuniei lui. Te-au iubit cu toţii şi te-au cinstit.

— M-au cinstit? Unul nu mi-a luat apărarea în faţa lui Agamemnon. Unul nu m-a vorbit de bine.

Auzindu-i glasul amar, m-am cutremurat.

— Au stat cu mâinile-n sân şi l-au lăsat să mă batjocorească. De parcă ar fi avut dreptate! Zece ani am trudit pentru ei şi cum mă răsplătesc? Mă aruncă deoparte. Ochii i se întunecară şi priveau în depărtare. Ei au ales. N-o să plâng pentru ei.

Dinspre ţărm se auzi trosnetul unui catarg care se prăbuşea. Fumul se îngroşase. Şi mai multe corăbii ardeau. Şi mai mulţi oameni

mureau. Aveau să-l blesteme, să-i dorească să ajungă în cel mai întunecat cerc al Tartarului.

— Da, au fost nesăbuiți, dar sunt încă ai noștri!

— Mirmidonii sunt ai noștri. Restul n-au decât să-și salveze singuri pielea.

Dădu să plece, dar m-am agățat de el.

— Te nenorocești. N-o să fii iubit pentru asta, o să fii urât și blestemat. Te rog, dacă...

— Patrocle. Rostise cuvântul cu un glas tăios, pe care nu i-l mai auzisem. Mă pironea cu privirea, vorbind solemn, ca un judecător. Nu voi face una ca asta. Nu mă mai ruga.

M-am uitat la el, drept ca o lance străpungând cerul. Nu știam ce vorbe i-ar putea atinge inima. Poate nici nu existau. Doar nisipul cenușiu, cerul cenușiu și gura mea pârjolită și pustie. Simțeam că lumea se sfârșește. El nu avea să lupte. Oștenii aveau să piară și onoarea lui odată cu ei. Fără alinare, fără strop de milă. Însă mintea mea tot își răscolea cotloanele, disperată să găsească lucrul care să-i înmoaie inima.

Am îngenuncheat și i-am lipit palmele de fața mea. Obrajii îmi erau scăldați în lacrimi necurmate, ca apă peste piatră întunecată.

— De dragul meu atunci, i-am zis. Salvează-i de dragul meu. Știu ce-ți cer. Însă te rog. De dragul meu.

Mă privea de sus și am văzut că vorbele mele îl atinseseră, în ochi i se citea lupta. Înghiți nodul care i se pusese în gât.

— Orice altceva, spuse el. Orice. Numai asta nu. Nu pot.

Mă uitam la piatra chipului său frumos și mă apuca disperarea.

— Dacă mă iubești...

— Nu! Chipul îi era rigid. Nu pot! Dacă mă las înduplecat, Agamemnon își va bate joc de mine oricând poftește. Nici regii n-o să mă respecte, nici oștenii! Respirația i se tăie de parcă venise în fugă de departe. Crezi că eu le vreau moartea? Atât doar că nu pot. Nu pot! Nu-l las să-mi ia asta!

— Atunci fă altceva. Trimite-i măcar pe mirmidoni. Trimite-mă pe mine să-ți țin locul. Îmbracă-mă în platoșa ta și o să merg eu în fruntea mirmidonilor. O să creadă că ești tu.

Ne-am cutremurat amândoi. Cuvintele păreau să treacă prin mine,

nu să vină din mine, ca rostite de gura unui zeu. Şi totuşi m-am agăţat de ele ca un om gata să se înece.

— Înţelegi? N-o să fii silit să-ţi încalci cuvântul şi aheii vor fi salvaţi!

— Dar tu nu ştii să lupţi, îmi spuse el privindu-mă ţintă.

— Nici n-o să fie nevoie! Se tem atât de tare de tine, că vor fugi de cum mă văd.

— Nu, se împotrivi el. E prea primejdios.

— Te rog, m-am agăţat de el. Nu este. N-o să păţesc nimic. Nici n-o să mă apropii de ei. Automedon o să fie cu mine, şi restul mirmidonilor. Dacă nu poţi să lupţi, nu poţi. Dar salvează-i în felul acesta. Lasă-mă pe mine. Ai spus că faci orice altceva îţi cer.

— Bine, dar...

I-am tăiat vorba.

— Gândeşte-te! Agamemnon va şti că încă îl înfrunţi, însă oştenii te vor iubi. Nu există glorie mai mare – le vei dovedi că năluca ta e mai puternică decât toată oastea lui Agamemnon.

Mă asculta atent.

— Prea puternicul tău nume îi va salva, nu braţul tău. Atunci vor râde de slăbiciunea lui Agamemnon. Înţelegi?

Vedeam în ochii lui că împotrivirea i se înmuia încet-încet. Îşi închipuia totul, cum fugeau troienii de platoşa lui, ocolindu-l pe Agamemnon. Cum i se prăbuşeau oştenii recunoscători la picioare. Întinse mâna.

— Jură-mi, îmi ceru. Jură-mi că, dacă mergi, n-o să te lupţi cu ei. O să rămâi în car cu Automedon şi o să-i laşi pe mirmidoni în faţă.

— Da, i-am făgăduit luându-l de mână. Desigur. Doar nu-s nebun. Nu vreau decât să le vâr frica-n oase.

Eram asudat, beat de bucurie. Găsisem o ieşire prin cotloanele nesfârşite ale mândriei şi mâniei sale. Îi voi salva pe oameni; îl voi salva şi pe el de sine însuşi.

— Mă laşi?

Mai şovăi o clipă, cercetându-mă din ochii lui verzi. Apoi încuviinţă încet din cap.

Ahile îngenunche, închizându-mi cataramele platoşei, cu degete

atât de iuți, încât nici nu le vedeam, ci doar simțeam smucirea repezită a curelelor ce se strângeau. Mă echipă bucată cu bucată: pieptarul și cnemidele de bronz strânse pe trup, cămașa de piele pe dedesubt. În timp ce lucra, îmi dădea povețe cu glas scăzut, iute și egal. Să nu lupt, să nu plec de lângă Automedon sau de lângă ceilalți mirmidoni. Să stau în car și să fug la primul semn de primejdie. N-aveam decât să-i fugăresc pe troieni spre cetate, dar nu și să mă lupt cu ei. Și mai ales, mai ales, să stau departe de zidurile Troiei și de arcașii cocoțați acolo, gata să-i ochească pe aheii care veneau prea aproape.

— N-o să fie ca înainte, îmi spuse el. Când eram și eu.

— Știu. Mi-am mișcat umerii. Platoșa era tare, grea și țeapănă. Parc-aș fi Dafne, i-am zis, învelită în noua ei scoarță de dafin.

Nu râse, ci îmi întinse două lănci cu vârfuri bine lustruite, lucioase. Le-am luat, simțind cum începe să-mi fiarbă sângele în urechi. Începu iarăși să vorbească, alte și alte sfaturi, însă nu-l auzeam. Ascultam doar ritmul inimii mele nerăbdătoare.

— Grăbește-te, îmi amintesc că i-am zis.

La urmă, coiful care să-mi acopere părul negru. Îmi arătă o oglindă de bronz lustruit. M-am zgâit la propria mea imagine, în platoșa pe care-o cunoșteam ca pe mâinile mele, la creasta coifului, sabia argintată atârnându-mi la șold, centura de aur bătut. Toate unice, încât oricine le-ar fi recunoscut pe dată. Doar ochii păreau ai mei, mai mari și mai întunecați decât ai lui. Mă sărută, prinzându-mă într-o căldură blândă și deschisă ce-mi suflă dulceață pe gâtlej. Apoi mă luă de mână și am mers afară, la mirmidoni.

Stăteau înșiruiți, cu platoșele pe ei și brusc înspăimântători, cu carapacele de metal lucindu-le ca aripile strălucitoare ale cicadelor. Ahile mă duse la carul cu cei trei cai deja înhămați – „nu coborî din car, nu azvârli lăncile” – și am înțeles că se temea să nu mă dau de gol dacă luptam.

— N-o să pățesc nimic, i-am zis.

Apoi i-am întors spatele ca să-mi ocup locul în car, să-mi sprijin lăncile lângă mine și să mă proptesc bine pe picioare.

În spatele meu, Ahile le vorbi o vreme mirmidonilor, fluturându-și o mână peste umăr, spre punțile fumegânde ale corăbiilor, spre

cenușa neagră ce se înălța în nori spre cer și noianul de trupuri frământate ce se luptau lângă copastiile lor.

— Să mi-l aduceți teafăr, le porunci.

Ei încuviințară, izbindu-și lăncile de scuturi. Automedon urcă în fața mea, luând hățurile. Știam toți de ce era nevoie de car. Dacă m-aș fi năpustit pe țărm, pașii mei nu ar fi fost luați în veci drept ai lui.

Caii fornăiră și pufniră, simțindu-l pe vizitiu. Roțile se mișcară dintr-odată și m-am clătinat pe picioare, iar lăncile îmi zăngăniră.

— Pune-le de-o parte și cealaltă, îmi spuse Ahile. Așa o să-ți fie mai ușor.

Așteptară toți până când mi-am mutat o lance în mâna stângă, strâmbându-mi coiful. L-am îndreptat cu mâna.

— N-o să pățesc nimic, l-am liniștit.

M-am liniștit pe mine.

— Ești gata? mă întrebă Automedon.

M-am uitat ultima dată la Ahile, cum stătea lângă car, părând aproape oropsit. I-am întins mâna și mi-o strânse.

— Ai grijă, îmi zise.

— O să am.

Mai erau și altele de zis, dar de astă dată am tăcut amândoi. Aveau să mai fie destule prilejuri de discuții, diseară, mâine și în toate zilele ce vor urma. Îmi dădu drumul la mână. M-am întors spre Automedon.

— Sunt gata, i-am zis.

Carul se puse în mișcare, mânat de Automedon spre nisipul bătătorit de lângă apă. Am simțit când am ajuns acolo, roțile se învârtiră mai iute, carul prinse să meargă lin. Ne-am întors spre corăbii, luând viteză. Simțeam cum vântul îmi biciuie creasta coifului și știam că părul de cal îmi flutură în spate. Am înălțat lăncile.

Automedon se ghemui, pentru ca oamenii să mă vadă mai întâi pe mine. Nisipul țâșnea de sub roțile ce-l frământau și mirmidonii își zăngăneau armurile în spate. Începusem să gâfâi și strângeam lăncile atât de tare în mâini, că mă dureau degetele. Am gonit pe lângă corturile pustii ale lui Idomeneu și Diomede, acolo unde plaja făcea un cot. Începură în sfârșit să se vadă primele pâlcuri de oșteni. N-am apucat să le zăresc chipurile, însă le-am auzit strigătele de

recunoaştere şi bucurie. „Ahile! E Ahile!" Simţeam o bucurie aprigă şi năvalnică. „Planul meu dă roade."

Acum, la două sute de paşi depărtare, năpustindu-se spre mine, se aflau corăbiile şi oştile, capetele care se întorceau auzind larma roţilor noastre şi tălpile mirmidonilor ce izbeau la unison în nisip. Am tras aer în piept şi mi-am îndreptat umerii în strânsoarea platoşei mele... a lui. Iar apoi, cu capul lăsat pe spate, cu lancea ridicată şi picioarele proptite în laturile carului, rugându-mă să nu dăm într-o movilă de nisip şi să fiu azvârlit, am scos un urlet, un sunet năvalnic, ce mă scutură cu totul. O mie de chipuri troiene şi aheene se-ntoarseră spre mine împietrite de groază şi bucurie. Cu un huruit ca de tunet, am pătruns între ei.

Am răcnit din nou, numele lui spumegându-mi din gâtlej, şi am auzit un strigăt înălţându-se drept răspuns din gurile aheilor încolţiţi, un urlet animalic de speranţă. Troienii începură să rupă rândurile în faţa mea, dându-se iute în spate cu o groază ce mă bucura. Mi-am dezvelit dinţii triumfător, cu sângele năvălindu-mi în vine de plăcere aprigă, văzându-i cum gonesc. Însă troienii erau viteji şi n-au fugit toţi. Mi-am înălţat mâna, săltându-mi ameninţător lancea.

Poate că era platoşa, care mă modela. Poate că erau anii în care-l urmărisem. Însă umerii nu-mi stăteau în obişnuita lor postură, stângace şi şubredă. Erau mai drepţi, mai puternici, în echilibru desăvârşit. Şi înainte să-mi dau seama ce fac, am azvârlit lancea – ce zbură rotindu-se drept în pieptul unui troian. Torţa pe care o flutura spre corabia lui Idomeneu îi scăpă din mână şi se stinse pe nisipul ud, iar trupul i se prăbuşi pe spate. Dacă sângeră, dacă ţeasta i se despică, scoţându-i la iveală creierii, nu am văzut. „Mort", mi-am zis.

Gura lui Automedon se mişca, ochii îi erau holbaţi. Ahile nu vrea să lupţi, pesemne că-mi spunea el. Însă cealaltă lance deja mi se înălţase în mână. „Pot să fac asta." Caii făcură încă un ocol şi oşteni se feriră din calea noastră. Simţeam iarăşi acel echilibru desăvârşit, aşteptarea încremenită a lumii. Am zărit un troian şi am azvârlit lancea, simţind frecarea lemnului de degetul mare. Căzu cu şoldul sfredelit, cu oasele spulberate, ştiam. Doi. Peste tot în jur bărbaţii strigau numele lui Ahile.

L-am prins pe Automedon de umăr.

— Încă o lance.

Șovăi o clipă, apoi trase de frâie, încetinind, ca să mă pot apleca peste marginea carului zăngănitor și să smulg una dintr-un leș. Lancea păru să-mi sară singură în mână. Căutam deja din ochi următorul chip.

Aheii începură să-și revină – Menelau ucise un oștean lângă mine, unul dintre feciorii lui Nestor își lovi lancea de carul meu, ca pentru a-i purta noroc, apoi o azvârli spre țeasta unui prinț troian. Troienii fugiră disperați spre care, retrăgându-se în iureș. Hector fugea de la unul la altul, urlând și îndemnând la ordine. Sui în carul său și-și mână oștenii spre porți, apoi pe podul îngust care străbătea șanțul și pe câmpia de-afară.

— După ei!

Chipul lui Automedon păru șovăielnic, însă îmi dădu ascultare, întorcând caii într-acolo. Am smuls alte lănci din leșuri, târând câteva după mine, până am reușit să dezgrop vârfurile înfipte în carne, și m-am luat la întrecere cu carele troiene ce se îmbulzeau acum pe poartă. Vedeam cum vizitii se uită îngroziți în spate, la Ahile cel renăscut ca un phoenix din cenușa mâniei sale îmbufnate.

Nu toți caii erau agili ca ai lui Hector și multe care de luptă alunecară, pradă groazei, de pe pod, căzând în șanț, astfel că vizitiii lor o luară la picior. Ne-am luat după ei; caii zeiești ai lui Ahile goneau parcă purtați de vânt. Poate m-aș fi oprit, odată ce troienii se retrăgeau în dezordine spre cetate, însă în spatele meu un pâlc de ahei îmi strigau numele. Îi strigau numele. Nu m-am oprit.

Am arătat cu degetul și Automedon mână carul desenând un cerc, biciuindu-i ca să fugă mai iute. Am luat-o înaintea troienilor ce fugeau spre cetate și am ocolit, întorcându-ne să-i întâmpinăm. Lăncile țâșneau una după alta, străpungând pântece și gâturi, plămâni și inimi. Sunt de neoprit, fără greș, mă strecor printre catarame și platoșe de bronz, înfigându-mi lăncile în carne vie, din care gâlgâie sânge roșu ca prin găurile unui burduf de vin. Din zilele petrecute în cortul alb, le cunosc toate slăbiciunile. E floare la ureche.

Din mulțimea în fierbere țâșnește un car. Vizitiul e un uriaș cu plete lungi, ce-i flutură-n vânt; își biciuie caii spumegânzi. Ochii lui întunecați mă țintuiesc, gura îi e schimonosită de furie. Armura îi

este lipită de trup ca pielea de focă. E Sarpedon.

Ridică brațul să-și îndrepte lancea spre inima mea. Automedon strigă ceva și trage de hățuri. Simt o rafală de vânt peste umăr. Vârful ascuțit al lăncii se înfige în pământ, în urma mea.

Sarpedon strigă ceva, mă blestemă sau mă cheamă la luptă, nu știu. Îmi ridic lancea ca prin vis. Acesta este bărbatul care omorâse atâți ahei. El doborâse cu mâinile lui poarta.

— Nu! îmi strigă Automedon și mă prinde de braț.

Cu cealaltă mână biciuie caii și o luăm în goană pe câmp. Sarpedon își întoarce carul și, preț de-o clipă, îmi închipui că s-a dat bătut. Însă îl întoarce din nou și ridică lancea.

Întreaga lume se face țăndări. Carul zvâcnește în aer și caii necheză ascuțit. Sunt azvârlit în iarbă și mă izbesc cu capul de pământ. Coiful îmi cade peste ochi și-l ridic cu mâna. Văd caii noștri, cu hamurile încâlcite; unul a căzut, străpuns de o lance. Nu-l zăresc nicăieri pe Automedon.

Sarpedon vine din depărtare, carul se năpustește neabătut spre mine. N-am vreme să fug, rămân să-i țin piept. Îmi ridic lancea ținând-o de parc-ar fi un șarpe pe care vreau să-l gâtui. Îmi închipui cum ar face Ahile, bine înfipt pe picioare, cu mușchii spatelui jucând. El ar zări o deschidere în platoșa de nestrăpuns sau ar face una. Însă eu nu sunt Ahile. Eu văd altceva, singura mea șansă. Aproape că ajunsese la mine. Azvârl lancea.

Îl izbește în pântece, unde platoșa e groasă. Însă pământul nu-i neted și am azvârlit-o din toate puterile. Nu-l străpunge, totuși îl dă un singur pas în spate. E de-ajuns. Greutatea lui înclină tot carul și se răstoarnă din el. Caii se năpustesc pe lângă mine și-l lasă în urmă, zăcând nemișcat la pământ. Înșfac sabia, îngrozit că o să se ridice și o să mă ucidă, apoi văd poziția nefirească a gâtului său: e rupt.

Am omorât un fiu al lui Zeus, însă nu-i de-ajuns. Ei trebuie să creadă că Ahile a făcut asta. Colbul se așternuse deja pe pletele lui Sarpedon, ca polenul pe pântecele unei albine. Apuc lancea și i-o înfig cu putere în piept. Țâșnește sânge, însă slab, căci nicio bătaie a inimii nu-l mai împinge-n afară. Când trag lancea, iese ușor, ca o rădăcină din pământul crăpat. O să se creadă că așa a murit.

Aud strigătele, bărbați vin năvală spre mine, în care sau pe jos.

Licieni care văd sângele regelui lor pe lancea mea. Mâna lui Automedon mă apucă de umăr şi mă trage după el în car. A tăiat hamurile calului mort şi a îndreptat roţile. Gâfâie, livid de frică.

— Trebuie să plecăm.

Automedon mână caii dornici de goană şi pornim peste câmp, depărtându-ne de licienii care ne urmăresc. În gură simt un gust ciudat, de metal. Nici nu bag de seamă că am fost la doi paşi de moarte. Mintea îmi freamătă dezlănţuită, o sete care-mi înfloreşte ca sângele din pieptul lui Sarpedon.

În fuga noastră, Automedon ne mână aproape de Troia. Zidurile se înalţă deasupra mea, blocuri mari de piatră zidite chiar de mâna zeilor, se spune, şi porţile, uriaşe şi negre de la bronzul vechi. Ahile mă prevenise să mă păzesc de arcaşii din turnuri, însă oastea dăduse năvală atât de iute, încât nimeni nu apucase să se întoarcă deocamdată. Troia stă nepăzită în faţa mea. Şi un copil ar putea s-o cucerească acum.

Gândul că Troia ar putea să cadă îmi stârneşte o plăcere sălbatică. Troienii merită să-şi piardă cetatea. Numai ei sunt de vină. Noi am pierdut zece ani şi-atâţi oameni, iar Ahile va muri din pricina lor. „Ajunge!"

Sar din car şi mă apropii în fugă de ziduri. Găsesc cu vârful degetelor adâncituri mici în pietre, ca nişte găvane goale. *Mă caţăr.* Picioarele mele caută crăpături aproape nevăzute în blocurile tăiate de zei. Nu mă mişc cu graţie, ci pe bâjbâite, pipăi cu mâinile zidul înainte să mă prind de el. Însă sunt tot mai sus. Voi pătrunde în cetatea lor de nepătruns şi voi pune mâna pe Elena, preţiosul găibenuş din găoace. Îmi închipui cum o târăsc după mine, ţinând-o sub braţ şi o azvârl în faţa lui Menelau. Gata! Nu mai trebuie să moară nimeni din pricina vanităţii ei.

„Patrocle", se aude de sus un glas muzical. Ridic privirea şi văd un bărbat rezemat de ziduri de parcă s-ar însori, cu plete negre până-n umeri, o tolbă şi un arc trecute peste piept. Surprins, alunec niţel şi genunchii mi se julesc de piatră. Este dureros de frumos, cu piele netedă şi chip desăvârşit sculptat, ce răspândeşte o lumină nepământeană. Ochi întunecaţi. „Apollo."

Zâmbeşte ca şi cum atât îşi dorea, să-l recunosc. Apoi se apleacă şi

brațul i se lungește cu neputință de mult, străbătând distanța dintre silueta mea atârnată de zid și picioarele sale. Închid ochii și simt numai cum un deget se agață ca un cârlig de spatele platoșei, mă smulge de pe zid și-mi dă drumul să cad.

Cad brutal și armura îmi zăngănește. Când mă izbesc de pământ, mintea mi se încețoșează puțin de furia de a mă trezi dintr-odată în țărână. Parcă mă căţăram. Și totuși zidul se ridică lângă mine, încăpățânându-se să rămână neatins. Strâng din dinți și încep iarăși să urc; nu mă voi da bătut. Aiurez, visez înfrigurat cum va fi s-o am pe Elena în brațe. Pietrele sunt asemeni unor ape negre ce curg necurmat peste ceva ce am scăpat în adânc și vreau să redobândesc. Uit de zeu, de motivul prăbușirii mele și de ce-mi înfig picioarele în aceleași crăpături în care m-am mai căţărat. Poate că numai asta fac, mă gândesc înnebunit – urc ziduri și cad de pe ele. Și, de astă dată, când privesc în sus, zeul nu mai zâmbește. Degete mă înșfacă de tunică și mă țin atârnat așa, legănându-mă. Apoi îmi dau drumul.

Capul mi se izbește iarăși de pământ, de rămân încremenit, cu răsuflarea tăiată. În jur se strânge o mulțime înceţoșată de chipuri. Au venit să mă ajute? Apoi simt: aerul rece și înțepător pe fruntea asudată, părul meu negru, în sfârșit liber. „Coiful meu." Îl văd lângă mine, răsturnat ca o cochilie goală de melc. Și platoșa mi s-a slăbit, toate curelele strânse de Ahile fuseseră desfăcute de zeu. Cade de pe mine zdrăngănind la pământ, rămășițele carapacei mele făcute bucăți.

Tăcerea înghețată e ruptă de strigătele răgușite, furioase ale troienilor. Mintea mi se dezmeticește: sunt singur și neînarmat și ei știu că sunt doar Patrocle.

„Fugi". Mă ridic dintr-un salt. O lance fulgeră pe-aproape, ajungând doar o clipă prea târziu. Îmi zgârie pulpa, însemnând-o cu o linie roșie. Scap de un braţ ce se întinde spre mine, cu frica bubuindu-mi în piept. Prin ceața groazei, văd cum cineva îmi azvârle în față o lance. Cumva reușesc să mă mișc destul de iute și-mi trece pe deasupra capului, răvășindu-mi părul ca suflarea unui iubit. O lance se repede spre genunchii mei, să-mi pună piedică. Sar peste ea, uluit că încă sunt în viață. De când sunt n-am mai alergat atât de iute.

Lancea pe care n-o văd vine din spate. Îmi străpunge pielea spinării şi iese la aer sub coaste. Mă împleticesc, purtat în faţă doar de avântul loviturii, de durerea ce mă sfâşie şi de amorţeala fierbinte din pântece. Ceva mă smuceşte şi vârful suliţei dispare. Sângele ţâşneşte fierbinte pe pielea înfrigurată. Cred că urlu.

Chipurile troienilor tremură şi mă prăbuşesc la pământ. Sângele mi se prelinge de pe degete în iarbă. Mulţimea se dă în lături şi văd că spre mine se îndreaptă un bărbat. Pare să vină de departe, coborând, de parcă aş zăcea pe fundul unei râpe adânci. Îl cunosc. Şolduri precum cornişa unui templu, frunte încruntată şi severă. Nu se uită la oştenii care-l înconjoară; păşeşte de parc-ar fi singur pe câmpul de bătălie. Vine să mă omoare. „Hector."

Răsuflu din greu, ca şi cum de câte ori trag aer în piept mi se deschide o rană. Amintirea îmi bate precum sângele în urechi. Nu poate să mă omoare. Nu trebuie. Dacă o face, Ahile n-o să-l mai lase în viaţă. Şi Hector trebuie să trăiască veşnic, să nu piară nici la bătrâneţe, când va fi atât de stafidit, că-i vor aluneca oasele sub piele ca pietrele desprinse din albia unui pârâu. Trebuie să trăiască, căci viaţa lui, îmi spun în vreme ce mă târăsc în spate pe iarbă, este ultimul zăgaz ce opreşte revărsarea sângelui lui Ahile.

Mă întorc disperat spre cei din jur şi mă agăţ de genunchii lor. Vă rog, croncăn. Vă rog.

Însă ei nici nu se uită – îl urmăresc pe prinţ, fiul cel mare al lui Priam, cum păşeşte inexorabil spre mine. Mă uit iute în spate şi văd că acum e aproape, stă cu lancea ridicată. Nu-mi aud decât propriii plămâni ce-mi tresaltă, trăgând şi slobozind aerul din ei. Lancea lui Hector se înalţă deasupra mea, înclinată ca un urcior. Apoi se prăvăleşte, un şuvoi argintiu strălucitor, spre mine.

„Nu." Mâinile îmi flutură în aer ca nişte păsări speriate, încercând să oprească mişcarea necurmată a lăncii spre pântecele meu. Însă sunt neajutorat ca un prunc în faţa puterii lui Hector şi palmele mi se desprind, depănând panglici roşii. Vârful lăncii se cufundă cu o durere arzătoare, atât de ascuţită, că mi se opreşte răsuflarea, un clocot mortal ce-mi cuprinde tot pântecele. Capul îmi cade la pământ şi ultimul lucru pe care îl mai văd e Hector, aplecat asupra mea cu chip serios, răsucind în mine lancea de parc-ar mesteca într-un

cazan. Ultimul lucru pe care îl mai gândesc este: „Ahile.”

Capitolul 31

Ahile stă pe culme și urmărește umbrele întunecate ce se războiesc pe câmpia Troiei. Nu deslușește chipuri, nici nu recunoaște vreo siluetă. Năvala spre Troia arată ca o revărsare de ape, săbiile și platoșele lucesc ca solzii de pește. Aheii îi pun pe fugă pe troieni, cum spusese Patrocle. În curând el se va întoarce, și Agamemnon va îngenunchea. Vor fi din nou fericiți.

Însă nu simte asta. Înlăuntrul lui e o amorțeală. Câmpul de bătălie în fierbere e ca un chip de gorgonă și-l preschimbă încet-încet în piatră. Șerpii se zvârcolesc în fața sa, alcătuind un nod întunecat la poalele Troiei. A căzut un rege sau un prinț și se bat pe leșul lui. Cine este? Pune mâna streașină la ochi, însă nu i se arată mai mult de-atât. O să-i spună Patrocle.

Vede totul pe bucăți. Oștenii străbat țărmul spre tabără. Odiseu șchiopătează laolaltă cu ceilalți regi. Menelau poartă ceva în brațe. Un picior pătat de iarbă atârnă. Bucle răvășite se ițesc din pânza ce ține de lințoliu. Amorțeală binecuvântată. Ultimele clipe în care se mai poate bucura de ea. Apoi prăbușirea.

Se întinde după sabie ca să-și reteze beregata. Doar când vede mâna goală își amintește: el mi-a dat-o mie. Apoi Antiloh îl prinde de încheieturi și toți oștenii vorbesc între ei. Tot ce vede este pânza pătată. Cu un urlet, îl împinge cât colo pe Antiloh, îl doboară pe Menelau. Se prăbușește peste leș. Într-o clipă înțelege și simte că se sufocă. Un urlet îi țâșnește din gâtlej. Apoi încă unul și încă unul. Își apucă părul cu mâinile și și-l smulge din cap. Șuvițe de aur cad pe leșul însângerat. Patrocle, spune el. Patrocle. Patrocle. Iar și iar, până e doar un sunet fără noimă. Odiseu se lasă în genunchi, cere să i se aducă iute mâncare și băutură. Îl cuprinde o mânie nebunească, e gata să-l omoare pe loc. Însă pentru asta trebuie să-mi dea drumul. Nu poate. El mă ține atât de strâns, că-i simt zbaterea măruntă a pieptului, ca aripile unui fluture. Un ecou, ultimul grăunte de spirit ce a rămas agățat de trupul meu. Un chin.

Briseis vine în fugă spre noi, cu chipul schimonosit. Se apleacă peste trup, iar frumoşii ei ochi întunecaţi varsă lacrimi calde ca o ploaie de vară. Îşi acoperă faţa în palme şi boceşte. Ahile n-o priveşte. Nici n-o vede. Se ridică.

— Cine e făptaşul?

Glasul lui este înspăimântător, răguşit şi spart.

— Hector, răspunde Menelau.

Ahile îi înhaţă lancea uriaşă din lemn de frasin şi încearcă să se smulgă din braţele ce-l ţin locului. Odiseu îl apucă de umeri.

— Mâine, îi spune el. Acum s-a retras în cetate. Mâine, ascultă la mine, Peleiene. Mâine poţi să-l ucizi. Ţi-o jur. Acum trebuie să mănânci şi să te odihneşti.

Ahile plânge. Mă ţine în braţe şi nu vrea să mănânce, nu poate rosti decât numele meu. Îi văd chipul ca prin apă, aşa cum vede un peşte soarele. Lacrimile lui se preling pe mine, dar nu pot să le şterg. Acum acesta e mediul meu, între viaţă şi moarte, ca spirit neîngropat.

Vine mama lui. O aud – sunet de valuri ce se sparg de ţărm. Dacă şi în viaţă îi stârneam dezgustul, acum e şi mai rău, când îmi găseşte leşul în braţele fiului său.

— E mort, spune ea cu glasu-i monoton.

— Hector e mort, răspunde el. Mâine.

— Nu ai platoşă.

— N-am nevoie, spune el printre dinţi, abia reuşind să vorbească.

Se întinde, palidă şi rece, să-i ia palmele de pe mine.

— Şi-a făcut-o cu mâna lui, îi zice ea.

— Nu m-atinge!

Ea se dă înapoi, privindu-l cum mă strânge în braţe.

— Am să-ţi aduc platoşă, îi spune.

Şi tot aşa: pânza cortului se dă de-o parte, apare un chip şovăielnic. Foinix sau Automedon sau Machaon. Într-un târziu, Odiseu.

— A venit Agamemnon să te vadă şi să-ţi înapoieze fata.

Ahile nu-i spune: „S-a întors deja.” Poate nici nu ştie.

Cei doi se înfruntă în lumina pâlpâitoare a focului. Agamemnon îşi drege glasul.

— E vremea să uităm cearta dintre noi. Am venit să-ți aduc fata, Ahile, teafără și nevătămată.

Se oprește, de parcă s-ar aștepta la un potop de mulțumiri. Nu există decât tăcerea.

— Cu adevărat parcă ne-a luat un zeu mințile să ne sfădim în așa hal. Dar acum s-a terminat și suntem iarăși aliați.

Ultima frază o spune în gura mare, să-l audă oștenii care privesc. Ahile nu răspunde. Își închipuie cum îl omoară pe Hector. Numai așa e-n stare să îndure. Agamemnon șovăie.

— Prințe Ahile, am auzit că mâine vei lupta?

— Da.

Răspunsul vine atât de brusc, încât tresar toți.

— Prea bine, prea bine. Agamemnon face o pauză. Și o să lupți și după aceea?

— Dacă dorești, răspunde Ahile. Nu-mi pasă. N-o s-o mai duc mult.

Oștenii fac schimb de priviri. Agamemnon se dezmeticește.

— Bun. Atunci ne-am lămurit. Dă să plece, se oprește. M-am întristat să aud de moartea lui Patrocle. A luptat vitejește azi. Ai auzit că l-a ucis pe Sarpedon?

Ahile își ridică ochii. Sunt înroșiți și morți.

— Mai bine vă lăsa pe toți să muriți.

Agamemnon e prea stupefiat ca să răspundă. Odiseu vine și rupe tăcerea.

— Te lăsăm să jelești, prințe.

Briseis îngenunchează lângă trupul meu. A adus apă și o cârpă, mă spală de sânge și țărână. Mâinile îi sunt blânde, de parcă ar spăla un prunc, nu un leș. Ahile dă la o parte pânza cortului și ochii li se întâlnesc pe deasupra corpului meu.

— Pleacă de lângă el, îi poruncește Ahile.

— Aproape am terminat. Nu merită să zacă în mizerie.

— Nu vreau să te atingi de el.

Ochii ei sunt mânioși și înlăcrimați.

— Crezi că numai tu l-ai iubit?

— Afară. Afară!

— Ţii la el mai mult acum că a murit decât când trăia, spune ea cu amărăciune şi jale. Cum ai putut să-l laşi să plece? Ştiai că nu se pricepe să lupte!

Ahile urlă şi face praf un vas.

— Afară!

Briseis nici nu clipeşte.

— Omoară-mă. N-o să-l aducă înapoi. Făcea cât zece de-alde tine. Cât zece! Şi l-ai trimis la moarte!

Ahile îi răspunde cu glas aproape neomenesc:

— Am încercat să-l opresc! I-am spus să nu plece de pe plajă!

— Din pricina ta s-a dus, spune Briseis venind spre el. A luptat să te salveze, să-ţi salveze renumele la care ţii atât de mult. Pentru că nu îndura să te vadă că suferi!

Ahile îşi îngroapă faţa în mâini. Dar ea nu se opreşte.

— Nu l-ai meritat niciodată. Nu ştiu de ce te-a iubit. Ţie nu-ţi pasă decât de tine!

Ahile îşi ridică privirea să o privească. Ea se teme, dar nu dă înapoi.

— Sper să te ucidă Hector.

Răsuflarea şuieră răguşit în gâtul lui.

— Crezi că eu nu sper la fel? o întreabă.

Mă duce, plângând, în pat. Trupul meu se lasă moale; în cort e cald şi mirosul va sosi curând. Lui nu pare să-i pese. Mă ţine toată noaptea în braţe, cu gura lipită de mâinile mele reci.

În zori se întoarce mama lui, cu un scut, sabie şi pieptar proaspăt făurite din bronz, cald încă. Îl priveşte cum şi le pune, fără să încerce să-i vorbească.

Ahile nu-i aşteaptă pe mirmidoni sau pe Automedon. Aleargă pe plajă, pe lângă aheii care au ieşit să privească. Pun mâna pe arme şi se iau după el. Nu vor să piardă nimic.

— Hector! urlă el. Hector!

Pătrunde prin şirurile de troieni, zdrobind piepturi şi feţe, însemnându-i cu pala mâniei sale. Morţii nici nu apucă să se prăbuşească la pământ, că el a şi dispărut. Iarba rărită de un deceniu de război se hrăneşte cu sângele bogat al prinţilor şi regilor.

Şi totuşi Hector îi scapă, se strecoară printre carele de luptă şi oşteni cu un noroc zeiesc. Nu-l crede nimeni laş, pentru că fuge. N-o să scape cu viaţă, dacă-l prinde. Poartă chiar platoşa lui Ahile, pieptarul nemaivăzut, cu un phoenix gravat pe el, luat de lângă leşul meu. Oştenii se uită lung după ei; pare ca şi cum Ahile aleargă după sine însuşi.

Cu pieptul tresăltându-i, Hector o ia în goană spre râul mai lat al Troiei: Scamander. Apele sale sclipesc aurii, mătăsoase, colorate de bolovanii din albie, piatra gălbuie ce i-a dat Troiei faima sa.

Însă acum apele nu mai sunt aurii, ci roşu mâlos, spumegând, gâtuit de leşuri şi de platoşe. Hector se aruncă în apă şi începe să înoate, izbindu-se cu braţele de coifuri şi trupuri ce se răsucesc în valuri. Ajunge pe celălalt mal; Ahile sare după el.

Din râu se înalţă o siluetă ca să-i stea în cale. Apă murdară îi şiroieşte pe muşchii umerilor, se revarsă din barba neagră. E mai înalt decât cel mai înalt muritor şi se umflă de putere ca izvoarele primăvara. Iubeşte Troia şi pe locuitorii săi. Vara ei îi toarnă vin ca jertfă şi aruncă ghirlande să plutească pe apele lui. Cel mai credincios dintre toţi e Hector, prinţul.

Chipul lui Ahile e împroşcat de sânge.

— N-ai cum să mă opreşti, tot o să-l ajung din urmă.

Scamander, zeul râului, înalţă un toiag gros, mare cât un trunchi de copac. N-are nevoie de sabie; cu o lovitură a acestui toiag poate sfărâma oase şi rupe gâturi. Ahile n-are decât sabia. Lăncile s-au dus, au rămas îngropate în leşuri.

— Merită să-ţi pierzi viaţa? îl întreabă zeul.

Nu. Te rog. Însă n-am glas să vorbesc. Ahile păşeşte în râu şi ridică sabia.

Cu mâinile sale groase cât un trunchi de bărbat, zeul râului îşi învârte toiagul. Ahile se lasă în jos, apoi se rostogoleşte înainte, sărind peste braţul ce loveşte a doua oară. Din nou în picioare, loveşte şi el, avântându-se spre pieptul dezgolit al zeului. Zeul se fereşte cu uşurinţă, aproape fără efort. Vârful sabiei trece pe lângă el, fără să-l atingă. E prima oară când Ahile dă greş.

Zeul se năpusteşte. Toiagul ce se roteşte îl sileşte pe Ahile să se retragă, păşind pe rămăşiţele presărate pe ape. Mânuieşte toiagul ca

pe un ciocan – unde izbește, țâșnesc bolți largi de apă. Ahile trebuie să sară în lături de fiecare dată. Apa nu pare să-l tragă în jos, ca pe oricare muritor.

Sabia lui fulgeră mai iute ca gândul, însă nu-l poate nimeri pe zeu. Scamander prinde fiecare lovitură cu toiagul, silindu-l să se miște tot mai iute. Zeul e bătrân, s-a născut în vremurile când s-au topit prima oară ghețurile în munți, și e viclean. Cunoaște toate luptele duse pe câmpiile acestea, nimic nu-l ia pe nepregătite. Ahile începe să se domolească, obosit de truda de a-i ține piept doar cu un tăiș subțire de metal. Când armele li se întâlnesc, zboară așchii de lemn, însă toiagul e gros precum piciorul lui Scamander – nicio nădejde să se frângă. Zeul a început să zâmbească, văzând cât de adesea caută acum bărbatul să se apere în loc să-i pareze loviturile. Îl izbește fără încetare. Chipul lui Ahile e contorsionat de trudă și de concentrare. Luptă cu ultimele puteri. La urma urmelor, el nu e zeu.

Îl văd cum își adună puterile, pregătindu-se pentru un ultim atac disperat. Își repede sabia spre capul zeului, de nici n-o vezi. Pentru o frântură de clipă, Scamander trebuie să se aplece pe spate ca să se ferească. De răstimpul acela are nevoie Ahile. Văd cum i se încordează mușchii pentru ultima lovitură; sare.

O dată-n viață, nu se mișcă destul de iute. Zeul prinde lovitura și izbește sălbatic sabia cu toiagul în lături. Ahile se împiedică. Este ceva atât de mărunt, încât mai că-mi scapă. Însă zeul observă. Se repede înainte, crud și victorios, chiar în răstimpul împleticirii. Toiagul coboară într-o boltă ucigașă.

El ar fi trebuit să știe mai bine; eu ar fi trebuit să-mi dau seama. Picioarele acelea nu se împleticiseră nici măcar o dată de când le știu. De-ar fi fost vreo greșeală, nu acolo s-ar fi petrecut, în oasele delicate și tălpile arcuite. Ahile îl momise cu o slăbiciune omenească, iar zeul se lăsase înșelat.

Când Scamander se năpustește, se ivește deschiderea de care era nevoie și sabia lui Ahile fulgeră într-acolo. În coasta zeului înflorește o rană și râul prinde iar culoarea aurie, pătat de sângele zeiesc al stăpânului său.

Scamander nu va muri. Însă e silit să se retragă șchiopătând, slăbit și obosit, spre munți, de unde-i izvorăște apa, să-și tămăduiască rana

și să se înzdrăvenească. Se cufundă înapoi în râu și se face nevăzut.

Fața lui Ahile e scăldată în sudoare; răsuflă greu. Însă nu se oprește.

— Hector! urlă el.

Urmărirea începe iarăși.

Zeii șușotesc între ei undeva:

L-a învins pe unul de-ai noștri.
Ce-o să fie, dacă dă buzna în cetate?
Troia nu trebuie să cadă încă.

Îmi spun: Nu duceți voi grija Troiei. El nu-l vrea decât pe Hector. Atât – pe Hector. Când Hector va fi mort, Ahile se va opri.

La poalele zidurilor înalte ale Troiei e un crâng unde crește un laur sfânt, noduros. Acolo se oprește Hector din fugă, în sfârșit. Sub crengile lui se înfruntă cei doi. Unul este oacheș, cu picioarele ca niște rădăcini înfipte adânc în pământ. Poartă pieptar și coif de aur, cnemide lustruite. Mie-mi veneau destul de bine, însă el e mai solid decât mine, mai lat în umeri. La gât, metalul e depărtat de piele.

Chipul celuilalt e schimonosit într-atât, încât nici nu-l mai recunoști. Hainele îi sunt încă ude de la lupta din râu. Ridică lancea de frasin.

Nu, îl implor. Își ține în mână propria moarte, propriul sânge care se va revărsa. El nu mă aude.

Hector a făcut ochii mari, dar nu mai fuge.

— Un singur lucru îți cer, spune el. Dă trupul alor mei, după ce mă ucizi.

Ahile scoate un sunet de parcă se sufocă.

— Între lei și oameni nu se încheie târguri. O să te ucid și o să te mănânc de viu.

Lancea zboară într-un vârtej întunecat, ca un luceafăr de seară, înfigându-se în scobitura gâtului lui Hector.

Ahile se întoarce la cort, unde corpul meu neînsuflețit așteaptă. Este roșu și roșu și roșu-ruginiu până-n coate, genunchi și gât, de

parcă a înotat prin marile odăi întunecate ale unei inimi şi tocmai a ieşit, încă şiroind de sânge. Târăşte după el leşul lui Hector, cu gleznele străpunse de o chingă de piele. Barba bine îngrijită îi e năclăită de ţărână, faţa îi e neagră de la colbul amestecat cu sânge. L-a tras în urma carului, în goana cailor.

Regii ahei îl aşteaptă.

— Ai triumfat azi, Ahile, îi spune Agamemnon. Spală-te şi odihneşte-te, iar apoi vom ospeţi în cinstea ta.

— Nu vreau niciun ospăţ.

Trece mai departe printre ei, târându-l pe Hector.

— *Hokumoros!* îl strigă mama lui cu glasu-i cel mai blând. „Cel cu destin grabnic." Nu mănânci?

— Ştii că nu.

Ea îi atinge obrazul cu palma, ca pentru a-l şterge de sânge. Ahile tresare.

— Opreşte-te, îi spune.

Chipul lui Thetis se goleşte o clipă de orice simţire, atât de iute, încât el nici n-o vede. Când vorbeşte, glasul îi e aspru.

— E vremea să înapoiezi corpul lui Hector familiei, ca să-l îngroape. L-ai omorât şi te-ai răzbunat. Ajunge.

— În veci nu va ajunge, spune el.

Pentru întâia oară de când am murit, el se cufundă într-un somn agitat, tremurător.

Ahile. Nu îndur să te văd cum jeleşti.

Mădularele îi zvâcnesc şi-i tresaltă.

Oferă-ne amândurora pacea. Arde-mă şi îngroapă-mi cenuşa. O să te-aştept printre umbre. O să...

Însă el se trezeşte deja.

— Patrocle! Stai! Aici sunt!

Scutură corpul de lângă el. Când nu răspund, se pune iar pe plâns.

Se trezeşte în zori ca să târască leşul lui Hector în jurul zidurilor cetăţii, să-l vadă toţi troienii. La amiază o mai face o dată şi din nou seara. Nu vede că aheii încep să-şi ferească privirile de el. Nu vede

cum se strâng buzele nemulţumite când trece. Cât o s-o mai ţină aşa?

Thetis îl aşteaptă în cort, înaltă şi dreaptă ca o flacără.

— Ce vrei?

Lasă trupul lui Hector să se prăvălească la uşă. În obrajii ei sunt pete de culoare, ca sânge vărsat pe marmură.

— Trebuie să încetezi. Apollo e mânios. Vrea să se răzbune pe tine.

— N-are decât.

Îngenunchează şi-mi netezeşte părul de pe frunte. Sunt învelit în pături, ca să înăbuşe mirosul.

— Ahile. Se duce la el şi-l apucă de bărbie. Ascultă-mă. Mergi prea departe. N-o să te pot apăra de el.

El îşi smuceşte capul şi-şi dezgoleşte dinţii.

— Nici n-am nevoie.

Pielea ei este mai lividă decât am văzut-o vreodată.

— Nu fi prost. Doar mulţumită puterii mele...

— Ce mai contează? îi taie el vorba, mârâind. El este mort. Poţi să-l aduci înapoi?

— Nu, spune ea. Nu există nicio cale.

Ahile se ridică în picioare.

— Crezi că nu văd cum te veseleşti? Ştiu cât l-ai urât, întotdeauna l-ai urât! Dacă nu mergeai la Zeus, acum ar fi fost viu!

— E muritor, spune ea. Muritorii mor.

— Eu sunt muritor! urlă Ahile. La ce bun să fii zeu, dacă nu poţi face asta? La ce eşti bună *tu?*

— Ştiu că eşti muritor, zice ea, înşirând fiecare cuvânt rece, ca bucăţele într-un mozaic. Eu o ştiu mai bine decât oricine. Te-am lăsat prea mult pe Pelion. Te-a nenorocit. Arată scurt spre veşmintele lui rupte, spre chipul pătat de lacrimi. Acesta nu e fiul meu.

Pieptul lui se coboară şi se ridică iute.

— Atunci cine este el, mamă? Nu sunt destul de faimos? L-am omorât pe Hector. Pe cine să mai omor? Trimite-mi-i şi o să-i omor pe toţi!

— Te porţi copilăreşte, spune ea strâmbându-se. La doisprezece ani, Pirrhu e mai bărbat decât tine.

— Pirrhu!

Cuvântul se aude ca un icnet.

— Pirrhu va veni şi Troia va cădea. Cetatea nu va fi cucerită fără el, aşa spun Parcele.

Chipul îi străluceşte. Ahile se uită ţintă la ea.

— Tu îl vei aduce aici?

— El e următorul *Aristos Achaion.*

— Încă n-am murit.

— Eşti ca mort, spune ea biciuindu-l cu vorbele. Ştii câte-am îndurat pentru gloria ta? Iar acum vrei să distrugi totul? Şi pentru ce? Arată spre leşul meu intrat în putrefacţie cu o strâmbătură dezgustată. Am terminat. Nu mai am cum să te salvez.

Ochii negri par să i se micşoreze, ca aştri pe moarte.

— Mă bucur că e mort, spune ea.

E ultimul lucru pe care i-l va mai spune vreodată.

Capitolul 32

În tăria nopţii, când până şi câinii turbaţi dorm şi cucuvelele tac, un bătrân vine la cortul nostru. E murdar, cu veşmintele rupte şi părul mânjit de cenuşă şi ţărână. Mantia îi e udă, căci a înotat în râu. Însă când grăieşte, ochii îi sunt limpezi.

— Am venit să-mi iau fiul, spune el.

Regele Troiei străbate cortul şi îngenunchează la picioarele lui Ahile. Îşi lasă în jos capul cărunt.

— Vrei să asculţi ruga unui tată, prea puternice prinţ din Ftia, cel mai vrednic dintre ahei?

Ahile se uită ca vrăjit la umerii bărbatului. Tremură de bătrâneţe, gârboviţi de poverile durerii. Zămislise cincizeci de fii, dar nu-i mai rămaseră decât o mână.

— Te ascult, spune el.

— Zeii să te binecuvânteze pentru bunătatea ta, îi urează Priam. Palmele-i sunt reci pe pielea fierbinte a lui Ahile. Am venit de departe în noaptea asta cu speranţă-n suflet. Îl trece fără să vrea un fior, de la frigul nopţii şi hainele ude. Mă ierţi că vin în faţa ta atât de ponosit.

Vorbele lui par să-l trezească puţin pe Ahile.

— Nu sta în genunchi, spune el. Lasă-mă să-ţi aduc mâncare şi băutură.

Îi întinde mâna şi-l ajută pe bătrânul rege să se ridice. Îi aduce o mantie uscată, pernele moi care-i plac cel mai mult lui Foinix şi-i toarnă vin. Pe lângă pielea gârbovită şi paşii înceţi ai lui Priam, el pare dintr-odată foarte tânăr.

— Mulţumesc că mă primeşti atât de bine, zice Priam. Vorbeşte rar, cu accent puternic, însă ştie bine greceşte. Am auzit că eşti un bărbat mărinimos şi de mărinimia ta mă agăţ şi eu. Suntem duşmani, însă se ştie că n-ai fost niciodată crud la suflet. Te implor să-mi înapoiezi trupul fiului meu ca să-l îngropăm, pentru ca sufletul lui să nu rătăcească pierdut.

Pe când vorbeşte, are grijă să nu se uite la umbra culcată cu faţa-n jos într-un colţ. Ahile se uită ţintă în întunericul din căuşul palmelor sale.

— Ai dovedit curaj, venind aici singur, spune el. Cum ai pătruns în tabără?

— Zeii m-au ocrotit.

Ahile ridică ochii spre el.

— De unde ai ştiut că n-am să te omor?

— N-am ştiut, răspunde Priam.

Se lasă tăcere. Mâncarea şi vinul le stau în faţă, dar niciunul nu mănâncă, şi nici nu bea. Lui Ahile i se văd coastele prin tunică.

Priam dă cu ochii de celălalt corp, al meu, zăcând pe pat. Şovăie o clipă.

— El e... prietenul tău?

— *Philtatos,* spune Ahile tăios. „Prea iubitul." Cel mai bun dintre toţi oamenii, ucis de fiul tău.

— Îmi pare rău pentru pierderea ta, spune Priam. Şi îmi pare rău că fiul meu ţi l-a răpit. Însă te implor să te înduri. La durere, oamenii trebuie să se ajute între ei, chiar dacă sunt duşmani.

— Şi dacă nu vreau?

Cuvintele i-au devenit încordate.

— Atunci nu vrei şi gata.

O clipă se lasă iar tăcere.

— Încă mai pot să te ucid, spune Ahile.

Ahile.

— Ştiu, spune încet regele, fără să pară speriat. Însă merită să plătesc cu viaţa pentru ca sufletul fiului meu să se odihnească în pace.

Ochii lui Ahile se umplu de lacrimi; îşi fereşte privirea, să nu-l vadă bătrânul. Glasul lui Priam este blând.

— E drept să cauţi pace pentru morţi. Ştim amândoi că aceia care dăinuie după moarte nu au parte de pace.

— Nu, şopteşte Ahile.

În cort nu mişcă nimic, timpul pare să se fi oprit. Apoi Ahile se ridică în picioare.

— Mai e puţin până-n zori şi nu vreau să fii în primejdie pe drum spre casă. O să pun slujitorii să pregătească trupul fiului tău.

După ce ei pleacă, el se lasă lângă mine, cu faţa sprijinită de pântecele meu. Lacrimile necurmate îmi alunecă pe piele.

A doua zi mă duce la rug. Briseis și mirmidonii îl privesc cum mă așază pe lemne și scapără amnarul. Flăcările mă înconjoară și simt cum alunec tot mai departe de viață, până sunt doar un tremur slab în aer. Tânjesc după bezna și liniștea împărăției subpământene a lui Hades, unde mă voi putea odihni.

El adună cenușa cu mâna lui, chiar dacă e datoria unei femei. O toarnă într-o urnă de aur, cea mai frumoasă din tabăra noastră, și se întoarce spre aheii care privesc.

— Când voi muri, las în grija voastră să ne amestecați cenușa și să ne îngropați împreună.

Hector și Sarpedon au murit, însă vin alți viteji să le ia locul. În Anatolia se găsesc aliați din belșug și regi care vor să dea o mână de ajutor împotriva năvălitorilor. Întâi Memnon, fiul aurorei cu degete trandafirii, regele Etiopiei. O matahală cu piele smeadă, cu coroană pe cap, ce vine cu oșteni la fel de smezi ca el, cu pielea neagră mată. Rămâne locului, rânjind plin de speranță. A venit să răpună un om anume, și numai unul.

Omul acela îl întâmpină înarmat doar cu o lance. Pieptarul atârnă pe el, încins prost, pletele, pe vremuri strălucitoare, îi sunt acum lățoase și nespălate. Memnon izbucnește în râs. Ce ușor va fi. Când se prăbușește încovrigat în jurul unei cozi lungi din frasin, zâmbetul i se șterge de pe chip. Ahile își scoate lancea, cu mișcări ostenite.

Apoi vin amazoanele, cu sânii goi și pielea lucindu-le ca lemnul uns cu uleiuri. Pletele le sunt prinse în coadă, poartă în mâini sulițe și săgeți cu țepi. De șei le atârnă scuturi pântecoase, în formă de seceri, ca tăiate din lună, în frunte se deosebește o siluetă pe un cal murg, cu pletele desfăcute, ochi anatolieni negri, migdalați și feroce – ca doi solzi de piatră ce se mișcă neobosiți cercetând oastea din fața sa. Pentesilea.

Poartă pelerină, și asta-i grăbește sfârșitul – poate fi trasă jos de pe cal, cu mădularele-i ușoare și grațioase ca de pisică. Se rostogolește cu măiestrie și cu o mână apucă iute sulița legată de șa. Se ghemuiește pe pământ, regăsindu-și echilibrul. Un chip o privește de sus, sumbru, întunecat, golit de simțire. De acum nu mai poartă platoșă, lăsându-și pielea expusă vârfurilor de lance și de săgeată. Pieptul îi e

îndreptat spre ea acum, cu nădejde şi alean.

Pentesilea îşi repede suliţa şi trupul lui Ahile se fereşte de vârful ucigaş, cu neputinţă de zvelt, cu o agilitate nesfârşită. Muşchii îl trădează mereu, căutând viaţa, nu pacea pe care o aduc sulițele. Ea loveşte încă o dată, iar el sare de la pământ, peste vârful armei, ca o broască, cu trup uşor şi destins. Scoate un sunet de regret. Sperase, fiindcă regina amazoanelor omorâse mulţi oameni. Din şa, părea aidoma lui, iute şi graţioasă, neîndurătoare. Însă nu este. Dintr-o lovitură, o striveşte de pământ, lăsând-o cu pieptul sfârtecat ca glia sub plug. Femeile ei urlă cu furie, cu jale, spre umerii lui gârboviţi, care se îndepărtează.

Cel din urmă este un băieţel, Troilus. Îl ţinuseră zălog după ziduri – mezinul lui Priam, cel care ei nădăjduiesc să scape cu viaţă. Moartea fratelui său îl scosese din cetate. E curajos, nesăbuit şi nu vrea să asculte de nimic. Îl văd cum se smulge din mâinile fraţilor mai mari şi sare în carul său de luptă. Goneşte aplecat în faţă, ca un ogar lăsat liber, căutând răzbunare.

Coada lăncii i se opinteşte în pieptul care abia începea să se mărească, odată cu vârsta. El se prăbuşeşte cu hăţurile încă în mână şi caii speriaţi o iau la galop, târându-l după ei. Vârful lăncii cade cu clinchet pe pietre, scriind în colb cu unghia sa de bronz.

În cele din urmă, se eliberează şi se ridică, cu picioarele şi spinarea julite şi pline de praf. Îl înfruntă pe bărbatul mai vârstnic, care se înalţă în faţa lui; umbra ce bântuie pe câmpul de luptă, chipul fioros ce omoară, cu gesturi ostenite, om după om. După câte văd, n-are nicio şansă, cu ochii lui strălucitori şi bărbia sumeţită dârz. Vârful se înfige în nodul cel moale al gâtului şi sângele curge precum cerneala, a cărei culoare pare să se întindă în amurgul ce mă înconjoară. Băiatul se prăbuşeşte.

Între zidurile Troiei, mâini grăbite leagă iute o coardă de arc. Este aleasă o săgeată şi picioare princiare urcă în goană scările spre un turn înclinat deasupra unui câmp de bătălie presărat cu morţi şi muribunzi. Acolo unde aşteaptă un zeu.

Paris găseşte uşor ţinta. Bărbatul se mişcă încet, ca un leu rănit şi bolnav, însă pe care-l însemnează fără greş pletele aurii. Paris îşi

potrivește săgeata.

— Unde să țintesc? Am auzit că-i invulnerabil. Doar dacă...

— El este un om, spune Apollo, nu un zeu. Dacă-l nimerești, va muri.

Paris ține. Zeul își pune degetul pe penele săgeții. Apoi suflă ușor – ca pentru a spulbera o păpădie sau pentru a împinge o corabie de jucărie pe apă. Iar săgeata zboară drept și fără sunet, desenând o boltă coborâtoare spre spinarea lui Ahile.

Ahile aude bâzâitul slab pe care-l stârnește în zbor cu o clipă înainte să-l lovească. Întoarce niței capul, ca pentru a o privi cum se apropie. Închide ochii și simte cum vârful îi pătrunde în piele, despicând mușchiul gros și străpungând carnea caldă până în căușul coastelor. Acolo îi dibuie în sfârșit inima. Sângele curge între omoplați, întunecat și gros ca uleiul. Când chipul i se izbește de pământ, Ahile zâmbește.

Capitolul 33

Nereidele vin să ia trupul, târându-şi în urmă mantiile din spumă de mare. Îl spală cu ulei de trandafir şi nectar şi-i împletesc flori în pletele aurii. Mirmidonii îi clădesc un rug şi e aşezat deasupra. Nimfele îl plâng în vreme ce flăcările îl mistuie. Trupul lui frumos pierdut în oase şi cenuşă.

Însă mulţi nu plâng. Briseis, care priveşte până se sting ultimii tăciuni. Thetis, cu spatele drept, pletele negre desfăcute, şerpuind în vânt. Bărbaţii, oşteni de rând şi regi. Stau adunaţi mai la o parte, temându-se de jelitul ascuţit al nimfelor şi de ochii lui Thetis, ce fulgeră năprasnic. Aiax mai că izbucneşte în lacrimi, cu piciorul în bandaje, aproape vindecat. Însă poate se gândeşte doar la înaintarea în rang pe care-a aşteptat-o atâta.

Rugul se stinge singur. Dacă cineva nu strânge iute cenuşa, se va risipi în vânt, însă Thetis, care are această datorie, nu se mişcă din loc. Într-un sfârşit, Odiseu e trimis să stea de vorbă cu ea. Îngenunchează.

— Zeiţă, vrem să ştim ce doreşti. Să strângem noi cenuşa?

Ea se întoarce să-l privească. Poate că în ochi i se citeşte durerea, poate nu. N-ai cum să-ţi dai seama.

— Strângeţi-o. Îngropaţi-i. Eu am făcut tot ce-am dorit să fac.

Odiseu înclină capul.

— Mărită Thetis, fiul tău a dorit ca cenuşa să-i fie pusă...

— Ştiu ce-a dorit. Faceţi cum vreţi. Nu-i grija mea.

Slujnice sunt trimise să strângă cenuşa şi o duc la urna de aur unde odihnesc eu. O să-i simt cenuşa căzând pe mine? Mă gândesc la fulgii de pe Muntele Pelion, reci pe obrajii noştri rumeni. Dorul după el mă pustieşte, ca foamea. Sufletul lui aşteaptă undeva, însă nu pot ajunge la el. *Îngropaţi-ne şi scrieţi-ne numele deasupra. Lăsaţi-ne liberi.* Cenuşa lui se aşterne peste a mea şi nu simt nimic.

Agamemnon întruneşte sfatul să discute ce mormânt să înalţe.

— Ar trebui să-l săpăm pe câmpul unde a căzut, spune Nestor.

Machaon clatină din cap.

— E mai la îndemână pe plajă, lângă agora.

— Asta ne lipseşte. Să ne împiedicăm de el în fiecare zi, spune Diomede.

— Pe colină, propune Odiseu. Pe culmea de lângă tabăra lor.

Oriunde, oriunde, oriunde.

— Am venit să iau locul tatei.

Glasul limpede spintecă încăperea. Regii întorc capul spre pânza de la intrarea cortului. În prag stă un băiat. Are părul roşu, precum pojghiţa de pe tăciuni, e frumos, dar rece, ca o dimineaţă de iarnă. Doar un neghiob nu ar şti despre ce tată vorbeşte. E întipărit în fiecare trăsătură de pe chipul său, atât de limpede, că-mi vine să plâng. Doar bărbia este altfel, foarte ascuţită, ca a mamei sale.

— Sunt fiul lui Ahile, dă de veste.

Regii se uită lung. Cei mai mulţi nici nu ştiau că Ahile avea un copil. Doar Odiseu găseşte ce să spună.

— Am putea şti cum îl cheamă pe fiul lui Ahile?

— Mă numesc Neoptolemos, mi se mai spune şi Pirrhu.

„Foc." Însă nu aduce deloc cu focul, în afară de păr.

— Unde stătea tatăl meu?

Idomeneu se aşezase acolo. Se ridică.

— Aici.

Pirrhu îl cercetează din ochi pe regele Cretei.

— Îţi iert îngâmfarea. Nu ştiai că vin. Se aşază. Rege din Micene, rege din Sparta, îi salută cu o înclinare abia văzută din cap. Mă pun în slujba oştii voastre.

Chipul lui Agamemnon este prins între neîncredere şi neplăcere. Crezuse c-a scăpat de Ahile. Iar băiatul se poartă ciudat, neliniştitor.

— Nu pari destul de vârstnic.

Doisprezece ani. Are doisprezece ani.

— Am locuit cu zeii mării, spune el. Am băut nectarul lor şi m-am hrănit cu ambrozie. Vin acum să câştig războiul vostru. Parcele au spus că fără mine Troia nu va cădea.

— Poftim?

Agamemnon este îngrozit.

— Dacă-i aşa, ne bucurăm să te avem printre noi, spune Menelau.

Tocmai vorbeam despre mormântul tatălui tău, unde să-l înălțăm.

— Pe deal, spune Odiseu.

— Un loc numai bun pentru ei, încuviințează Menelau.

— Pentru ei?

— Tatăl tău și tovarășul său, Patrocle.

— Și de ce să-l îngropăm pe bărbatul acela lângă *Aristos Achaion*?

Aerul e apăsător. Toți așteaptă să vadă ce va răspunde Menelau.

— A fost dorința tatălui tău, prințe Neoptolemos, ca cenușa să le fie îngropată laolaltă. Nu putem să-l îngropăm pe unul fără celălalt.

Pirrhu își ridică bărbia ascuțită.

— Sclavul nu-și are locul în mormântul stăpânului. Dacă cenușa le este amestecată, nu avem ce face, însă n-o să îngădui ca faima tatălui meu să pălească. Mormântul i se cuvine doar lui.

Nu lăsați să se întâmple asta. Nu mă lăsați aici fără el.

Regii se uită unul la altul.

— Prea bine, spune Agamemnon. Fie cum zici.

Sunt aer și gând, și nu pot să fac nimic.

Cu cât e monumentul mai mare, cu atât e omul mai mare. Piatra de mormânt pe care o taie aheii e uriașă, albă, se înalță spre cer. Pe ea scrie A H I L E. Îi va ține locul și le va spune tuturor trecătorilor: a trăit și a murit și trăiește iarăși în amintire.

Stindardele lui Pirrhu poartă emblema Skirosului, regatul mamei sale, nu al Ftiei. Și oștenii lui tot de pe Skiros sunt. Automedon înșiruie credincios mirmidonii și femeile să-l întâmpine. Ei îl privesc cum se apropie pe țărm, cu oștirea sa nouă, sclipitoare, și pletele roșu-aurii ca o flacără pe albastrul cerului.

— Sunt fiul lui Ahile, le spune. Voi sunteți moștenirea mea, dreptul meu din naștere. Acum îmi veți fi credincioși mie.

Ia la ochi o femeie ce stă cu privirea plecată și mâinile împreunate. Se duce la ea și-i saltă bărbia în mână.

— Cum te numești?

— Briseis.

— Am auzit de tine, spune el. Din pricina ta n-a mai vrut tata să lupte.

Seara îşi trimite străjerii s-o aducă. Ei o ţin de braţe în vreme ce o duc la cort. Ea ţine capul plecat în supunere şi nu se împotriveşte.

Pânza cortului se dă deoparte şi e împinsă înăuntru. Pirrhu stă tolănit pe un scaun, cu un picior atârnându-i în voie. Poate şi Ahile stătuse pe vremuri astfel. Însă ochii nu-i erau deloc aşa, pustii ca adâncurile fără fund ale unei mări negre, unde nu-s decât stârvuri de peşti golite de sânge.

— Stăpâne, îngenunchează ea.

— Tatăl meu s-a rupt de oştire de dragul tău. Pesemne erai o roabă tare pricepută-n pat.

Ochii lui Briseis sunt mai negri şi mai tăinuiţi ca oricând.

— Sunt onorată de spusele tale, stăpâne, însă nu cred că de dragul meu a refuzat să lupte.

— De ce atunci? După părerea ta de roabă? întreabă el ridicând din sprânceană.

Este îngrozitor să vezi cum îi vorbeşte. E ca un şarpe ce nu ştii când o să atace.

— Eram prada lui de război şi Agamemnon l-a dezonorat când m-a luat. Asta-i tot.

— Nu se culca cu tine?

— Nu, stăpâne.

— Ajunge, i-o taie el cu glas tăios. Să nu mă mai minţi niciodată. Eşti cea mai de preţ femeie din tabără. Erai a lui.

Umerii ei se înălţaseră puţin.

— Nu vreau să ai despre mine o părere mai bună decât merit. Nu m-am bucurat niciodată de norocul acela.

— De ce? Ce e cu tine?

Ea şovăie.

— Stăpâne, ai auzit de bărbatul îngropat alături de tatăl tău?

— Bineînţeles că n-am auzit, răspunde el, fără expresie pe chip. El este un nimeni.

— Şi totuşi tatăl tău l-a iubit mult şi l-a cinstit. S-ar bucura să ştie c-au fost îngropaţi împreună. De mine n-a avut deloc nevoie.

Pirrhu o priveşte lung.

— Stăpâne...

— Tacă-ţi gura. Cuvintele plesnesc deasupra capului ei ca un bici.

O să te-nvăţ ce-nseamnă să-l minţi pe *Aristos Achaion.* Se ridică. Vino la mine.

Nu are decât doisprezece ani, însă nu pare. La trup e bărbat. Briseis face ochi mari.

— Stăpâne, iertare că te-am supărat. Poţi să întrebi pe-oricine, pe Foinix sau pe Automedon. O să-ţi spună că nu mint.

— Ţi-am poruncit ceva.

Ea se ridică şi bâjbâie cu mâinile în faldurile rochiei. *Fugi,* îi şoptesc. *Nu te duce la el.* Dar ea se duce.

— Stăpâne, ce vrei să faci cu mine?

Pirrhu se apropie de ea cu ochi strălucitori.

— Orice am chef.

Nu văd de unde vine cuţitul. E în mâna ei, apoi îl repede spre el. Însă n-a mai omorât pe nimeni. Nu ştie cât de tare trebuie să izbeşti, nici cu câtă hotărâre. Iar el e agil, deja s-a ferit. Tăişul crestează pielea în zigzag, dar nu se afundă. O loveşte crud, doborând-o la pământ. Ea îi azvârle cuţitul în faţă şi fuge.

Ţâşneşte din cort, trecând de mâinile prea leneşe ale străjerilor, fuge în jos pe plajă şi se azvârle în mare. Pirrhu vine după ea, cu tunica ruptă şi sângele curgându-i pe pântece. Rămâne lângă străjerii buimaci şi ia liniştit o lance din mâna unuia.

— Azvârle-o, îl îndeamnă străjerul.

De acum, ea a trecut de valurile de la ţărm.

— O clipă, murmură Pirrhu.

Mădularele ei se ridică în valurile cenuşii ca nişte aripi ce bat egal. Dintotdeauna, ea fusese cea mai puternică înotătoare dintre noi trei. Jura că ajunsese odată în Tenedos, cale de două ceasuri cu barca. Simt un triumf dezlănţuit când o văd cum se îndepărtează tot mai mult de ţărm. Singurul om care ar putea-o răzbi cu lancea a murit. E liberă.

Singurul om în afară de fiul său.

Lancea zboară din capătul plajei, fără zgomot, exact aşa cum trebuie. Vârful o izbeşte în spate ca o piatră azvârlită pe o frunză plutitoare. Noianul negru o înghite cu totul.

Foinix trimite un înotător să-i caute leşul, însă nu-l găseşte. Poate că zeii ei sunt mai îndurători decât ai noştri şi ea îşi va găsi odihna. Mi-aş da încă o dată viaţa pentru asta.

Profeţia a fost adevărată. Acum că a venit Pirrhu, Troia cade. Nu e doar meritul lui, desigur. Mai sunt calul, planul ticluit de Odiseu şi o întreagă oaste. Însă el este cel care îl ucide pe Priam. El este cel care o dibuie pe soaţa lui Hector, Andromaca, ascunsă într-o pivniţă cu fiul ei. Îi smulge copilul din braţe şi-l izbeşte cu capul de zidul de piatră, atât de tare, încât ţeasta i se striveşte ca un fruct putred. Până şi Agamemnon a pălit când a ajuns vestea la el.

Cetatea se frânge ca un os şi ei îi sug măduva. Regii ahei îşi umplu cămările cu stâlpi de aur şi prinţese. Mai iute decât mi-aş fi închipuit că se poate, ei strâng tabăra, toate corturile sunt făcute sul şi stivuite, vitele sunt ucise şi puse la păstrare. Plaja e curăţată ca un hoit ciugulit de păsări.

Le bântui prin vise. *Nu plecaţi,* mă rog de ei. *Daţi-mi mai întâi odihna.* Însă dacă m-aude cineva, nu-mi răspunde.

Pirrhu vrea să facă o ultimă jertfă în cinstea tatălui său în seara dinaintea ridicării ancorei. Regii se strâng lângă mormânt şi el tronează deasupra tuturor, cu prizonierele lui regale la picioare, Andromaca, regina Hecuba şi tânăra prinţesă Polixena. Le târăşte peste tot cu el, ca să-şi arate necurmat triumful.

Calhas duce un viţel alb la poalele mormântului. Însă când dă să ia cuţitul, Pirrhu îl opreşte.

— Doar un viţel? Atâta tot? La fel ca pentru oricare alt om? Tatăl meu a fost *Aristos Achaion.* A fost cel mai bun dintre voi şi fiul său s-a dovedit şi mai bun. Şi vă zgârciţi?

Mâna lui Pirrhu înşfacă rochia fără formă a prinţesei Polixena şi o trage spre altar.

— Asta merită sufletul tatei.

Nu. N-o să îndrăznească.

De parcă mi-ar răspunde, Pirrhu zâmbeşte.

— Ahile e mulţumit, spune el şi-i despică beregata.

Încă mai simt pe limbă gustul de sare şi fier. A pătruns în iarba unde suntem îngropaţi şi mă sufocă. Se spune că morţii sunt însetaţi de sânge, dar nu aşa. Nu aşa.

Aheii pleacă mâine şi eu sunt disperat.

Odiseu.

Are somnul ușor, pleoapele îi flutură.

Odiseu. Ascultă-mă.

Tresare. Nici în somn nu are tihnă.

Când ai venit să-i ceri ajutorul, eu ți-am răspuns. Nu-mi răspunzi și tu acum? Știi ce-a însemnat el pentru mine. Ai văzut înainte chiar să ne aduci aici. Pacea noastră e-n mintea ta.

— Mă ierți că-ți tulbur liniștea atât de târziu, prințe Pirrhu, spune el cu zâmbetul său cel mai pașnic.

— Eu nu dorm, zice Pirrhu.

— Bună treabă. Nu-i de mirare că faci mai multe decât noi, restul.

Pirrhu îl privește cu ochii mijiți; nu-și dă seama dacă-și bate joc de el.

— Vin? întreabă Odiseu, ridicând un burduf.

— De ce nu? Pirrhu smucește bărbia spre două pocaluri. Ieși, îi poruncește Andromacăi.

Cât ea își strânge hainele, Odiseu toarnă.

— Pesemne ești mulțumit de tot ce-ai izbândit aici. Erou la nici treisprezece ani... Nu mulți bărbați se pot lăuda cu una ca asta.

— Niciun alt bărbat, spune el rece. Ce dorești?

— Mă tem că împunsătura rară a unei vinovății m-a mânat încoace.

— Da?

— Mâine plecăm și lăsăm în urmă o mulțime de ahei morți. Toți sunt îngropați cum se cade, cu un nume care să le ducă amintirea. Toți, mai puțin unul. Nu sunt credincios, însă nu-mi place să mă gândesc la suflete ce rătăcesc printre cei vii. Vreau să odihnesc fără să mă chinuie vreun spirit neliniștit.

Pirrhu ascultă cu buzele trase îndărăt, în semnul lui de dispreț obișnuit.

— Nu pot spune că eu și tatăl tău am fost prieteni. Însă i-am admirat iscusința și l-am prețuit ca oștean. Și într-un deceniu ajungi să cunoști omul, chiar dacă nu vrei neapărat. Așa că-ți pot spune că nu cred că el ar dori ca numele lui Patrocle să fie uitat.

Pirrhu se încordează.

— A zis el asta?

— A cerut să le fie amestecate cenușile și să fie îngropați ca unul singur. Dacă e să judecăm astfel, putem să spunem că asta și-a dorit.

Pentru prima oară, sunt recunoscător pentru istețimea lui.

— Eu sunt fiul lui. Eu spun ce-și dorește spiritul său.

— De aceea am venit la tine. Eu n-am nimic de câștigat. Sunt doar un bărbat cinstit, căruia îi place să vadă că se face dreptate.

— E drept ca faima tatălui meu să se împuțineze? Să fie pătată de un om de rând?

— Patrocle nu era om de rând. S-a născut prinț și a fost exilat. A slujit cu vitejie în oastea noastră și mulți l-au admirat. El l-a ucis pe Sarpedon, al doilea ca putere după Hector.

— În platoșa tatălui meu. Mulțumită faimei tatălui meu. El nu are niciun renume al lui.

Odiseu încuviințează din cap.

— Adevărat, însă faima e ciudată. Unii se acoperă de glorie după moarte, pe când alții pălesc. Ceea ce o stirpe admiră, alta nu poate să sufere. Își desface mâinile late. N-avem cum ști cine va supraviețui măcelului memoriei. Zâmbește. Cine știe? Poate chiar și eu voi fi faimos într-o zi. Poate mai faimos decât tine.

— Mă îndoiesc.

— N-avem de unde să știm, ridică Odiseu din umeri. Suntem doar muritori, torțe ce se sting repede. Cei ce vin după noi pot să ne ridice sau să ne coboare după poftă. Patrocle ar putea să se înalțe cândva în viitor.

— Ba nu.

— Atunci ar fi o faptă bună. O dovadă de milostenie și evlavie. Ca să-ți cinstești tatăl și să lași un mort să-și găsească odihna.

— El e o pată pe onoarea tatei și pe a mea. N-am să îngădui. Ia-ți poșirca și du-te, spune Pirrhu cu glas uscat, ca un braț de crenguțe sfărâmându-se.

Odiseu se ridică, dar nu pleacă.

— Ai soață? îl întreabă.

— Bineînțeles că nu.

— Eu am. N-am mai văzut-o de zece ani. Nu știu dacă n-a murit sau o să mor eu pe drum spre ea.

Crezusem întotdeauna că soaţa lui era o glumă, o născocire. Însă glasul îi e acum blând. Vorbele lui se înşiruie încetişor, de parcă le-ar scoate din străfundurile fiinţei lui.

— Singura alinare e că vom fi împreună pe lumea cealaltă. Că ne vom întâlni din nou acolo, dacă nu în viaţa asta. N-aş vrea să fiu acolo fără ea.

— Tata n-a avut o asemenea soaţă, zice Pirrhu.

Odiseu priveşte chipul neîndurător al tânărului.

— Eu am făcut tot ce puteam, rosteşte el. Să nu se uite că am încercat.

Eu nu uit.

Aheii ridică ancora şi odată cu ei se duce şi speranţa mea. Nu-i pot urma. Sunt înlănţuit de pământul în care-mi zace cenuşa. Înconjur obeliscul de piatră al mormântului său. Poate e rece la atingere, poate e cald. Nu-mi dau seama. Pe el scrie A H I L E şi atât. El s-a dus în lumea subpământeană şi eu sunt aici.

Oameni vin la mormântul lui. Unii rămân mai în spate, de parcă s-ar teme că stafia lui se va ridica şi-i va chema la luptă. Alţii stau la poale şi privesc scenele din viaţa lui, săpate în piatră. Au fost sculptate niţel cam în grabă, însă se văd destul de limpede. Ahile îl ucide pe Memnon, îl ucide pe Hector, o ucide pe Pentesilea. Numai moarte peste tot. Aşa ar putea arăta mormântul lui Pirrhu. Aşa o să rămână-n amintire?

Thetis vine. O privesc cum veştejeşte iarba pe care păşeşte. De mult n-am mai urât-o atât. Ea l-a făcut pe Pirrhu şi l-a iubit mai mult decât pe Ahile.

Priveşte scenele de pe mormânt, o moarte după alta. Întinde mâna ca pentru a le atinge. Nu mai îndur.

Thetis, spun.

Îşi trage iute mâna. Se face nevăzută.

Se întoarce mai târziu. *Thetis.* Nu pare să mă audă. Doar stă şi se uită la mormântul fiului ei.

Sunt îngropat aici. În mormântul fiului tău.

Nu spune nimic. Nu face nimic. Nu aude.

Vine în fiecare zi. Stă la poalele mormântului și parcă-i simt răceala prin pământ, izul ușor usturător de sare. N-am cum s-o alung, dar pot s-o urăsc.

Ai spus că l-a nenorocit Chiron. Tu ești zeiță, ești rece și nu știi nimic. Tu l-ai nenorocit. Privește cum va rămâne acum în amintire. Ucigașul lui Hector, ucigașul lui Troilus. Fapte pline de cruzime pe care le-a săvârșit la durere.

Fața ei este ca piatra. Nu se urnește. Zilele vin și pleacă.

Poate asemenea lucruri trec drept virtute în rândul zeilor. Dar cu ce slavă te-alegi dacă iei viața cuiva? Noi murim tare ușor. Vrei să-l faci și pe el un Pirrhu? Lasă ca poveștile despre el să spună mai mult de-atât.

— Ce anume mai mult? întreabă.

Măcar acum nu mă tem. Ce poate să-mi mai facă?

Că a înapoiat trupul lui Hector tatălui său, zic. Asta se cuvine să dăinuie în amintire.

Rămâne tăcută mult timp.

— Și mai ce?

Cât de bine cânta la liră. Glasul lui frumos...

Pare să aștepte.

Fetele, pe care le-a luat el, ca să nu le facă rău vreun alt rege.

— Tu ai pus la asta cale.

De ce nu ești cu Pirrhu?

În ochi i se vede o lucire.

— A murit.

Mă cuprinde o bucurie dezlănțuită. *Cum?* întreb aproape poruncitor.

— L-a ucis fiul lui Agamemnon.

De ce?

O vreme nu răspunde.

— I-a răpit mireasa și a necinstit-o.

„Orice am chef", așa îi zisese lui Briseis. *Ăsta e fiul pe care l-ai preferat lui Ahile?*

Ea strânge buzele.

— Nu mai ai nicio amintire?

Sunt tot numai amintiri.

— Atunci vorbește.

Mai că refuz. Însă dorul de el e mai puternic decât ura. Vreau să vorbesc despre ceva care nu-i nici mort, nici ceresc. Vreau ca el să trăiască.

La început, e ciudat. M-am obișnuit să-l țin ascuns de ea, să-l păstrez numai pentru mine. Însă amintirile se strâng ca apa de izvor, atât de iute, că nu pot să le zăgăzuiesc. Nu vin în vorbe, ci ca visele, înălțându-se ca mirosurile din pământul ud de ploaie. Spun una, spun alta. Și tot așa. Cum îi arăta părul în soarele de vară. Cum arăta la chip, când fugea. Ochii lui serioși ca de bufniță, în timpul lecțiilor. Una, alta și alta și alta. Atâtea clipe de fericire ce dau năvală tot înainte.

Ea închide ochii. Pleoapele au culoarea nisipului iarna. Mă ascultă și-și amintește și ea.

Își amintește cum stă pe o plajă, cu pletele negre și lungi ca o coadă de cal. Valuri cenușii ca ardezia se sparg de stânci. Apoi mâinile unui muritor, înșfăcând-o brutal, lăsându-i vânătăi pe pielea lustruită. Nisipul care-o zgârie până la sânge și ruperea lăuntrică. Cum au legat-o zeii de el, după aceea.

Își amintește cum simte pruncul în trupul ei, luminându-i bezna din pântece. Își repetă profeția pe care i-au dat-o cele trei bătrâne: „Fiul tău își va întrece cu mult tatăl."

Ceilalți zei tresăriseră la auzul ei. Știau ce fac fiii puternici taților lor – trăsnetele lui Zeus încă miros a carne arsă și a paricid. Au dat-o unui muritor, încercând să înlănțuie puterea pruncului. Să-i amestece firea de zeu cu aceea de om, să-l micșoreze.

Ea își pune mâna pe pântece, îl simte cum înoată acolo, înăuntru. Sângele ei îl va face puternic.

Însă nu destul de puternic. *Sunt muritor!* urlă el cu fața pătată, udă și pustie.

De ce nu te duci la el?

— Nu pot.

Durerea din glasul ei pare sfâșietoare.

— Nu pot să merg sub pământ.

Împărăția subpământeană a lui Hades, cu văgăunile ei sumbre și

cu sufletele tremurătoare, unde nu pot păși decât morții.

— Asta-i tot ce mi-a rămas, spune ea cu ochii încă țintă la monument.

Veșnicie săpată în piatră.

Îl invoc pe băiatul pe care l-am cunoscut cândva. Ahile, zâmbind larg când jonglează cu smochinele. Ochii lui verzi, surâzând în ai mei. „Prinde", îmi spune. Ahile desenat pe cer, atârnat de o creangă deasupra râului. Răsuflarea lui caldă, adormită, în urechea mea. „Dacă trebuie să pleci, o să vin cu tine." Toate temerile mele date uitării în limanul auriu al brațelor sale.

Amintirile vin una după alta. Ea ascultă cu ochii pierduți în piatra grunjoasă. Toți suntem acolo, zeița, și muritorul, și băiatul care era și una, și alta.

Soarele apune în mare, revărsându-și culorile pe suprafața apei. Ea este lângă mine, tăcută în amurgul încețoșat ce înaintează târâș. Chipul îi este la fel de șters ca în prima dimineață când am văzut-o. Stă cu brațele încrucișate pe piept, de parcă ar ține un gând pentru ea.

I-am povestit tot. N-am cruțat-o de niciun amănunt despre vreunul dintre noi.

Privim cum lumina intră în mormântul de la apus.

— Nu l-am putut face zeu, spune ea.

Glas răgușit, plin de jale.

Dar l-ai făcut pe el.

Nu-mi răspunde multă vreme, stă doar, cu lumina muribundă a zilei strălucindu-i în ochi.

— Am făcut-o, rostește ea.

Mai întâi nu înțeleg. Însă apoi văd mormântul și însemnele pe care le-a săpat în piatră. A H I L E, scrie. Și alături: P A T R O C L E.

— Du-te, îmi spune. Te așteaptă.

În beznă, două umbre se întind una spre cealaltă în amurgul ce s-a lăsat greu, fără speranță. Când mâinile li se întâlnesc, se revarsă potop de lumină, ca o sută de urne de aur curgând din soare.

Mulţumiri

Scrierea acestui roman a fost o călătorie lungă de un deceniu, în care am avut norocul să întâlnesc mai mult zei binevoitori decât ciclopi furioşi. Ar fi imposibil să le mulţumesc tuturor celor care m-au încurajat de-a lungul anilor – ar fi nevoie să mai scriu o carte –, însă la unele divinităţi trebuie neapărat să mă închin.

Aş vrea să le mulţumesc mai ales primilor cititori, care mi-au oferit indicaţii pline de iubire şi atenţie: Carolyn Bell, Sarah Furlow şi Michael Bourret. Aş vrea să-i mulţumesc şi minunatei mele naşe, Barbara Thornbrough, care m-a încurajat de la bun început, precum şi membrilor familiei Drake, pentru sprijinul şi bunăvoinţa lor şi pentru că mi-au servit ca experţi şi consultanţi într-o mulţime de chestiuni. Le mulţumesc din inimă şi profesorilor mei, mai ales lui Diane Dubois, Susan Melvoin, Kristin Jaffe, Judith Williams şi Jim Miller, precum şi studenţilor mei pasionaţi şi extraordinari, buni cunoscători ai lui Shakespeare, dar şi ai culturii latine, pentru că m-au învăţat mult mai mult decât i-am învăţat eu vreodată pe ei.

Am avut norocul de a avea nu unul, ci trei mentori extraordinari în Literatura Clasică, în profesorat şi în viaţă: David Rich, Joseph Pucci şi Michael C.J. Putnam. Le sunt peste măsură de recunoscătoare pentru bunătatea şi erudiţia lor. Vreau să mulţumesc şi întregii catedre de Literatura Clasică de la Universitatea Brown. Se înţelege de la sine că toate greşelile şi abaterile de la adevăr din această carte îmi aparţin doar mie, şi nu lor.

Mulţumiri speciale lui Walter Kasinskas, precum şi frumoasei şi talentatei Nora Pines, care a crezut întotdeauna că voi ajunge scriitoare, deşi mi-a citit o parte din primele povestiri pe care le-am scris.

Mii de mulţumiri inimitabilului, irepresibilului şi excepţionalului Jonah Ramu Cohen, un războinic înflăcărat şi neînfricat, care a luptat pas cu pas pentru această carte. Sunt foarte recunoscătoare pentru prietenia ta.

Un munte Olimp de recunoştinţă pentru uimitoarea Julie Barer, cea mai vrednică dintre toţi agenţii, care, alături de remarcabila ei

echipă, m-a luat pe sus și mi-a ghidat pașii către un miracol.

Le mulțumesc desigur dinamicului, extraordinarului meu redactor Lee Boudreaux și întregului grup de la Ecco, printre care îi amintesc pe Abigail Holstein, Michael McKenzie, Heather Drucker, Rachel Bressler și tuturor celor care s-au ocupat atât de bine de mine și de acest roman. Aș vrea să le mai mulțumesc și oamenilor fantastici de la Bloomsbury UK – Alexandra Pringle, Katie Bond, David Mann și tuturor celorlalți din echipa lor pentru munca incredibilă în slujba cărții mele.

În sfârșit, vreau să mulțumesc familiei mele, desigur fratelui meu Bud, care mi-a îndurat poveștile cu Ahile toată viața, și minunatului meu tată vitreg Gordon. Mai presus de toate, îi mulțumesc uimitoarei mele mame, care m-a iubit și m-a sprijinit în tot ce-am făcut și mi-a insuflat dragostea ei pentru cărți. Sunt binecuvântată să-ți fiu fiică.

Și nu în ultimul rând, îi mulțumesc lui Nathaniel, Atena mea în armură strălucitoare, a cărui iubire, corecturi și răbdare m-au făcut să mă simt ca acasă.

GLOSAR DE PERSONAJE

Zei şi nemuritori

AFRODITA. Zeiţa iubirii şi frumuseţii, mama lui Enea şi susţinătoare a Troiei. Paris era preferatul ei, iar în Cântul III al *Iliadei* îl salvează de Menelau.

APOLLO. Zeul luminii şi al muzicii, susţinător al troienilor. El a trimis molima în armata aheilor în Cântul I şi este cel răspunzător atât pentru moartea lui Ahile, cât şi pentru a lui Patrocle.

ARTEMIS. Sora geamănă a lui Apollo, zeiţa vânătorii, a lunii şi a fecioarelor. Mâniindu-se din cauza vărsării de sânge pe care urma să o pricinuiască războiul troian, a oprit vânturile să sufle, ţinând pe loc flota ahee la Aulis. După jertfirea Ifigeniei, s-a îmbunat şi vânturile s-au întors.

ATENA. Prea puternica zeiţă a înţelepciunii, torsului şi războiului. Era o susţinătoare ardentă a iubiţilor ei ahei împotriva troienilor şi protectoarea şiretului Odiseu. Îşi face des apariţia atât în *Iliada,* cât şi în *Odiseea.*

CHIRON. Singurul centaur „bun", cunoscut ca dascăl al eroilor Iason, Esculap şi Ahile, precum şi ca inventator al medicinei şi chirurgiei.

HERA. Regina zeilor, sora şi soţia lui Zeus. La fel ca Atena, i-a susţinut pe ahei şi i-a urât pe troieni. În *Eneida* lui Vergiliu este principalul personaj negativ; ea îl chinuie încontinuu pe eroul troian Enea după căderea Troiei.

SCAMANDER. Zeul râului Scamander de lângă Troia şi alt susţinător al troienilor. Faimoasa lui luptă cu Ahile e povestită în Cântul XXII al *Iliadei.*

THETIS. Nereidă şi fiinţă proteică, mama lui Ahile. Parcele au prorocit că fiul lui Thetis îşi va întrece tatăl, ceea ce l-a speriat pe Zeus (care o dorise înainte). El a avut grijă s-o mărite cu un muritor, pentru a limita puterea fiului ei. În versiunile post-Homer, ea încearcă diverse metode pentru a-l face nemuritor pe Ahile: îl scufundă în râul Stix ţinându-l de gleznă şi-l vâră în foc pentru a-i arde firea muritoare.

ZEUS. Regele zeilor şi tatăl multor eroi, printre care se numără Heracle şi Perseu.

Muritori

AGAMEMNON. Fratele lui Menelau, rege în Micene, cel mai mare regat din Grecia, şi conducător suprem al armatei ahee în campania de la Troia. Pe parcursul războiului, s-a certat adesea cu Ahile, care refuza să-i recunoască dreptul de a-i da porunci. După ce s-a întors acasă din război, a fost asasinat de soţia sa, Clitemnestra. Eschil prezintă acest incident şi urmările lui în faimosul ciclu de tragedii *Orestia.*

AHILE. Fiul regelui Peleu şi al nereidei Thetis, cel mai bun războinic din generaţia sa, precum şi cel mai chipeş. *Iliada* îl numeşte „cel iute de picior" şi-i laudă vocea. A fost crescut de blajinul centaur Chiron şi şi l-a ales drept tovarăş nedespărţit pe Patrocle. În adolescenţă, i s-a dat să aleagă: viaţă lungă şi lipsită de faimă sau viaţă scurtă şi glorie. A ales gloria şi a plecat la Troia cu ceilalţi ahei. Însă în al nouălea an al războiului s-a certat cu Agamemnon şi a refuzat să mai lupte, revenind doar când iubitul său Patrocle a fost ucis de Hector. Pradă mâniei, l-a omorât pe marele războinic troian şi i-a târât trupul neînsufleţit în jurul zidurilor Troiei, drept răzbunare. Până la urmă a fost ucis de prinţul troian Paris, ajutat de zeul Apollo.

Cel mai faimos mit legat de Ahile – călcâiul său vulnerabil, de la care i s-a tras moartea – e de fapt o poveste foarte târzie. În *Iliada* şi *Odiseea,* Ahile nu este invincibil, ci doar extraordinar de iscusit în luptă. Însă în anii de după Homer au început să apară mituri care să explice mai amănunţit aparenta invincibilitate a eroului. Într-o

versiune foarte cunoscută, zeița Thetis îl scufundă în râul Stix, în încercarea de a-l face nemuritor; astfel, tot trupul îi devine invincibil, cu excepția călcâiului de care l-a ținut cu mâna. Eu m-am inspirat mai mult din *Iliada* și *Odiseea,* care par să dea explicații mai realiste, și am ales să urmez vechea tradiție.

AIAX. Rege în Salamina și fiu al lui Zeus, cunoscut pentru statura și puterea lui uriașă. Al doilea între războinicii ahei, după Ahile, a ținut piept atacului troienilor asupra taberei ahee după ce Ahile n-a mai vrut să lupte. Totuși, după moartea lui Ahile, când Agamemnon a hotărât să-l cinstească pe Odiseu drept cel mai valoros războinic din armata aheilor, Aiax a înnebunit de mânie și s-a sinucis. Povestea este prezentată emoționant de Sofocle în tragedia *Aiax.*

ANDROMACA. Născută în Cilicia, în vecinătatea Troiei, ca fiică de rege, a devenit credincioasa și iubitoarea soție a lui Hector. Îl ura pe Ahile, care i-a ucis familia într-o expediție de cotropire. Când a fost cucerită și prădată Troia, a fost luată prizonieră de Pirrhu, care a dus-o în Elada. După moartea lui, a întemeiat împreună cu Helenus, fratele lui Hector, cetatea Buthrotum, pe care au clădit-o aidoma Troiei pierdute. Vergiliu ne povestește despre acestea în *Eneida,* Cartea III.

AUTOMEDON. Vizitiul lui Ahile, care-i mâna cu iscusință divinii cai nărăvași. După moartea lui Ahile, l-a slujit pe fiul acestuia, Pirrhu.

BRISEIS. Luată prizonieră de ahei în expedițiile de pârjolire a satelor troiene, Briseis a fost dăruită ca trofeu lui Ahile. Când l-a sfidat pe Agamemnon, acesta i-a confiscat-o drept pedeapsă. I-a fost redată după moartea lui Patrocle, iar în Cântul XIX din *Iliada* îl jelește alături de celelalte femei din tabără.

CALHAS. Preot și sfetnic aheu care l-a îndemnat pe Agamemnon să-și sacrifice fiica, pe Ifigenia, și s-o redea pe sclava prizonieră Chriseis tatălui ei.

CHRISES şi CHRISEIS. Chrises a fost un preot anatolian al lui Apollo. Fiica sa Chriseis a fost luată ca sclavă de Agamemnon. Când Chrises a venit după ea, oferind o recompensă generoasă, Agamemnon a refuzat şi l-a jignit. Înfuriat, Chrises i-a cerut lui Apollo să trimită ciuma ca să pedepsească armata ahee. Atunci când Ahile l-a îndemnat public pe Agamemnon s-o redea pe Chriseis tatălui ei, Agamemnon a avut o izbucnire de mânie, care a adâncit prăpastia dintre ei.

DEIDAMEA. Fiica regelui Licomede şi prinţesă a regatului-insulă Skiros. Pentru a-l scăpa de război, Thetis l-a deghizat pe Ahile în fată şi l-a ascuns printre domnişoarele ei de companie. Deidameia a descoperit şiretlicul şi s-a măritat în secret cu Ahile, concepând un copil, pe Pirrhu.

DIOMEDE. Rege în Argos. Vestit pentru şiretenia şi pentru puterea lui fizică, Diomede era unul dintre cei mai preţuiţi războinici ahei. La fel ca Odiseu, era un favorit al zeiţei Atena, care-i acordă în Cântul V din *Iliada* puteri supraomeneşti în luptă.

ELENA. Potrivit legendei, cea mai frumoasă femeie din lume, Elena era prinţesă în Sparta, fiica reginei Leda şi a lui Zeus (preschimbat în lebădă). Mulţi bărbaţi i-au cerut mâna, toţi jurând să apere căsnicia celui care o cucerea. I-a fost dată lui Menelau, însă mai târziu a fugit cu prinţul troian Paris, declanşând războiul troian. După război s-a întors acasă în Sparta cu Menelau.

ENEA. Fiul zeiţei Afrodita şi al muritorului Anhise, nobilul troian Enea era faimos pentru credinţa sa. A luptat vitejeşte în războiul troian, însă e cunoscut mai degrabă pentru peripeţiile prin care a trecut după aceea. Aşa cum povesteşte Vergiliu în *Eneida,* Enea a fugit din cetate după căderea Troiei şi a condus un grup de supravieţuitori în Italia, unde s-a însurat cu o prinţesă din partea locului şi a întemeiat poporul roman.

FOINIX. Prieten şi sfetnic vechi al lui Peleu, l-a urmat pe Ahile la

Troia ca sfetnic. În Cântul XIX al *Iliadei,* Foinix îi spune lui Ahile că i-a fost ca o doică, în copilărie, şi încearcă în van să-l convingă să cedeze şi să-i ajute pe ahei.

HECTOR. Cel mai mare fiu al lui Priam şi prinţul moştenitor al Troiei, Hector era cunoscut pentru forţa lui, caracterul nobil şi dragostea pentru familie. În Cântul VI al *Iliadei,* Homer ne arată o scenă înduioşătoare între Hector, soţia sa Andromaca şi băieţelul lor Astianax. A fost ucis de Ahile în ultimul an al războiului.

HERACLE. Fiul lui Zeus şi cel mai faimos erou aheu. Cunoscut pentru forţa sa imensă, Heracle a fost silit să îndeplinească douăsprezece munci drept pedeapsă, pentru a o mulţumi pe zeiţa Hera, care-l ura pentru că era vlăstarul lui Zeus cu o muritoare. A murit cu mult înainte să înceapă războiul troian.

IDOMENEU. Regele Cretei şi nepotul regelui Minos, vestit pentru legenda minotaurului.

IFIGENIA. Fiica lui Agamemnon şi a Clitemnestrei, promisă de soţie lui Ahile şi adusă la Aulis pentru a o îmbuna pe zeiţa Artemis. După sacrificarea ei, vânturile au început să bată din nou, astfel că flota ahee a putut să ajungă la Troia. Povestea ei apare în tragedia lui Euripide *Ifigenia la Aulis.*

LICOMEDE. Regele Skirosului şi tatăl Deidameiei. Fără să ştie, l-a adăpostit la curtea sa pe Ahile, care se deghizase în fată.

MENELAU. Fratele lui Agamemnon şi, după căsătoria cu Elena, regele Spartei. Când Elena a fost răpită de Paris, Menelau a invocat jurământul depus de toţi peţitorii ei şi, alături de fratele lui, a pornit în fruntea unei armate s-o recupereze. În Cântul III din *Iliada,* s-a luptat cu Paris pentru a o recâştiga pe Elena, aproape învingându-l pe prinţul troian înainte ca zeiţa Afrodita să intervină pentru a-l salva pe Paris. După război, el şi Elena s-au întors în Sparta.

NESTOR. Bătrânul rege din Pilos şi fostul tovarăş al lui Heracle. Era prea bătrân ca să lupte în războiul troian, însă îi era sfetnic lui Agamemnon.

ODISEU. Şiretul prinţ al Itacăi, iubit de zeiţa Atena. El a propus jurământul faimos ce le cerea tuturor peţitorilor Elenei să-i apere căsnicia. Drept răsplată, a cerut-o pe isteaţa ei verişoară, Penelopa, drept soţie. În războiul troian a fost printre sfetnicii de seamă ai lui Agamemnon şi a ticluit mai târziu capcana calului troian. Călătoria spre casă, care a durat zece ani, e subiectul *Odiseei* lui Homer, din care fac parte episoadele faimoase ale întâlnirilor cu ciclopii, vrăjitoarea Circe, Scila şi Caribda, şi sirenele. Până la urmă, Odiseu s-a întors în Itaca, unde şi-a regăsit soţia, Penelopa, şi fiul Telemah, ajuns bărbat în toată firea.

PARIS. Fiul lui Priam, care a servit drept judecător în vestitul „concurs de frumuseţe" dintre Hera, Atena şi Afrodita, ce avea drept premiu mărul de aur. Toate zeiţele au încercat să-l miluiască: Hera i-a oferit putere, Atena înţelepciune, iar Afrodita, pe cea mai frumoasă femeie din lume. El i-a acordat premiul Afroditei, care l-a ajutat s-o răpească pe Elena de la curtea soţului ei, Menelau, declanşând astfel războiul troian. Paris era cunoscut ca arcaş priceput şi, cu ajutorul lui Apollo, l-a ucis pe puternicul Ahile.

PATROCLE. Fiul regelui Menoitius. Exilat pentru că a ucis din greşeală un băiat, Patrocle a fost primit la curtea lui Peleu şi a crescut alături de Ahile. În *Iliada* este personaj secundar, însă hotărârea fatală de a încerca să-i salveze pe ahei îmbrăcându-se în armura lui Ahile pune în mişcare ultimul act al poveştii. Atunci când Hector îl ucide, Ahile este copleşit de durere şi se răzbună cumplit pe troieni.

PELEU. Rege în Ftia, tatăl lui Ahile, a cărui mamă este nereida Thetis. Povestea subjugării proteicei nereide de către Peleu într-o luptă era foarte cunoscută în Antichitate.

PIRRHU. Numit mai întâi Neoptolemos, dar poreclit Pirrhu din

cauza părului roşcovan, a fost fiul lui Ahile şi al prinţesei Deidameia. S-a alăturat aheilor în război după moartea tatălui său, a luat parte la şiretlicul calului troian şi l-a ucis cu brutalitate pe bătrânul rege al Troiei, Priam. În Cartea II a *Eneidei,* Vergiliu povesteşte despre rolul jucat de Pirrhu în asediul Troiei.

POLIXENIA. Prinţesa troiană pe care Pirrhu a sacrificat-o pe mormântul tatălui său, înainte de a pleca acasă, după cucerirea Troiei.

PRIAM. Bătrânul rege al Troiei, vestit pentru evlavie şi pentru numărul mare de copii pe care îi avea. În Cântul XXIV din *Iliada,* s-a strecurat curajos în cortul lui Ahile ca să-l implore să-i dea corpul neînsufleţit al lui Hector. A fost ucis de fiul lui Ahile, Pirrhu, în cursul asediului Troiei.

Era aproape mişcător felul cum îşi făceau griji pentru mine.

— Ce palidă eşti, zise infirmiera. Trebuie să stai liniştită, până-ţi revine culoarea în obraji.

— Asta-i culoarea mea dintotdeauna, am spus. Eu am fost făcută din piatră.

Infirmiera surâse vag şi-mi mai ridică puţin pătura. Soţul meu o prevenise că eram capricioasă, că boala mă făcea să spun lucruri ce aveau să i se pară ciudate.

— Stai întinsă şi-o să-ţi aduc ceva de mâncare, zise ea.

Avea o aluniţă într-o parte a gurii şi-mi plăcea s-o privesc în timp ce vorbea. Unele aluniţe sunt frumoase şi aparte, aşa cum sunt petele cailor bălţaţi, dar în altele cresc fire de păr şi au aspect cărnos, aidoma viermilor, iar a ei era dintre acestea din urmă.

— Stai întinsă, repetă ea, deoarece nu mă conformasem.

— Ştii ce cred c-ar fi bine pentru culoarea mea? i-am spus. O plimbare.

— Ah, nu, zise ea. În niciun caz, până nu te vei simţi mai bine. Vezi ce reci îţi sunt palmele?

— Asta-i piatra, ţi-am spus doar. Piatra nu se poate încălzi în absenţa soarelui. N-ai atins niciodată o statuie?

— Eşti rece, repetă ea. Întinde-te şi stai liniştită.

Începuse deja să fie mai grăbită, deoarece eu menţionasem de două ori piatra, iar ăsta era subiect de bârfă pentru celelalte infirmiere şi un motiv întemeiat să se adreseze doctorului. Ei doi şi-o puneau, de aceea era ea atât de nerăbdătoare. Uneori îi puteam auzi prin perete. N-o spun într-un fel răutăcios, pentru că nu-i purtam pică pentru o partidă bună... dacă era bună, ceea ce nu ştiu. Dar o spun ca să-nţelegeţi cu cine aveam de-a face: pentru ea, eram mai preţioasă bolnavă, decât sănătoasă.

Uşa se închise şi odaia crescu în jurul meu ca o vânătaie. Când infirmiera se afla aici, puteam să pretind că locul se simţea micuţ din cauza ei, dar după ce pleca, cei patru pereţi din lemn păreau să se apropie de mine de jur-împrejur, ca nişte plămâni ce inspiraseră

adânc. Fereastra nu-mi era de ajutor, întrucât se găsea prea sus ca să pot să văd afară din pat şi era prea mică pentru a lăsa să intre destul aer. Interiorul mirosea simultan dulceag şi acrişor, ca şi cum o mie de suferinzi ar fi zăcut înăuntru, asudând, ceea ce bănuiam că se şi întâmplase, după care striviseră trandafiri pe podea, călcându-i cu tălpi murdare.

Doctorul sosi la scurt timp după aceea şi ţâţâi nemulţumit spre mine.

— Chloe zice că nu stai liniştită.

— Îmi pare rău, am spus.

Îi plăcu răspunsul acela, dar fu în acelaşi timp suspicios, deoarece mă scuzam de un an în faţa lui, zi de zi. De dragul lui, încercam să introduc mici variaţii: să cobor ochii, să-mi muşc buza, să-mi împletesc degetele. Odată am izbucnit în lacrimi şi acela fusese momentul său favorit. Exersam simularea unui leşin, dar încă nu-l pusesem bine la punct, pentru că trebuia mai întâi să petrec mult timp respirând foarte rapid şi nu fusesem avertizată cu destulă vreme înainte de sosirea sa. Însă după ce aveam să reuşesc, acela urma să fie noul lui moment preferat. Iar doctorul avea să-i spună soţului meu, care îl va scălda în monede de aur, şi toţi vor fi fericiţi, cu excepţia mea. Deşi ar fi trebuit să fiu şi eu niţel fericită, pentru că mă gândisem la asta.

— Ce faci? zise el sever. Exact din pricina asta eşti bolnavă.

Mă ridicasem din pat, înţelegeţi?, în timp ce mă gândisem la chestia cu leşinul. Odată cu sosirea doctorului, odaia ajunsese la dimensiunea ei cea mai mică, iar el mâncase usturoi azi şi mirosea ca toate zilele vieţii lui, aşa că trebuia să mă duc să respir lângă fereastră.

— Îmi pare rău, am spus. Îmi place tare mult parfumul narciselor.

Fusese primul lucru la care mă gândisem, însă răspunsul acela îl făcu să se încrunte şi mai mult, deoarece ne aflam pe marginea stâncoasă a unei faleze deasupra mării, aşa că dacă aş fi încercat să ies pe fereastră, n-aş fi evadat, ci aş fi murit. De asemenea, nu eram nici măcar sigură că narcisele aveau un parfum.

— Întinde-te imediat, zise el. Apoi, după ce-i dădusem ascultare, îmi luă încheietura mâinii şi o ţinu cu atenţie. Ai pulsul încet, mai

spuse.

Bineînțeles că pulsul meu este încet, pentru că am fost făcută din piatră, totuși n-am spus-o. Am scos doar un *mmmm,* un sunet care se străduia să fie simultan plin de căință și interesat. M-am gândit că dacă aș fi început să răsuflu iute în clipa când infirmiera închisese ușa, cam acesta ar fi fost momentul când aș fi putut leșina. Dar n-o făcusem, iar acum era prea târziu.

— Cred că m-aș simți mai bine dacă m-aș putea plimba, am spus.

— Ești prea slăbită, zise doctorul. Dac-ai păți ceva, ce i-aș spune soțului tău?

— Eu am fost făcută din piatră, am spus. Nu pot păți nimic dintr-o simplă plimbare.

— Ajunge, zise cu glasul acela care anunța că va trimite după ceai.

Ceaiul este băutura pe care ei mi-o dau când eu nu vreau să stau întinsă, și o detest, fiindcă ei stau lângă mine până o beau pe toată, iar după aceea mă doare capul, îmi simt limba grea și urinez în pat.

M-am întins pe spate.

— Ai dreptate, am spus, așa-i mai bine. Mmm, chiar mă simt bine.

L-am privit pe sub gene. Era bănuitor, așa că m-am foit și m-am ghemuit, aranjându-mă, chipurile, mai comod.

— Ai dreptate. Eram foarte obosită, dar nu-mi dădeam seama.

Am sperat că asta va fi suficient ca să scap de ceai.

— Ai grijă să rămâi aici, zise el. Soțul tău va veni azi să te vadă.

Iar eu mi-am spus că ar fi trebuit să-mi fi păstrat ghemuitul pentru altă dată, pentru că ei nu-mi dau ceai când vine soțul meu. El urăște mirosul de urină și-i place să-mi pot folosi limba.

M-am întins și m-am aranjat în felul cuvenit. E ușor, pentru că am exersat de multe ori, dar, de asemenea, și întrucât cred că o parte din mine, partea din piatră, își amintește și este încântată să-și reia vechile linii. Singura dificultate o reprezintă degetele; soțului meu îi place să spună că a muncit un an la ele pentru a le face să pară reale, nu nemișcate și flasce, cum le fac sculptorii leneși. Ca atare, trebuie să mă concentrez și să le țin exact așa cum îi place lui, fiindcă altfel stric totul.

Timpul se scurse, n-am fost sigură cât de mult. Apoi am auzit prin ușă zornăitul monedelor și exclamațiile infirmierelor. Soțul meu este

destul de avut acum și are suficient cât să plătească încă o mie de doctori care să-mi zică toți să stau întinsă. El este bogat mulțumită mie, dacă vreți să știți, dar nu-i place să spun asta. El zice că-i în primul rând darul zeiței și abia apoi al său, deoarece el m-a făcut din marmură. După ce m-am născut – și poate că nu-i cuvântul potrivit, dar dacă nu este, atunci nu știu care poate fi acela – *trezit? Eclozat?* Nu, asta-i și mai rău. Nu sunt un ou.

De aceea, voi spune *născut.* După ce m-am născut, el a încercat să mă țină înăuntru cât a putut de mult, dar erau slugi pe-acolo și oamenii au început să vorbească despre soția sculptorului și despre cât de ciudată era și cum că asemenea frumusețe vine doar de la zei. Unii credeau, alții nu, dar pe neașteptate toți au dorit statui făcute de el. Așa că a sculptat fecioară după fecioară și eu am spus: Crezi că vreuna dintre ele va învia? Și el a zis: Bineînțeles că nu, pentru că oamenii știa nu sunt demni de darul zeiței. Apoi mi-a zis din nou câtă grijă avusese de mine, cum mă înveșmântase în mătăsuri și mă împodobise cu flori și bijuterii, și-mi adusese scoici și bile colorate, și cum se rugase zeiței în fiece seară. N-ar fi fost mai simplu să se fi însurat cu o fată din cetate? l-am întrebat. Cu târfele alea? întrebă el. Nu vreau să am de-a face cu ele.

Ușa se deschise.

— Plecați și nu ne deranjați, zise soțul meu către slujnice, cuvinte care nu erau, de fapt, necesare, întrucât ele nu ne deranjaseră niciodată în anul ce trecuse.

Totuși, în ultima vreme, soțul meu obișnuiește să gândească precum un potentat.

Se lăsă tăcere, deoarece el mă examina, cercetându-mi degetele și tot restul. Nu am deschis ochii, pentru că rolul meu era să zac pe pat fără să mă clintesc, astfel ca el să poată murmura:

— Ah, frumoasa mea doarme.

De câteva ori în trecut, sforăisem încetișor în clipa aceea, doar pentru veridicitate, însă lui nu-i plăcuse.

— Doarme? zise el și intră în odaie. Sunt un prost să spun așa ceva. Ea este marmură și nimic mai mult. Îngenunche lângă pat și ridică brațele. Oh, zeiță! De ce nu pot găsi o asemenea fecioară, care să-mi fie soție? De ce trebuie ca o asemenea perfecțiune să fie marmură, iar

nu carne? Dacă ea ar putea... Brusc, își acoperi ochii. Nu, nu pot rosti asta.

M-am gândit să sforăi puțin în clipa aceea, dar ar fi fost încă și mai rău decât înainte.

— Nu cutez să spun ce doresc, dar, tu, oh, mare zeiță, tu cunoști taina inimii mele. Eliberează-mă, rogu-te, de chinul acesta!

Fruntea îi coborî pe pat și eu am deschis ochii, deoarece nu mă putea vedea cât timp se smiorcăia în așternuturi. Părul începuse să i se rărească și i-am numărat peticele pleșuve de pe scalp. Erau trei, ca întotdeauna.

Am închis ochii la timp. El ridică fruntea și zise:

— Nu, nu se poate. Trebuie să mă resemnez.

Însă mâna îi căzuse convenabil lângă antebrațul meu și, în suferința lui, o apăsă puțin.

— Ce-i asta? zise el și-mi privi brațul. Este oare cu putință? Aș jura că-i caldă.

Mai caldă decât piatra obișnuită, oricum. El scutură din cap, ca și cum ar fi vrut să-l limpezească.

— Nu, este doar închipuirea mea. Sau poate că soarele a coborât peste ea și a încălzit marmura.

Desigur, în încăpere nu exista pic de soare, totuși nu era momentul potrivit s-o spun.

— Zeiță, nu mă lăsa să-nebunesc!

Începu să-mi apese șoldurile și pântecul, cu putere, testându-mi duritatea. M-am felicitat în gând că n-am tresărit nici măcar o dată.

— Și totuși aș putea jura, aș putea jura pe viața mea, că e caldă. Oh, zeiță, dacă acesta-i un vis, atunci mai îngăduie-mi să dorm. Iar după aceea își apăsă buzele de buzele mele. Trăiește, zise el. Oh, trăiește, viața mea, iubirea mea, trăiește!

Și atunci ar trebui să deschid ochii ca o căprioară nevinovată și să-l văd înălțat deasupra mea ca soarele, și să scot un icnet slab de uimire și recunoștință, iar apoi el mă regulează.

După aceea, am stat întinsă lângă umărul lui transpirat. Am spus:

— Iubitul meu, îți duc dorul.

El nu zise nimic, dar i-am simțit nerăbdarea. Sudoarea i se usca pe

piept şi spinarea îi era o mlaştină. De asemenea, umplutura de paie zgâria prin cearşaf, iar el era obişnuit cu o saltea moale acasă.

— La ce lucrezi? am întrebat.

Pentru că este întrebarea la care ştiu că va răspunde.

— La o statuie, zise el.

— Ah! Am închis ochii. Îmi pare rău că n-o pot vedea, iubitule. Ce reprezintă?

— O fată.

— Va fi frumoasă, am spus. Este pentru un bărbat din cetate?

— Nu, zise el. M-am săturat de alea. Asta va fi pentru mine.

— Ce minunat, am spus. Sper c-o voi putea vedea când vei termina.

— Poate, zise el.

— Voi fi bună, am spus.

El nu zise nimic.

— Câţi ani are fata? am întrebat.

— Zece, zise el.

Mă aşteptasem să zică „e tânără". Odată, când îl întrebasem ce vârstă intenţionase să-mi dea mie, îmi răspunsese:

— Vârsta unei virgine.

— Zece, am repetat acum. Nu doisprezece, poate?

— Nu, zise el.

— Îmi plac fetele la cincisprezece ani, am spus. Ieri infirmiera a adus-o pe fiica ei şi era minunat de frumoasă, întreaga ei faţă era plină de lumină.

— Nu mă interesează cele de cincisprezece ani, zise el. Nici fiica infirmierei.

— Bineînţeles că nu.

I-am mângâiat pieptul cu degetele mele perfecte. Am încercat să adopt un ton destins şi nepăsător, aproape ca un căscat indiferent.

— Ce face Paphos, iubitul meu?

— Bine, zise el.

Doar cuvântul acela hâd care nu-nseamnă nimic.

— E fericită?

— Cum ar putea fi, după tot ce a făcut mama ei?

Eram pregătită pentru asta şi am picurat lacrimile pe pieptul lui.

— Îmi pare atât de rău, scumpule. Aș dori să mă pot revanșa cumva față de ea.

El mă împinse într-o parte și se ridică în capul oaselor.

— Pentru ea, ești gata să te umilești, dar nu și pentru mine.

Am vrut să spun: Ce crezi tu că am făcut? Dar, desigur, soțul meu n-ar fi apreciat asta. El este un bărbat căruia îi plac suprafețele albe, netede. Am îngenuncheat pe podea, cu palmele apăsate laolaltă peste sâni.

— Iubitul meu, nu-mi doresc nimic mai mult pe lume decât să vin acasă cu tine. Chiar azi mi-am dorit să am ceva de-al tău care să mă aline. O pictură, poate. O pictură a ta.

Asta îl surprinse.

— O pictură, repetă el. Nu o statuie.

— Scumpul meu, o statuie m-ar tulbura prea mult, am spus. Ar semăna prea mult cu tine, ca să pot suporta.

— Mmm, zise el.

Mi-am lăsat mâinile să coboare puțin, astfel ca să-mi poată vedea sânii mai bine. Erau minunați, el se asigurase în privința asta.

— Tu nu-mi duci dorul? Nici măcar puțin?

— Dacă-ți duc dorul, este vina ta.

— Da, știu că-i vina mea. Îmi pare foarte rău, scumpule. Am fost o proastă și jumătate, nu știu nici măcar ce am făcut.

— O proastă, zise el.

Îmi privea din nou sânii.

— Da, o proastă teribilă. O proastă nerecunoscătoare.

— N-ar fi trebuit să fugi, zise el.

— N-o să mai fug niciodată, jur pe viața mea. Abia mai pot rezista când pleci de lângă mine. Trăiesc fiece zi tânjind după sosirea ta. Tu ești soțul și tatăl meu.

— Și mama, zise el.

— Da, și mama. Și fratele, de asemenea. Și iubitul. Toate-împreună.

— Spui asta, zise el, doar pentru că vrei s-o vezi pe Paphos.

— Bineînțeles că vreau s-o văd. Ce fel de mamă aș fi, dacă n-aș dori s-o văd? Rece și fără de rușine. Nu așa m-ați făcut tu și zeița.

Răsuflam foarte agitat, dar mă străduiam să mă prefac că nu era

așa. Podeaua îmi rănea genunchii, totuși nu m-am clintit.

— Fără de rușine, zise el.

— Fără de rușine, am spus eu.

L-am simțit privindu-mă, admirându-și lucrarea. El nu mă sculptase așa, dar se imagina făcând-o. O statuie frumoasă, numită *Cerșetoarea.* Ar fi putut să mă vândă și să trăiască precum un rege în Arabia.

Se încruntă și arătă cu un deget.

— Ce-i aia?

Am coborât ochii spre pântecul meu și mi-am privit urmele argintii, abia vizibile pe piele, scânteind în lumină.

— Iubitul meu, sunt semnele copilei noastre. Acolo unde pântecul s-a întins.

El privi fix.

— De cât timp sunt acolo?

— De când s-a născut ea.

Zece ani de acum.

— Sunt urâte, zise el.

— Îmi pare rău, iubitul meu. Așa li se întâmplă tuturor femeilor.

— Dacă ai fi din piatră, le-aș înlătura cu dalta, zise el.

După aceea se întoarse și ieși, iar după puțină vreme sosi doctorul cu ceaiul.

Adevărul este că nu cred că soțul meu se așteptase să pot vorbi. Nu-l învinuiesc anume pentru asta, deoarece el mă cunoscuse doar ca statuie, pură și frumoasă, și supusă artei sale. Bineînțeles, când el dorise să trăiesc, voise de fapt asta, să fiu doar caldă ca să mă poată regula. Totuși pare stupid că nu dusese gândurile mai departe, că nu se gândise că eu nu pot să trăiesc și în același timp să fiu statuie. Mă născusem de numai unsprezece ani, o știam până și eu.

Am zămislit acea primă dată, la o clipă după ce mă născusem. Și cu toate că fusesem piatră, și cu toate că mă făcuse zeița, sarcina mi-a fost cât se poate de reală, eram obosită și aveam grețuri, iar picioarele îmi erau prea umflate pentru sandalele aurii și delicate în care lui îi plăcea să le vadă. Asta îl înfuria, totuși nu-l oprea din a mă trânti pe pat sau de a mă propti de perete, iar eu m-am temut că voi avea nu

doar un copil, ci o liotă întreagă, ca pisicile pe străzi.

Fiica mea era frumoasă şi albă ca piatra, şi s-a născut într-o vară care a fost atât de teribil de pârjolitoare, încât viţeii au murit pe câmpuri. Însă ea şi cu mine eram întotdeauna perfect reci, legănându-ne împreună în balansoarul nostru. Când ieşeam să ne plimbăm, toţi şopteau, dar nimeni nu ne vorbea; o singură dată, o bătrână atinse piciorul lui Paphos şi-mi ceru s-o binecuvântez. Am murmurat ceva, iar ea îmi atinse braţul în semn de mulţumire. Degetele îi erau ciudate, aidoma crenguţelor pe copaci desfrunziţi, însă pielea îi era foarte moale.

Uneori, când soţul meu lucra, ni se îngăduia să mergem până la poalele dealurilor. Paphos era mai mare deja şi spunea că este păstoriţă, iar eu eram oaia ei. Îi plăcea asta. I-a plăcut încă şi mai mult când eu am fost capră şi am sărit desculţă de pe un bolovan pe altul, fără să mă clatin vreodată. Când crescu şi mai mult, am insistat să aibă un tutore, deşi soţul meu credea că nu va fi bine pentru ea. Nu, i-am spus, ea va fi folositoare soţului ei, aşa cum eu nu-ţi sunt ţie acum. Iar el îmi surâse. Eşti îndeajuns de folositoare. Până la urmă însă îl angajă pe tutore, pentru că l-am linguşit şi lăudat de fiecare dată când îl menţiona.

Când eram plecate din cetate, Paphos mă învăţa. Uite, zise ea, poţi să foloseşti beţe pentru litere, iar eu am replicat: Dar unele litere sunt rotunde. Ea se încruntă şi zise: Ai dreptate, poate că ar fi mai bine să mergem pe plajă şi să ne folosim de nisip. Aşa am făcut şi a fost mai bine decât cu beţele, ba chiar şi mai bine decât cu tăbliţa tutorelui, pentru că marea ştergea nisipul. Ea era o fată isteaţă, foarte isteaţă, şi n-a trebuit să-i atrag atenţia să nu pomenească tatălui ei nimic din toate astea.

Seara, soţul meu o trimitea la culcare. El zicea:

— Şi ţie, soţie, nu ţi-este somn?

Iar eu ştiam că era timpul să mă duc şi să mă aranjez în pat, astfel ca să putem pretinde din nou că mă trezeam din piatră pentru el.

Când Paphos împlini opt ani, soţul meu îl concedie pe tutore.

— Trăgea cu ochiul la tine, îmi zise.

În ziua aceea eram neatentă, gândindu-mă la Paphos şi la litere, şi am răspuns:

— Păi, sigur că da.

Toți se uitau după mine, fiindcă eram cea mai frumoasă femeie din cetate. Nu spun asta ca să mă laud, pentru că nu există niciun motiv de laudă. Nu era ceva ce să fi făcut eu însămi.

Soțul meu mă privi pătrunzător și zise:

— Știai asta?

Am încercat să explic, dar era prea târziu. Nu ni se mai îngădui să ne plimbăm, Paphos căpătă o bonă în loc de tutore și tăbliţele îi fură luate, iar peste zi soțul meu stătea încruntat în fața marmurii sale, însă nu lucra. În timpul nopții era mai brutal decât înainte și întreba întruna: Și tu vei fi ca toate celelalte? Iar eu știam să răspund: Nu, nu, scumpule, niciodată.

Paphos era nemulțumită – ura casa și dorea să revenim la vechile noastre aventuri în afara cetății. Ea nu era tăcută când tatăl ei dorea să cugete, așa cum se întâmpla aproape permanent, și, odată cu trecerea zilelor, deveni încă și mai nestăpânită. Am luat-o în camera noastră și făceam literele cu degetele. Ea râdea, și eu râdeam, și n-am știut cât de zgomotoase eram.

Soțul meu veni în prag.

— De ce râdeți?

— De ce nu? zise Paphos.

Era mai înaltă decât celelalte fete și avea picioarele și brațele lungi. Nu se temea de el.

— Scumpule, am spus eu, îmi pare foarte rău că te-am deranjat.

— Ea nu zice că-i pare rău.

— E încă un copil, am spus.

— Nu sunt copil, zise Paphos.

— Atunci cere-ți iertare, zise el.

— Sărmanul de tine, pari pe jumătate mort de foame, am spus eu. Nu ai mâncat? Paphos, scumpo, lasă-mă să vorbesc puțin cu tatăl tău.

Ea plecă și am văzut cum supunerea ei îl face să scrâșnească din dinți.

— O iubești pe ea mai mult decât pe mine, zise.

Bineînțeles că nu, bineînțeles că nu. Palmele mele îi mângâiară părul, lung și năclăit de gânduri. Atât doar că ea este prea isteață pentru bona aceea, am spus. Se plictisește și eu nu pot s-o învăț

nimic. Are nevoie de un tutore.

Un tutore, repetă el.

Şi eu am spus: Da, alt tutore ar schimba totul în bine şi atunci noi nu te-am mai deranja. El tăcea şi am nădăjduit că se gândea la asta, dar când i-am zărit chipul, era încordat şi mânios, ca şi cum ar fi fost gata să izbucnească. Mă prinse de braţ şi zise: Tu nu te-nroşeşti niciodată la faţă.

N-am putut gândi la nimic ca să răspund, într-atât de tare mă strângea.

El zise: Nu te mai înroşeşti la faţă, asta e. Îţi ceri iertare şi-ţi ceri iertare, dar nu te-nroşeşti la faţă. Acum eşti fără de ruşine?

Nu, niciodată, am spus. El îmi prinse gulerul rochiei şi îl smuci, dar nu era pe atât de puternic pe cât dorea şi nu s-a rupt. Smuci din nou, şi din nou, apoi mă împinse pe podea şi mă ţinu acolo, apăsându-mă, smucind întruna, până ce ţesătura cedă şi am rămas în pielea goală.

M-am acoperit cu palmele şi am scos sunete slabe, ca un copil. „Roşeşte, roşeşte", m-am rugat în gând. „Roşeşte pentru el, altfel te va omorî". Şi am avut noroc, fiindcă în odaie era cald şi eu eram mânioasă, şi în acelaşi timp ruşinată, deoarece mă temeam că ne-ar putea auzi Paphos, iar sângele îmi sui în obraji şi am roşit.

— Aşadar nu eşti complet pierdută pentru mine, zise el.

Şi mă trimise în pat, iar după aceea, în lumina făcliilor, se minună de semnele de pe trupul meu, de roşeaţa din jurul gâtului, de urmele purpurii de pe braţe şi de pe piept, acolo unde mă strânsese. Le frecă apăsat, ca şi cum ar fi fost pete, iar nu vânătăi.

— Culoarea este perfectă, zise el, priveşte. Şi ridică oglinda, ca să pot vedea. Tu eşti pânza cea mai rară din lume, iubito.

Aveam ceva bani, monede pe care soţul meu le scăpase din pungile lui dezordonate, lucruri pe care le găsisem pe stradă. Aveam încălţări pe care le furasem de la bonă, nu din cele aurite, ci din piele simplă, care erau menite mersului pe drumuri colbuite. Aveam o mantie pe care o furasem de la soţul meu. Paphos avea propria-i mantie, pentru că o avertizasem iar şi iar că putea răci uşor, deşi ea era la fel ca mine şi nu-i era niciodată frig sau cald. Şi i-am spus:

— Nu vrei să ieşim din cetate?

Iar ea zise:

— Tata n-o să ne lase.

Şi eu am spus:

— Ştiu, aşa că hai să nu-i pomenim nimic despre asta.

N-am reuşit să ajungem nici măcar până la următoarea cetate, deoarece ne-au văzut toţi. O femeie şi o fată, cu pielea albă ca laptele? Da, mergeau într-acolo.

Infirmiera mă lăsă să zac mult timp udă, înainte să vină cu cearşafuri uscate. Aranjă salteaua astfel încât paiele mă înţepau mai rău ca oricând şi refuză să-mi răspundă, indiferent ce aş fi întrebat-o, chiar şi atunci când i-am spus că are o aluniţă superbă. Nici măcar nu minţeam. La momentul acela părea să aibă propria ei frumuseţe aparte.

După aceea, mă spălă. Nu folosi vreo cârpă, ci doar mâna, pe care o înmuia în apă. Cred că spera că mă voi plânge de asta, dar n-am făcut-o, pentru că spălatul oamenilor trebuie să fie o muncă mizerabilă. Urmă apoi uleiul de trandafiri pentru care soţul meu plăteşte în plus, pe care ea îl turnă de parcă ar fi frământat pâine, plesnindu-mi pielea cu ambele palme. Intenţiona să-mi provoace durere, însă mie îmi plăcea cumva vigoarea ei, sunetele pocniturilor şi felul cum pielea îmi devenea trandafirie.

După ce plecă, m-am şters pe cât am putut de uleiul de trandafiri, pe cearşafuri. Ceaiul trecuse prin mine şi mintea îmi era limpede. M-am gândit „Fiica mea are zece ani. Paphos are zece ani."

În ziua următoare, doctorul mă privi încruntat.

— Nu te simţi bine?

— Ba da, am răspuns. Mă simt foarte bine.

Se pregătea să zică: Atunci de ce zaci întinsă?, dar asta ar fi însemnat recunoaşterea faptului că nu mă simţeam bine. „Ha", am spus în sinea mea.

— Mă simt foarte calmă, am spus. Calmă şi bine.

— Hmmm, zise el.

— Sper că soţul meu va veni azi, am spus. Mi-e tare dor de el.

— A spus că va veni, zise doctorul.

— Ce grozav! am spus eu. Ce veste grozavă!

Zornăitul se auzi târziu, dar nu eram neliniştită. M-am aranjat aşa cum se cuvenea. Uşa se deschise şi soţul meu le ceru infirmierelor să plece. Am auzit zăvorul închizându-se.

— Ah, frumoasa mea doarme.

Iar eu am spus:

— Nu, nu dorm.

— Pentru binele tău, zise el, stai întinsă şi mă voi întoarce curând, imediat ce te-ai liniştit.

Eu am spus:

— Sunt însărcinată.

El mă privi fix.

— Nu este posibil.

Pentru că, după naşterea lui Paphos, el îşi lăsa de fiecare dată sămânţa pe pântecul meu.

Cu zeii totul este posibil, am spus eu. Priveşte-mi stomacul. Îl umflasem niţel cu aer, aşa că semăna cu o movilă. Şi oricum el nu ştia cum arată femeile. Pentru el, nu putea să arate altfel decât ciudat.

Păli atunci; deveni aproape la fel de alb ca mine.

— Doctorul n-a zis nimic.

— Nu i-am arătat doctorului, fiindcă am vrut ca tu să afli primul. Dragule, sunt atât de fericită – vom avea încă un copil, apoi altul după acela. Şi apoi...

Însă uşa se închisese deja. Mai târziu, doctorul sosi cu alt soi de ceai. El zise: Trebuie să bei asta. Şi eu am spus: Te rog, vrei să trimiţi infirmiera să stea cu mine, cât timp îl beau?

El zise: Bine, pentru că-şi dădu seama că altfel voi izbucni în plâns. Uimitor cât de simplu a fost.

Infirmiera apăru şi eu am întrebat: O să mă doară? Mă tem c-o să mă doară. Şi ea zise: Va durea puţin, dar după aceea sângele va curge din nou.

Mi-e frică, am spus şi mi-am ascuns faţa în pernă.

După un moment, i-am simţit palma pe spatele meu. N-o să păţeşti nimic, zise ea. Şi eu am făcut-o şi, priveşte, sunt în viaţă.

Dar pruncul nu e în viaţă, am spus.

Nu, zise ea.

Am plâns cu faţa în pernă, zguduindu-mă din tot corpul.

Trebuie să bei ceaiul, zise ea, însă glasul nu-i era la fel de tăios ca de obicei.

Dacă aş putea măcar să ies, am spus. Vreau să dăruiesc pruncul zeiţei.

Doctorul nu îngăduie asta.

Am aşteptat, şi am aşteptat, şi am plâns, iar în cele din urmă ea zise: Dar doctorul nu-i aici la noapte.

Aş fi vrut să mă tăvălesc pe iarbă, aşa cum fac câinii, dar se presupunea că sunt însărcinată şi suferindă, aşa că am şchiopătat, ca şi cum fiecare părticică din mine s-ar fi putut frânge. Ea îmi aduse ceai şi l-am ţinut între palme, sorbind. Îmi zise: Să-mi spui când încep crampele.

Am cernut ţărână printre degete. Era întuneric şi luna abia se întrezărea, ceea ce am considerat că înseamnă că zeiţa, dacă exista, îmi zâmbea. Am spus: Cred că simt ceva. E bine, zise ea. Ne aflam în grădină, în spatele casei, departe de mare.

Am spus: Simt ceva.

E bine, zise ea.

Apoi m-am îndoit din mijloc şi am urlat. Am căzut pe pământ şi am urlat din nou. Ea şovăi, temându-se să mă atingă.

Mă doare, mă doare! Cheamă doctorul! Ea tremura şi mi-a părut niţel rău, dar nu chiar aşa mult.

Doctorul, da. Mă duc să-l chem. Mai rezistă doar puţin, casa lui nu-i departe.

De îndată ce plecă, am rupt-o la fugă. Nu mi-am făcut griji că mă va prinde. Era iscusită cu degetele, dar nu era iute de picior. Am zâmbit şi am pornit pe drum spre cetate.

Nu am încercat uşa casei – ştiam că era încuiată. Dar în spatele ei exista un copac, un măslin, în care Paphos mă implora să mă caţăr împreună cu ea. Mi-am aruncat sandalele cât colo şi am suit pe ramurile cenuşii, calde. M-am întins şi m-am tras cu braţele pe fereastra ei.

Mă gândisem toată ziua dacă s-o trezesc sau nu. Dar văzând-o

adormită, n-am putut s-o fac. Era o copilă, avea numai zece ani, şi s-ar fi speriat. Aşa că am căutat vasul cu nisip pe care-i plăcea să-l ţină în odaie fiindcă mirosea a mare şi am vărsat puţin nisip pe podea. Paphos, am scris. Aş fi spus mai multe, însă asta era cam tot ce ştiam.

Am ieşit pe furiş din camera ei şi m-am dus la uşa din faţă, care era zăvorâtă. Nu trebuia să mă grăbesc, fiindcă nimeni nu m-ar fi căutat aici; oare nu fugisem de el şi înainte? Am tras zăvorul şi am lăsat uşa întredeschisă.

Atelierul soţului meu se găsea în aripa îndepărtată, acolo unde era lumina cea mai bună. Am stat în faţa uşii şi, cu toate că nu mai eram obosită după alergare, răsuflarea îmi era întretăiată. Casa era tăcută în jur. Nu existau slugi de care să-mi fac griji – soţului meu nu-i plăcea ca ele să doarmă în casă.

Am împins uşa, deschizând-o, şi am văzut fata, strălucind în centrul odăii. „Piatră", mi-am spus, deoarece tremuram puţin. „Ea este piatră şi nu se va trezi."

M-am apropiat încă un pas şi i-am văzut chipul. Era alb ca mărgăritarele, iar gura îi era un arc blând. Ţinea ochii închişi şi era ghemuită pe un pat din piatră. Părea mai tânără decât Paphos, pentru că era foarte mică. Era perfecţiunea întruchipată, în fiecare centimetru, de la buclele leneşe ale panglicilor, până la sandalele pictate auriu. Nu avea julituri care să fi prins coajă şi nici nisip sub unghii. Nu alergase după capre şi nici nu era neascultătoare. Aproape că-i puteai vedea roşeaţa obrajilor.

Peste ea erau mătăsuri, drapate ca nişte pături, şi le-am tras la o parte. La încheietura unei mâini avea o brăţară împletită din flori şi i-am scos-o. Am sărutat-o pe frunte şi am şoptit:

— Îmi pare rău, fiica mea.

M-am dus în odaia soţului meu şi am rămas în prag. El era răşchirat de-a curmezişul patului cu aşternuturi mototolite.

— Ah, frumosul meu doarme, am spus.

Ochii lui se deschiseră şi mă zări. M-am întors şi am luat-o la goană. Am auzit un bubuit, când el se împiedică de scăunelul pe care i-l lăsasem în cale pe hol, dar se ridică iute şi aproape că ajunse la trepte. Am ieşit prin uşa din faţă şi am alergat pe drum, iar paşii lui răsunau în urma mea. Nu striga, fiindcă dorea să-şi cruţe răsuflarea;

era doar tăcerea nopții și noi doi care alergam pe ulițe. Plămânii mă dureau puțin, dar asta era lipsit de importanță, pentru că în curând urma să nu mai am nevoie de ei.

Drumul trecea prin cetate și cobora spre mare. Eu eram lentă și grasă după un an în care zăcusem în pat, însă el nu iubise niciodată mișcarea, astfel că era de asemenea gras și lent. Țărâna lăsă loc nisipului, rece și gros sub tălpile mele, apoi am trecut pe prundiș, care nu mă incomodase niciodată, pentru ca în cele din urmă să ajung la valuri. M-am aruncat în apă, luptându-mă să trec de zona unde se spărgeau talazurile și îndreptându-mă către marea deschisă. După o clipă, am auzit plescăiturile soțului meu care mă urma.

Apa nu era elementul meu. Mă trăgea de haine, în timp ce înotam. „Încă nițel", mi-am spus. Îl puteam auzi venind; după ce ridicase marmură toată viața, brațele îi erau mai puternice decât ale mele. Am simțit apa tremurând lângă laba piciorului meu, când el încercă și aproape reuși să mă prindă. M-am uitat înapoi și am văzut cât de aproape era el și cât de departe era țărmul în urma noastră. Apoi mâna lui îmi prinse glezna și o smuci, trăgându-mă către el ca pe o sfoară, cu câte o mână pe rând, după care ajunse cu totul lângă mine și mă apucă de gât, cu chipul lipit de chipul meu.

Cred că se așteptase din partea mea să mă împotrivesc, să lupt cu ghearele și cu dinții. Eu l-am prins de jur-împrejur, strângându-mi degetele mâinilor laolaltă, ca să nu se poată elibera. Greutatea bruscă ne-a afundat pe amândoi sub unde. El lovi din picioare și flutură din brațe, căutând să revină la suprafață, însă eram mai grea decât crezuse și valurile ne izbeau în guri, umplându-le cu apă. „Acum să fie", m-am rugat.

La început am crezut că era doar răceala apei. Mi se târa în sus pe degete și pe brațe, care înțepeniră în jurul lui. El se luptă și se zbătu, însă mâinile îmi erau încleștate și sudate laolaltă și nimic din ceea ce încercă nu le putu desface. Apoi răceala îmi cuprinse picioarele, și pântecul, și pieptul, și indiferent cât de tare ar fi lovit el apa cu picioarele, nu ne putea readuce la aer. Mă lovi atunci pe mine, dar lipsit de vlagă și n-am simțit nimic, doar cercul solid al brațelor mele și greutatea corpului meu care cobora neîndurător.

El nu avea practic nicio șansă. Era doar carne. Am coborât laolaltă

prin beznă, iar frigul îmi sui prin gât şi-mi alungă culoarea de pe buze şi din obraji. M-am gândit la Paphos şi la cât de isteaţă era. M-am gândit la sora ei din piatră, liniştită pe patul ei. Am coborât printre curenţii mării, care se jucau cu noi, şi m-am gândit la crabii ce vor veni după el, suind pe umerii mei dalbi. Fundul mării era nisipos şi moale ca pernele. M-am cuibărit în el şi am dormit.

Dragă cititorule,

Galateea este doar o fărâmă, însă foarte dragă mie. Precum fraţii săi mai mari, *Cântul lui Ahile* şi *Circe,* a fost inspirată de un mit grecesc, dar pe care l-am abordat într-o altă manieră, pentru a atinge un scop diferit. În *Circe* şi *Ahile* m-am bazat pe multe tradiţii, încrucişând şi împletind diverse surse. *Galateea* a fost un răspuns, aproape exclusiv, la versiunea mitului lui Pygmalion oferită de Ovidiu în *Metamorfoze.*

Povestea lui Ovidiu este următoarea: sculptorul Pygmalion este îngrozit de prostituate, pe care le condamnă drept „necinstite" şi „neruşinate". Este atât de dezgustat de ele, încât respinge orice companie feminină şi, în schimb, începe să sculpteze o femeie din fildeş. El o face perfectă, aşa cum nicio femeie adevărată nu putea să fie, şi se îndrăgosteşte de ea. Ovidiu descrie în detaliu modul în care Pygmalion mângâie corpul statuii, îl sărută, îl dezmiardă cu degetele. În cele din urmă, el se roagă zeiţei Venus, care o aduce la viaţă pe femeia din fildeş. Pygmalion o îmbrăţişează, iar femeia, simţindu-i sărutările, se înroşeşte profund (spre deosebire de prostituatele de la care a pornit povestea şi care erau incapabile să roşească). Cei doi se căsătoresc şi au un copil. Ei trăiesc, teoretic, fericiţi până la adânci bătrâneţe.

Povestea lui Ovidiu a fost frecvent adaptată în muzică, dans, poezie, film şi literatură. Poetele Carol Ann Duffy şi Hilda Doolittle au scris replici ale mitului, la fel ca George Bernard Shaw, a cărui piesă *Pygmalion* a fost sursa filmului *My Fair Lady.* Ca mare parte din opera lui Ovidiu, istoria în sine nu prezintă foarte multă credibilitate. În primul rând, este de fapt o poveste în interiorul unei poveşti, narată de un Orfeu copleşit de durere. Mulţi au fost fascinaţi de idila pe care o conţine: numeroase filme, ca *Frumuşica,* îi sunt în mod clar îndatorate. Alţii au văzut-o ca pe o metaforă a modului în care artiştii se îndrăgostesc de operele lor. Alţii (inclusiv eu) au fost deranjaţi de implicaţiile profund misogine ale poveştii. Sfârşitul fericit pentru Pygmalion este fericit doar dacă acceptăm mai multe idei respingătoare: că singura femeie bună este cea care nu are altă

calitate decât să placă bărbatului, fetişizarea purităţii sexuale feminine, legătura dintre fildeşul „ca neaua" şi perfecţiune, dominaţia imaginarului masculin asupra realităţii feminine. În versiunea lui Ovidiu, Galateea nu vorbeşte deloc. Încă şi mai relevant, ea nu capătă un nume – este numită doar *fecioara* –, iar acesta a fost unul dintre puţinele detalii pe care le-am luat din alte surse. Ea este menită să fie un obiect care să se conformeze dorinţei şi nimic mai mult.

Galateea a apărut ca idee pe când lucram la *Circe.* Deşi cele două femei sunt diferite în multe privinţe, ambele lor poveşti au în centru transformarea, găsirea libertăţii personale într-o lume care ţi-o refuză. Vocea Galateei mi-a ajuns la urechi târziu într-o noapte, ca un fulger. Încercam să adorm când personajul şi primele fraze din povestea ei mi-au apărut integral în minte. M-am ridicat şi am început să scriu.

De la bun început am ştiut că *Galateea* nu se află strict în aceeaşi lume mitologică cu *Circe* şi *Cântul lui Ahile.* Ea şi-a cerut propria lume şi, creând-o, m-am inspirat din multe lucrări din literatura feministă, ca şi din dragostea lui Ovidiu pentru depăşirea graniţelor şi combinarea genurilor. De acolo, personajul a continuat să crească – i-am iubit impasibilitatea uimitoare, inteligenţa şi curajul, complexitatea, capacitatea de a-şi păstra sănătatea mintală şi de a oferi în continuare iubire fiicei sale.

Cât despre Pygmalion, l-am acceptat exact aşa cum l-a creat Ovidiu. Când am scris *Galateea,* termenul *incel*[1] nu era utilizat pe scară largă, dar Pygmalion este cu siguranţă un prototip al său. De milenii au existat bărbaţi care reacţionează cu groază şi dezgust faţă de independenţa femeilor, bărbaţi care doresc femeile, dar care în acelaşi timp le urăsc şi se refugiază în fantezii de puritate şi control. Cum ar fi să trăieşti cu un asemenea bărbat drept soţ? În ziua de azi sunt prea multe femei care ar putea răspunde la întrebarea asta. Însă acesta este semnul unui mit-sursă de calitate; apa este atât de întinsă, încât poate străbate secolele.

[1] Cuvânt format din abrevierea expresiei din limba engleză *involuntary celibacy,* în limba română: *celibat involuntar;* defineşte un membru al unei subculturi online, care este caracterizat prin faptul că îi consideră vinovaţi pe alţii pentru faptul că nu beneficiază de sex sau de o relaţie romantică (n. red.).

Sper să vă facă plăcere înotul.

ORANGE PRIZE FOR FICTION

Ahile este o armă, un ucigaș.
Nu uita. Poți să te sprijini în lance ca într-un toiag,
dar asta nu-i schimbă rostul.

O profeție sumbră îi neliniștește pe zei – nereida Thetis va aduce pe lume un fiu mai puternic decât tatăl său. De aceea viitorul războinic trebuie să se nască dintr-un părinte muritor. Zămislit astfel din sânge zeiesc și omenesc, Ahile știe că soarta îi este pecetluită – va fi cel mai mare războinic al generației sale. Însă gloria trebuie plătită cu un preț ce pare prea mare chiar și pentru eroul mirmidon. Prins între împlinirea destinului și fericirea pe care i-o aduce iubirea, Ahile descoperă că adevăratul război este cu el însuși.

Îl știam doar după atingere și după miros; l-aș fi cunoscut
și orb de-aș fi fost, după răsuflare și după sunetul tălpilor
pe pământ. L-aș fi cunoscut și mort, la capătul lumii.

De aceeași autoare:
Circe

www.editura-adin.ro
ISBN [illegible]-19-7
9 786069 611197